

**ПАРЛАМЕНТАРНА СКУПШТИНА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

640

На основу члана IV 4 а) Устава Босне и Херцеговине, Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине, на 20. сједници Представничког дома, одржаној 16. јула 2024. године, и на 18. хитној сједници Дома народа, одржаној 30. септембра 2025. године, усвојила је

**ЗАКОН
О ДОПУНАМА ЗАКОНА О АДМИНИСТРАТИВНИМ
ТАКСАМА**

Члан 1.

У Закону о административним таксама ("Службени гласник БиХ", бр. 16/02, 19/02, 43/04, 8/06, 76/06, 76/07 и 98/12) у члану 5. иза тачке 3. додаје се нова тачка 4, која гласи:

"4. за царинске декларације - плаћају се до краја трајања царинског поступка."

Члан 2.

У члану 18. иза става 1. додају се нови ст. 2., 3., 4., 5., 6., 7. и 8. који гласе:

"Изузетно од става 1. овог члана, принудна наплата таксе код Управе за индиректно опорезивање врши се тако што се таксеном обвезнику доставља опомена да у року од осам дана од дана пријема опомене изврши плаћање.

Ако ни након опомене у остављеном року не уплати таксу, надлежна организациона јединица Управе за индиректно опорезивање донијеће рјешење којим ће таксеном обвезнику наложити да у року од 15 дана од пријема рјешења плати дугујућу таксу, као и 50% те таксе на име казнене таксе.

Образложење рјешења из става 3. овог члана садржи следеће податке:

1. када је настала таксена обавеза;

2. да ли је странка обавијештена о обавези уплате таксе и на који начин;
3. да ли је то обавијештење примила;
4. да ли је таксени обвезник упозорен на посљедице неплаћања таксе у року;
5. број банковног рачуна или другог рачуна путем којег таксени обвезник остварује приходе с којег се има наплатити административна такса;
6. као и друге битне чињенице о обавези уплате таксе.

Против рјешења из става 3. овог члана дозвољена је жалба директору Управе за индиректно опорезивање у року од осам дана од дана пријема рјешења, којом се не одгађа извршење рјешења.

У случају да таксени обвезник у року не уплати таксу по рјешењу из става 3. овог члана, такса ће се наплатити у складу са Законом о извршном поступку пред Судом Босне и Херцеговине.

Рјешење из става 3. овог члана има снагу извршне исправе и доставља се Суду Босне и Херцеговине да спроведе извршење.

Уз рјешење, Управа за индиректно опорезивање Босне и Херцеговине прилаже и доказ о томе да је таксеном обвезнику достављен налог, односно опомена о плаћању таксе."

Члан 3.

Овај закон ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

Број 01,02-02-1-929/24
30. септембра 2025. године
Сарајево

Председавајући
Представничког дома
Парламентарне скупштине
БиХ
Маринко Чавара, с. р.

Председавајући
Дома народа
Парламентарне скупштине
БиХ
Др Никола Шпирић, с. р.

Na osnovu člana IV. 4. a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, na 20. sjednici Predstavničkog doma, održanoj 16. jula 2024. godine, i na 18. hitnoj sjednici Doma naroda, održanoj 30. septembra 2025. godine, usvojila je

ZAKON O DOPUNAMA ZAKONA O ADMINISTRATIVNIM TAKSAMA

Član 1.

U Zakonu o administrativnim taksama ("Službeni glasnik BiH", br. 16/02, 19/02, 43/04, 8/06, 76/06, 76/07 i 98/12) u članu 5. iza tačke 3. dodaje se nova tačka 4. koja glasi:

"4. za carinske deklaracije - plaćaju se do kraja trajanja carinskog postupka."

Član 2.

U članu 18. iza stava 1. dodaju se novi st. 2., 3., 4., 5., 6., 7. i 8. koji glase:

"Izuzetno od stava 1. ovog člana prinudna naplata takse kod Uprave za indirektno oporezivanje vrši se tako što se taksenom obvezniku dostavlja opomena da u roku od osam dana od dana prijema opomene izvrši plaćanje.

Ako ni nakon opomene u ostavljenom roku ne uplati taksu, nadležna organizaciona jedinica Uprave za indirektno oporezivanje donijet će rješenje kojim će taksenom obvezniku naložiti da u roku od 15 dana od prijema rješenja plati dugujuću taksu, kao i 50% te takse na ime kaznene takse.

Obrazloženje rješenja iz stava 3. ovog člana sadrži sljedeće podatke:

1. kada je nastala taksa obaveza;
2. da li je stranka obaviještena o obavezi uplate takse i na koji način;
3. da li je to obavještenje primila;
4. da li je takseni obveznik upozoren na posljedice neplaćanja takse u roku;
5. broj bankovnog računa ili drugog računa putem kojeg takseni obveznik ostvaruje prihode s kojeg se ima naplatiti administrativna taksa;
6. kao i druge bitne činjenice o obavezi uplate takse.

Protiv rješenja iz stava 3. ovog člana dozvoljena je žalba direktoru Uprave za indirektno oporezivanje u roku od osam dana od dana prijema rješenja, koja ne odgađa izvršenje rješenja.

U slučaju da takseni obveznik u roku ne uplati taksu po rješenju iz stava 3. ovog člana, taksa će se naplatiti u skladu sa Zakonom o izvršnom postupku pred Sudom Bosne i Hercegovine.

Rješenje iz stava 3. ovog člana ima snagu izvršne isprave i dostavlja se Sudu Bosne i Hercegovine da provede izvršenje.

Uz rješenje, Uprava za indirektno oporezivanje Bosne i Hercegovine prilaže i dokaz o tome da je taksenom obvezniku dostavljen nalog odnosno opomena o plaćanju takse."

Član 3.

Ovaj zakon stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

Broj 01,02-02-1-929/24

30. septembra 2025. godine

Sarajevo

Predsjedavajući
Predstavničkog doma
Parlamentarne skupštine BiH
Marinko Čavara, s. r.

Predsjedavajući
Doma naroda
Parlamentarne skupštine BiH
Dr. Nikola Špirić, s. r.

Na temelju članka IV. 4.a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, na 20. sjednici Zastupničkog doma, održanoj 16. srpnja 2024. godine, i na 18. hitnoj sjednici Doma naroda, održanoj 30. rujna 2025. godine, usvojila je

ZAKON O DOPUNAMA ZAKONA O ADMINISTRATIVNIM PRISTOJBAMA

Članak 1.

U Zakonu o administrativnim pristojbama ("Službeni glasnik BiH", br. 16/02, 19/02, 43/04, 8/06, 76/06, 76/07 i 98/12) u članku 5. iza tačke 3. dodaje se nova tačka 4., koja glasi:

"4. za carinske deklaracije - plaćaju se do kraja trajanja carinskog postupka."

Članak 2.

U članku 18. iza stavka 1. dodaju se novi st. 2., 3., 4., 5., 6., 7. i 8. koji glase:

"Iznimno od stavka 1. ovog članka, prinudna naplata pristojbe kod Uprave za neizravno oporezivanje vrši se tako što se pristojbenom obvezniku dostavlja opomena da u roku od osam dana od dana prijma opomene izvrši plaćanje.

Ako ni nakon opomene u ostavljenom roku ne uplati pristojbu, nadležna organizacijska jedinica Uprave za neizravno oporezivanje donijet će rješenje kojim će pristojbenom obvezniku naložiti da u roku od 15 dana od zaprimanja rješenja plati dugujuću pristojbu, kao i 50% te pristojbe na ime kaznene pristojbe.

Obrazloženje rješenja iz stavka 3. ovog članka sadrži sljedeće podatke:

1. kada je nastala pristojbena obaveza;
2. je li stranka obaviještena o obavezi uplate pristojbe i na koji način;
3. je li tu obavijest primila;
4. je li pristojbeni obveznik upozoren na posljedice neplaćanja pristojbe u roku;
5. broj bankovnog računa ili drugog računa putem kojeg pristojbeni obveznik ostvaruje prihode s kojeg se ima naplatiti administrativna pristojba;
6. kao i druge bitne činjenice o obavezi uplate pristojbe.

Protiv rješenja iz stavka 3. ovog članka dopuštena je žalba ravnatelju Uprave za neizravno oporezivanje u roku od osam dana od dana zaprimanja rješenja, koja ne odgađa izvršenje rješenja.

U slučaju da pristojbeni obveznik ne uplati pristojbu u roku po rješenju iz stavka 3. ovog članka, pristojba će se naplatiti u skladu sa Zakonom o ovršnom postupku pred Sudom Bosne i Hercegovine.

Rješenje iz stavka 3. ovog članka ima snagu ovršne isprave i dostavlja se Sudu Bosne i Hercegovine da provede ovrhu.

Uz rješenje, Uprava za neizravno oporezivanje Bosne i Hercegovine prilaže i dokaz o tome da je pristojbenom obvezniku dostavljen nalog, odnosno opomena o plaćanju pristojbe."

Članak 3.

Ovaj zakon stupa na snagu idućeg dana od dana objave u "Službenom glasniku BiH".

Broj 01,02-02-1-929/24

30. rujna 2025. godine

Sarajevo

Predsjedatelj
Zastupničkog doma
Parlamentarne skupštine BiH
Marinko Čavara, v. r.

Predsjedatelj
Doma naroda
Parlamentarne skupštine BiH
Dr. Nikola Špirić, v. r.

**САВЈЕТ МИНИСТАРА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ****641**

На основу члана 17. Закона о Савјету министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 и 24/08) и члана 6. став (1) тачка к) Закона о Агенцији за рад и запошљавање Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 21/03 и 43/09), Савјет министара Босне и Херцеговине, на приједлог Агенције за рад и запошљавање Босне и Херцеговине, достављеног посредством Министарства цивилних послова Босне и Херцеговине, на 86. сједници одржаној 27. августа 2025. године, донио је

**ОДЛУКУ
О УСВАЈАЊУ ПЛАНА О СМЈЕРНИЦАМА
ПОЛИТИКА ТРЖИШТА РАДА И АКТИВНИМ
МЈЕРАМА ЗАПОШЉАВАЊА У БОСНИ И
ХЕРЦЕГОВИНИ ЗА 2025. ГОДИНУ****Члан 1.****(Предмет Одлуке)**

Овом одлуком усваја се План о смјерницама политика тржишта рада и активним мјерама запошљавања у Босни и Херцеговини за 2025. годину (у даљњем тексту: План), који чини саставни дио ове одлуке.

Члан 2.**(Садржај Плана)**

План садржи приоритетне циљеве и смјернице политика тржишта рада, као и активне мјере запошљавања у Босни и Херцеговини за 2025. годину.

Члан 3.**(Реализација Одлуке)**

Одлуку ће, у складу са својим надлежностима, реализовати Агенција за рад и запошљавање Босне и Херцеговине, Федерални завод за запошљавање, Завод за запошљавање Републике Српске, Завод за запошљавање Брчко дистрикта Босне и Херцеговине и друге институције и службе наведене у Плану.

Члан 4.**(Ступање на снагу)**

Ова одлука ступа на снагу даном доношења и објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

СМ број 126/25
27. августа 2025. године
Сарајево

Предсједавајућа
Савјета министара БиХ
Борјана Кришто, с. р.

**ПЛАН
О СМЈЕРНИЦАМА ПОЛИТИКА ТРЖИШТА РАДА И
АКТИВНИМ МЈЕРАМА ЗАПОШЉАВАЊА У
БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ ЗА 2025. ГОДИНУ**

Сарајево, април 2025. године

1. УВОД

На основу одредби Закона о Агенцији за рад и запошљавање Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ" бр.21/03 и 43/09.), Агенција за рад и запошљавање Босне и Херцеговине је, у сарадњи са Федералним заводом за запошљавање, Заводом за запошљавање Републике Српске и Заводом за запошљавање Брчко дистрикта БиХ, сачинила приједлог "Плана о смјерницама политика тржишта рада и активним мјерама запошљавања у Босни и Херцеговини за 2025. годину".

Полазне основе за креирање овог документа представљали су приоритетни циљеве наведени у програмима рада Агенције за рад и запошљавање БиХ, Федералног завода за запошљавање, Завода за запошљавање Републике Српске и Завода за запошљавање Брчко дистрикта БиХ за 2025. годину, који су прихваћени од стране надлежних министарстава и институција.

Извори финансирања за реализацију ових активности су првенствено одобрени буџети институција које реализују ове активности, уз додатна средства осигурана путем реализације пројеката финансираних из страних кредита и донација и средстава из буџета влада ентитета и Брчко дистрикта БиХ намијењених подршци реализацији програма активних мјера на тржишту рада.

"План о смјерницама политика тржишта рада и активним мјерама запошљавања у Босни и Херцеговини за 2025. годину" су сачинили представници наведених институција (Агенција за рад и запошљавање Босне и Херцеговине, Федерални завод за запошљавање, Завод за запошљавање Републике Српске и Завод за запошљавање Брчко дистрикта БиХ). Изрази у овом документу који су написани у једном граматичком роду односе се подједнако на мушки и женски род.

**2. АНАЛИЗА СИТУАЦИЈЕ НА ТРЖИШТУ РАДА У
БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ У 2024. ГОДИНИ**

Током 2024. године економија у земљама ЕУ суочила се са изазовима и скромним економским растом. Међутим, интензитет економских активности у Босни и Херцеговини указује на нешто снажнији опоравак. Према тренутно расположивим подацима Агенције за статистику Босне и Херцеговине (БХАС-а), у трећем кварталу 2023. године Босна и Херцеговина је остварила стопу економског раста од 2,6%¹ у односу на исти квартал прошле године, чиме се наставио тренд раста економске активности. Такођер, посматрано на годишњем нивоу, за период I-XII 2024. године у односу на I-XII 2023. године, дошло је до пада физичког обима индустријске производње од 4,2%. Што се тиче вањско трговинске робне размјене, у 2024. години билежи се пад вриједности извоз на годишњем нивоу за 3,7%, као последица стагнације економске активности у ЕУ и смањења тражње за бх робом у земљама главним трговинским партнерима, и умјерени раст увоза за 3,2% у односу на исти период претходне године.

Позитивна кретања на тржишту рада су настављена и у 2024. години праћена растом броја запослених (у 2024. години просјечан број запослених износио је 855,7 хиљада и био је већи за 0,7% у односу на 2023. годину) и падом броја незапослених лица (просјечан број незапослених лица у 2024. години износио је 328,6 хиљада и смањен је за 5,8% у односу на просјек 2023. године). Просјечна мјесечна нето плата по запосленом за 2024. годину износила је 1.381 КМ² и у односу на исти период 2023. године номинално је већа за 7,5%.

**Основна кретања на тржишту рада у Босни и
Херцеговини**

У Босни и Херцеговини у 2024. години настављена су позитивна кретања на тржишту рада. Подаци указују на благо повећање запослености и смањење незапослености током 2024. године, уз континуирану потребу послодаваца за новим радницима. Упркос паду незапослености тржиште рада у Босни и Херцеговини се суочава са недостатком економске динамике, као и структурним проблемима. Раст

¹ Извор: Агенција за статистику БиХ, БДП, расходовни приступ, саопштење бр 4 (III квартал 2024. године)

² Извор: Агенција за статистику БиХ

запослености успорен је у 2024. години и износи 0,7% у односу на претходну годину, када је износио 1,1%, а број регистрованих незапослених особа смањен је за 5,8%.

Табела 1. Стање тржишта рада у БиХ у 2024. години – просјек године					
		Босна и Херцеговина	Федерација БиХ	Република Српска	Брчко дистрикт БиХ
Укупно регистрована запосленост	жене	389.094	243.814	137.648	7.632
	мушкарци	466.669	303.848	152.672	10.150
	укупно	855.764	547.662	290.320	17.782
Укупно регистрована незапосленост	жене	194.129	156.857	30.033	7.239
	мушкарци	134.494	103.442	26.290	4.762
	укупно	328.623	260.298	56.323	12.001

Извор: Агенција за статистику, Агенција за рад и запошљавање БиХ, Федерални завод за запошљавање, Завод за запошљавање Републике Српске и Завод за запошљавање Брчко дистрикта БиХ.

Такођер, и резултати анкетних података о радној снази, који нису упоредиви са административним, указују на пад

стопе незапослености за 1,4 постотна поена, са 13,6% (трећи квартал 2023. године), на 12,2% у трећем кварталу 2024. године и повећање стопе запослености (стопа запослености се према подацима из Анкете о радној снази у трећем кварталу 2024. године повећала за 1,8 постотних поена).

Број запослених лица у Босни и Херцеговини у 2024. години повећан је у односу на 2023. годину. Просјечан број запослених лица у 2023. години износио је 855.764 и у односу на просјек у 2023. години повећао се за 6.275 лица или 0,7%. Од укупног броја запослених лица у 2024. години, 389.094 или 45,5% су чиниле жене. Поредећи стање у ентитетима и Брчко дистрикту БиХ у 2024. години, број регистрованих запослених лица у Федерацији БиХ повећан је за 6.401 или 1,2%, док је у Републици Српској смањен за 67 или 0,02%, а у Брчко дистрикту БиХ смањен је за 59 лица или 0,3% у односу на 2023. годину.

Табела 2. Број запослених лица у периоду I - XII 2024. године у – БиХ/ентитетима/Брчко дистрикт БиХ												
	ФБИХ			РС			БДБИХ			БИХ		
	жене	мушкарци	укупно	жене	мушкарци	укупно	жене	мушкарци	укупно	жене	мушкарци	укупно
I /2024	240.461	301.655	542.116	136.543	153.412	289.955	7.632	10.239	17.871	384.636	465.306	849.942
II /2024	241.198	301.490	542.688	136.986	153.250	290.236	7.624	10.251	17.875	385.808	464.991	850.799
III /2024	241.678	301.553	543.231	136.922	152.833	289.755	7.660	10.242	17.902	386.260	464.628	850.888
IV /2024	243.505	303.320	546.825	138.833	154.303	293.136	7.647	10.130	17.777	389.985	467.753	857.738
V /2024	244.711	304.084	548.795	138.371	153.453	291.825	7.655	10.134	17.789	390.737	467.671	858.409
VI /2024	244.751	304.631	549.382	138.471	152.882	291.353	7.651	10.120	17.771	390.873	467.633	858.506
VII /2024	242.924	304.696	547.620	138.062	153.333	291.395	7.651	10.117	17.768	388.637	468.146	856.783
VIII /2024	240.123	303.544	543.667	137.632	152.384	290.016	7.611	10.151	17.762	385.366	466.079	851.445
IX /2024	245.842	305.484	551.326	137.496	152.193	289.689	7.625	10.112	17.737	390.963	467.789	858.752
X /2024	246.564	305.275	551.839	137.400	151.670	289.070	7.608	10.081	17.689	391.572	467.026	858.598
XI /2024	247.007	305.600	552.607	137.693	151.219	288.913	7.611	10.130	17.741	392.311	466.949	859.261
XII /2024	247.003	304.839	551.842	137.371	151.126	288.497	7.607	10.096	17.703	391.981	466.061	858.042
O2024	243.814	303.848	547.662	137.648	152.672	290.320	7.632	10.150	17.782	389.094	466.669	855.764

Извор: Агенција за статистику БиХ, Федерални завод за статистику, Републички завод за статистику Републике Српске

У 2024. години забиљежен је пад броја незапослених лица на евиденцијама завода и служби запошљавања у Босни и Херцеговини. Просјечан број незапослених лица у 2024. години износио је 328.623 и у односу на просјек у 2023. години смањено се за 20.295 или 5,8%. Од укупног броја лица која траже запослење у 2024. години, 194.129 или

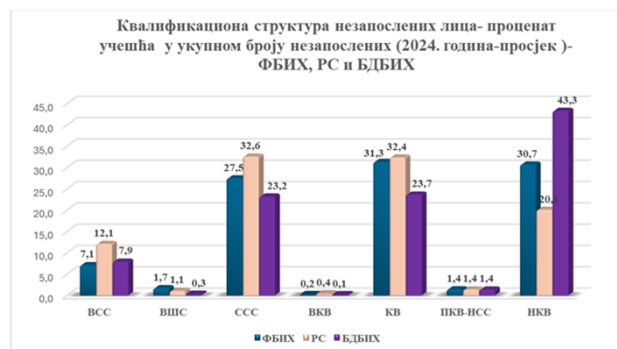
59,1% су чиниле жене. Поредећи стање у ентитетима и Брчко дистрикту БиХ¹ у 2024. години, број регистрованих незапослених лица у Федерацији БиХ смањен је за 16.861 или 6,1%, док је у Републици Српској био мањи за 4.770 или 7,8%, а у Брчко дистрикту БиХ¹ смањен је за 1.336 или 12,5%.

Табела 3. Број незапослених лица у периоду I - XII 2024. године у – БиХ/ентитети/Брчко дистрикт БиХ

	ФБИХ			РС			БДБИХ			БИХ		
	жене	мушкарци	укупно	жене	мушкарци	укупно	жене	мушкарци	укупно	жене	мушкарци	укупно
I/2024	161.012	107.858	268.870	31.098	27.921	59.019	7.577	5.095	12.672	199.687	140.874	340.561
II/2024	159.914	107.256	267.170	31.096	27.798	58.894	7.487	4.977	12.464	198.497	140.031	338.528
III/2024	158.873	105.871	264.744	30.962	27.415	58.377	7.373	4.892	12.265	197.208	138.178	335.386
IV/2024	156.822	103.678	260.500	30.509	26.840	57.349	7.307	4.788	12.095	194.638	135.306	329.944
V/2024	154.640	101.529	256.169	30.077	26.349	56.426	7.196	4.726	11.922	191.913	132.604	324.517
VI/2024	155.349	102.292	257.641	29.880	26.176	56.056	7.166	4.705	11.871	192.395	133.173	325.568
VII/2024	157.920	103.234	261.154	29.792	25.926	55.718	7.134	4.668	11.802	194.846	133.828	328.674
VIII/2024	159.050	103.321	262.371	29.863	25.817	55.680	7.116	4.662	11.778	196.029	133.800	329.829
IX/2024	155.274	102.209	257.483	29.643	25.733	55.376	7.150	4.703	11.853	192.067	132.645	324.712
X/2024	154.685	101.590	256.275	29.546	25.502	55.048	7.150	4.670	11.820	191.381	131.762	323.143
XI/2024	154.442	101.278	255.720	29.204	25.205	54.409	7.141	4.642	11.783	190.787	131.125	321.912
XII/2024	154.298	101.184	255.482	28.721	24.803	53.524	7.075	4.615	11.690	190.094	130.602	320.696
O2024	156.857	103.442	260.298	30.033	26.290	56.323	7.239	4.762	12.001	194.129	134.494	328.623

Извор: Агенција за рад и запошљавање БиХ, Федерални завод за запошљавање, Завод за запошљавање Републике Српске и Завод за запошљавање Брчко дистрикта БиХ.

Што се тиче квалификационе структуре, највеће учешће у укупној незапослености у 2024. години у Босни и Херцеговини чиниле су особе са трећим степеном образовања односно КВ радници 31,2%, затим НКВ радници 29,4%, те радници са ССС 28,2%. Према квалификационој структури незапослених жена стање је нешто другачије и највише је незапослених жена са средњом стручном спремом 31,5%, 29,8% је НКВ радница, а 25,9 % чине КВ раднице. Посматрано по ентитетима, што се тиче квалификационе структуре у Федерацији БиХ највише је незапослених КВ радника, затим НКВ радника, а онда слиједе радници са ССС, у Републици Српској највише незапослених чине радници са ССС, затим КВ радници, те НКВ радници, док је у Брчко дистрикту БиХ нешто другачији однос и највише је незапослених НКВ радника, затим слиједе КВ радници, те радници са ССС.

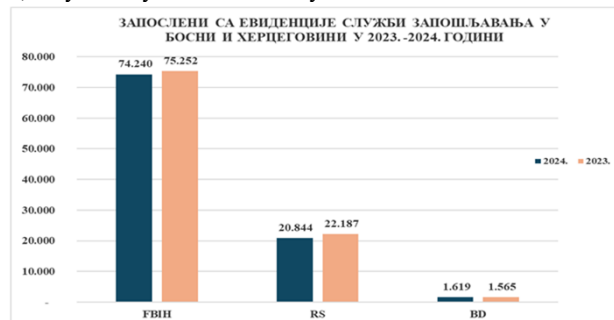
Број корисника права по основу незапослености повећан је у односу на 2023. годину. У 2024. години просјечан број корисника новчане накнаде у Босни и Херцеговини био је 15.391 или 4,7% од укупног броја регистрованих незапослених лица, од чега 7.674 жене. Овај број се у односу на 2023. годину, повећао за 5,1%. У Федерацији БиХ број корисника новчане накнаде повећан је за 6,1%, у Републици Српској за 1,3%, а у Брчко дистрикту БиХ за 23,3% у односу на 2023. годину.

Табела 4. МАТЕРИЈАЛНА И СОЦИЈАЛНА СИГУРНОСТ НЕЗАПОСЛЕНИХ У 2024. ГОДИНИ - БИХ, ентитети, БД БИХ

Корисници новчане накнаде													
		I /2024	II /2024	III /2024	IV /2024	V /2024	VI /2024	VII /2024	VIII /2024	IX /2024	X /2024	XI /2024	XII /2024
Босна и Херцеговина	укупно	15.841	15.743	15.756	14.771	14.732	14.352	15.670	16.387	15.714	15.104	15.067	15.552
	жене	7.344	7.800	7.439	6.993	7.037	6.956	8.211	9.020	8.212	7.822	7.538	7.720
Федерација БиХ	укупно	11.830	11.561	11.474	10.731	10.810	10.752	12.113	12.876	12.305	11.678	11.518	12.100
	жене	5.554	5.854	5.397	5.042	5.145	5.235	6.448	7.272	6.512	6.090	5.724	5.966
Република Српска	укупно	3.836	4.001	4.103	3.854	3.738	3.435	3.398	3.346	3.248	3.270	3.377	3.269
	жене	1.705	1.852	1.958	1.864	1.802	1.645	1.695	1.669	1.619	1.654	1.731	1.671
Брчко Дистрикт БиХ	укупно	175	181	179	186	184	165	159	165	161	156	172	183
	жене	85	94	84	87	90	76	68	79	81	78	83	83

Извор: Агенција за рад и запошљавање БиХ, Федерални завод за запошљавање, Завод за запошљавање Републике Српске и Завод за запошљавање Брчко дистрикта БиХ.

У 2024. години, са евиденција Федералног завода за запошљавање, Завода за запошљавање Републике Српске и Завода за запошљавање Брчко дистрикта БиХ укупно је запослено 96.703 незапослена лица. Број запослених са евиденције у односу на 2023. годину био је мањи за 2.301 лице или 2,3%. Укупно запослених жена са евиденције, у истом периоду, било је 52.483 или 54,3% од укупног броја запослених лица. У Федерацији БиХ у 2024. години са евиденција је запослено 74.240 лица (40.132 жене) што је за 1,3% мање у односу на 2023. годину, у Републици Српској 20.844 лица (11.504 жене) што је за 6,1% мање, а у Брчко дистрикту БиХ 1.619 лица (847 жене) и овај број је већи за 3,5% у односу на 2023. годину.

Према подацима из **Анкете о радној снази** у трећем кварталу 2024. године ¹, у Босни и Херцеговини мање од

половине радно способног становништва чине активне особе. Стопа активности од 49,6% врло је ниска по међународним стандардима и значајно је виша за мушкарце (61,2%) него за жене (38,6%). У односу на трећи квартал 2023. године, стопа активности у Босни и Херцеговини повећала се за 1,3 постотна поена. Стопа активности у трећем кварталу 2023. године у Федерацији БиХ износила је 50,2%, у Републици Српској износила је 49,0%, а у Брчко дистрикту БиХ стопа активности била је 41,5%.

Стопа запослености у трећем кварталу 2024. године у Босни и Херцеговини износила је 43,6% и била је значајно виша за мушкарце 55,2%, него за жене 32,6%. У односу на трећи квартал 2023. године, стопа запослености повећала се за 1,8 постотних поена. У Федерацији БиХ стопа запослености у трећем кварталу 2024. године износила је 43,3%, у Републици Српској износила је 44,9%, а у Брчко дистрикту БиХ стопа запослености била је 34,1%.

Анкетна стопа незапослености значајно је мања од регистроване и на нивоу Босне и Херцеговине у трећем кварталу 2024. године износила је 12,2% (9,9% за мушкарце и 15,5% за жене). У односу на трећи квартал 2023. године, стопа незапослености смањила се за 1,4 постотна поена. Стопа незапослености била је највиша међу младим особама старости 15 до 24 године и износила је 31,4% (30,5% за мушкарце и 33,5% за жене). У Федерацији БиХ стопа незапослености у трећем кварталу 2024. године износила је (13,9%), у Републици Српској износила је 8,4%, а у Брчко дистрикту БиХ стопа незапослености била је 17,8%.

		БиХ		Федерација БиХ		Република Српска		Брчко дистрикт БиХ	
		укупно	жене	укупно	жене	укупно	жене	укупно	жене
Стопа активности (%)	III квартал 2023.	48,3	36,8	49,0	36,5	47,4	37,6	42,5	34,3
	III квартал 2024.	49,6	38,6	50,2	38,5	49,0	39,3	41,5	31,4
Стопа запослености (%)	III квартал 2023.	41,8	30,7	41,3	29,4	43,2	33,5	33,5	25,2
	III квартал 2024.	43,6	32,6	43,3	31,7	44,9	34,8	34,1	24,7
Стопа незапослености (%)	III квартал 2023.	13,6	16,7	15,6	19,3	(9,0)	(11,1)	21,3	(26,7)
	III квартал 2024.	12,2	15,5	13,9	17,6	(8,4)	(11,3)	17,8	(21,3)

() податак је мање поуздан

Извор: Агенција за статистику БиХ, Федерални завод за статистику, Републички завод за статистику Републике Српске.

3. СМЈЕРНИЦЕ ПОЛИТИКА ТРЖИШТА РАДА И АКТИВНИХ МЈЕРА ЗАПОШЉАВАЊА У 2025. ГОДИНИ

У дефинисању основних програмских активности за 2025. годину узета су у обзир дешавања на тржишту рада у БиХ, сагледавајући и утицај тржишта рада у окружењу, као и економске показатеље у вези са поремећајима на глобалном тржишту рада и утицај на простор Босне и Херцеговине у свим сегментима. То се прије свега односи на одређене измјене и привредне активности у појединим гранама привреде и привредним дјелатностима.

Изражене негативне демографске промјене, убрзано старење становништва, негативан природни прираштај, евидентна емиграција радне снаге свих профила, континуирано смањење броја ученика и студената, утицај негативних глобалних економских кретања, инфлација, смањена процјена раста бруто друштвеног производа, глобална енергетска криза, последице ратних дешавања у свијету, брзе технолошке промјене, криза у рударском сектору, "рад на црно", висок удио неквалификованих особа у радној снази и значајан удио неактивних у радно способном становништву, те бројни други фактори представљају ће велики изазов у наредном периоду за привредни сектор,

јавне службе за запошљавање, али и за цијелу Босну и Херцеговину.

Потражња за радном снагом има благи тренд раста, али са знатно мањим интензитетом у односу на претходне двије године. Међутим, значајан дио оглашених слободних радних мјеста се и даље отежано попуњава, због недостатка одређених профила занимања на ширем подручју, односно због неподударности понуде и потражње на тржишту рада с аспекта занимања и стручних компетенција, а што указује на структурну незапосленост узроковану бројним напријед наведеним факторима. Између осталог, потребно је системски приступити јачању и унапређењу средњег стручног и високог образовања, побољшању квалитете практичне наставе, те организовању обуке радне снаге за конкретне послове и подузимати системске мјере на побољшању услова на тржишту рада и животног стандарда, те тиме и на задржавању радне снаге.

У предстојећем периоду очекује се снажна борба за стабилизацију економских прилика, те ће и планиране активности, тј. реализација постављених циљева зависити од развоја ситуације узроковане глобалним економским, социјалним, енергетским приликама и стањем у међународним односима, али и локалним приликама,

¹ Извор: Агенција за статистику БиХ, Анкета о радној снази III квартал 2023. и 2024. године

узрокованим природним несрећама и прилагођавањем новом начину пословања.

Програмима рада за 2025. годину планиране су активности које су усмјерене на даље унапређивање мјера активне политике запошљавања, јачање њихове ефикасности и одрживости запошљавања. Један од приоритета су свакако мјере активне политике запошљавања, јачање њихове ефикасности и одрживости запошљавања. Анализа и праћење потреба тржишта рада, процјена ефикасности постојећих мјера и повећање квалитета услуга кључним корисницима су такођер приоритети. Заводи и службе запошљавања у БиХ су се у планираним активностима у 2025. години определили за основне смјернице политика тржишта рада које предвиђају следеће:

1. Наставити допринос економском и друштвеном развоју повећањем нивоа запослености кроз инклузивност тржишта рада са фокусом на запошљавање угрожених категорија

Најважнији задаци Институција и служби за запошљавање у БиХ у 2025. години укључиваће двије важне активности:

- Провођење мјера активне политике запошљавања с циљем унапређења услуга незапосленим лицима и послодавцима, у циљу брже интеграције незапослених лица на тржиште рада,
- Адекватан одговор на изражене демографске промјене, евидентну миграцију радне снаге, старење становништва, утицај негативних економских кретања у свијету, технолошке промјене, "необилежен рад", висок удио неквалификованих лица у радној снази и удио неактивног у радно способном становништву.

Када је у питању провођење програма запошљавања у 2025. години очекивања су да програми буду усмјерени на запошљавање и samozapošljavanje незапослених лица у привреди као и запошљавање угрожених категорија незапослених лица. Такође, у току 2025. године наставља се провођење пројеката који се финансирају из ИПА средстава: ЕУ4Емплумент (ЕУзаЗАПОШЉАВАЊЕ), ЛЕП 2 - Поддршка локалним партнерствима за запошљавање – фаза ИИ и ЕСАП 3 – Платформа за запошљавање и социјална питања – ИИИ фаза, гдје се фокус ставља на рад са угроженим групама на тржишту рада, њихова активација и запошљавање путем иновативних мјера на тржишту рада. У овим пројектима кључна је улога завода и служби запошљавања у БиХ.

2. Унаприједити програме/мјере активне политике запошљавања у циљу ефикасне интеграције незапослених особа на тржишту рада, посебно лица у неповољном положају

У 2025. години заводи и службе запошљавања у БиХ ће проводити програме који су претежно усмјерени на угрожене групе на тржишту рада и подршку запошљавању у реалном сектору привреде. Заразliku од ранијих година, повећани су обими програма везаних за активацију циљних група, те програми разних обука за тражена занимања на тржишту рада. Мјере активне политике запошљавања реализоваће се кроз континуиране активности у следећим подручјима рада:

- Индивидуална и групна савјетовања незапослених лица;
- Повећање активације на тржишту рада;
- Посредовање у запошљавању;
- Рад са послодавцима;

- Реализација мјера у области каријерне оријентације, информисања о избору занимања, планирању каријере и развоју цјеложивотног учења.

У 2025. години планирају се провести програми активне политике запошљавања који обухватају програме суфинансирања запошљавања и samozapošljavanje, те обуке за стицање потребних знања и вјештина за потребе тржишта рада и обуке уз рад код познатог послодавца. Очекује се и реализација, уз подршку Министарства за људска права и избјеглице БиХ, програма суфинансирања запошљавања и samozapošljavanje Рома. Сви ови програми се односе на подршку незапосленим лицима у активном тражењу посла, обуку/припрему за рад, подстицање запошљавања код послодавца и подстицање samozapošljavanje тј. покретање и регистрацију пословних активности (Старт уп програми). У 2025. години планиран је наставак ранијих и провођење нових пројеката активне политике запошљавања који се односе на запошљавање или samozapošljavanje циљних група, а сви планирани програми су приказани у Поглављу 4. Планиране мјере активних политика запошљавања на тржишту рада у Босни и Херцеговини.

3. Брзо и ефикасно извршавање свих послова везаних за остваривање права незапослених, као и благовремену исплату остварених материјалних права

Свако регистровано незапослено лице, у складу са важећим законима о запошљавању у БиХ, остварује и права за случај незапослености која подразумијевају и новчане давања и то:

- право на новчану накнаду,
- право на здравствено осигурање по основу незапослености,
- право на пензионо осигурање по основу незапослености,
- уплату доприноса за ПИО, уколико се са тим стажом осигурања испуњавају услови за старосну пензију.

У 2024. години просјечан број корисника новчане накнаде у Босни и Херцеговини био је 15.391 или 4,7% од укупног броја регистрованих незапослених лица, а овај број се у односу на 2023. годину повећао за 5,1%. Током 2025. године очекује се да број захтјева и донесених рјешења буде исти или већи у односу на ниво из 2024. године.

4. Унаприједити систем рада и функционисања завода и служби запошљавања у Босни и Херцеговини

У 2025. години ће заводи и службе запошљавања у Босни и Херцеговини дати значају на унапређењу система рада служби запошљавања, а нарочито у области информатизације и компјутеризације пословних процеса и услуга клијентима. Нарочито је важно провођење РЕЦНОМУ пројекта – "Модернизација услуга јавних служби за запошљавање за боље економске прилике", који је покренула Шведска агенција за међународни развој и сарадњу (СИДА), а проводи га Хелветас Свисс Интерцооператион у сарадњи са Шведском јавном службом за запошљавање. Пројекат подразумијева унапређење информатичке (апликативне и комуникацијске) подршке пословним процесима, као и система извјештавања кроз усклађеност информационог система са потребама пословних процеса.

Главне активности завода и служби запошљавања у БиХ у овом сегменту у 2025. години биће усмјерене и на:

- праћење и анализу стања и потреба тржишта рада, кретања запошљавања, запослености и незапослености;
- јачање и развој предузетништва кроз пројекте финансирања и суфинансирања samozapošljavanje

- вања и провођење програма припреме за запошљавање особа, као и програме обука, преквалификације и доквалификације;
- унапређење програма сарадње у циљу повлачења средстава из међународних фондова и удруживања средстава са другим организацијама и институцијама.

4. ПЛАНИРАНЕ МЈЕРЕ ПРОГРАМА АКТИВНИХ ПОЛИТИКА ЗАПОШЉАВАЊА НА ТРЖИШТУ РАДА У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ У 2025. ГОДИНИ

Мјере из овог документа су прилагођене потребама и захтјевима тржишта рада и усклађене су са оквирним стратешким, законским и планским документима у области запошљавања у БиХ на свим нивоима. У складу са постојећим законским прописима у Босни и Херцеговини, активне политике запошљавања спроводе:

- У Федерацији БиХ – Федерални завод за запошљавање и кантоналне службе запошљавања,
- У Републици Српској – Завод за запошљавање Републике Српске, и
- У Брчко дистрикту БиХ – Завод за запошљавање Брчко дистрикта БиХ.

Активности око координације посредовања у запошљавању држављана Босне и Херцеговине у другим државама, иницирање потребних активности код ентитетских завода за запошљавање и Завода за запошљавање Брчко дистрикта БиХ да се заједно и у сарадњи са послодавцима, синдикатима, образовним установама и другим удружењима организирају и спроводе програми професионалног усмјерења и образовања у сврху већег запошљавања и других облика активне политике запошљавања, заједнички обављају Агенција за рад и запошљавање БиХ, Федерални завод за запошљавање и кантоналне службе запошљавања, Завод за запошљавање Републике Српске и Завод за запошљавање Брчко дистрикта БиХ.

4.1. ФЕДЕРАЦИЈА БиХ

Стратешки оквир за израду Програма рада Федералног завода за запошљавање за 2025. годину је заснован на Закону о посредовању у запошљавању и социјалној сигурности незапослених ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 55/00, 41/01, 22/05 и 9/08).

У контексту унапређења стања на тржишту рада, након осигурања потребних средстава за материјалну и социјалну сигурност незапослених особа, дјеловање ће се фокусирати на потицање потражње за радном снагом; побољшање понуде радне снаге, конкретно незапослених особа и њиховог приступа запошљавању, вјештинама и компетенцијама, те на унапређење активности јавних служби за запошљавање и сарадње с другим партнерима на тржишту рада.

У циљу побољшања услова и ублажавању негативних утицаја на тржишту рада у Федерацији БиХ, прије свега ради побољшања запошљивости незапослених особа, потицања потражње за радном снагом, јачање партнерства на тржишту рада, реализоват ће се мјере које ће дати допринос у економском оснаживању становништва и развоју људских ресурса и пружању подршке пословним субјектима у запошљавању.

4.1.1. МЈЕРЕ АКТИВНИХ ПОЛИТИКА ЗАПОШЉАВАЊА

Федерални завод за запошљавање ће и у 2025. години, након што се осигурају потребна средства за материјалну и социјалну сигурност незапослених особа, своје примарне активности усмјеравати у развој активне политике запошљавања, у складу са потребама тржишта рада, а које

ће се реализирати у сарадњи с кантоналним службама за запошљавање и другим институцијама и организацијама.

Стога Федерални завод за запошљавање планира да, у сарадњи са кантоналним службама запошљавања, у 2025. години усвоји програме активне политике запошљавања, прије свега, програм суфинансирања запошљавања, програм суфинансирања samozapošljavanja, тј. покретања и регистрације пословних активности (старт уп), те програм обуке за стицање потребних знања и вјештина за потребе тржишта рада и обуке уз рад код познатог послодавца, а све у циљу ефикасне интеграције незапослених особа на тржишту рада у Федерацији БиХ, посебно особа у неповољном положају, те повећања њихове запошљивости и усклађивања вјештина са захтјевима тржишта рада. Такођер, реализират ће се програм суфинансирања (само)запошљавања у области пољопривреде, а уз подршку Министарства за људска права и избјеглице БиХ планирана је реализација програма суфинансирања (само)запошљавања Рома.

Постојећи програми ће се по потреби унапређивати, а нови развијати, у складу са законским прописима те успјешним резултатима који су се показали као примјери добре праксе. Програмима ће се омогућити једнак приступ за све на тржишту рада и промовисати родна равноправност и инклузивност, а бит ће усклађени са оквирним стратешким документима у области рада и запошљавања, те принципима гендер одговорног буџетирања. Активности Федералног завода за запошљавање на реализацији програмских задатака и циљева, између осталог заснованих и на анализи стања и кретања на тржишту рада, оствариват ће се у сарадњи са кантоналним службама за запошљавање и другим партнерима на законитом, недискриминирајућем, стручном, социјално и родно осјетљивом и ефективном провођењу политике запошљавања.

Циљ је пружити подршку незапосленим особама, али и послодавцима, да лакше превазиђу проблеме и новонастале снажне промјене на тржишту рада и пословању. Такођер, успостављањем партнерстава са домаћим и међународним организацијама и институцијама, проводиће се и мјере које одговарајућим актима и документима утврде Савјет министара БиХ и Влада Федерације БиХ, а које су усмјерене на побољшање услова на тржишту рада и повећање запослености у Федерацији БиХ. Планирано је да у 2025. години програмима активне политике запошљавања буде обухваћено **10.500** незапослених особа.

Ради ефикасног провођења мјера активне политике запошљавања и квалитетног усаглашавања понуде и потражње на тржишту рада, а с обзиром на финансијске могућности, евентуалне грантове или исказану заинтересованост партнера и циљних група, појединачне мјере, програми и пројекти, али и број незапослених који ће бити обухваћен тим мјерама, исказан у овом програму, као и друге активности, према потреби, усклађиват ће се измјенама и допунама програма и/или Финансијског плана за 2025. годину.

4.1.1.1. ПРОГРАМИ СУФИНАНСИРАЊА ЗАПОШЉАВАЊА, САМОЗАПОШЉАВАЊА И ОБУКЕ

Циљ провођења ових програма је подршку за **10.000** особа са евиденције незапослених у Федерацији БиХ са посебном родном и социјалном осјетљивошћу ради јачања њихове конкурентности и брже интеграције на тржишту рада, спречавања дуготрајне незапослености, те стварања услова за стицање првог радног искуства, samozapošljavanje, тј. регистрацију/покретање самосталне дјелатности/привредног друштва. **За реализацију програма у 2025.**

години планирана су средства у износу од **169.314.391,50 КМ**¹. Партнери у провођењу овог пројекта су кантоналне службе за запошљавање, послодавци, Федерално министарство рада и социјалне политике, Министарство за људска права и избјеглице БиХ и други заинтересирани субјекти.

Планирано је провођење слиједећих програмских активности:

- Суфинансирање запошљавања код познатог послодаваца,
- Суфинансирање samozapošljavanja кроз покретање Старт уп бизниса,
- Суфинансирање обуке за стицање потребних знања и вјештина за потребе тржишта рада,
- Суфинансирање обуке уз рад код познатог послодаваца,
- Суфинансирање друштвено корисног рада.

Предвиђено је да програм обухвати незапослене особе из слиједећих циљних група:

- Млади (без радног искуства – приправници и остали)
- Жене
- Особе доби преко 40 година
- Дуготрајно незапослене особе (пријављене на евиденцију 12 и више мјесеци)
- Особе нижих квалификација или без квалификација
- Особе с инвалидитетом
- Дјеца и супружници особа с инвалидитетом од 60% и више
- Демобилисани борци и дјеца незапослених демобилисаних бораца
- Чланови породица шехида/погинулих бранилаца
- Чланови домаћинства у којем ни један члан није запослен
- Роми
- Пољопривредници
- Самохрани родитељи, старатељи и хранитељи и њихова дјеца, родитељи дјетета са посебним потребама и родитељи тешко болесне дјеце, бивши штићеници дома за незбринуту дјецу
- Жртве насиља, цивилне жртве рата, лијечени овисници и др.

4.1.1.2 ПОДРШКА РАЗВОЈУ ПОСРЕДОВАЊА У ЗАПОШЉАВАЊУ И ПРИПРЕМА ЗА РАД

Посредовањем у запошљавању сматрају се све активности и мјере подузете у сврху повезивања незапослене особе која тражи запослење, као и запослене особе која тражи промјену запослења, с послодавцем којем је потребан запосленик, ради задовољавања пословних потреба. Посредовање у запошљавању у Федерацији БиХ надлежност је кантоналних служби за запошљавање. Федерални завод за запошљавање ће у 2025. години радити на унапређењу функционалности веб-портала www.fzzz.ba у дијелу који се односи на незапослене особе и послодавце, с посебним фокусом на квалитетније информисање и едукацију незапослених особа и послодаваца.

Такођер, планирано је унапређење алата у Јединственом информационом систему (ЈИС), а који се односе на послодавце (упаривање понуде и потражње) и незапослене особе (савјетодавне информације). Кроз континуирани развој алата савјетодавцима ће се омогућити квалитетнији приступ у обављању свакодневних послова у посредовању у

запошљавању и раду са незапосленим особама. Промовирањем успостављених механизма и добрих пракси у савјетодавном раду и професионалном информисању, а у сарадњи са кантоналним службама за запошљавање, радит ће се на даљњем развоју ове области.

4.1.1.3 ЗАЈЕДНИЧКИ ПРОГРАМИ СА ДРУГИМ ПРАВНИМ СУБЈЕКТИМА

У оквиру позиције Заједнички пројекти са другим правним субјектима Федерални завод за запошљавање ће наставити сарадњу на пројектима, нарочито у оквиру реализације програма суфинансирања заједничких пројеката са другим правним субјектима.

Овим пројектима ће се потицати запошљавање, обука, те специфични пројекти суфинансирања запошљавања одговарајућег стручног кадра за дјецу с потешкоћама у развоју, запошљавања асистената и стручних сарадника у настави на јавним универзитетима, запошљавања одговарајућег стручног кадра за потребе установа из области социјалне заштите у Федерацији БиХ, запошљавања и samozapošljavanja дјеце шехида и погинулих бораца, запошљавања медицинског кадра, као и други специфични пројекти.

Такођер, имајући у виду активности везане за процесе стабилизације и придруживања БиХ Европској унији, Федерални завод за запошљавање ће као партнер, у складу с приликама и захтјевима апликабилних носилаца пројектних приједлога, учествовати у међународним позивима и развојним пројектима из различитих међународних фондова и организација којима се развијају и јачају капацитети јавних служби за запошљавање и мјере активне политике запошљавања.

У оквиру ове позиције Федерални завод за запошљавање ће развијати и сарадњу на реализацији пројеката којима се потиче запошљавање и развијање компетенција незапослених особа за потребе различитих привредних дјелатности (услуге, производња и др.), а које се проводе у сарадњи са привредним коморама, развојним агенцијама, невладиним организацијама, органима управе, образовним и другим установама, те осталим одговарајућим правним субјектима.

За реализацију планираних активности на овој позицији планирана су средства у износу од 14.181.053 КМ, од чега се износ од 7.181.053 КМ односи на пренесене обавезе из претходних година, а које доспијевају у 2025. години, а **7.000.000 КМ** на нове пројекте којим ће се пружити подршка за цца **500** незапослених особа.

4.1.2. МОНИТОРИНГ И ЕВАЛУАЦИЈА

У циљу праћења реализације (мониторинга) и оцјене учинка (евалуације) одређених мјера активне политике запошљавања и унапређења њихове ефикасности, Федерални завод за запошљавање ће у 2025. години наставити проводити активности мониторинга и евалуације у складу с постојећим техничким капацитетом, те евентуално у сарадњи с домаћим и међународним организацијама и институцијама. О проведеном мониторингу и евалуацији ће се сачињавати одговарајуће информације. У оквиру наведених активности посебан фокус ће бити усмјерен на одрживост запослења након протекла релевантног периода од завршетка реализације мјера активне политике запошљавања.

У Аналитичко-статистичком годишњаку, презентират ће се мониторинг трендова на тржишту рада у Федерацији

¹ Дио средстава у процијењеном износу од 59.963.116 КМ се односи на пренесене обавезе по основу мјера активне политике запошљавања чија је

реализација започела претходних година и које доспијевају на наплату у 2025. години, а **109.351.275,50 КМ** се односи на нове програме из 2025. године.

БиХ који ће обухватити основне индикаторе тржишта рада, те остале податке разврстане по кантону, spolu, доби, периоду незапослености, стручној спреми и другим параметрима као што су број запослених и незапослених, стопа запослености и незапослености, нето и бруто плаће по дјелатностима, број пријављених на евиденцију незапослених и одјављених са евиденције незапослених, посредовање у запошљавању, најбројнија занимања на евиденцији незапослених, најбројнија занимања брисаних особа са евиденције незапослених, број корисника новчане накнаде, здравственог и пензијско-инвалидског осигурања итд.

4.2. РЕПУБЛИКА СРПСКА

Главни циљеви и приоритети политике запошљавања у 2025. години дефинисани су у складу са Стратегијом запошљавања Републике Српске 2021–2027. године и кључним стратешким документима Владе Републике Српске.

Полазећи од кључних стратешких циљева усмјерених на усклађено јачање потражње за радном снагом и унапређење функционисања тржишта рада, утврђене су мјере и активности које ће бити у функцији реализације тих циљева. Један од приоритета су свакако мјере активне политике запошљавања, јачање њихове ефикасности и одрживости запошљавања. Анализа и праћење потреба тржишта рада, процјена ефикасности постојећих мјера, повећање квалитета услуга кључним корисницима такође су приоритети утврђени Програмом рада.

4.2.1. МЈЕРЕ АКТИВНЕ ПОЛИТИКЕ ЗАПОШЉАВАЊА

ЈУ Завод за запошљавање Републике Српске проводи мјере активне политике запошљавања које представљају одређене планове, програме и друге мјере интервенција на тржишту рада које ће допринијети подизању нивоа активности на тржишту рада, бржем запошљавању, повећању укупне запослености и смањењу незапослености. Пратећи досадашња кретања на тржишту рада као и остварене резултате током 2024. године, Завод се у 2025. години одређује за различите облике активног дјеловања који за последицу имају реализацију кључних функција које су дефинисане Законом, Стратегијом и актима Завода.

Полазећи од основних циљева дефинисаних Стратегијом запошљавања Републике Српске 2021–2027, Програмом економских реформи Републике Српске и Акционим планом за спровођење Стратегије запошљавања Републике Српске у 2025. години очекивања су да програми запошљавања буду усмјерени на запошљавање незапослених лица искључиво у привреди и приватном сектору као и за запошљавање тешко запошљивих и рањивих категорија незапослених.

Имајући у виду остварени тренд запошљавања лица са евиденције у 2024. години, посредничком функцијом Завода и мјерама активне политике запошљавања, планирано је да се у 2025. години запосли **22.000 незапослених** са евиденције Завода.

4.2.2. РЕАЛИЗАЦИЈА И ПРАЋЕЊЕ ПРОГРАМА ЗАПОШЉАВАЊА УСВОЈЕНИХ АКЦИОНИМ ПЛАНОМ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ СТРАТЕГИЈЕ ЗАПОШЉАВАЊА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ ЗА ПЕРИОД 2024–2026. ГОДИНА ЧИЈА СЕ РЕАЛИЗАЦИЈА НАСТАВЉА И У 2025. ГОДИНИ

Акционим планом за спровођење Стратегије запошљавања Републике Српске за период 2024–2026. године, у 2024. години дефинисана су три програма запошљавања, носиоци активности, индикатори на нивоу очекиваног резултата те износи средстава са изворима финансирања за

сваку појединачну мјеру. Износ финансијских средстава за програме запошљавања у 2024. години је 10.000.000 КМ.

Одлука о усвајању Акционог плана за спровођење Стратегије запошљавања Републике Српске за период 2024–2026. године донијета је 01.08.2024. године ("Службени гласник Републике Српске", број: 72/24). Јавни позив послодавцима и незапосленим лицима за коришћење средстава по програмима запошљавања у 2024. години био је отворен у периоду од 30. 8. 2024. до 30. 9. 2024. године, осим Компоненте ИИИ по Програму подршке привреди путем поврата уплаћених пореза и доприноса за ново запошљавање радника који је отворен до утрошка средстава а најдуже до 31. 12. 2024. године.

Јавни позив за Програм подршке запошљавању Рома у 2024. години није расписиван, јер још увијек трају процедуре одобравања средстава од стране Министарства за људска права и избјеглице БиХ. Са 31. 10.2024. године путем програма запошљавања поднесено је укупно 1.514 захтјева за запошљавање **3.206 лица**. Ради се о сљедећим програмима запошљавања чија ће се реализација наставити у 2025. години:

ПРОГРАМ ПОДРШКЕ ЗАПОШЉАВАЊУ МЛАДИХ СА ВСС У СТАТУСУ ПРИПРАВНИКА У 2024. ГОДИНИ

Програм се односи на финансијску подршку за запошљавање код послодаваца у циљу стицања радног искуства младих – приправника са ВСС и дјеце погинулих бораца са ВСС. Програмом се омогућава наставак приоритетног запошљавања ових категорија и њихово интегрисање на тржиште рада, које ће им омогућити рјешавање egzистенцијалних питања и социјалну сигурност. Циљна групе су лица са ВСС без радног искуства пријављена на евиденцију најмање шест мјесеци (осим дјеце погинулих бораца) прије објаве Јавног позива. **Одобрено је запошљавање за 462 лица, а планирана средства за реализацију у 2025. години су 3.949.920,00 КМ.**

ПРОГРАМ ПОДРШКЕ ПРИВРЕДИ ПУТЕМ ПОВРАТА УПЛАЋЕНИХ ПОРЕЗА И ДОПРИНОСА У 2024. ГОДИНИ

Програмом се пружа финансијска подршка кроз исплату подстицаја у висини плаћених пореза и доприноса за новозапослене раднике (за лица која су налазила на евиденцији незапослених прије запослења). Програм се проводи кроз три компоненте:

- 1) Субвенционисање запошљавања код послодаваца, односно поврат уплаћених пореза и доприноса у периоду од 12 мјесеци за запослена лица у току 2024. године. Износ субвенције је 5.352 КМ што одговара износу годишњих пореза и доприноса (446 КМ мјесечно) на минималну нето плату од 900 КМ. Планирана средства за ову компоненту износе 2.900.000 КМ, а планирани обухват је 542 лица из циљних група Програма;
- 2) Субвенционисање samozapoшљавања – износ субвенције је 6.000 КМ за покретање властите дјелатности. Планирана средства за ову компоненту износе 1.800.000 КМ. Планирани обухват је 300 лица из циљне групе Програма
- 3) Обука, доквалификација или преквалификација преко верификоване установе – износ субвенције је до 3.000 КМ по једном незапосленом лицу. Планирана средства за ову компоненту износе 300.000 КМ. Планирани обухват је 100 лица.

Одобрена су средства за 847 лица, а планирана реализација у 2025. години износи 2.732.100,00 КМ.

4.2.3. ПРИПРЕМА, ИЗРАДА И РЕАЛИЗАЦИЈА ПРОГРАМА ЗАПОШЉАВАЊА У 2025. ГОДИНИ УТВРЂЕНИХ АКЦИОНИМ ПЛАНОМ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ СТРАТЕГИЈЕ ЗАПОШЉАВАЊА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ ЗА ПЕРИОД 2025.-2027. ГОДИНА, ЧИЈИ ЈЕ НЕПОСРЕДНИ НОСИЛАЦ РЕАЛИЗАЦИЈЕ ЈУ ЗАВОД ЗА ЗАПОШЉАВАЊЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Полазећи од основних циљева дефинисаних Стратегијом запошљавања Републике Српске 2021–2027, Програмом економских реформи Републике Српске и Акционим планом за спровођење Стратегије запошљавања Републике Српске у 2025. години очекивања су да програми запошљавања буду усмјерени на запошљавање незапослених лица искључиво у привреди и приватном сектору као и за запошљавање тешко запошљивих и рањивих категорија незапослених. Посебна пажња биће посвећена припремама за долазећи Програм "Гаранција за младе", чији се пилот пројекат очекује у 2026. години на подручју Филијале Приједор као и запошљавању циљних група у складу са Стратегијом запошљавања Републике Српске за период 2021–2027. године и захтјевима Свјетске банке кроз "Други пројекат подршке запошљавању", чија је вриједност у Републици Српској за период 2023–2026. године 14.000.000 ЕУР. У фокус се стављају следеће циљне групе:

1. Млади од 16 до 30 година (односи се на све регистроване тражиоце посла, пријављене минимално шест мјесеци на евиденцији);
2. Циљне групе у неповољном положају које укључују дуготрајно незапослене који су дефинисани као особе које траже посао регистроване на евиденцији Завода 12 мјесеци или више: нискоквалификоване особе (особе са средњом школом или мање), старије од 40 година, жене регистроване дуже од шест мјесеци, особе са инвалидитетом, бивши корисници домова за дјецу без родитељског старања, жртве насиља, самохрани родитељи и родитељи тешко болесне дјеце (ово укључује ширу групу – инвалиде, дјецу са посебним потребама, дјецу оболелу од рака и других тешких болести) без обзира на дужину незапослености;
3. Новонезапослени, који се дефинишу као појединци који су регистровани као незапослени 6 мјесеци или краће;
4. Високоризични новонезапослени се дефинишу као нови незапослени који припадају једној или више од следећих група: старости 40 и више година, ниских квалификација (средња школа или мање), особе са инвалидитетом, дјеца и супружници особа са инвалидитетом од 60 година и више процената, чланови домаћинства у којима нико није запослен, Роми, самохрани родитељи, старатељи и хранитељи и њихова дјеца, родитељи дјеце са посебним потребама или тешким болестима, жртве насиља, лијечени зависници, бивши штићеници сиротишта, бивши штићеници казнено-поправних установа.
5. Предузетници /самозапослени – односи се на регистроване тражиоце посла минимално шест мјесеци на евиденцији, укључене у програм запошљавања који спроводи Завод за запошљавање, а који пружа подршку за почињање самосталне дјелатности.

Приједлогом буџета Републике Српске за 2025. годину планиран је трансфер Заводу за запошљавање из буџета у

износу од **10 милиона КМ** за спровођење Програма запошљавања у привреди и Програма запошљавања и samozapošljavanja рањивих категорија и унапређење тржишта рада.

4.2.4. СПРОВОЂЕЊЕ МЈЕРА АКТИВНЕ ПОЛИТИКЕ ЗАПОШЉАВАЊА С ЦИЉЕМ УНАПРЕЂЕЊА УСЛУГА НЕЗАПОСЛЕНИМ ЛИЦИМА И ПОСЛОДАВЦИМА

Мјере активне политике запошљавања реализоват ће се и кроз континуиране активности у следећим подручјима рада:

- Унапређење система евиденција незапослених лица;
- Посредовање у запошљавању;
- Повећање активности на тржишту рада;
- Реализација мјера у области каријерне оријентације, информисања о избору занимања, планирању каријере и развоју cjеложивотног учења.

УНАПРЕЂЕЊЕ СИСТЕМА ЕВИДЕНЦИЈА НЕЗАПОСЛЕНИХ ЛИЦА

Унапређење система евиденција у области запошљавања мјера је која предвиђа успостављање ефикасног и рационалног система евиденција који ће значајно допринијети побољшању квалитета рада Завода за запошљавање. Детаљне информације о сваком активном тражиоцу запослења, процјену запошљивости те израду индивидуалног плана запошљавања омогућиће потпуније евиденције те јаснији преглед стања понуде и потражње на тржишту рада, чиме ће посредовање, једна од основних функција Завода, бити знатно унапријеђено. Квалитетне евиденције о активним тражиоцима запослења са потпуним подацима омогућавају бољу усклађеност понуде радне снаге са потражњом на тржишту рада. Циљ ове мјере је:

- Квантитативно и квалитативно побољшање основних карактеристика евиденција незапослених лица и потреба послодаваца;
- Пружање квалитетнијих услуга незапосленим лицима и послодавцима;
- Ефикасније усклађивање понуде и потражње за радном снагом.

ПОСРЕДОВАЊЕ У ЗАПОШЉАВАЊУ

ЈУ Завод за запошљавање Републике Српске ће и у 2025. години наставити да прилагођава своје услуге корисницима у складу са промјенама на тржишту рада, расположивости (не)квалификоване радне снаге и неопходностима усклађивања компетенција незапослених са потребама тржишта рада. Такође, Завод ће радити на унапређењу функције посредовања у запошљавању те изради нове интернет странице и унапређењу дигиталне платформе за посредовање у запошљавању "Берза рада", на којој могућност регистрације имају послодавци и незапослена лица али и лица која траже промјену запослења. Послодавци имају могућност објаве огласа, а незапослена лица могућност да објаве биографију коју могу прегледати само регистровани послодавци који могу директно контактирати са незапосленим лицима или путем надлежног бироа и на тај начин би се вршило онлајн посредовање. Завод ће и у наредном периоду подстицати послодавце да извршавају своју законску обавезу, односно редовно и благовремено подносе пријаве о потреби за радницима (Образац Е2), као и извјештај о реализацији (Образац Е3). Такође, циљ је и унапређење рада са послодавцима кроз:

- Повећање броја пријављених слободних радних мјеста које послодавци исказују ради посредовања у запошљавању;
- Задовољавање исказаних потреба послодаваца;
- Адекватна процјена запошљивости лица и њихових могућности.
- Упућивање тражилаца запослења на слободна радна мјеста.

ПОВЕЋАЊЕ АКТИВНОСТИ НА ТРЖИШТУ РАДА

Циљ ових активности је унапријеђење запошљивости незапослених лица кроз развој вјештина за активно тражење посла и побољшање мотивације за активно тражење посла за сва лица код којих је процијењен недостатак мотивације са фокусом на дугорочно незапослене. Ове мјере ће се првенствено проводити кроз рад Центара за информисање, савјетовање и обуку (ЦИСО) и Клубова за тражење посла.

РЕАЛИЗАЦИЈА МЈЕРА У ОБЛАСТИ КАРИЈЕРНЕ ОРИЈЕНТАЦИЈЕ, ИНФОРМИСАЊА О ИЗБОРУ ЗАНИМАЊА, ПЛАНИРАЊУ КАРИЈЕРЕ И РАЗВОЈУ ЦЈЕЛОЖИВОТНОГ УЧЕЊА

Циљ ових активности је јачање свијести о значају правилног избора занимања и повећање компетентности корисника у процесу доношења каријерних одлука, континуирана сарадња са Заводом за образовање одраслих Републике Српске у вези програма за оспособљавање у складу са потребама тржишта рада и реализација програма преквалификације, доквалификације и обуке у складу са потребама тржишта рада. образовање одраслих уско је повезано са тржиштем рада и врло значајан сегмент када је у питању запошљивост, па полазници уписују програме намјеравајући побољшати властити статус запошљивости. Такођер, образовање одраслих има значај и у балансирању тренутне неусклађености образовања са тржиштем рада.

4.2.4. МОНИТОРИНГ И ЕВАЛУАЦИЈА

Имајући у виду значајна средства која се улажу у активне мјере запошљавања, неопходно је радити на јачању аналитичких капацитета Завода за запошљавање, у смислу праћења и вредновања, односно евалуације програма запошљавања и индивидуалних планова запошљавања. Посебно је потребно радити развој капацитета у сљедећим правцима:

- Квантитативна анализа на микроекономском нивоу – поређење просјечних (средњих) исхода учесника у програму с исходом оних који нису учесници. У евалуацији се формирају двије групе: "третирана група" која учествује у програму и "контролна група", они који не учествују у програму, али дијеле исте карактеристике са учесницима.
- Квалитативна анализа – Ова врста евалуације узима у обзир мишљење учесника којих се програм тиче кроз анкетање: корисника, администратора који спроводе програме и компанија. Ти подаци се користе за процјену ефеката који се не могу квантитативно измјерити.

Резултате евалуација са препорукама за редизајн ће користити Завод за запошљавање Републике Српске као основу за редизајн мјера, у оквиру активности унапређења планирања и програмирања подршке.

4.3. БРЧКО ДИСТРИКТ БиХ

Кључна усмјерења годишњег плана рада Завода за запошљавање Брчко дистрикта БиХ су смањење броја незапослених лица која се налазе на евиденцији кроз квалитет пружених услуга, савјетовање о могућности и

начину тражења посла, докуп стажа ради остваривања права за одлазак у пензију, остваривање права на новчану накнаду за вријеме незапослености и друге активности из надлежности рада Завода за запошљавање Брчко дистрикта БиХ.

4.3.1. МЈЕРЕ АКТИВНЕ ПОЛИТИКЕ ЗАПОШЉАВАЊА

Годишњи план рада Завода за запошљавање Брчко дистрикта БиХ сачињен је од 5 програма који су разрађени кроз 14 активности. То су: Програм запошљавања незапослених лица из категорије теже запошљивих са евиденције лица која активно траже запослење, Програм samozapoшљавања на подручју Брчко дистрикта БиХ из претходне године, Програм samozapoшљавања на подручју Брчко дистрикта БиХ у 2025. години, Програм samozapoшљавања у пољопривреди на подручју Брчко дистрикта БиХ у 2025. години, Програм усклађивања тржишта рада и система образовања – Каријерно усмјеравање и савјетовање, Програм стручног усавршавања незапослених лица која активно траже запослење и Програм из надлежности.

ПРОГРАМИ СТРУЧНОГ УСАВРШАВАЊА НЕЗАПОСЛЕНИХ ЛИЦА

Програмом рада за 2025. годину је предвиђено да 20% од 100 анкетираних незапослених лица са евиденције незапослених прођу неки од програма стручног оспособљавања, обука и припрема за запослење. У 2025. години за реализацију овог програма предвиђена су средства у износу од **30.000,00 КМ**. Циљеви провођења овог програма су:

- Подизање укупних компетенција у припреми за покретање бизниса и/или за тржиште рада;
- Повећање социјалне укључености особа са инвалидитетом;
- Samozapoшљавање/запошљавање особа са евиденције Завода, која су прошла програм обуке, који су покренули и/или имају намјеру покренути бизнис у текућој фискалној години,;
- Повећање социјалне укључености незапослених особа.

ПРОГРАМ ЗАПОШЉАВАЊА НЕЗАПОСЛЕНИХ ОСОБА ИЗ КАТЕГОРИЈЕ ТЕЖЕ ЗАПОШЉИВИХ СА ЕВИДЕНЦИЈЕ ЗАВОДА ЗА ЗАПОШЉАВАЊЕ БРЧКО ДИСТРИКТА БИХ И РОМА

Циљ ове мјере је подршка запошљавању незапослених особа из теже запошљивих категорија. Овај програм довед ће до повећања социјалне укључености особа са инвалидитетом и особа старије животне доби, дугорочност у запошљавању особа из теже запошљивих категорија, стварање услова за одлазак у пензију особа старије животне доби и смањење одлива незапослених младих особа услијед одласка у иностранство. Посебна подршка кроз овај Програм даје се сљедећим категоријама особа:

- Дугорочно незапослена лица (период незапослености дужи од 12 мјесеци),
- Лица која стичу прво радно искуство,
- Лица млађе животне доби (до 30 година старости),
- Лица старије животне доби (50 година старости или више),
- Роми,
- Особе са инвалидитетом (инвалидитет 50% или више),
- Чланови уже породице погинулих бораца и РВИ (инвалидитет 50% или више),

- Цивилне жртве рата и дјеца цивилних жртава рата,
- Жене жртве насиља у породици.

Укупно је предвиђено овим програмом обухватити око 130 особа из циљних група са евиденције незапослених, а за овај програм је планирано издвајање 1.300.000,00 КМ.

ПРОЈЕКАТ УСКЛАЂИВАЊА ТРЖИШТА РАДА И СИСТЕМА ОБРАЗОВАЊА – КАРИЈЕРНО УСМЈЕРАВАЊЕ И САВЈЕТОВАЊЕ

Циљеви овог пројекта су: помоћ младим у одабиру квалитетнијег и конкурентнијег образовања које ће им обезбиједити да лакше пронађу запослење, помоћ послодавцима при одабиру квалитетних кадрова, успостављање боље комуникације и сарадње са послодавцима у циљу добивања правовремених информација о потребама послодаваца за запосленицима одређених профила, успостава боље комуникације и сарадње са сектором образовања у циљу образовања кадрова потребних за тржиште рада и смањење броја дугорочно незапослених особа са евиденције Завода за запошљавање Брчко дистрикта БиХ. За ове активности планирана су средства у износу од **70.000,00 КМ**. Планиране су сљедеће активности:

- Анкетирање најмање 200 послодаваца у циљу истраживања тржишта рада
- Савјетовање ученика завршних разреда свих основних и средњих школа
- Организовање Сајма запошљавања и образовања у Брчко дистрикту БиХ.

ЗАВРШЕТАК ПРОГРАМА САМОЗАПОШЉАВАЊА НА ПОДРУЧЈУ БРЧКО ДИСТРИКТА БИХ У 2024. ГОДИНИ

Влада Брчко дистрикта БиХ је у 2024. години путем Завода за запошљавање Брчко дистрикта БиХ планирала реализацију Програм самозапошљавања на подручју Брчко дистрикта БиХ. Укупан износ средстава за реализацију програма износи **1.500.000,00 КМ**. Пошто реализација програма није завршена у 2024. години, реализација ће бити настављена у 2025. години.

ПРОГРАМ САМОЗАПОШЉАВАЊА И ПРОГРАМ САМОЗАПОШЉАВАЊА У ПОЉОПРИВРЕДИ НА ПОДРУЧЈУ БРЧКО ДИСТРИКТА БИХ У 2025. ГОДИНИ

Влада Брчко дистрикта БиХ планира и у 2025. години да путем Завода за запошљавање Брчко дистрикта БиХ реализује Програм самозапошљавања на подручју Брчко дистрикта БиХ и Програм самозапошљавања у пољопривреди на подручју Брчко дистрикта БиХ. Укупан износ средстава за реализацију програма за 2025. годину износи **1.000.000,00 КМ**.

4.4. МЈЕРЕ КОЈЕ СЕ ОДНОСЕ НА САРАДЊУ У ОБЛАСТИ МЕЂУНАРОДНОГ ТРЖИШТА РАДА И КООРДИНАЦИЈЕ АКТИВНОСТИ

У складу са одредбама Закона о Агенцији за рад и запошљавање Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ" бр.21/03., 43/09.), и Програмом рада Агенције за рад и запошљавање БиХ за 2025. годину, Агенција за рад и запошљавање БиХ ће, у сарадњи са Федералним заводом за запошљавање, Заводом за запошљавање Републике Српске и Заводом за запошљавање Брчко дистрикта БиХ, у 2025. години:

- Представљати Агенцију на међународном плану у области запошљавања и сарађивати са надлежним агенцијама, институцијама и међународним организацијама у тој области;
- Учествовати у преговорима за закључивање међународних уговора у области социјалног осигурања у дијелу који се односи на област незапослености;
- Учествовати у преговорима за закључивање међународних уговора у области запошљавања;
- У сарадњи са ентитетским заводима за запошљавање и Заводом за запошљавање Брчко дистрикта БиХ, учествовати у провођењу закључених међународних споразума о запошљавању са Републиком Словенијом, Републиком Србијом, Државом Катар и Договор о посредовању при запошљавању радника из Босне и Херцеговине у СР Њемачкој на одређено вријеме (његователји);
- У сарадњи са ентитетским заводима за запошљавање и Заводом за запошљавање Брчко дистрикта БиХ, учествовати у реализацији закључених споразума о социјалном осигурању између Босне и Херцеговине и других држава у дијелу који се односи на област незапослености;
- Учествовати у реализацији Договора о слању студената из Босне и Херцеговине на стручну феријалну праксу у СР Њемачку у току љетног распуста, којег су потписали Агенција за рад и запошљавање Босне и Херцеговине и Савезна Агенција за рад СР Њемачке;
- Координирати активности у домаћим и међународним пројектима у области запошљавања који су од интереса за Босну и Херцеговину и, у сарадњи са ентитетским заводима за запошљавање и Заводом за запошљавање Брчко дистрикта БиХ, учествовати у њиховој реализацији;
- У сарадњи са ентитетским заводима за запошљавање и Заводом за запошљавање Брчко дистрикта БиХ, израдити Приједлог квота за запошљавање странаца у БиХ за 2026. годину и доставити га Министарству цивилних послова БиХ на даље поступање.

5. ЗАКЉУЧНА РАЗМАТРАЊА

Негативне економске посљедице дешавања у свјетској економији посљедњих година (попут глобалне пандемије и сукоба у Украјини) манифестују се кроз трговинске, финансијске, цјеновне шокове који нису заобишли ни БиХ, те вањско окружење представља веома важну структуралну одредницу свих економских кретања у земљи. Полазећи¹ од екстерних и интерних динамика, мјера економске политике и структурних реформи обухваћених у приједлогу Репформске агенде, пројектована је просјечна стопа економског раста БиХ у периоду 2025-2027. од око 3% на годишњем нивоу (2025: 2,8%, 2026. 3,1% и у 2027. години 3,3%). Претпоставља се да би кључни ослонац економског раста током овог периода требала представљати домаћа тражња кроз повећање приватне потрошње и инвестиција. Наиме, адекватна provedба структурних реформи (ЕРП, Репформска Агенда и остали стратешки документи) довели би до повећања укупне економске активности у земљи кроз повећање укупне производње, броја запослених, повећања инвестиционих улагања (приватних и јавних), као и прихода

¹ Програм економских реформи (ПЕР) Босне и Херцеговине 2025.-2027. године, Дирекција за економско планирање БиХ.

од извоза (роба и услуга). У основном сценарију се очекује да би ова дешавања у коначници резултирала повећањем расположивог дохотка грађана а самим тим и повећањем приватне потрошње која ће као и претходних година представљати кључни ослонац економског раста.

Пројекције на тржишту рада одређене су значајно дешавањима у окружењу односно пословним амбијентом како у Босни и Херцеговини тако и у свијету. Пројекције на тржишту рада у периоду 2025-2027. године су базиране на пословном окружењу односно претпостављеном економском расту и кретању тражње, трговине као и инвестиција. Ове компоненте економског раста значајно детерминишу дешавања на тржити рада. Према пројекцијама ДЕП-а у Босни и Херцеговини се у периоду 2025-2027. године очекује наставак раста БДП-а парћен растом обима инвестиција и трговине, што би се требало позитивно одразити на број запослених лица, али и на плате. Као и претходних година, пословни амбијент у областима које традиционално запошљавају највише лица у Босни и Херцеговини (индустрија, трговина као и поједине услужне дјелатности) значајно би могао детерминисати обим запошљавања уз мањи допринос јавног сектора. Боље пословне прилике у области индустрије, трговине али и појединим услужним дјелатностима отвориле би могућност за креирање нових радних мјеста. Према томе, створили би се услови за раст броја запослених лица уз постепено смањење стопе незапослености у Босни и Херцеговини као и за раст просјечне нето плате. Тиме би у 2025-2027. години укупан број запослених лица у Босни и Херцеговини могао бити увећан за 1,1%-1,8% г/г, док би просјечна нето плата могла бити увећана 6-7% г/г. Ипак, треба узети у обзир ризике за остварење пројекција који би могли значајно утицати на претпостављени раст основних индикатора на тржишту рада.

На основу члана 17. Закона о Вijeћу министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 и 24/08) и члана 6. став (1) тачка к) Закона о Агенцији за рад и запошљавање Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 21/03 и 43/09), Вijeће министара Босне и Херцеговине, на приједлог Агенције за рад и запошљавање Босне и Херцеговине, достављеног посредством Министарства цивилних послова Босне и Херцеговине, на 86. сједници одржаној 27. августа 2025. године, донijело је

ODLUKU O USVAJANJU PLANA O SMJERNICAMA POLITIKA TRŽIŠTA RADA I AKTIVNIM MJERAMA ZAPOSŁJAVANJA U BOSNI I HERCEGOVINI ZA 2025. GODINU

Члан 1.
(Предмет Одлуке)

Овом одлуком усваја се План о смјерницама политика тржишта рада и активним мјерама запошљавања у Босни и Херцеговини за 2025. годину (у даљњем тексту: План), који чини саставни дио ове одлуке.

Члан 2.
(Садржај Плана)

План садржи приоритетне циљеве и смјернице политика тржишта рада, као и активне мјере запошљавања у Босни и Херцеговини за 2025. годину.

Члан 3.
(Realizacija Odluke)

Одлуку ће, у складу са својим надлежностима, реализирати Агенција за рад и запошљавање Босне и Херцеговине, Федерални завод за запошљавање, Завод за запошљавање Републике Српске, Завод за запошљавање Брчко дистрикта Босне и Херцеговине и друге институције и службе наведене у Плану.

Члан 4.
(Stupanje na snagu)

Ова одлука ступа на снагу даном доношења и објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

VM број 126/25
27. августа 2025. године
Сарајево

Предсједavajuћа
Вijeћа министара БиХ
Borjana Krišto, s. r.

PLAN O SMJERNICAMA POLITIKA TRŽIŠTA RADA I AKTIVNIM MJERAMA ZAPOSŁJAVANJA U BOSNI I HERCEGOVINI ZA 2025. GODINU

Сарајево, април 2025. године

1. UVOD

На основу одредби Закона о Агенцији за рад и запошљавање Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ" бр.21/03 и 43/09.), Агенција за рад и запошљавање Босне и Херцеговине је, у сарадњи са Федералним заводом за запошљавање, Заводом за запошљавање Републике Српске и Заводом за запошљавање Брчко дистрикта БиХ, саčinila приједлог "Плана о смјерницама политика тржишта рада и активним мјерама запошљавања у Босни и Херцеговини за 2025. годину".

Полазне основе за креирање овог документа представљали су приоритетни циљеви наведени у програмима рада Агенције за рад и запошљавање БиХ, Федералног завода за запошљавање, Завода за запошљавање Републике Српске и Завода за запошљавање Брчко дистрикта БиХ за 2025. годину, који су прихваћени од стране надлежних министарстава и институција.

Извори финансирања за реализацију ових активности су првенствено одобрени буџети институција које реализирају ове активности, уз додатна средства осигурана путем реализације пројеката финансираних из страних кредита и донација и средстава из буџета влада ентитета и Брчко дистрикта БиХ намijenjenih подршци реализацији програма активних мјера на тржишту рада.

"План о смјерницама политика тржишта рада и активним мјерама запошљавања у Босни и Херцеговини за 2025. годину" су сачинили представници наведених институција (Агенција за рад и запошљавање Босне и Херцеговине, Федерални завод за запошљавање, Завод за запошљавање Републике Српске и Завод за запошљавање Брчко дистрикта БиХ). Изрази у овом документу који су написани у једном граматичком роду односе се подједнако на мушки и женски род.

2. ANALIZA SITUACIJE NA TRŽIŠTU RADA U BOSNI I HERCEGOVINI U 2024. GODINI

Токм 2024. године економија у земљама ЕУ suoчила се са изазовима и скромним економским растом. Међутим, интензитет економских активности у Босни и Херцеговини указује на нешто снажнији опоравак. Према тренутно расположивим подацима Агенције за статистику Босне и Херцеговине (BHAS-a), у трећем кварталу 2023. године Босна и Херцеговина је остварила стопу економског раста од 2,6%¹ у односу на исти квартал прошле године, чиме се наставио тренд раста економске активности. Такођер, посматрано на годишњем нивоу, за период I-XII 2024. године у односу на I-XII 2023. године, дошло је до пада физичког обима индустријске производње од 4,2%. Што се тиче ванјскотрговинске

¹ Извор: Агенција за статистику БиХ, BDP,rashodovni pristup, саопштење бр 4 (III квартал 2024. године)

robne razmjene, u 2024. godini bilježi se pad vrijednosti izvoz na godišnjem nivou za 3,7%, kao posljedica stagnacije ekonomske aktivnosti u EU i smanjenja tražnje za bh robom u zemljama glavnim trgovinskim partnerima, i umjereni rast uvoza za 3,2% u odnosu na isti period prethodne godine .

Pozitivna kretanja na tržištu rada su nastavljena i u 2024. godini praćena rastom broja zaposlenih (u 2024. godini prosječan broj zaposlenih iznosio je 855,7 hiljada i bio je veći za 0,7% u odnosu na 2023. godinu) i padom broja nezaposlenih lica (prosječan broj nezaposlenih lica u 2024. godini iznosio je 328,6 hiljada i smanjen je za 5,8% u odnosu na prosjek 2023. godine). Prosječna mjesečna neto plata po zaposlenom za 2024. godinu iznosila je 1.381 KM ¹ i u odnosu na isti period 2023. godine nominalno je veća za 7,5%.

Osnovna kretanja na tržištu rada u Bosni i Hercegovini

U Bosni i Hercegovini u 2024. godini nastavljena su pozitivna kretanja na tržištu rada. Podaci ukazuju na blago povećanje zaposlenosti i smanjenje nezaposlenosti tokom 2024. godine, uz kontinuiranu potrebu poslodavaca za novim radnicima. Uprkos padu nezaposlenosti tržište rada u Bosni i Hercegovini se suočava sa nedostatkom ekonomske dinamike, kao i strukturnim problemima. Rast zaposlenosti usporen je u 2024. godini i iznosi 0,7% u odnosu na prethodnu godinu, kada je iznosio 1,1%, a broj registrovanih nezaposlenih osoba smanjen je za 5,8%.

Tabela 1. Stanje tržišta rada u BiH u 2024. godini – prosjek godine					
		Bosna i Hercegovina	Federacija BiH	Republika Srpska	Brčko distrikt BiH
Ukupno registrovana zaposlenost	žene	389.094	243.814	137.648	7.632
	muškarci	466.669	303.848	152.672	10.150
	ukupno	855.764	547.662	290.320	17.782
Ukupno registrovana nezaposlenost	žene	194.129	156.857	30.033	7.239
	muškarci	134.494	103.442	26.290	4.762
	ukupno	328.623	260.298	56.323	12.001

Izvor: Agencija za statistiku, Agencija za rad i zapošljavanje BiH, Federalni zavod za zapošljavanje, Zavod za zapošljavanje Republike Srpske i Zavod za zapošljavanje Brčko distrikta BiH.

Također, i rezultati anketnih podataka o radnoj snazi, koji nisu uporedivi sa administrativnim, ukazuju na pad stope nezaposlenosti za 1,4 postotna poena, sa 13,6% (treći kvartal 2023. godine), na 12,2% u trećem kvartalu 2024. godine i povećanje stope zaposlenosti (stopa zaposlenosti se prema podacima iz Ankete o radnoj snazi u trećem kvartalu 2024. godine povećala za 1,8 postotnih poena).

Broj zaposlenih lica u Bosni i Hercegovini u 2024. godini povećan je u odnosu na 2023. godinu. Prosječan broj zaposlenih lica u 2023. godini iznosio je 855.764 i u odnosu na prosjek u 2023. godini povećao se za 6.275 lica ili 0,7%. Od ukupnog broja zaposlenih lica u 2024. godini, 389.094 ili 45,5% su činile žene. Poredeći stanje u entitetima i Brčko distriktu BiH u 2024. godini, broj registrovanih zaposlenih lica u Federaciji BiH povećan je za 6.401 ili 1,2%, dok je u Republici Srpskoj smanjen za 67 ili 0,02%, a u Brčko distriktu BiH smanjen je za 59 lica ili 0,3% u odnosu na 2023. godinu.

Tabela 2. Broj zaposlenih lica u periodu I - XII 2024. godine u – BiH/entiteti/Brčko distrikt BiH

	FBiH			RS			BDBiH			BiH		
	žene	muškarci	ukupno	žene	muškarci	ukupno	žene	muškarci	ukupno	žene	muškarci	ukupno
I /2024	240.461	301.655	542.116	136.543	153.412	289.955	7.632	10.239	17.871	384.636	465.306	849.942
II /2024	241.198	301.490	542.688	136.986	153.250	290.236	7.624	10.251	17.875	385.808	464.991	850.799
III /2024	241.678	301.553	543.231	136.922	152.833	289.755	7.660	10.242	17.902	386.260	464.628	850.888
IV /2024	243.505	303.320	546.825	138.833	154.303	293.136	7.647	10.130	17.777	389.985	467.753	857.738
V /2024	244.711	304.084	548.795	138.371	153.453	291.825	7.655	10.134	17.789	390.737	467.671	858.409
VI /2024	244.751	304.631	549.382	138.471	152.882	291.353	7.651	10.120	17.771	390.873	467.633	858.506
VII /2024	242.924	304.696	547.620	138.062	153.333	291.395	7.651	10.117	17.768	388.637	468.146	856.783
VIII /2024	240.123	303.544	543.667	137.632	152.384	290.016	7.611	10.151	17.762	385.366	466.079	851.445
IX /2024	245.842	305.484	551.326	137.496	152.193	289.689	7.625	10.112	17.737	390.963	467.789	858.752
X /2024	246.564	305.275	551.839	137.400	151.670	289.070	7.608	10.081	17.689	391.572	467.026	858.598
XI /2024	247.007	305.600	552.607	137.693	151.219	288.913	7.611	10.130	17.741	392.311	466.949	859.261
XII /2024	247.003	304.839	551.842	137.371	151.126	288.497	7.607	10.096	17.703	391.981	466.061	858.042
Ø2024	243.814	303.848	547.662	137.648	152.672	290.320	7.632	10.150	17.782	389.094	466.669	855.764

Izvor: Agencija za statistiku BiH, Federalni zavod za statistiku, Republički zavod za statistiku Republike Srpske

U 2024. godini zabilježen je pad broja nezaposlenih lica na evidencijama zavoda i službi zapošljavanja u Bosni i Hercegovini. **Prosječan broj nezaposlenih lica u 2024. godini iznosio je 328.623 i u odnosu na prosjek u 2023. godini smanjio se za 20.295 ili 5,8%.** Od ukupnog broja lica koja traže zaposlenje u

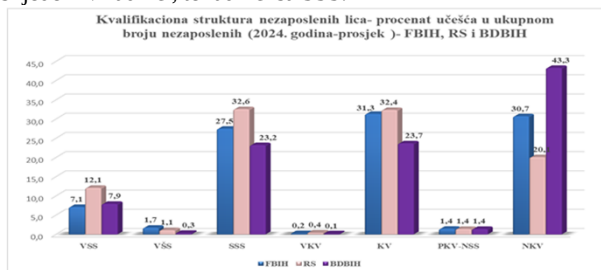
2024. godini, 194.129 ili 59,1% su činile žene. Poredeći stanje u entitetima i Brčko distriktu BiH¹ u 2024. godini, broj registrovanih nezaposlenih lica u Federaciji BiH smanjen je za 16.861 ili 6,1%, dok je u Republici Srpskoj bio manji za 4.770 ili 7,8%, a u Brčko distriktu BiH smanjen je za 1.336 ili 12,5%.

¹ Izvor: Agencija za statistiku BiH

Tabela 3. Broj nezaposlenih lica u periodu I - XII 2024. godine u – BiH/entiteti/Brčko distrikt BiH												
	FBiH			RS			BDBiH			BiH		
	žene	muškarci	ukupno	žene	muškarci	ukupno	žene	muškarci	ukupno	žene	muškarci	ukupno
I/2024	161.012	107.858	268.870	31.098	27.921	59.019	7.577	5.095	12.672	199.687	140.874	340.561
II/2024	159.914	107.256	267.170	31.096	27.798	58.894	7.487	4.977	12.464	198.497	140.031	338.528
III/2024	158.873	105.871	264.744	30.962	27.415	58.377	7.373	4.892	12.265	197.208	138.178	335.386
IV/2024	156.822	103.678	260.500	30.509	26.840	57.349	7.307	4.788	12.095	194.638	135.306	329.944
V/2024	154.640	101.529	256.169	30.077	26.349	56.426	7.196	4.726	11.922	191.913	132.604	324.517
VI/2024	155.349	102.292	257.641	29.880	26.176	56.056	7.166	4.705	11.871	192.395	133.173	325.568
VII/2024	157.920	103.234	261.154	29.792	25.926	55.718	7.134	4.668	11.802	194.846	133.828	328.674
VIII/2024	159.050	103.321	262.371	29.863	25.817	55.680	7.116	4.662	11.778	196.029	133.800	329.829
IX/2024	155.274	102.209	257.483	29.643	25.733	55.376	7.150	4.703	11.853	192.067	132.645	324.712
X/2024	154.685	101.590	256.275	29.546	25.502	55.048	7.150	4.670	11.820	191.381	131.762	323.143
XI/2024	154.442	101.278	255.720	29.204	25.205	54.409	7.141	4.642	11.783	190.787	131.125	321.912
XII/2024	154.298	101.184	255.482	28.721	24.803	53.524	7.075	4.615	11.690	190.094	130.602	320.696
Ø2024	156.857	103.442	260.298	30.033	26.290	56.323	7.239	4.762	12.001	194.129	134.494	328.623

Izvor: Agencija za rad i zapošljavanje BiH, Federalni zavod za zapošljavanje, Zavod za zapošljavanje Republike Srpske i Zavod za zapošljavanje Brčko distrikta BiH.

Što se tiče kvalifikacione strukture, najveće učešće u ukupnoj nezaposlenosti u 2024. godini u Bosni i Hercegovini činile su osobe sa trećim stepenom obrazovanja odnosno KV radnici 31,2%, zatim NKV radnici 29,4%, te radnici sa SSS 28,2%. Prema kvalifikacionoj strukturi nezaposlenih žena stanje je nešto drugačije i najviše je nezaposlenih žena sa srednjom stručnom spremom 31,5%, 29,8% je NKV radnica, a 25,9 % čine KV radnice. Posmatrano po entitetima, što se tiče kvalifikacione strukture u Federaciji BiH najviše je nezaposlenih KV radnika, zatim NKV radnika, a onda slijede radnici sa SSS, u Republici Srpskoj najviše nezaposlenih čine radnici sa SSS, zatim KV radnici, te NKV radnici, dok je u Brčko distriktu BiH nešto drugačiji odnos i najviše je nezaposlenih NKV radnika, zatim slijede KV radnici, te radnici sa SSS.

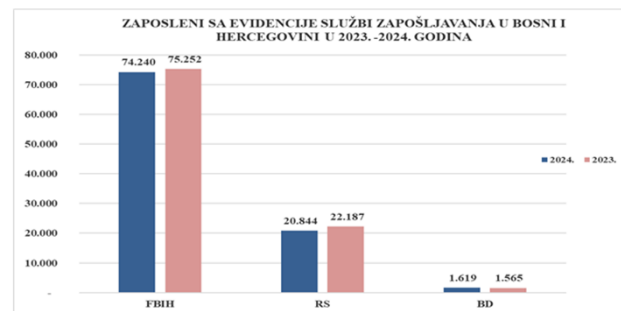

Broj korisnika prava po osnovu nezaposlenosti povećan je u odnosu na 2023. godinu. U 2024. godini prosječan broj korisnika novčane naknade u Bosni i Hercegovini bio je 15.391 ili 4,7% od ukupnog broja registrovanih nezaposlenih lica, od čega 7.674 žene. Ovaj broj se u odnosu na 2023. godinu, povećao za 5,1%. U Federaciji BiH broj korisnika novčane naknade povećan je za 6,1%, u Republici Srpskoj za 1,3%, a u Brčko distriktu BiH za 23,3% u odnosu na 2023. godinu.

Tabela 4. MATERIJALNA I SOCIJALNA SIGURNOST NEZAPOSLENIH U 2024. GODINI - BiH, entiteti, BD BiH												
Korisnici novčane naknade												
	1/2024	II/2024	III/2024	IV/2024	V/2024	VI/2024	VII/2024	VIII/2024	IX/2024	X/2024	XI/2024	XII/2024
Bosna i Hercegovina	ukupno	15.841	15.743	15.756	14.771	14.732	14.352	15.670	16.387	15.714	15.104	15.067
	žene	7.344	7.800	7.439	6.993	7.037	6.956	8.211	9.020	8.212	7.822	7.538
Federacija BiH	ukupno	11.830	11.561	11.474	10.731	10.810	10.752	12.113	12.676	12.305	11.678	11.518
	žene	5.554	5.854	5.397	5.042	5.145	5.235	6.448	7.272	6.512	6.090	5.724
Republika Srpska	ukupno	3.836	4.001	4.103	3.854	3.738	3.435	3.298	3.346	3.248	3.270	3.377
	žene	1.705	1.852	1.958	1.804	1.802	1.645	1.695	1.669	1.619	1.654	1.731
Brčko Distrikt BiH	ukupno	175	181	179	186	184	165	159	165	161	156	172
	žene	85	94	84	87	90	76	68	79	81	78	83

Izvor: Agencija za rad i zapošljavanje BiH, Federalni zavod za zapošljavanje, Zavod za zapošljavanje Republike Srpske i Zavod za zapošljavanje Brčko distrikta BiH.

U 2024. godini, sa evidencija Federalnog zavoda za zapošljavanje, Zavoda za zapošljavanje Republike Srpske i Zavoda za zapošljavanje Brčko distrikta BiH ukupno je zaposleno 96.703 nezaposlena lica. Broj zaposlenih sa evidencije u odnosu na 2023. godinu bio je manji za 2.301 lice ili 2,3%. Ukupno zaposlenih žena sa evidencije, u istom periodu, bilo je 52.483 ili 54,3% od ukupnog broja zaposlenih lica. U Federaciji BiH u 2024. godini sa evidencija je zaposleno 74.240 lica (40.132 žene) što je za 1,3% manje u odnosu na 2023. godinu, u Republici Srpskoj 20.844 lica (11.504 žene) što je za 6,1% manje, a u Brčko distriktu BiH 1.619 lica (847 žene) i ovaj broj je veći za 3,5% u odnosu na 2023. godinu.

Prema podacima iz Ankete o radnoj snazi u trećem kvartalu 2024. godine ¹, u Bosni i Hercegovini manje od polovine radno sposobnog stanovništva čine aktivne osobe. Stopa aktivnosti od 49,6% vrlo je niska po međunarodnim standardima i značajno je

¹ Izvor: Agencija za statistiku BiH, Anketa o radnoj snazi III kvartal 2023. i 2024. godine

viša za muškarce (61,2%) nego za žene (38,6%). U odnosu na treći kvartal 2023. godine, stopa aktivnosti u Bosni i Hercegovini povećala se za 1,3 postotna poena. Stopa aktivnosti u trećem kvartalu 2023. godine u Federaciji BiH iznosila je 50,2%, u Republici Srpskoj iznosila je 49,0%, a u Brčko distriktu BiH stopa aktivnosti bila je 41,5%.

Stopa zaposlenosti u trećem kvartalu 2024. godine u Bosni i Hercegovini iznosila je 43,6% i bila je značajno viša za muškarce 55,2%, nego za žene 32,6%. U odnosu na treći kvartal 2023. godine, stopa zaposlenosti povećala se za 1,8 postotnih poena. U Federaciji BiH stopa zaposlenosti u trećem kvartalu 2024. godine iznosila je 43,3%, u Republici Srpskoj iznosila je 44,9%, a u Brčko distriktu BiH stopa zaposlenosti bila je 34,1%.

Anketna stopa nezaposlenosti značajno je manja od registrovane i na nivou Bosne i Hercegovine u trećem kvartalu 2024. godine iznosila je 12,2% (9,9% za muškarce i 15,5% za žene). U odnosu na treći kvartal 2023. godine, stopa nezaposlenosti smanjila se za 1,4 postotna poena. Stopa nezaposlenosti bila je najviša među mladim osobama starosti 15 do 24 godine i iznosila je 31,4% (30,5% za muškarce i 33,5% za žene). U Federaciji BiH stopa nezaposlenosti u trećem kvartalu 2024. godine iznosila je (13,9%), u Republici Srpskoj iznosila je 8,4%, a u Brčko distriktu BiH stopa nezaposlenosti bila je 17,8%.

Tabela 5. Anketna o radnoj snazi 2023.-2024.- mjere aktivnosti stanovništva u BiH i entitetima (%)

		BiH		Federacija BiH		Republika Srpska		Brčko distrikt BiH	
		ukupno	žene	ukupno	žene	ukupno	žene	ukupno	žene
Stopa aktivnosti (%)	III kvartal 2023.	48,3	36,8	49,0	36,5	47,4	37,6	42,5	34,3
	III kvartal 2024.	49,6	38,6	50,2	38,5	49,0	39,3	41,5	31,4
Stopa zaposlenosti (%)	III kvartal 2023.	41,8	30,7	41,3	29,4	43,2	33,5	33,5	25,2
	III kvartal 2024.	43,6	32,6	43,3	31,7	44,9	34,8	34,1	24,7
Stopa nezaposlenosti (%)	III kvartal 2023.	13,6	16,7	15,6	19,3	(9,0)	(11,1)	21,3	(26,7)
	III kvartal 2024.	12,2	15,5	13,9	17,6	(8,4)	(11,3)	17,8	(21,3)

() podatak je manje pouzdan

Izvor: Agencija za statistiku BiH, Federalni zavod za statistiku, Republički zavod za statistiku Republike Srpske.

3. SMJERNICE POLITIKA TRŽIŠTA RADA I AKTIVNIH MJERA ZAPOSŁJAVANJA U 2025. GODINI

U definisanju osnovnih programskih aktivnosti za 2025. godinu uzeta su u obzir dešavanja na tržištu rada u BiH, sagledavajući i uticaj tržišta rada u okruženju, kao i ekonomske pokazatelje u vezi sa poremećajima na globalnom tržištu rada i uticaj na prostor Bosne i Hercegovine u svim segmentima. To se prije svega odnosi na određene izmjene i privredne aktivnosti u pojedinim granama privrede i privrednim djelatnostima.

Izražene negativne demografske promjene, ubrzano starenje stanovništva, negativan prirodni priraštaj, evidentna emigracija radne snage svih profila, kontinuirano smanjenje broja učenika i studenata, uticaj negativnih globalnih ekonomskih kretanja, inflacija, smanjena procjena rasta bruto društvenog proizvoda, globalna energetska kriza, posljedice ratnih dešavanja u svijetu, brze tehnološke promjene, kriza u rudarskom sektoru, "rad na crno", visok udio nekvalifikovanih osoba u radnoj snazi i značajan udio neaktivnih u radno sposobnom stanovništvu, te brojni drugi faktori predstavljat će veliki izazov u narednom periodu za privredni sektor, javne službe za zapošljavanje, ali i za cijelu Bosnu i Hercegovinu.

Potražnja za radnom snagom ima blagi trend rasta, ali sa znatno manjim intenzitetom u odnosu na prethodne dvije godine. Međutim, značajan dio oglašanih slobodnih radnih mjesta se i dalje otežano popunjava, zbog nedostatka određenih profila zanimanja na širem području, odnosno zbog nepodudarnosti ponude i potražnje na tržištu rada s aspekta zanimanja i stručnih

kompetencija, a što ukazuje na strukturnu nezaposlenost uzrokovanu brojnim naprijed navedenim faktorima. Između ostalog, potrebno je sistemski pristupiti jačanju i unapređenju srednjeg stručnog i visokog obrazovanja, poboljšanju kvalitete praktične nastave, te organizovanju obuke radne snage za konkretne poslove i poduzimati sistemske mjere na poboljšanju uslova na tržištu rada i životnog standarda, te time i na zadržavanju radne snage.

U predstojećem periodu očekuje se snažna borba za stabilizaciju ekonomskih prilika, te će i planirane aktivnosti, tj. realizacija postavljenih ciljeva zavisiti od razvoja situacije uzrokovane globalnim ekonomskim, socijalnim, energetske prilikama i stanjem u međunarodnim odnosima, ali i lokalnim prilikama, uzrokovanim prirodnim nesrećama i prilagođavanjem novom načinu poslovanja.

Programima rada za 2025. godinu planirane su aktivnosti koje su usmjerene na dalje unapređivanje mjera aktivne politike zapošljavanja, jačanje njihove efikasnosti i održivosti zapošljavanja. Jedan od prioriteta su svakako mjere aktivne politike zapošljavanja, jačanje njihove efikasnosti i održivosti zapošljavanja. Analiza i praćenje potreba tržišta rada, procjena efikasnosti postojećih mjera i povećanje kvaliteta usluga ključnim korisnicima su također prioriteta. Zavodi i službe zapošljavanja u BiH su se u planiranim aktivnostima u 2025. godini opredijelili za osnovne smjernice politika tržišta rada koje predviđaju sljedeće:

1. Nastaviti doprinos ekonomskom i društvenom razvoju povećanjem nivoa zaposlenosti kroz inkluzivnost tržišta rada sa fokusom na zapošljavanje ugroženih kategorija

Najvažniji zadaci Institucija i službi za zapošljavanje u BiH u 2025 godini uključivace dvije važne aktivnosti:

- Provođenje mjera aktivne politike zapošljavanja s ciljem unapređenja usluga nezaposlenim licima i poslodavcima, u cilju brže integracije nezaposlenih lica na tržište rada,
- Adekvatan odgovor na izražene demografske promjene, evidentnu migraciju radne snage, starenje stanovništva, uticaj negativnih ekonomskih kretanja u svijetu, tehnološke promjene, "neobilježan rad", visok udio nekvalifikovanih lica u radnoj snazi i udio neaktivnog u radno sposobnom stanovništvu.

Kada je u pitanju provođenje programa zapošljavanja u 2025. godini očekivanja su da programi budu usmjereni na zapošljavanje i samozapošljavanje nezaposlenih lica u privredi kao i zapošljavanje ugroženih kategorija nezaposlenih lica. Takođe, u toku 2025. godine nastavlja se provođenje projekata koji se finansiraju iz IPA sredstava: EU4Employment (EUzaZAPOSŁJAVANJE), LEP 2 - Podrška lokalnim partnerstvima za zapošljavanje – faza II i ESAP 3 – Platforma za zapošljavanje i socijalna pitanja – III faza, gdje se fokus stavlja na rad sa ugroženim grupama na tržištu rada, njihova aktivacija i zapošljavanje putem inovativnih mjera na tržištu rada. U ovim projektima ključna je uloga zavoda i službi zapošljavanja u BiH.

2. Unaprijediti programe/mjere aktivne politike zapošljavanja u cilju efikasne integracije nezaposlenih osoba na tržištu rada, posebno lica u nepovoljnom položaju

U 2025. godini zavodi i službe zapošljavanja u BiH će provoditi programe koji su pretežno usmjereni na ugrožene grupe na tržištu rada i podršku zapošljavanju u realnom sektoru privrede. Zarazliku od ranijih godina, povećani su obimi programa vezanih za aktivaciju ciljnih grupa, te programi raznih obuka za tražena zanimanja na tržištu rada. Mjere aktivne politike zapošljavanja realizovaće se kroz kontinuirane aktivnosti u sljedećim područjima rada:

- Individualna i grupna savjetovanja nezaposlenih lica;
- Povećanje aktivacije na tržištu rada;

- Posredovanje u zapošljavanju;
- Rad sa poslodavcima;
- Realizacija mjera u oblasti karijerne orijentacije, informisanja o izboru zanimanja, planiranju karijere i razvoju cjeloživotnog učenja.

U 2025. godini planiraju se provesti programi aktivne politike zapošljavanja koji obuhvataju programe sufinansiranja zapošljavanja i samozapošljavanja, te obuke za sticanje potrebnih znanja i vještina za potrebe tržišta rada i obuke uz rad kod poznatog poslodavca. Očekuje se i realizacija, uz podršku Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH, programa sufinansiranja zapošljavanja i samozapošljavanja Roma. Svi ovi programi se odnose na podršku nezaposlenim licima u aktivnom traženju posla, obuku/ pripremu za rad, podsticanje zapošljavanja kod poslodavaca i poticanje samozapošljavanja tj. pokretanje i registraciju poslovnih aktivnosti (Start up programi). U 2025. godini planiran je nastavak ranijih i provođenje novih projekata aktivne politike zapošljavanja koji se odnose na zapošljavanje ili samozapošljavanje ciljnih grupa, a svi planirani programi su prikazani u Poglavlju 4. Planirane mjere aktivnih politika zapošljavanja na tržištu rada u Bosni i Hercegovini.

3. Brzo i efikasno izvršavanje svih poslova vezanih za ostvarivanje prava nezaposlenih, kao i blagovremenu isplatu ostvarenih materijalnih prava

Svako registrovano nezaposleno lice, u skladu sa važećim zakonima o zapošljavanju u BiH, ostvaruje i prava za slučaj nezaposlenosti koja podrazumijevaju i novčana davanja i to:

- pravo na novčanu naknadu,
- pravo na zdravstveno osiguranje po osnovu nezaposlenosti,
- pravo na penziono osiguranje po osnovu nezaposlenosti,
- uplatu doprinosa za PIO, ukoliko se sa tim stažom osiguranja ispunjavaju uslovi za starosnu penziju.

U 2024. godini prosječan broj korisnika novčane naknade u Bosni i Hercegovini bio je 15.391 ili 4,7% od ukupnog broja registrovanih nezaposlenih lica, a ovaj broj se u odnosu na 2023. godinu povećao za 5,1%. Tokom 2025. godine očekuje se da broj zahtjeva i donesenih rješenja bude isti ili veći u odnosu na nivo iz 2024. godine.

4. Unaprijediti sistem rada i funkcionisanja zavoda i službi zapošljavanja u Bosni i Hercegovini

U 2025. godini će zavodi i službe zapošljavanja u Bosni i Hercegovini dati značaju na unapređenju sistema rada službi zapošljavanja, a naročito u oblasti informatizacije i kompjuterizacije poslovnih procesa i usluga klijentima. Naročito je važno provođenje RECONOMY projekta – „Modernizacija usluga javnih službi za zapošljavanje za bolje ekonomske prilike“, koji je pokrenula Švedska agencija za međunarodni razvoj i saradnju (SIDA), a provodi ga Helvetas Swiss Intercooperation u saradnji sa Švedskom javnom službom za zapošljavanje. Projekat podrazumjeva unapređenje informatičke (aplikativne i komunikacijske) podrške poslovnim procesima, kao i sistema izvještavanja kroz usklađenost informacionog sistema sa potrebama poslovnih procesa.

Glavne aktivnosti zavoda i službi zapošljavanja u BiH u ovom segmentu u 2025. godini biće usmjerene i na:

- praćenje i analizu stanja i potreba tržišta rada, kretanja zapošljavanja, zaposlenosti i nezaposlenosti;
- jačanje i razvoj preduzetništva kroz projekte finansiranja i sufinansiranja samozapošljavanja i provođenje programa pripreme za zapošljavanje osoba, kao i programe obuka, prekvalifikacije i dokvalifikacije;

- unapređenje programa saradnje u cilju povlačenja sredstava iz međunarodnih fondova i udruživanja sredstava sa drugim organizacijama i institucijama.

4. PLANIRANE MJERE PROGRAMA AKTIVNIH POLITIKA ZAPOS LJAVANJA NA TRŽIŠTU RADA U BOSNI I HERCEGOVINI U 2025. GODINI

Mjere iz ovog dokumenta su prilagođene potrebama i zahtjevima tržišta rada i usklađene su sa okvirnim strateškim, zakonskim i planskim dokumentima u oblasti zapošljavanja u BiH na svim nivoima. U skladu sa postojećim zakonskim propisima u Bosni i Hercegovini, aktivne politike zapošljavanja sprovode:

- U Federaciji BiH – Federalni zavod za zapošljavanje i kantonalne službe zapošljavanja,
- U Republici Srpskoj – Zavod za zapošljavanje Republike Srpske, i
- U Brčko distriktu BiH – Zavod za zapošljavanje Brčko distrikta BiH.

Aktivnosti oko koordinacije posredovanja u zapošljavanju državljana Bosne i Hercegovine u drugim državama, iniciranje potrebnih aktivnosti kod entitetskih zavoda za zapošljavanje i Zavoda za zapošljavanje Brčko distrikta BiH da se zajedno i u saradnji sa poslodavcima, sindikatima, obrazovnim ustanovama i drugim udruženjima organiziraju i sprovode programi profesionalnog usmjerenja i obrazovanja u svrhu većeg zapošljavanja i drugih oblika aktivne politike zapošljavanja, zajednički obavljaju Agencija za rad i zapošljavanje BiH, Federalni zavod za zapošljavanje i kantonalne službe zapošljavanja, Zavod za zapošljavanje Republike Srpske i Zavod za zapošljavanje Brčko distrikta BiH.

4.1. FEDERACIJA BiH

Strateški okvir za izradu Programa rada Federalnog zavoda za zapošljavanje za 2025. godinu je zasnovan na Zakonu o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih ("Službene novine Federacije BiH", br. 55/00, 41/01, 22/05 i 9/08).

U kontekstu unapređenja stanja na tržištu rada, nakon osiguranja potrebnih sredstava za materijalnu i socijalnu sigurnost nezaposlenih osoba, djelovanje će se fokusirati na poticanje potražnje za radnom snagom; poboljšanje ponude radne snage, konkretno nezaposlenih osoba i njihovog pristupa zapošljavanju, vještinama i kompetencijama, te na unapređenje aktivnosti javnih službi za zapošljavanje i saradnje s drugim partnerima na tržištu rada.

U cilju poboljšanja uvjeta i ublažavanja negativnih uticaja na tržištu rada u Federaciji BiH, prije svega radi poboljšanja zapošljivosti nezaposlenih osoba, poticanja potražnje za radnom snagom, jačanje partnerstva na tržištu rada, realizovat će se mjere koje će dati doprinos u ekonomskom osnaživanju stanovništva i razvoju ljudskih resursa i pružanju podrške poslovnim subjektima u zapošljavanju.

4.1.1. MJERE AKTIVNIH POLITIKA ZAPOS LJAVANJA

Federalni zavod za zapošljavanje će i u 2025. godini, nakon što se osiguraju potrebna sredstva za materijalnu i socijalnu sigurnost nezaposlenih osoba, svoje primarne aktivnosti usmjeravati u razvoj aktivne politike zapošljavanja, u skladu sa potrebama tržišta rada, a koje će se realizirati u saradnji s kantonalnim službama za zapošljavanje i drugim institucijama i organizacijama.

Stoga Federalni zavod za zapošljavanje planira da, u saradnji sa kantonalnim službama zapošljavanja, u 2025. godini usvoji programe aktivne politike zapošljavanja, prije svega, program sufinansiranja zapošljavanja, program sufinansiranja samozapošljavanja, tj. pokretanja i registracije poslovnih aktivnosti (start up), te program obuke za sticanje potrebnih znanja i vještina za potrebe tržišta rada i obuke uz rad kod poznatog poslodavca, a sve u cilju efikasne integracije nezaposlenih osoba na tržištu rada u

Federaciji BiH, posebno osoba u nepovoljnom položaju, te povećanja njihove zapošljivosti i usklađivanja vještina sa zahtjevima tržišta rada. Također, realizirat će se program sufinansiranja (samo)zapošljavanja u oblasti poljoprivrede, a uz podršku Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH planirana je realizacija programa sufinansiranja (samo)zapošljavanja Roma.

Postojeći programi će se po potrebi unapređivati, a novi razvijati, u skladu sa zakonskim propisima te uspješnim rezultatima koji su se pokazali kao primjeri dobre prakse. Programima će se omogućiti jednak pristup za sve na tržištu rada i promovisati rodna ravnopravnost i inkluzivnost, a bit će usklađeni sa okvirnim strateškim dokumentima u oblasti rada i zapošljavanja, te principima gender odgovornog budžetiranja. Aktivnosti Federalnog zavoda za zapošljavanje na realizaciji programskih zadataka i ciljeva, između ostalog temeljenih i na analizi stanja i kretanja na tržištu rada, ostvarivat će se u saradnji sa kantonalnim službama za zapošljavanje i drugim partnerima na zakonitom, nediskriminirajućem, stručnom, socijalno i rodno osjetljivom i efektivnom provođenju politike zapošljavanja.

Cilj je pružiti podršku nezaposlenim osobama, ali i poslodavcima, da lakše prevaziđu probleme i novonastale snažne promjene na tržištu rada i poslovanju. Također, uspostavljanjem partnerstava sa domaćim i međunarodnim organizacijama i institucijama, provodit će se i mjere koje odgovarajućim aktima i dokumentima utvrde Vijeće ministara BiH i Vlada Federacije BiH, a koje su usmjerene na poboljšanje uvjeta na tržištu rada i povećanje zaposlenosti u Federaciji BiH. Planirano je da u 2025. godini programima aktivne politike zapošljavanja bude obuhvaćeno **10.500** nezaposlenih osoba.

Radi efikasnog provođenja mjera aktivne politike zapošljavanja i kvalitetnog usaglašavanja ponude i potražnje na tržištu rada, a s obzirom na finansijske mogućnosti, eventualne grantove ili iskazanu zainteresiranost partnera i ciljnih grupa, pojedinačne mjere, programi i projekti, ali i broj nezaposlenih koji će biti obuhvaćeni tim mjerama, iskazan u ovom programu, kao i druge aktivnosti, prema potrebi, usklađivat će se izmjenama i dopunama programa i/ili Finansijskog plana za 2025. godinu.

4.1.1.1. PROGRAMI SUFINANSIRANJA ZAPOSŁJAVANJA, SAMOZAPOSŁJAVANJA I OBUKE

Cilj provođenja ovih programa je podršku za **10.000 osoba** sa evidencije nezaposlenih u Federaciji BiH sa posebnom rodnom i socijalnom osjetljivošću radi jačanja njihove konkurentnosti i brže integracije na tržištu rada, sprečavanja dugotrajne nezaposlenosti, te stvaranja uslova za sticanje prvog radnog iskustva, samozapošljavanje, tj. registraciju/pokretanje samostalne djelatnosti/privrednog društva. **Za realizaciju programa u 2025. godini planirana su sredstva u iznosu od 169.314.391,50 KM¹.** Partneri u provođenju ovog projekta su kantonalne službe za zapošljavanje, poslodavci, Federalno ministarstvo rada i socijalne politike, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH i drugi zainteresirani subjekti.

Planirano je provođenje slijedećih programskih aktivnosti:

- Sufinansiranje zapošljavanja kod poznatog poslodavca,
- Sufinansiranje samozapošljavanja kroz pokretanje Start up biznisa,
- Sufinansiranje obuke za sticanje potrebnih znanja i vještina za potrebe tržišta rada,
- Sufinansiranje obuke uz rad kod poznatog poslodavca,
- Sufinansiranje društveno korisnog rada.

Predviđeno je da program obuhvati nezaposlene osobe iz slijedećih ciljnih grupa:

- Mladi (bez radnog iskustva – pripravnici i ostali)
- Žene
- Osobe dobi preko 40 godina
- Dugotrajno nezaposlene osobe (prijavljene na evidenciju 12 i više mjeseci)
- Osobe nižih kvalifikacija ili bez kvalifikacija
- Osobe s invaliditetom
- Djeca i supružnici osoba s invaliditetom od 60% i više
- Demobilisani borci i djeca nezaposlenih demobilisanih boraca
- Članovi porodica šehida/poginulih branilaca
- Članovi domaćinstva u kojem ni jedan član nije zaposlen
- Romi
- Poljoprivrednici
- Samohrani roditelji, staratelji i hranitelji i njihova djeca, roditelji djeteta sa posebnim potrebama i roditelji teško bolesne djece, bivši štićenici doma za nebrinutu djecu
- Žrtve nasilja, civilne žrtve rata, liječeni ovisnici i dr.

4.1.1.2 PODRŠKA RAZVOJU POSREDOVANJA U ZAPOSŁJAVANJU I PRIPREMA ZA RAD

Posredovanjem u zapošljavanju smatraju se sve aktivnosti i mjere poduzete u svrhu povezivanja nezaposlene osobe koja traži zaposlenje, kao i zaposlene osobe koja traži promjenu zaposlenja, s poslodavcem kojem je potreban zaposlenik, radi zadovoljavanja poslovnih potreba. Posredovanje u zapošljavanju u Federaciji BiH nadležnost je kantonalnih službi za zapošljavanje. Federalni zavod za zapošljavanje će u 2025. godini raditi na unapređenju funkcionalnosti web-portala www.fzzz.ba u dijelu koji se odnosi na nezaposlene osobe i poslodavce, s posebnim fokusom na kvalitetnije informisanje i edukaciju nezaposlenih osoba i poslodavca.

Također, planirano je unapređenje alata u Jedinostvenom informacionom sistemu (JIS), a koji se odnose na poslodavce (uparivanje ponude i potražnje) i nezaposlene osobe (savjetodavne informacije). Kroz kontinuirani razvoj alata savjetodavcima će se omogućiti kvalitetniji pristup u obavljanju svakodnevnih poslova u posredovanju u zapošljavanju i radu sa nezaposlenim osobama. Promoviranjem uspostavljenih mehanizama i dobrih praksi u savjetodavnom radu i profesionalnom informisanju, a u saradnji sa kantonalnim službama za zapošljavanje, radit će se na daljnjem razvoju ove oblasti.

4.1.1.3 ZAJEDNIČKI PROGRAMI SA DRUGIM PRAVNIM SUBJEKTIMA

U okviru pozicije Zajednički projekti sa drugim pravnim subjektima Federalni zavod za zapošljavanje će nastaviti saradnju na projektima, naročito u okviru realizacije programa sufinansiranja zajedničkih projekata sa drugim pravnim subjektima.

Ovim projektima će se poticati zapošljavanje, obuka, te specifični projekti sufinansiranja zapošljavanja odgovarajućeg stručnog kadra za djecu s poteškoćama u razvoju, zapošljavanja asistentata i stručnih saradnika u nastavi na javnim univerzitetima, zapošljavanja odgovarajućeg stručnog kadra za potrebe ustanova iz oblasti socijalne zaštite u Federaciji BiH, zapošljavanja i samozapošljavanja djece šehida i poginulih boraca, zapošljavanja medicinskog kadra, kao i drugi specifični projekti.

Također, imajući u vidu aktivnosti vezane za procese stabilizacije i pridruživanja BiH Evropskoj uniji, Federalni zavod za zapošljavanje će kao partner, u skladu s prilikama i zahtjevima aplikabilnih nosilaca projektnih prijedloga, učestvovati u međunarodnim pozivima i razvojnim projektima iz različitih

¹ Dio sredstava u procijenjenom iznosu od 59.963.116 KM se odnosi na prenesene obaveze po osnovu mjera aktivne politike zapošljavanja čija je realizacija započela

prethodnih godina i koje dospijevaju na naplatu u 2025. godini, a **109.351.275,50 KM** se odnosi na nove programe iz 2025. godine.

međunarodnih fondova i organizacija kojima se razvijaju i jačaju kapaciteti javnih službi za zapošljavanje i mjere aktivne politike zapošljavanja.

U okviru ove pozicije Federalni zavod za zapošljavanje će razvijati i saradnju na realizaciji projekata kojima se potiče zapošljavanje i razvijanje kompetencija nezaposlenih osoba za potrebe različitih privrednih djelatnosti (usluge, proizvodnja i dr.), a koje se provode u saradnji sa privrednim komorama, razvojnim agencijama, nevladinim organizacijama, organima uprave, obrazovnim i drugim ustanovama, te ostalim odgovarajućim pravnim subjektima.

Za realizaciju planiranih aktivnosti na ovoj poziciji planirana su sredstva u iznosu od 14.181.053 KM, od čega se iznos od 7.181.053 KM odnosi na prenesene obaveze iz prethodnih godina, a koje dopijevaju u 2025. godini, a **7.000.000 KM** na nove projekte kojim će se pružiti podrška za cca **500** nezaposlenih osoba.

4.1.2. MONITORING I EVALUACIJA

U cilju praćenja realizacije (monitoringa) i ocjene učinka (evaluacije) određenih mjera aktivne politike zapošljavanja i unapređenja njihove efikasnosti, Federalni zavod za zapošljavanje će u 2025. godini nastaviti provoditi aktivnosti monitoringa i evaluacije u skladu sa postojećim tehničkim kapacitetom, te eventualno u saradnji s domaćim i međunarodnim organizacijama i institucijama. O provedenom monitoringu i evaluaciji će se sačinjavati odgovarajuće informacije. U okviru navedenih aktivnosti poseban fokus će biti usmjeren na održivost zaposlenja nakon protoka relevantnog perioda od završetka realizacije mjera aktivne politike zapošljavanja.

U Analitičko-statističkom godišnjaku, prezentirat će se monitoring trendova na tržištu rada u Federaciji BiH koji će obuhvatiti osnovne indikatore tržišta rada, te ostale podatke razvrstane po kantonu, spolu, dobi, periodu nezaposlenosti, stručnoj spremi i drugim parametrima kao što su broj zaposlenih i nezaposlenih, stopa zaposlenosti i nezaposlenosti, neto i bruto plaće po djelatnostima, broj prijavljenih na evidenciju nezaposlenih i objavljenih sa evidencije nezaposlenih, posredovanje u zapošljavanju, najbrojnija zanimanja na evidenciji nezaposlenih, najbrojnija zanimanja brisanih osoba sa evidencije nezaposlenih, broj korisnika novčane naknade, zdravstvenog i penzijsko-invalidskog osiguranja itd.

4.2. REPUBLIKA SRPSKA

Glavni ciljevi i prioriteti politike zapošljavanja u 2025. godini definisani su u skladu sa Strategijom zapošljavanja Republike Srpske 2021–2027. godine i ključnim strateškim dokumentima Vlade Republike Srpske.

Polazeći od ključnih strateških ciljeva usmjerenih na usklađeno jačanje potražnje za radnom snagom i unapređenje funkcionisanja tržišta rada, utvrđene su mjere i aktivnosti koje će biti u funkciji realizacije tih ciljeva. Jedan od prioriteta su svakako mjere aktivne politike zapošljavanja, jačanje njihove efikasnosti i održivosti zapošljavanja. Analiza i praćenje potreba tržišta rada, procjena efikasnosti postojećih mjera, povećanje kvaliteta usluga ključnim korisnicima takođe su prioriteti utvrđeni Programom rada.

4.2.1. MJERE AKTIVNE POLITIKE ZAPOSŁJAVANJA

JU Zavod za zapošljavanje Republike Srpske provodi mjere aktivne politike zapošljavanja koje predstavljaju određene planove, programe i druge mjere intervencija na tržištu rada koje će doprinijeti podizanju nivoa aktivnosti na tržištu rada, bržem zapošljavanju, povećanju ukupne zaposlenosti i smanjenju nezaposlenosti. Prateći dosadašnja kretanja na tržištu rada kao i ostvarene rezultate tokom 2024. godine, Zavod se u 2025. godini opredjeljuje za različite oblike aktivnog djelovanja koji za

posljedicu imaju realizaciju ključnih funkcija koje su definisane Zakonom, Strategijom i aktima Zavoda.

Polazeći od osnovnih ciljeva definisanih Strategijom zapošljavanja Republike Srpske 2021–2027, Programom ekonomskih reformi Republike Srpske i Akcionim planom za sprovođenje Strategije zapošljavanja Republike Srpske u 2025. godini očekivanja su da programi zapošljavanja budu usmjereni na zapošljavanje nezaposlenih lica isključivo u privredi i privatnom sektoru kao i za zapošljavanje teško zapošljivih i ranjivih kategorija nezaposlenih.

Imajući u vidu ostvareni trend zapošljavanja lica sa evidencije u 2024. godini, posredničkom funkcijom Zavoda i mjerama aktivne politike zapošljavanja, planirano je da se u 2025. godini zaposli **22.000 nezaposlenih** sa evidencije Zavoda.

4.2.2. REALIZACIJA I PRAĆENJE PROGRAMA ZAPOSŁJAVANJA USVOJENIH AKCIONIM PLANOM ZA SPROVOĐENJE STRATEGIJE ZAPOSŁJAVANJA REPUBLIKE SRPSKE ZA PERIOD 2024-2026. GODINA ČIJA SE REALIZACIJA NASTAVLJA I U 2025. GODINI

Akcionim planom za sprovođenje Strategije zapošljavanja Republike Srpske za period 2024–2026. godine, u 2024. godini definisana su tri programa zapošljavanja, nosioci aktivnosti, indikatori na nivou očekivanog rezultata te iznosi sredstava sa izvorima finansiranja za svaku pojedinačnu mjeru. Iznos finansijskih sredstava za programe zapošljavanja u 2024. godini je 10.000.000 KM.

Odluka o usvajanju Akcionog plana za sprovođenje Strategije zapošljavanja Republike Srpske za period 2024–2026. godine donijeta je 01.08.2024. godine ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj: 72/24). Javni poziv poslodavcima i nezaposlenim licima za korišćenje sredstava po programima zapošljavanja u 2024. godini bio je otvoren u periodu od 30. 8. 2024. do 30. 9. 2024. godine, osim Komponente III po Programu podrške privredi putem povrata uplaćenih poreza i doprinosa za novo zapošljavanje radnika koji je otvoren do utroška sredstava a najdalje do 31. 12. 2024. godine.

Javni poziv za Program podrške zapošljavanju Roma u 2024. godini nije raspisivan, jer još uvijek traju procedure odobravanja sredstava od strane Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH. Sa 31. 10.2024. godine putem programa zapošljavanja podneseno je ukupno 1.514 zahtjeva za zapošljavanje **3.206 lica**. Radi se o sljedećim programima zapošljavanja čija će se realizacija nastaviti u 2025. godini:

PROGRAM PODRŠKE ZAPOSŁJAVANJU MLADIH SA VSS U STATUSU PRIPRAVNIKA U 2024. GODINI

Program se odnosi na finansijsku podršku za zapošljavanje kod poslodavaca u cilju sticanja radnog iskustva mladih – pripravnika sa VSS i djece poginulih boraca sa VSS. Programom se omogućava nastavak prioritetnog zapošljavanja ovih kategorija i njihovo integrisanje na tržište rada, koje će im omogućiti rješavanje egzistencijalnih pitanja i socijalnu sigurnost. Ciljna grupe su lica sa VSS bez radnog iskustva prijavljena na evidenciju najmanje šest mjeseci (osim djece poginulih boraca) prije objave Javnog poziva. **Odobreno je zapošljavanje za 462 lica, a planirana sredstva za realizaciju u 2025. godini su 3.949.920,00 KM.**

PROGRAM PODRŠKE PRIVREDI PUTEM POVRATA UPLAĆENIH POREZA I DOPRINOSA U 2024. GODINI

Programom se pruža finansijska podrška kroz isplatu podsticaja u visini plaćenih poreza i doprinosa za novozaposlene radnike (za lica koja su nalazila na evidenciji nezaposlenih prije zaposlenja). Program se provodi kroz tri komponente:

- 1) Subvencionisanje zapošljavanja kod poslodavaca, odnosno povrat uplaćenih poreza i doprinosa u periodu

- od 12 mjeseci za zaposlena lica u toku 2024. godine. Iznos subvencije je 5.352 KM što odgovara iznosu godišnjih poreza i doprinosa (446 KM mjesečno) na minimalnu neto platu od 900 KM. Planirana sredstva za ovu komponentu iznose 2.900.000 KM, a planirani obuhvat je 542 lica iz ciljnih grupa Programa;
- 2) Subvencionisanje samozapošljavanja – iznos subvencije je 6.000 KM za pokretanje vlastite djelatnosti. Planirana sredstva za ovu komponentu iznose 1.800.000 KM. Planirani obuhvat je 300 lica iz ciljne grupe Programa
 - 3) Obuka, dokvalifikacija ili prekvalifikacija preko verifikovane ustanove – iznos subvencije je do 3.000 KM po jednom nezaposlenom licu. Planirana sredstva za ovu komponentu iznose 300.000 KM. Planirani obuhvat je 100 lica.

Odobrena su sredstva za 847 lica, a planirana realizacija u 2025. godini iznosi 2.732.100,00 KM.

4.2.3. PRIPREMA, IZRADA I REALIZACIJA PROGRAMA ZAPOSŁJAVANJA U 2025. GODINI UTVRĐENIH AKCIONIM PLANOM ZA SPROVOĐENJE STRATEGIJE ZAPOSŁJAVANJA REPUBLIKE SRPSKE ZA PERIOD 2025.-2027. GODINA, ČIJI JE NEPOSREDNI NOSILAC REALIZACIJE JU ZAVOD ZA ZAPOSŁJAVANJE REPUBLIKE SRPSKE

Polazeći od osnovnih ciljeva definisanih Strategijom zapošljavanja Republike Srpske 2021–2027, Programom ekonomskih reformi Republike Srpske i Akcionim planom za sprovođenje Strategije zapošljavanja Republike Srpske u 2025. godini očekivanja su da programi zapošljavanja budu usmjereni na zapošljavanje nezaposlenih lica isključivo u privredi i privatnom sektoru kao i za zapošljavanje teško zapošljivih i ranjivih kategorija nezaposlenih. Posebna pažnja biće posvećena pripremama za dolazeći Program "Garancija za mlade", čiji se pilot projekat očekuje u 2026. godini na području Filijale Prijedor kao i zapošljavanju ciljnih grupa u skladu sa Startegijom zapošljavanja Republike Srpske za period 2021–2027. godine i zahtjevima Svjetske banke kroz "Drugi projekat podrške zapošljavanju", čija je vrijednost u Republici Srpskoj za period 2023–2026. godine 14.000.000 EUR. U fokus se stavljaju sljedeće ciljne grupe:

1. Mladi od 16 do 30 godina (odnosi se na sve registrovane tražioce posla, prijavljene minimalno šest mjeseci na evidenciji);
2. Ciljne grupe u nepovoljnom položaju koje uključuju dugotrajno nezaposlene koji su definisani kao osobe koje traže posao registrovane na evidenciji Zavoda 12 mjeseci ili više: niskokvalifikovane osobe (osobe sa srednjom školom ili manje), starije od 40 godina, žene registrovane duže od šest mjeseci, osobe sa invaliditetom, bivši korisnici domova za djecu bez roditeljskog staranja, žrtve nasilja, samohrani roditelji i roditelji teško bolesne djece (ovo uključuje širu grupu – invalide, djecu sa posebnim potrebama, djecu oboljelu od raka i drugih teških bolesti) bez obzira na dužinu nezaposlenosti;
3. Novonezaposleni, koji se definišu kao pojedinci koji su registrovani kao nezaposleni 6 mjeseci ili kraće;
4. Visokorizični novonezaposleni se definišu kao novi nezaposleni koji pripadaju jednoj ili više od sljedećih grupa: starosti 40 i više godina, niskih kvalifikacija (srednja škola ili manje), osobe sa invaliditetom, djeca i supružnici osoba sa invaliditetom od 60 godina i više procenata, članovi domaćinstva u kojima niko nije zaposlen, Romi, samohrani roditelji, staratelji i

hranitelji i njihova djeca, roditelji djece sa posebnim potrebama ili teškim bolestima, žrtve nasilja, liječeni zavisnici, bivši štićenici sirotišta, bivši štićenici kazneno-popravnih ustanova.

5. Preduzetnici /samozaposleni – odnosi se na registrovane tražioce posla minimalno šest mjeseci na evidenciji, uključene u program zapošljavanja koji sprovodi Zavod za zapošljavanje, a koji pruža podršku za započinjanje samostalne djelatnosti.

Prijedlogom budžeta Republike Srpske za 2025. godinu planiran je transfer Zavodu za zapošljavanje iz budžeta u iznosu od **10 miliona KM** za sprovođenje Programa zapošljavanja u privredi i Programa zapošljavanja i samozapošljavanja ranjivih kategorija i unapređenje tržišta rada.

4.2.4. PROVOĐENJE MJERA AKTIVNE POLITIKE ZAPOSŁJAVANJA S CILJEM UNAPREĐENJA USLUGA NEZAPOSLENIM LICIMA I POSLODAVCIMA

Mjere aktivne politike zapošljavanja realizovat će se i kroz kontinuirane aktivnosti u sljedećim područjima rada:

- Unapređenje sistema evidencija nezaposlenih lica;
- Posredovanje u zapošljavanju;
- Povećanje aktivnosti na tržištu rada;
- Realizacija mjera u oblasti karijerne orijentacije, informisanja o izboru zanimanja, planiranju karijere i razvoju cjeloživotnog učenja.

UNAPREĐENJE SISTEMA EVIDENCIJA NEZAPOSLENIH LICA

Unapređenje sistema evidencija u oblasti zapošljavanja mjera je koja predviđa uspostavljanje efikasnog i racionalnog sistema evidencija koji će značajno doprinijeti poboljšanju kvaliteta rada Zavoda za zapošljavanje. Detaljne informacije o svakom aktivnom tražiocu zaposlenja, procjenu zapošljivosti te izradu individualnog plana zapošljavanja omogućice potpunije evidencije te jasniji pregled stanja ponude i potražnje na tržištu rada, čime će posredovanje, jedna od osnovnih funkcija Zavoda, biti znatno unaprijeđeno. Kvalitetne evidencije o aktivnim tražiocima zaposlenja sa potpunim podacima omogućavaju bolju usklađenost ponude radne snage sa potražnjom na tržištu rada. Cilj ove mjere je:

- Kvantitativno i kvalitativno poboljšanje osnovnih karakteristika evidencija nezaposlenih lica i potreba poslodavaca;
- Pružanje kvalitetnijih usluga nezaposlenim licima i poslodavcima;
- Efikasnije usklađivanje ponude i potražnje za radnom snagom.

POSREDOVANJE U ZAPOSŁJAVANJU

JU Zavod za zapošljavanje Republike Srpske će i u 2025. godini nastaviti da prilagođava svoje usluge korisnicima u skladu sa promjenama na tržištu rada, raspoloživosti (ne)kvalifikovane radne snage i neophodnostima usklađivanja kompetencija nezaposlenih sa potrebama tržišta rada. Takođe, Zavod će raditi na unapređenju funkcije posredovanja u zapošljavanju te izradi nove internet stranice i unapređenju digitalne platforme za posredovanje u zapošljavanju "Berza rada", na kojoj mogućnost registracije imaju poslodavci i nezaposlena lica ali i lica koja traže promjenu zaposlenja. Poslodavci imaju mogućnost objave oglasa, a nezaposlena lica mogućnost da objave biografiju koju mogu pregledati samo registrovani poslodavci koji mogu direktno kontaktirati sa nezaposlenim licima ili putem nadležnog biroa i na taj način bi se vršilo onlajn posredovanje. Zavod će i u narednom periodu podsticati poslodavce da izvršavaju svoju zakonsku obavezu, odnosno redovno i blagovremeno podnose prijave o potrebi za radnicima (Obrazac E2), kao i izvještaj o realizaciji

(Образац Е3). Такође, циљ је и унапређење рада са послодавцима кроз:

- Повећање броја пријављених слободних радних мјеста које послодавци исказују ради посредовања у запошљавању;
- Задовољјавање iskazanih потреба послодавaca;
- Адекватна процјена запошљивости лица и њихових могућности.
- Упућивање траžilaca запосленја на слободна радна мјеста.

POVEĆANJE AKTIVNOSTI NA TRŽIŠTU RADA

Циљ ових активности је унапријеђење запошљивости незапослених лица кроз развој вјештина за активно тражење посла и побољшање мотивације за активно тражење посла за сва лица код којих је процијенjen nedostatak мотивације са фокусом на дугорочно незапослене. Ове мјере ће се првенствено provoditi кроз рад Центара за информисање, саветовање и обуку (CISO) и Клубова за тражење посла.

REALIZACIJA MJERA U OBLASTI KARIJERNE ORIJENTACIJE, INFORMISANJA O IZBORU ZANIMANJA, PLANIRANJU KARIJERE I RAZVOJU CJELOŽIVOTNOG UČENJA

Циљ ових активности је jačanje свјести о значају правилног избора занимања и повећање компетентности корисника у процесу доношења каријерних одлука, континуирана сарадња са Заподом за образовање одраслих Републике Српске у веzi програма за осposobljavanje у складу са потребaма тржишта рада и реализација програма преквалификације, доквалификације и обуке у складу са потребaма тржишта рада. Образовање одраслих уско је повезано са тржиштем рада и врло значајан segment када је у питању запошљивост, па полaзници upisuju програме namjeravajući побољшати властити статус запошљивости. Такође, образовање одраслих има значај и у балансирању тренутне неусклађености образовања са тржиштем рада.

4.2.4. MONITORING I EVALUACIJA

Имајући у виду значајна средства која се улажу у активне мјере запошљавања, неопходно је радити на jačanju аналитичких капацитета Завода за запошљавање, у смислу праћења и вредновања, односно евалуације програма запошљавања и индивидуалних планова запошљавања. Посебно је потребно радити развој капацитета у слjедећим правцима:

- Квантитативна анализа на микроeкономском нивоу – поређење просjечних (средњих) ishoda учесника у програму с ishodom оних који нису учесници. У евалуацији се формирају двије групе: "ретирана група" која учествује у програму и "контролна група", они који не учествују у програму, али дијеле исте карактеристике са учесницима.
- Квалитативна анализа – Ова врста евалуације узима у обзир мишљење учесника којих се програм тиће кроз анкетирање: корисника, администратора који спроводе програме и компанија. Ти подаци се користе за процјену ефеката који се не могу квантитативно измјерити.

Резултате евалуација са препорукама за редизајн ће користити Завод за запошљавање Републике Српске као основу за редизајн мјера, у оквиру активности унапређења планирања и програмирања подршке.

4.3. BRČKO DISTRIKT BIH

Кључна усмјеренја годишњег плана рада Завода за запошљавање Брчко дистрикта БиХ су смањење броја незапослених лица која се налазе на евиденцији кроз квалитет пружених услуга, саветовање о могућности и начину тражења посла, докуп стажа ради остваривања права за одлазак у пензију, остваривање права на

новчану накнаду за вријеме незапослености и друге активности из надлежности рада Завода за запошљавање Брчко дистрикта БиХ.

4.3.1. MJERE AKTIVNE POLITIKE ZAPOSŁJAVANJA

Годишњи план рада Завода за запошљавање Брчко дистрикта БиХ саињен је од 5 програма који су разрађени кроз 14 активности. То су: Програм запошљавања незапослених лица из категорије теже запошљивих са евиденције лица која активно траже запосленје, Програм samozapošljavanja на подручју Брчко дистрикта БиХ из претходне године, Програм samozapošljavanja на подручју Брчко дистрикта БиХ у 2025. години, Програм samozapošljavanja у пољопривреди на подручју Брчко дистрикта БиХ у 2025. години, Програм усклађивања тржишта рада и система образовања – Каријерно усмјеравање и саветовање, Програм стручног усавршавања незапослених лица која активно траже запосленје и Програм из надлежности.

PROGRAMI STRUČNOG USAVRŠAVANJA NEZAPOSLENIH LICA

Програмом рада за 2025. годину је предвиђено да 20% од 100 анкетираних незапослених лица са евиденције незапослених прођу неки од програма стручног осposobljavanja, обука и припрема за запосленје. У 2025. години за реализацију овог програма предвиђена су средства у износу од **30.000,00 KM**. Циљеви provođenja овог програма су:

- Подизање укупних компетенција у припреми за покретање бизниса и/или за тржиште рада;
- Повећање социјалне укључености особа са инвалидитетом;
- Samozapošljavanje/zapošljavanje особа са евиденције Завода, која су прошла програм обуке, који су покренули и/или имају намјеру покренути бизнис у текућој фискалној години;
- Повећање социјалне укључености незапослених особа.

PROGRAM ZAPOSŁJAVANJA NEZAPOSLENIH OSOBA IZ KATEGORIJE TEŽE ZAPOSŁJIVIH SA EVIDENCIJE ZAVODA ZA ZAPOSŁJAVANJE BRČKO DISTRIKTA BIH I ROMA

Циљ ове мјере је подршка запошљавању незапослених особа из теже запошљивих категорија. Овај програм доvest ће до повећања социјалне укључености особа са инвалидитетом и особа старије животне доби, дугорочност у запошљавању особа из теже запошљивих категорија, стварање услова за одлазак у пензију особа старије животне доби и смањење одлива незапослених младих особа услјед одласка у иностранство. Посебна подршка кроз овај Програм даје се слjедећим категоријама особа:

- Дугорочно незапослена лица (period незапослености дужи од 12 мјесеци),
- Лица која стићу прво радно искуство,
- Лица млађе животне доби (до 30 година старости),
- Лица старије животне доби (50 година старости или више),
- Роми,
- Особе са инвалидитетом (invaliditet 50% или више),
- Чланови уже породице погинулих борaca и RVI (invaliditet 50% или више),
- Civilne жртве rata и дјеча цивилних жртava rata,
- Жене жртве насилја у породици.

Укупно је предвиђено овим програмом обухватити око 130 особа из циљних група са евиденције незапослених, а за овај програм је планирано издвajaње 1.300.000,00 KM.

PROJEKAT USKLADIVANJA TRŽIŠTA RADA I SISTEMA OBRAZOVANJA – KARIJERNO USMJERAVANJE I SAVJETOVANJE

Циљеви овог пројекта су: помоћ младим у одабирu квалитетнијег и конкурентнијег образовања које ће им обезбједити да лакше пронађу запосленје, помоћ послодавцима при одабирu

kvalitetnih kadrova, uspostavljanje bolje komunikacije i saradnje sa poslodavcima u cilju dobivanja pravovremenih informacija o potrebama poslodavaca za zaposlenicima određenih profila, uspostava bolje komunikacije i saradnje sa sektorom obrazovanja u cilju obrazovanja kadrova potrebnih za tržište rada i smanjenje broja dugoročno nezaposlenih osoba sa evidencije Zavoda za zapošljavanje Brčko distrikta BiH. Za ove aktivnosti planirana su sredstva u iznosu od **70.000,00 KM**. Planirane su sljedeće aktivnosti:

- Anketiranje najmanje 200 poslodavaca u cilju istraživanja tržišta rada
- Savjetovanje učenika završnih razreda svih osnovnih i srednjih škola
- Organizovanje Sajma zapošljavanja i obrazovanja u Brčko distriktu BiH.

ZAVRŠETAK PROGRAMA SAMOZAPOŠLJAVANJA NA PODRUČJU BRČKO DISTRIKTA BIH U 2024. GODINI

Vlada Brčko distrikta BiH je u 2024. godini putem Zavoda za zapošljavanje Brčko distrikta BiH planirala realizaciju Program samozapošljavanja na području Brčko distrikta BiH. Ukupan iznos sredstava za realizaciju programa iznosi **1.500.000,00 KM**. Pošto realizacija programa nije završena u 2024. godini, realizacija će biti nastavljena u 2025. godini.

PROGRAM SAMOZAPOŠLJAVANJA I PROGRAM SAMOZAPOŠLJAVANJA U POLJOPRIVREDI NA PODRUČJU BRČKO DISTRIKTA BIH U 2025. GODINI

Vlada Brčko distrikta BiH planira i u 2025. godini da putem Zavoda za zapošljavanje Brčko distrikta BiH realizuje Program samozapošljavanja na području Brčko distrikta BiH i Program samozapošljavanja u poljoprivredi na području Brčko distrikta BiH. Ukupan iznos sredstava za realizaciju programa za 2025. godinu iznosi **1.000.000,00 KM**.

4.4. MJERE KOJE SE ODNOSE NA SARADNJU U OBLASTI MEĐUNARODNOG TRŽIŠTA RADA I KOORDINACIJE AKTIVNOSTI

U skladu sa odredbama Zakona o Agenciji za rad i zapošljavanje Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH" br.21/03., 43/09.), i Programom rada Agencije za rad i zapošljavanje BiH za 2025. godinu, Agencija za rad i zapošljavanje BiH će, u saradnji sa Federalnim zavodom za zapošljavanje, Zavodom za zapošljavanje Republike Srpske i Zavodom za zapošljavanje Brčko distrikta BiH, u 2025. godini:

- Predstavljati Agenciju na međunarodnom planu u oblasti zapošljavanja i saradivati sa nadležnim agencijama, institucijama i međunarodnim organizacijama u toj oblasti;
- Učestvovati u pregovorima za zaključivanje međunarodnih ugovora u oblasti socijalnog osiguranja u dijelu koji se odnosi na oblast nezaposlenosti;
- Učestvovati u pregovorima za zaključivanje međunarodnih ugovora u oblasti zapošljavanja;
- U saradnji sa entitetskim zavodima za zapošljavanje i Zavodom za zapošljavanje Brčko distrikta BiH, učestvovati u provođenju zaključenih međunarodnih sporazuma o zapošljavanju sa Republikom Slovenijom, Republikom Srbijom, Državom Katar i Dogovor o posredovanju pri zapošljavanju radnika iz Bosne i Hercegovine u SR Njemačkoj na određeno vrijeme (njegovateljci);
- U saradnji sa entitetskim zavodima za zapošljavanje i Zavodom za zapošljavanje Brčko distrikta BiH,

učestvovati u realizaciji zaključenih sporazuma o socijalnom osiguranju između Bosne i Hercegovine i drugih država u dijelu koji se odnosi na oblast nezaposlenosti;

- Učestvovati u realizaciji Dogovora o slanju studenata iz Bosne i Hercegovine na stručnu ferijalnu praksu u SR Njemačku u toku ljetnog raspusta, kojeg su potpisali Agencija za rad i zapošljavanje Bosne i Hercegovine i Savezna Agencija za rad SR Njemačke; Koordinirati aktivnosti u domaćim i međunarodnim projektima u oblasti zapošljavanja koji su od interesa za Bosnu i Hercegovinu i, u saradnji sa entitetskim zavodima za zapošljavanje i Zavodom za zapošljavanje Brčko distrikta BiH, učestvovati u njihovoj realizaciji;
- U saradnji sa entitetskim zavodima za zapošljavanje i Zavodom za zapošljavanje Brčko distrikta BiH, izraditi Prijedlog kvota za zapošljavanje stranaca u BiH za 2026. godinu i dostaviti ga Ministarstvu civilnih poslova BiH na dalje postupanje.

5. ZAKLJUČNA RAZMATRANJA

Negativne ekonomske posljedice dešavanja u svjetskoj ekonomiji posljednjih godina (poput globalne pandemije i sukoba u Ukrajini) manifestuju se kroz trgovinske, finansijske, cjenovne šokove koji nisu zaobišli ni BiH, te vanjsko okruženje predstavlja veoma važnu strukturalnu odrednicu svih ekonomskih kretanja u zemlji. Polazeći ¹ od eksternih i internih dinamika, mjera ekonomske politike i strukturalnih reformi obuhvaćenih u prijedlogu Reformske agende, projektovana je prosječna stopa ekonomskog rasta BiH u periodu 2025-2027. od oko 3% na godišnjem nivou (2025: 2,8%, 2026. 3,1% i u 2027. godini 3,3%). Pretpostavlja se da bi ključni oslonac ekonomskog rasta tokom ovog perioda trebala predstavljati domaća tražnja kroz povećanje privatne potrošnje i investicija. Naime, adekvatna provedba strukturalnih reformi (ERP, Reformska Agenda i ostali strateški dokumenti) doveli bi do povećanja ukupne ekonomske aktivnosti u zemlji kroz povećanje ukupne proizvodnje, broja zaposlenih, povećanja investicionih ulaganja (privatnih i javnih), kao i prihoda od izvoza (roba i usluga). U osnovnom scenariju se očekuje da bi ova dešavanja u konačnici rezultirala povećanjem raspoloživog dohotka građana a samim tim i povećanjem privatne potrošnje koja će kao i prethodnih godina predstavljati ključni oslonac ekonomskog rasta.

Projekcije na tržištu rada određene su značajno dešavanjima u okruženju odnosno poslovnim ambijentom kako u Bosni i Hercegovini tako i u svijetu. Projekcije na tržištu rada u periodu 2025-2027. godine su bazirane na poslovnom okruženju odnosno pretpostavljenom ekonomskom rastu i kretanju tražnje, trgovine kao i investicija. Ove komponente ekonomskog rasta značajno determinišu dešavanja na tržištu rada. Prema projekcijama DEP-a u Bosni i Hercegovini se u periodu 2025-2027. godine očekuje nastavak rasta BDP-a parćen rastom obima investicija i trgovine, što bi se trebalo pozitivno odraziti na broj zaposlenih lica, ali i na plate. Kao i prethodnih godina, poslovni ambijent u oblastima koje tradicionalno zapošljavaju najviše lica u Bosni i Hercegovini (industrija, trgovina kao i pojedine uslužne djelatnosti) značajno bi mogao determinisati obim zapošljavanja uz manji doprinos javnog sektora. Bolje poslovne prilike u oblasti industrije, trgovine ali i pojedinim uslužnim djelatnostima otvorile bi mogućnost za kreiranje novih radnih mjesta. Prema tome, stvorili bi se uslovi za rast broja zaposlenih lica uz postepeno smanjenje stope nezaposlenosti u Bosni i Hercegovini kao i za rast prosječne neto plate. Time bi u 2025-2027. godini ukupan broj zaposlenih lica u

¹ Program ekonomskih reformi (PER) Bosne i Hercegovine 2025.-2027. godine, Direkcija za ekonomsko planiranje BiH.

Bosni i Hercegovini mogao biti uvećan za 1,1%-1,8% g/g, dok bi prosječna neto plata mogla biti uvećana 6-7% g/g. Ipak, treba uzeti u obzir rizike za ostvarenje projekcija koji bi mogli značajno uticati na pretpostavljeni rast osnovnih indikatora na tržištu rada.

Na temelju članka 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08) i članka 6. stavak (1) točka k) Zakona o Agenciji za rad i zapošljavanje Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 21/03 i 43/09), Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na prijedlog Agencije za rad i zapošljavanje Bosne i Hercegovine, dostavljenog posredstvom Ministarstva civilnih poslova Bosne i Hercegovine, na 86. sjednici održanoj 27. kolovoza 2025. godine, donijelo je

ODLUKU O USVAJANJU PLANA O SMJERNICAMA POLITIKA TRŽIŠTA RADA I AKTIVNIM MJERAMA ZAPOŠLJAVANJA U BOSNI I HERCEGOVINI ZA 2025. GODINU

Članak 1. (Predmet Odluke)

Ovom odlukom usvaja se Plan o smjernicama politika tržišta rada i aktivnim mjerama zapošljavanja u Bosni i Hercegovini za 2025. godinu (u daljnjem tekstu: Plan), koji čini sastavni dio ove odluke.

Članak 2. (Sadržaj Plana)

Plan sadrži prioritetne ciljeve i smjernice politika tržišta rada, kao i aktivne mjere zapošljavanja u Bosni i Hercegovini za 2025. godinu.

Članak 3. (Realizacija Odluke)

Odluku će, sukladno svojim mjerodavnostima, realizirati Agencija za rad i zapošljavanje Bosne i Hercegovine, Federalni zavod za zapošljavanje, Zavod za zapošljavanje Republike Srpske, Zavod za zapošljavanje Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i druge institucije i službe navedene u Planu.

Članak 4. (Stupanje na snagu)

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 126/25
27. kolovoza 2025. godine
Sarajevo

Predsjedateljica
Vijeća ministara BiH
Borjana Krišto, v. r.

PLAN O SMJERNICAMA POLITIKA TRŽIŠTA RADA I AKTIVNIM MJERAMA ZAPOŠLJAVANJA U BOSNI I HERCEGOVINI ZA 2025. GODINU

Sarajevo, travanj 2025. godine

1. UVOD

Na temelju odredbi Zakona o Agenciji za rad i zapošljavanje Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH" br.21/03 i 43/09.), Agencija za rad i zapošljavanje Bosne i Hercegovine je, u suradnji sa Federalnim zavodom za zapošljavanje, Zavodom za zapošljavanje Republike Srpske i Zavodom za zapošljavanje Brčko distrikta BiH, sačinila prijedlog "Plana o smjernicama

politika tržišta rada i aktivnim mjerama zapošljavanja u Bosni i Hercegovini za 2025. godinu".

Polazne osnove za kreiranje ovoga dokumenta predstavljali su prioritetni ciljevi navedeni u programima rada Agencije za rad i zapošljavanje BiH, Federalnog zavoda za zapošljavanje, Zavoda za zapošljavanje Republike Srpske i Zavoda za zapošljavanje Brčko distrikta BiH za 2025. godinu, koji su prihvaćeni od strane nadležnih ministarstava i institucija.

Izvori financiranja za realiziranje ovih aktivnosti su prvenstveno odobreni proračuni institucija koje realiziraju ove aktivnosti, uz dodatna sredstva osigurana putem realizacije projekata financiranih iz stranih kredita i donacija i sredstava iz proračuna vlada entiteta i Brčko distrikta BiH namijenjenih podršci realizaciji programa aktivnih mjera na tržištu rada.

"Plan o smjernicama politika tržišta rada i aktivnim mjerama zapošljavanja u Bosni i Hercegovini za 2025. godinu" su sačinili predstavnici navedenih institucija (Agencija za rad i zapošljavanje Bosne i Hercegovine, Federalni zavod za zapošljavanje, Zavod za zapošljavanje Republike Srpske i Zavod za zapošljavanje Brčko distrikta BiH). Izrazi u ovom dokumentu koji su napisani u jednom gramatičkom rodu odnose se podjednako na muški i ženski rod.

2. ANALIZA SITUACIJE NA TRŽIŠTU RADA U BOSNI I HERCEGOVINI U 2024. GODINI

Tijekom 2024. godine ekonomija u zemljama EU suočila se sa izazovima i skromnim ekonomskim rastom. Međutim, intenzitet ekonomskih aktivnosti u Bosni i Hercegovini ukazuje na nešto snažniji oporavak. Prema trenutno raspoloživim podacima Agencije za statistiku Bosne i Hercegovine (BHAS-a), u trećem kvartalu 2023. godine Bosna i Hercegovina je ostvarila stopu ekonomskog rasta od 2,6% ¹ u odnosu na isti kvartal prošle godine, čime se nastavio trend rasta ekonomske aktivnosti. Također, posmatrano na godišnjem nivou, za period I-XII 2024. godine u odnosu na I-XII 2023. godine, došlo je do pada fizičkog obima industrijske proizvodnje od 4,2%. Što se tiče vanjskotrgovinske robne razmjene, u 2024. godini bilježi se pad vrijednosti izvoz na godišnjem nivou za 3,7%, kao posljedica stagnacije ekonomske aktivnosti u EU i smanjenja tražnje za bh robom u zemljama glavnim trgovinskim partnerima, i umjereni rast uvoza za 3,2% u odnosu na isti period prethodne godine.

Pozitivna kretanja na tržištu rada su nastavljena i u 2024. godini praćena rastom broja zaposlenih (u 2024. godini prosječan broj zaposlenih iznosio je 855,7 tisuća i bio je veći za 0,7% u odnosu na 2023. godinu) i padom broja nezaposlenih osoba (prosječan broj nezaposlenih osoba u 2024. godini iznosio je 328,6 tisuća i smanjen je za 5,8% u odnosu na prosjek 2023. godine). Prosječna mjesečna neto plata po zaposlenom za 2024. godinu iznosila je 1.381 KM ² i u odnosu na isti period 2023. godine nominalno je veća za 7,5%.

Osnovna kretanja na tržištu rada u Bosni i Hercegovini

U Bosni i Hercegovini u 2024. godini nastavljena su pozitivna kretanja na tržištu rada. Podatci ukazuju na blago povećanje zaposlenosti i smanjenje nezaposlenosti tijekom 2024. godine, uz kontinuiranu potrebu poslodavaca za novim radnicima. Uprkos padu nezaposlenosti tržište rada u Bosni i Hercegovini se suočava sa nedostatkom ekonomske dinamike, kao i strukturnim problemima. Rast zaposlenosti usporen je u 2024. godini i iznosi 0,7% u odnosu na prethodnu godinu, kada je iznosio 1,1%, a broj registriranih nezaposlenih osoba smanjen je za 5,8%.

¹ Izvor: Agencija za statistiku BiH, BDP,rashodovni pristup, saopštenje br 4 (III kvartal 2024. godine)

² Izvor: Agencija za statistiku BiH

Tablica 1. Stanje tržišta rada u BiH u 2024. godini – prosjek godine					
Ukupno registrirana zaposlenost	žene	Bosna i Hercegovina	Federacija BiH	Republika Srpska	Brčko distrikt BiH
	muškarci	389.094	243.814	137.648	7.632
Ukupno registrirana nezaposlenost	žene	466.669	303.848	152.672	10.150
	muškarci	855.764	547.662	290.320	17.782
Ukupno nezaposlenost	žene	194.129	156.857	30.033	7.239
	muškarci	134.494	103.442	26.290	4.762
ukupno		328.623	260.298	56.323	12.001

Izvor: Agencija za statistiku, Agencija za rad i zapošljavanje BiH, Federalni zavod za zapošljavanje, Zavod za zapošljavanje Republike Srpske i Zavod za zapošljavanje Brčko distrikta BiH.

Također, i rezultati anketnih podataka o radnoj snazi, koji nisu uporedivi sa administrativnim, ukazuju na pad stope nezaposlenosti za 1,4 postotna poena, sa 13,6% (treći kvartal 2023.

godine), na 12,2% u trećem kvartalu 2024. godine i povećanje stope zaposlenosti (stopa zaposlenosti se prema podacima iz Ankete o radnoj snazi u trećem kvartalu 2024. godine povećala za 1,8 postotnih poena).

Broj zaposlenih osoba u Bosni i Hercegovini u 2024. godini povećan je u odnosu na 2023. godinu. Prosječan broj zaposlenih osoba u 2023. godini iznosio je 855.764 i u odnosu na prosjek u 2023. godini povećao se za 6.275 osoba ili 0,7%. Od ukupnog broja zaposlenih osoba u 2024. godini, 389.094 ili 45,5% su činile žene. Poredeći stanje u entitetima i Brčko distriktu BiH u 2024. godini, broj registriranih zaposlenih osoba u Federaciji BiH povećan je za 6.401 ili 1,2%, dok je u Republici Srpskoj smanjen za 67 ili 0,02%, a u Brčko distriktu BiH smanjen je za 59 osoba ili 0,3% u odnosu na 2023. godinu.

Tablica 2. Broj zaposlenih osoba u periodu I - XII 2024. godine u – BiH/entiteti/Brčko distrikt BiH												
	FBIH			RS			BDBIH			BIH		
	žene	muškarci	ukupno	žene	muškarci	ukupno	žene	muškarci	ukupno	žene	muškarci	ukupno
I /2024	240.461	301.655	542.116	136.543	153.412	289.955	7.632	10.239	17.871	384.636	465.306	849.942
II /2024	241.198	301.490	542.688	136.986	153.250	290.236	7.624	10.251	17.875	385.808	464.991	850.799
III /2024	241.678	301.553	543.231	136.922	152.833	289.755	7.660	10.242	17.902	386.260	464.628	850.888
IV /2024	243.505	303.320	546.825	138.833	154.303	293.136	7.647	10.130	17.777	389.985	467.753	857.738
V /2024	244.711	304.084	548.795	138.371	153.453	291.825	7.655	10.134	17.789	390.737	467.671	858.409
VI /2024	244.751	304.631	549.382	138.471	152.882	291.353	7.651	10.120	17.771	390.873	467.633	858.506
VII /2024	242.924	304.696	547.620	138.062	153.333	291.395	7.651	10.117	17.768	388.637	468.146	856.783
VIII /2024	240.123	303.544	543.667	137.632	152.384	290.016	7.611	10.151	17.762	385.366	466.079	851.445
IX /2024	245.842	305.484	551.326	137.496	152.193	289.689	7.625	10.112	17.737	390.963	467.789	858.752
X /2024	246.564	305.275	551.839	137.400	151.670	289.070	7.608	10.081	17.689	391.572	467.026	858.598
XI /2024	247.007	305.600	552.607	137.693	151.219	288.913	7.611	10.130	17.741	392.311	466.949	859.261
XII /2024	247.003	304.839	551.842	137.371	151.126	288.497	7.607	10.096	17.703	391.981	466.061	858.042
O2024	243.814	303.848	547.662	137.648	152.672	290.320	7.632	10.150	17.782	389.094	466.669	855.764

Izvor: Agencija za statistiku BiH, Federalni zavod za statistiku, Republički zavod za statistiku Republike Srpske

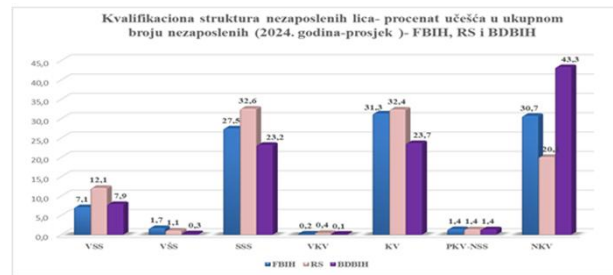
U 2024. godini zabilježen je pad broja nezaposlenih osoba na evidencijama zavoda i službi zapošljavanja u Bosni i Hercegovini. Prosječan broj nezaposlenih osoba u 2024. godini iznosio je 328.623 i u odnosu na prosjek u 2023. godini smanjio se za 20.295 ili 5,8%. Od ukupnog broja osoba koja traže zaposlenje u

2024. godini, 194.129 ili 59,1% su činile žene. Poredeći stanje u entitetima i Brčko distriktu BiH¹ u 2024. godini, broj registriranih nezaposlenih osoba u Federaciji BiH smanjen je za 16.861 ili 6,1%, dok je u Republici Srpskoj bio manji za 4.770 ili 7,8%, a u Brčko distriktu BiH smanjen je za 1.336 ili 12,5%.

Tablica 3. Broj nezaposlenih osoba u periodu I - XII 2024. godine u – BiH/entiteti/Brčko distrikt BiH												
	FBIH			RS			BDBIH			BIH		
	žene	muškarci	ukupno	žene	muškarci	ukupno	žene	muškarci	ukupno	žene	muškarci	ukupno
I /2024	161.012	107.858	268.870	31.098	27.921	59.019	7.577	5.095	12.672	199.687	140.874	340.561
II /2024	159.914	107.256	267.170	31.096	27.798	58.894	7.487	4.977	12.464	198.497	140.031	338.528
III /2024	158.873	105.871	264.744	30.962	27.415	58.377	7.373	4.892	12.265	197.208	138.178	335.386
IV /2024	156.822	103.678	260.500	30.509	26.840	57.349	7.307	4.788	12.095	194.638	135.306	329.944
V /2024	154.640	101.529	256.169	30.077	26.349	56.426	7.196	4.726	11.922	191.913	132.604	324.517
VI /2024	155.349	102.292	257.641	29.880	26.176	56.056	7.166	4.705	11.871	192.395	133.173	325.568
VII /2024	157.920	103.234	261.154	29.792	25.926	55.718	7.134	4.668	11.802	194.846	133.828	328.674
VIII /2024	159.050	103.321	262.371	29.863	25.817	55.680	7.116	4.662	11.778	196.029	133.800	329.829
IX /2024	155.274	102.209	257.483	29.643	25.733	55.376	7.150	4.703	11.853	192.067	132.645	324.712
X /2024	154.685	101.590	256.275	29.546	25.502	55.048	7.150	4.670	11.820	191.381	131.762	323.143
XI /2024	154.442	101.278	255.720	29.204	25.205	54.409	7.141	4.642	11.783	190.787	131.125	321.912
XII /2024	154.298	101.184	255.482	28.721	24.803	53.524	7.075	4.615	11.690	190.094	130.602	320.696
O2024	156.857	103.442	260.298	30.033	26.290	56.323	7.239	4.762	12.001	194.129	134.494	328.623

Izvor: Agencija za rad i zapošljavanje BiH, Federalni zavod za zapošljavanje, Zavod za zapošljavanje Republike Srpske i Zavod za zapošljavanje Brčko distrikta BiH.

Što se tiče kvalifikacione strukture, najveći udjel u ukupnoj nezaposlenosti u 2024. godini u Bosni i Hercegovini činile su osobe sa trećim stupnjem obrazovanja odnosno KV radnici 31,2%, zatim NKV radnici 29,4%, te radnici sa SSS 28,2%. Prema kvalifikacionoj strukturi nezaposlenih žena stanje je nešto drugačije i najviše je nezaposlenih žena sa srednjom stručnom spremom 31,5%, 29,8% je NKV radnica, a 25,9 % čine KV radnice. Posmatrano po entitetima, što se tiče kvalifikacione strukture u Federaciji BiH najviše je nezaposlenih KV radnika, zatim NKV radnika, a onda slijede radnici sa SSS, u Republici Srpskoj najviše nezaposlenih čine radnici sa SSS, zatim KV radnici, te NKV radnici, dok je u Brčko distriktu BiH nešto drugačiji odnos i najviše je nezaposlenih NKV radnika, zatim slijede KV radnici, te radnici sa SSS.

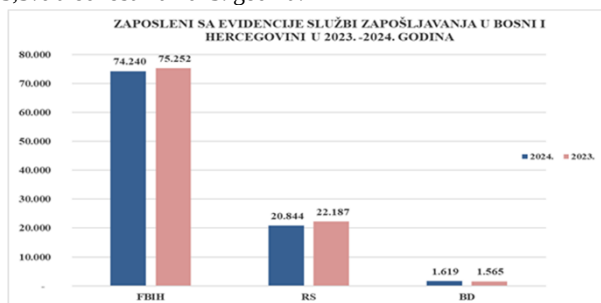

Broj korisnika prava po osnovu nezaposlenosti povećan je u odnosu na 2023. godinu. U 2024. godini prosječan broj korisnika novčane naknade u Bosni i Hercegovini bio je 15.391 ili 4,7% od ukupnog broja registriranih nezaposlenih osoba, od čega 7.674 žene. Ovaj broj se u odnosu na 2023. godinu, povećao za 5,1%. U Federaciji BiH broj korisnika novčane naknade povećan je za 6,1%, u Republici Srpskoj za 1,3%, a u Brčko distriktu BiH za 23,3% u odnosu na 2023. godinu.

Tablika 4. MATERIJALNA I SOCIJALNA SIGURNOST NEZAPOSLENIHU U 2024. GODINI - BiH, entiteti, BD BiH													
Korisnici novčane naknade													
		I/2024	II/2024	III/2024	IV/2024	V/2024	VI/2024	VII/2024	VIII/2024	IX/2024	X/2024	XI/2024	XII/2024
Bosna i Hercegovina	ukupno	15,841	15,743	15,756	14,771	14,732	14,352	15,670	16,387	15,714	15,104	15,067	15,552
	žene	7,344	7,800	7,439	6,993	7,037	6,956	8,211	9,020	8,212	7,822	7,538	7,720
Federacija BiH	ukupno	11,830	11,561	11,474	10,731	10,810	10,752	12,113	12,876	12,305	11,678	11,518	12,100
	žene	5,554	5,854	5,397	5,042	5,145	5,235	6,448	7,272	6,512	6,090	5,724	5,966
Republika Srpska	ukupno	3,836	4,001	4,103	3,854	3,738	3,435	3,398	3,346	3,248	3,270	3,377	3,209
	žene	1,705	1,852	1,958	1,864	1,802	1,645	1,695	1,669	1,619	1,654	1,731	1,671
Brčko Distrikt BiH	ukupno	175	181	179	186	184	165	159	165	161	156	172	183
	žene	85	94	84	87	90	76	68	79	81	78	83	83

Izvor: Agencija za rad i zapošljavanje BiH, Federalni zavod za zapošljavanje, Zavod za zapošljavanje Republike Srpske i Zavod za zapošljavanje Brčko distrikta BiH.

U 2024. godini, sa evidencija Federalnog zavoda za zapošljavanje, Zavoda za zapošljavanje Republike Srpske i Zavoda za zapošljavanje Brčko distrikta BiH ukupno je zaposleno 96.703 nezaposlena osoba. Broj zaposlenih sa evidencije u odnosu na 2023. godinu bio je manji za 2.301 osobe ili 2,3%. Ukupno zaposlenih žena sa evidencije, u istom periodu, bilo je 52.483 ili 54,3% od ukupnog broja zaposlenih osoba. U Federaciji BiH u 2024. godini sa evidencija je zaposleno 74.240 osoba (40.132 žene) što je za 1,3% manje u odnosu na 2023. godinu, u Republici Srpskoj 20.844 osoba (11.504 žene) što je za 6,1% manje, a u Brčko distriktu BiH 1.619 osoba (847 žene) i ovaj broj je veći za 3,5% u odnosu na 2023. godinu.

Prema podacima iz **Ankete o radnoj snazi** u trećem kvartalu 2024. godine ¹, u Bosni i Hercegovini manje od polovine radno sposobnog stanovništva čine aktivne osobe. Stopa aktivnosti

od 49,6% vrlo je niska po međunarodnim standardima i značajno je viša za muškarce (61,2%) nego za žene (38,6%). U odnosu na treći kvartal 2023. godine, stopa aktivnosti u Bosni i Hercegovini povećala se za 1,3 postotna poena. Stopa aktivnosti u trećem kvartalu 2023. godine u Federaciji BiH iznosila je 50,2%, u Republici Srpskoj iznosila je 49,0%, a u Brčko distriktu BiH stopa aktivnosti bila je 41,5%.

Stopa zaposlenosti u trećem kvartalu 2024. godine u Bosni i Hercegovini iznosila je 43,6% i bila je značajno viša za muškarce 55,2%, nego za žene 32,6%. U odnosu na treći kvartal 2023. godine, stopa zaposlenosti povećala se za 1,8 postotnih poena. U Federaciji BiH stopa zaposlenosti u trećem kvartalu 2024. godine iznosila je 43,3%, u Republici Srpskoj iznosila je 44,9%, a u Brčko distriktu BiH stopa zaposlenosti bila je 34,1%.

Anketna stopa nezaposlenosti značajno je manja od registrirane i na nivou Bosne i Hercegovine u trećem kvartalu 2024. godine iznosila je 12,2% (9,9% za muškarce i 15,5% za žene). U odnosu na treći kvartal 2023. godine, stopa nezaposlenosti smanjila se za 1,4 postotna poena. Stopa nezaposlenosti bila je najviša među mladim osobama starosti 15 do 24 godine i iznosila je 31,4% (30,5% za muškarce i 33,5% za žene). U Federaciji BiH stopa nezaposlenosti u trećem kvartalu 2024. godine iznosila je (13,9%), u Republici Srpskoj iznosila je 8,4%, a u Brčko distriktu BiH stopa nezaposlenosti bila je 17,8%.

¹ Izvor: Agencija za statistiku BiH, Anketa o radnoj snazi III kvartal 2023. i 2024. godine

Tablica 5. Anкета o radnoj snazi 2023.-2024.– mjere aktivnosti stanovništva u BiH i entitetima (%)									
		BiH		Federacija BiH		Republika Srpska		Brčko distrikt BiH	
		ukupno	žene	ukupno	žene	ukupno	žene	ukupno	žene
Stopa aktivnosti (%)	III kvartal 2023.	48,3	36,8	49,0	36,5	47,4	37,6	42,5	34,3
	III kvartal 2024.	49,6	38,6	50,2	38,5	49,0	39,3	41,5	31,4
Stopa zaposlenosti (%)	III kvartal 2023.	41,8	30,7	41,3	29,4	43,2	33,5	33,5	25,2
	III kvartal 2024.	43,6	32,6	43,3	31,7	44,9	34,8	34,1	24,7
Stopa nezaposlenosti (%)	III kvartal 2023.	13,6	16,7	15,6	19,3	(9,0)	(11,1)	21,3	(26,7)
	III kvartal 2024.	12,2	15,5	13,9	17,6	(8,4)	(11,3)	17,8	(21,3)

() podatak je manje pouzdan

Izvor: Agencija za statistiku BiH, Federalni zavod za statistiku, Republički zavod za statistiku Republike Srpske.

3. SMJERNICE POLITIKA TRŽIŠTA RADA I AKTIVNIH MJERA ZAPOSŁJAVANJA U 2025. GODINI

U definiranju osnovnih programskih aktivnosti za 2025. godinu uzeta su u obzir dešavanja na tržištu rada u BiH, sagledavajući i utjecaj tržišta rada u okruženju, kao i ekonomske pokazatelje u vezi sa poremećajima na globalnom tržištu rada i utjecaj na prostor Bosne i Hercegovine u svim segmentima. To se prije svega odnosi na određene izmjene i gospodarske aktivnosti u pojedinim granama gospodarstva i gospodarskim djelatnostima.

Izražene negativne demografske promjene, ubrzano starenje stanovništva, negativan prirodni prirast, evidentna emigracija radne snage svih profila, kontinuirano smanjenje broja učenika i studenata, uticaj negativnih globalnih ekonomskih kretanja, inflacija, smanjena procjena rasta bruto društvenog proizvoda, globalna energetska kriza, posljedice ratnih dešavanja u svijetu, brze tehnološke promjene, kriza u rudarskom sektoru, "rad na crno", visok udjel nekvalificiranih osoba u radnoj snazi i značajan udjel neaktivnih u radno sposobnom stanovništvu, te brojni drugi čimbenici predstavljat će veliki izazov u narednom periodu za gospodarski sektor, javne službe za zapošljavanje, ali i za cijelu Bosnu i Hercegovinu.

Potražnja za radnom snagom ima blagi trend rasta, ali sa znatno manjim intenzitetom u odnosu na prethodne dvije godine. Međutim, značajan dio oglašanih slobodnih radnih mjesta se i dalje otežano popunjava, zbog nedostatka određenih profila zanimanja na širem području, odnosno zbog nepodudarnosti ponude i potražnje na tržištu rada s aspekta zanimanja i stručnih kompetencija, a što ukazuje na strukturnu nezaposlenost uzrokovanu brojnim naprijed navedenim čimbenicima. Između ostalog, potrebno je sustavno pristupiti jačanju i unaprjeđenju srednjeg stručnog i visokog obrazovanja, poboljšanju kvalitete praktične nastave, te organiziranju obuke radne snage za konkretne poslove i poduzimati sustavne mjere na poboljšanju uvjeta na tržištu rada i životnog standarda, te time i na zadržavanju radne snage.

U predstojećem periodu očekuje se snažna borba za stabilizaciju ekonomskih prilika, te će i planirane aktivnosti, tj. realizacija postavljenih ciljeva zavisiti od razvoja situacije uzrokovane globalnim ekonomskim, socijalnim, energetske prilikama i stanjem u međunarodnim odnosima, ali i lokalnim prilikama, uzrokovanim prirodnim nesrećama i prilagođavanjem novom načinu poslovanja.

Programima rada za 2025. godinu planirane su aktivnosti koje su usmjerene na dalje unapređivanje mjera aktivne politike zapošljavanja, jačanje njihove efikasnosti i održivosti zapošljavanja. Jedan od prioriteta su svakako mjere aktivne politike zapošljavanja, jačanje njihove efikasnosti i održivosti zapošljavanja. Analiza i praćenje potreba tržišta rada, procjena efikasnosti postojećih mjera i povećanje kvaliteta usluga ključnim korisnicima su također prioriteta. Zavodi i službe zapošljavanja u BiH su se u planiranim aktivnostima u 2025. godini opredijelili za osnovne smjernice politika tržišta rada koje predviđaju sljedeće:

1. Nastaviti doprinos ekonomskom i društvenom razvoju povećanjem nivoa zaposlenosti kroz inkluzivnost tržišta rada sa fokusom na zapošljavanje ugroženih kategorija

Najvažniji zadatci Institucija i službi za zapošljavanje u BiH u 2025. godini uključivat će dvije važne aktivnosti:

- Provođenje mjera aktivne politike zapošljavanja s ciljem unapređenja usluga nezaposlenim osobama i poslodavcima, u cilju brže integracije nezaposlenih osoba na tržište rada,
- Adekvatan odgovor na izražene demografske promjene, evidentnu migraciju radne snage, starenje stanovništva, utjecaj negativnih ekonomskih kretanja u svijetu, tehnološke promjene, "neobilježen rad", visok udjel nekvalificiranih osoba u radnoj snazi i udio neaktivnog u radno sposobnom stanovništvu.

Kada je u pitanju provođenje programa zapošljavanja u 2025. godini očekivanja su da programi budu usmjereni na zapošljavanje i samozapošljavanje nezaposlenih osoba u gospodarstvu kao i zapošljavanje ugroženih kategorija nezaposlenih osoba. Također, tijekom 2025. godine nastavlja se provođenje projekata koji se financiraju iz IPA sredstava: EU4Employment (EU4ZAPOSŁJAVANJE), LEP 2 - Podrška lokalnim partnerstvima za zapošljavanje – faza II i ESAP 3 – Platforma za zapošljavanje i socijalna pitanja – III faza, gdje se fokus stavlja na rad sa ugroženim grupama na tržištu rada, njihova aktivacija i zapošljavanje putem inovativnih mjera na tržištu rada. U ovim projektima ključna je uloga zavoda i službi zapošljavanja u BiH.

2. Unaprijediti programe/mjere aktivne politike zapošljavanja u cilju efikasne integracije nezaposlenih osoba na tržištu rada, posebno osoba u nepovoljnom položaju

U 2025. godini zavodi i službe zapošljavanja u BiH će provoditi programe koji su pretežno usmjereni na ugrožene grupe na tržištu rada i podršku zapošljavanju u realnom sektoru gospodarstva. Za razliku od ranijih godina, povećani su obimi programa vezanih za aktivaciju ciljnih grupa, te programi raznih obuka za tražena zanimanja na tržištu rada. Mjere aktivne politike zapošljavanja realizirat će se kroz kontinuirane aktivnosti u sljedećim područjima rada:

- Individualna i grupna savjetovanja nezaposlenih osoba;
- Povećanje aktivacije na tržištu rada;
- Posredovanje u zapošljavanju;
- Rad sa poslodavcima;
- Realizacija mjera u oblasti karijerne orijentacije, informiranja o izboru zanimanja, planiranju karijere i razvoju cjeloživotnog učenja.

U 2025. godini planiraju se provesti programi aktivne politike zapošljavanja koji obuhvaćaju programe sufinanciranja zapošljavanja i samozapošljavanja, te obuke za stjecanje potrebnih znanja i vještina za potrebe tržišta rada i obuke uz rad kod poznatog poslodavca. Očekuje se i realizacija, uz podršku Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH, programa sufinanciranja zapošljavanja i samozapošljavanja Roma. Svi ovi programi se odnose na podršku nezaposlenim osobama u aktivnom traženju

posla, obuku/pripremu za rad, podsticanje zapošljavanja kod poslodavaca i poticanje samozapošljavanja tj. pokretanje i registraciju poslovnih aktivnosti (Start up programi). U 2025. godini planiran je nastavak ranijih i provođenje novih projekata aktivne politike zapošljavanja koji se odnose na zapošljavanje ili samozapošljavanje ciljnih grupa, a svi planirani programi su prikazani u Poglavlju 4. Planirane mjere aktivnih politika zapošljavanja na tržištu rada u Bosni i Hercegovini.

3. Brzo i efikasno izvršavanje svih poslova vezanih za ostvarivanje prava nezaposlenih, kao i blagovremenu isplatu ostvarenih materijalnih prava

Svako registrirana nezaposlena osoba, sukladno važećim zakonima o zapošljavanju u BiH, ostvaruje i prava za slučaj nezaposlenosti koja podrazumijevaju i novčana davanja i to:

- pravo na novčanu naknadu,
- pravo na zdravstveno osiguranje po osnovu nezaposlenosti,
- pravo na mirovinsko osiguranje po osnovu nezaposlenosti,
- uplatu doprinosa za MIO, ukoliko se sa tim stažom osiguranja ispunjavaju uvjete za starosnu mirovinu.

U 2024. godini prosječan broj korisnika novčane naknade u Bosni i Hercegovini bio je 15.391 ili 4,7% od ukupnog broja registriranih nezaposlenih osoba, a ovaj broj se u odnosu na 2023. godinu povećao za 5,1%. Tijekom 2025. godine očekuje se da broj zahtjeva i donesenih rješenja bude isti ili veći u odnosu na nivo iz 2024. godine.

4. Unaprijediti sustav rada i funkcioniranja zavoda i službi zapošljavanja u Bosni i Hercegovini

U 2025. godini će zavodi i službe zapošljavanja u Bosni i Hercegovini dati značaju na unaprjeđenju sustava rada službi zapošljavanja, a naročito u oblasti informatizacije i kompjuterizacije poslovnih procesa i usluga klijentima. Naročito je važno provođenje RECONOMY projekta – „Modernizacija usluga javnih službi za zapošljavanje za bolje ekonomske prilike“, koji je pokrenula Švedska agencija za međunarodni razvoj i saradnju (SIDA), a provodi ga Helvetas Swiss Intercooperation u suradnji sa Švedskom javnom službom za zapošljavanje. Projekt podrazumjeva unaprjeđenje informatičke (aplikativne i komunikacijske) podrške poslovnim procesima, kao i sustavi izvještavanja kroz usklađenost informacionog sustava sa potrebama poslovnih procesa.

Glavne aktivnosti zavoda i službi zapošljavanja u BiH u ovom segmentu u 2025. godini bit će usmjerene i na:

- praćenje i analizu stanja i potreba tržišta rada, kretanja zapošljavanja, zaposlenosti i nezaposlenosti;
- jačanje i razvoj poduzetništva kroz projekte financiranja i sufinanciranja samozapošljavanja i provođenje programa pripreme za zapošljavanje osoba, kao i programe obuka, prekvalifikacije i dokvalifikacije;
- unaprjeđenje programa suradnje u cilju povlačenja sredstava iz međunarodnih fondova i udruživanja sredstava sa drugim organizacijama i institucijama.

4. PLANIRANE MJERE PROGRAMA AKTIVNIH POLITIKA ZAPOSŁJAVANJA NA TRŽIŠTU RADA U BOSNI I HERCEGOVINI U 2025. GODINI

Mjere iz ovog dokumenta su prilagođene potrebama i zahtjevima tržišta rada i usklađene su sa okvirnim strateškim, zakonskim i planskim dokumentima u oblasti zapošljavanja u BiH na svim nivoima. Sukladno postojećim zakonskim propisima u Bosni i Hercegovini, aktivne politike zapošljavanja sprovode:

- U Federaciji BiH – Federalni zavod za zapošljavanje i kantonalne službe zapošljavanja,

- U Republici Srpskoj – Zavod za zapošljavanje Republike Srpske, i
- U Brčko distriktu BiH – Zavod za zapošljavanje Brčko distrikta BiH.

Aktivnosti oko koordinacije posredovanja u zapošljavanju državljana Bosne i Hercegovine u drugim državama, iniciranje potrebnih aktivnosti kod entitetskih zavoda za zapošljavanje i Zavoda za zapošljavanje Brčko distrikta BiH da se zajedno i u suradnji sa poslodavcima, sindikatima, obrazovnim ustanovama i drugim udruženjima organiziraju i sprovode programi profesionalnog usmjerenja i obrazovanja u svrhu većeg zapošljavanja i drugih oblika aktivne politike zapošljavanja, zajednički obavljaju Agencija za rad i zapošljavanje BiH, Federalni zavod za zapošljavanje i kantonalne službe zapošljavanja, Zavod za zapošljavanje Republike Srpske i Zavod za zapošljavanje Brčko distrikta BiH.

4.1. FEDERACIJA BiH

Strateški okvir za izradu Programa rada Federalnog zavoda za zapošljavanje za 2025. godinu je zasnovan na Zakonu o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih ("Službene novine Federacije BiH", br. 55/00, 41/01, 22/05 i 9/08).

U kontekstu unaprjeđenja stanja na tržištu rada, nakon osiguranja potrebnih sredstava za materijalnu i socijalnu sigurnost nezaposlenih osoba, djelovanje će se fokusirati na poticanje potražnje za radnom snagom; poboljšanje ponude radne snage, konkretno nezaposlenih osoba i njihovog pristupa zapošljavanju, vještinama i kompetencijama, te na unaprjeđenje aktivnosti javnih službi za zapošljavanje i suradnje s drugim partnerima na tržištu rada.

U cilju poboljšanja uvjeta i ublažavanja negativnih utjecaja na tržištu rada u Federaciji BiH, prije svega radi poboljšanja zaposlenosti nezaposlenih osoba, poticanje potražnje za radnom snagom, jačanje partnerstva na tržištu rada, realizirat će se mjere koje će dati doprinos u ekonomskom osnaživanju stanovništva i razvoju ljudskih resursa i pružanju podrške poslovnim subjektima u zapošljavanju.

4.1.1. MJERE AKTIVNIH POLITIKA ZAPOSŁJAVANJA

Federalni zavod za zapošljavanje će i u 2025. godini, nakon što se osiguraju potrebna sredstva za materijalnu i socijalnu sigurnost nezaposlenih osoba, svoje primarne aktivnosti usmjeravati u razvoj aktivne politike zapošljavanja, u skladu sa potrebama tržišta rada, a koje će se realizirati u suradnji s kantonalnim službama za zapošljavanje i drugim institucijama i organizacijama.

Stoga Federalni zavod za zapošljavanje planira da, u suradnji sa kantonalnim službama zapošljavanja, u 2025. godini usvoji programe aktivne politike zapošljavanja, prije svega, program sufinanciranja zapošljavanja, program sufinanciranja samozapošljavanja, tj. pokretanja i registracije poslovnih aktivnosti (start up), te program obuke za stjecanja potrebnih znanja i vještina za potrebe tržišta rada i obuke uz rad kod poznatog poslodavca, a sve u cilju efikasne integracije nezaposlenih osoba na tržištu rada u Federaciji BiH, posebno osoba u nepovoljnom položaju, te povećanja njihove zaposlenosti i usklađivanja vještina sa zahtjevima tržišta rada. Također, realizirat će se program sufinanciranja (samo)zapošljavanja u oblasti poljoprivrede, a uz podršku Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH planirana je realizacija programa sufinanciranja (samo)zapošljavanja Roma.

Postojeći programi će se po potrebi unaprjeđivati, a novi razvijati, sukladno zakonskim propisima te uspješnim rezultatima koji su se pokazali kao primjeri dobre prakse. Programima će se omogućiti jednak pristup za sve na tržištu rada i promovirati rodna ravnopravnost i inkluzivnost, a bit će usklađeni sa okvirnim strateškim dokumentima u oblasti rada i zapošljavanja, te principima gender odgovornog budžetiranja. Aktivnosti Federalnog zavoda za zapošljavanje na realizaciji programskih

zadataka i ciljeva, između ostalog temeljenih i na analizi stanja i kretanja na tržištu rada, ostvarivat će se u suradnji sa kantonalnim službama za zapošljavanje i drugim partnerima na zakonitom, nediskriminirajućem, stručnom, socijalno i rodno osjetljivom i efektivnom provođenju politike zapošljavanja.

Cilj je pružiti podršku nezaposlenim osobama, ali i poslodavcima, da lakše prevaziđu probleme i novonastale snažne promjene na tržištu rada i poslovanju. Također, uspostavljanjem partnerstava sa domaćim i međunarodnim organizacijama i institucijama, provodit će se i mjere koje odgovarajućim aktima i dokumentima utvrde Vijeće ministara BiH i Vlada Federacije BiH, a koje su usmjerene na poboljšanje uvjeta na tržištu rada i povećanje zaposlenosti u Federaciji BiH. Planirano je da u 2025. godini programima aktivne politike zapošljavanja bude obuhvaćeno **10.500** nezaposlenih osoba.

Radi efikasnog provođenja mjera aktivne politike zapošljavanja i kvalitetnog usaglašavanja ponude i potražnje na tržištu rada, a s obzirom na financijske mogućnosti, eventualne grantove ili iskazanu zainteresiranost partnera i ciljnih skupina, pojedinačne mjere, programi i projekti, ali i broj nezaposlenih koji će biti obuhvaćeni tim mjerama, iskazan u ovom programu, kao i druge aktivnosti, prema potrebi, usklađivat će se izmjenama i dopunama programa i/ili Financijskog plana za 2025. godinu.

4.1.1.1. PROGRAMI SUFINANCIRANJA ZAPOSŁJAVANJA, SAMOZAPOSŁJAVANJA I OBUKE

Cilj provođenja ovih programa je podršku za **10.000 osoba** sa evidencije nezaposlenih u Federaciji BiH sa posebnom rodnom i socijalnom osjetljivošću radi jačanja njihove konkurentnosti i brže integracije na tržištu rada, sprječavanja dugotrajne nezaposlenosti, te stvaranja uvjeta za stjecanje prvog radnog iskustva, samozapošljavanje, tj. registraciju/pokretanje samostalne djelatnosti/gospodarskog društva. **Za realizaciju programa u 2025. godini planirana su sredstva u iznosu od 169.314.391,50 KM¹.** Partneri u provođenju ovog projekta su kantonalne službe za zapošljavanje, poslodavci, Federalno ministarstvo rada i socijalne politike, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH i drugi zainteresirani subjekti.

Planirano je provođenje sljedećih programskih aktivnosti:

- Sufinanciranje zapošljavanja kod poznatog poslodavca,
- Sufinanciranje samozapošljavanja kroz pokretanje Start up biznisa,
- Sufinanciranje obuke za sticanje potrebnih znanja i vještina za potrebe tržišta rada,
- Sufinanciranje obuke uz rad kod poznatog poslodavca,
- Sufinanciranje društveno korisnog rada.

Predviđeno je da program obuhvati nezaposlene osobe iz sljedećih ciljnih :

- Mladi (bez radnog iskustva – pripravnici i ostali)
- Žene
- Osobe dobi preko 40 godina
- Dugotrajno nezaposlene osobe (prijavljene na evidenciju 12 i više mjeseci)
- Osobe nižih kvalifikacija ili bez kvalifikacija
- Osobe s invaliditetom
- Djeca i supružnici osoba s invaliditetom od 60% i više
- Razvojačeni branitelji i djeca nezaposlenih razvojačeenih branitelja
- Članovi obitelji šehida/poginulih branitelja
- Članovi domaćinstva u kojem ni jedan član nije zaposlen
- Romi

- Poljoprivrednici
- Samohrani roditelji, staratelji i hranitelji i njihova djeca, roditelji djeteta sa posebnim potrebama i roditelji teško bolesne djece, bivši štićenici doma za nebrinutu djecu
- Žrtve nasilja, civilne žrtve rata, liječeni ovisnici i dr.

4.1.1.2 PODRŠKA RAZVOJU POSREDOVANJA U ZAPOSŁJAVANJU I PRIPREMA ZA RAD

Posredovanjem u zapošljavanju smatraju se sve aktivnosti i mjere poduzete u svrhu povezivanja nezaposlene osobe koja traži zaposlenje, kao i zaposlene osobe koja traži promjenu zaposlenja, s poslodavcem kojem je potreban zaposlenik, radi zadovoljavanja poslovnih potreba. Posredovanje u zapošljavanju u Federaciji BiH nadležnost je kantonalnih službi za zapošljavanje. Federalni zavod za zapošljavanje će u 2025. godini raditi na unapređenju funkcionalnosti web-portala www.fzzz.ba u dijelu koji se odnosi na nezaposlene osobe i poslodavce, s posebnim fokusom na kvalitetnije informiranje i edukaciju nezaposlenih osoba i poslodavca.

Također, planirano je unapređenje alata u Jedinstvenom informacionom sustavu (JIS), a koji se odnose na poslodavce (uparivanje ponude i potražnje) i nezaposlene osobe (savjetodavne informacije). Kroz kontinuirani razvoj alata savjetodavcima će se omogućiti kvalitetniji pristup u obavljanju svakodnevnih poslova u posredovanju u zapošljavanju i radu sa nezaposlenim osobama. Promoviranjem uspostavljenih mehanizama i dobrih praksi u savjetodavnom radu i profesionalnom informiranju, a u suradnji sa kantonalnim službama za zapošljavanje, radit će se na daljnjem razvoju ove oblasti.

4.1.1.3 ZAJEDNIČKI PROGRAMI SA DRUGIM PRAVNIM SUBJEKTIMA

U okviru pozicije Zajednički projekti sa drugim pravnim subjektima Federalni zavod za zapošljavanje će nastaviti suradnju na projektima, naročito u okviru realiziranja programa sufinanciranja zajedničkih projekata sa drugim pravnim subjektima.

Ovim projektima će se poticati zapošljavanje, obuka, te specifični projekti sufinanciranja zapošljavanja odgovarajućeg stručnog kadra za djecu s poteškoćama u razvoju, zapošljavanja asistenata i stručnih saradnika u nastavi na javnim univerzitetima, zapošljavanja odgovarajućeg stručnog kadra za potrebe ustanova iz oblasti socijalne zaštite u Federaciji BiH, zapošljavanja i samozapošljavanja djece šehida i poginulih branitelja, zapošljavanja medicinskog kadra, kao i drugi specifični projekti.

Također, imajući u vidu aktivnosti vezane za procese stabilizacije i pridruživanja BiH Evropskoj uniji, Federalni zavod za zapošljavanje će kao partner, sukladno prilikama i zahtjevima aplikabilnih nositelja projektnih prijedloga, sudjelovati u međunarodnim pozivima i razvojnim projektima iz različitih međunarodnih fondova i organizacija kojima se razvijaju i jačaju kapaciteti javnih službi za zapošljavanje i mjere aktivne politike zapošljavanja.

U okviru ove pozicije Federalni zavod za zapošljavanje će razvijati i suradnju na realizaciji projekata kojima se potiče zapošljavanje i razvijanje kompetencija nezaposlenih osoba za potrebe različitih gospodarskih djelatnosti (usluge, proizvodnja i dr.), a koje se provode u suradnji sa gospodarskim komorama, razvojnim agencijama, nevladinim organizacijama, organima uprave, obrazovnim i drugim ustanovama, te ostalim odgovarajućim pravnim subjektima.

Za realiziranje planiranih aktivnosti na ovoj poziciji planirana su sredstva u iznosu od 14.181.053 KM, od čega se iznos od 7.181.053 KM odnosi na prenesene obveze iz prethodnih godina,

¹ Dio sredstava u procijenjenom iznosu od 59.963.116 KM se odnosi na prenesene obaveze po osnovu mjera aktivne politike zapošljavanja čija je realizacija započela

prethodnih godina i koje dospijevaju na naplatu u 2025. godini, a 109.351.275,50 KM se odnosi na nove programe iz 2025. godine.

a koje dopijevaju u 2025. godini, a **7.000.000 KM** na nove projekte kojim će se pružiti podrška za cca **500** nezaposlenih osoba.

4.1.2. MONITORING I EVALUACIJA

U cilju praćenja realizacije (monitoringa) i ocjene učinka (evaluacije) određenih mjera aktivne politike zapošljavanja i unapređenja njihove efikasnosti, Federalni zavod za zapošljavanje će u 2025. godini nastaviti provoditi aktivnosti monitoringa i evaluacije u skladu s postojećim tehničkim kapacitetom, te eventualno u suradnji s domaćim i međunarodnim organizacijama i institucijama. O provedenom monitoringu i evaluaciji će se sačinjavati odgovarajuće informacije. U okviru navedenih aktivnosti poseban fokus će biti usmjeren na održivost zaposlenja nakon proteka relevantnog perioda od završetka realizacije mjera aktivne politike zapošljavanja.

U Analitičko-statističkom godišnjaku, prezentirat će se monitoring trendova na tržištu rada u Federaciji BiH koji će obuhvatiti osnovne indikatore tržišta rada, te ostale podatke razvrstane po kantonu, spolu, dobi, periodu nezaposlenosti, stručnoj spremi i drugim parametrima kao što su broj zaposlenih i nezaposlenih, stopa zaposlenosti i nezaposlenosti, neto i bruto plaće po djelatnostima, broj prijavljenih na evidenciju nezaposlenih i objavljenih sa evidencije nezaposlenih, posredovanje u zapošljavanju, najbrojnija zanimanja na evidenciji nezaposlenih, najbrojnija zanimanja brisanih osoba sa evidencije nezaposlenih, broj korisnika novčane naknade, zdravstvenog i mirovinsko-invalidskog osiguranja itd.

4.2. REPUBLIKA SRPSKA

Glavni ciljevi i prioriteti politike zapošljavanja u 2025. godini definirani su u skladu sa Strategijom zapošljavanja Republike Srpske 2021–2027. godine i ključnim strateškim dokumentima Vlade Republike Srpske.

Polazeći od ključnih strateških ciljeva usmjerenih na usklađeno jačanje potražnje za radnom snagom i unaprjeđenju funkcioniranja tržišta rada, utvrđene su mjere i aktivnosti koje će biti u funkciji realizacije tih ciljeva. Jedan od prioriteta su svakako mjere aktivne politike zapošljavanja, jačanje njihove efikasnosti i održivosti zapošljavanja. Analiza i praćenje potreba tržišta rada, procjena efikasnosti postojećih mjera, povećanje kvaliteta usluga ključnim korisnicima također su prioriteti utvrđeni Programom rada.

4.2.1. MJERE AKTIVNE POLITIKE ZAPOSŁJAVANJA

JU Zavod za zapošljavanje Republike Srpske provodi mjere aktivne politike zapošljavanja koje predstavljaju određene planove, programe i druge mjere intervencija na tržištu rada koje će doprinijeti podizanju nivoa aktivnosti na tržištu rada, bržem zapošljavanju, povećanju ukupne zaposlenosti i smanjenju nezaposlenosti. Prateći dosadašnja kretanja na tržištu rada kao i ostvarene rezultate tijekom 2024. godine, Zavod se u 2025. godini predjeljuje za različite oblike aktivnog djelovanja koji za posljedicu imaju realizaciju ključnih funkcija koje su definirane Zakonom, Strategijom i aktima Zavoda.

Polazeći od osnovnih ciljeva definiranih Strategijom zapošljavanja Republike Srpske 2021–2027, Programom ekonomskih reformi Republike Srpske i Akcionim planom za sprovođenje Strategije zapošljavanja Republike Srpske u 2025. godini očekivanja su da programi zapošljavanja budu usmjereni na zapošljavanje nezaposlenih osoba isključivo u gospodarstvu i privatnom sektoru kao i za zapošljavanje teško zapošljivih i ranjivih kategorija nezaposlenih.

Imajući u vidu ostvareni trend zapošljavanja osoba sa evidencije u 2024. godini, posredničkom funkcijom Zavoda i mjerama aktivne politike zapošljavanja, planirano je da se u 2025. godini zaposli **22.000 nezaposlenih** sa evidencije Zavoda.

4.2.2. REALIZACIJA I PRAĆENJE PROGRAMA ZAPOSŁJAVANJA USVOJENIH AKCIONIM PLANOM ZA SPROVOĐENJE STRATEGIJE ZAPOSŁJAVANJA REPUBLIKE SRPSKE ZA PERIOD 2024-2026. GODINA ČIJA SE REALIZACIJA NASTAVLJA I U 2025. GODINI

Akcionim planom za sprovođenje Strategije zapošljavanja Republike Srpske za period 2024–2026. godine, u 2024. godini definirana su tri programa zapošljavanja, nosioci aktivnosti, indikatori na nivou očekivanog rezultata te iznosi sredstava sa izvorima financiranja za svaku pojedinačnu mjeru. Iznos finansijskih sredstava za programe zapošljavanja u 2024. godini je 10.000.000 KM.

Odluka o usvajanju Akcionog plana za sprovođenje Strategije zapošljavanja Republike Srpske za period 2024–2026. godine donijeta je 01.08.2024. godine ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj: 72/24). Javni poziv poslodavcima i nezaposlenim osobama za korištenje sredstava po programima zapošljavanja u 2024. godini bio je otvoren u periodu od 30.8.2024. do 30.9.2024. godine, osim Komponente III po Programu podrške gospodarstvu putem povrata uplaćenih poreza i doprinosa za novo zapošljavanje radnika koji je otvoren do utroška sredstava a najdalje do 31. 12. 2024. godine.

Javni poziv za Program podrške zapošljavanju Roma u 2024. godini nije raspisivan, jer još uvijek traju procedure odobravanja sredstava od strane Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH. Sa 31. 10.2024. godine putem programa zapošljavanja podneseno je ukupno 1.514 zahtjeva za zapošljavanje **3.206 osoba**. Radi se o slijedećim programima zapošljavanja čija će se realizacija nastaviti u 2025. godini:

PROGRAM PODRŠKE ZAPOSŁJAVANJU MLADIH SA VSS U STATUSU PRIPRAVNIKA U 2024. GODINI

Program se odnosi na finansijsku podršku za zapošljavanje kod poslodavaca u cilju stjecanja radnog iskustva mladih – pripravnika sa VSS i djece poginulih branitelja sa VSS. Programom se omogućava nastavak prioritnog zapošljavanja ovih kategorija i njihovo integriranje na tržište rada, koje će im omogućiti rješavanje egzistencijalnih pitanja i socijalnu sigurnost. Ciljna skupine su osoba sa VSS bez radnog iskustva prijavljena na evidenciju najmanje šest mjeseci (osim djece poginulih branitelja) prije objave Javnog poziva. **Odobreno je zapošljavanje za 462 osoba, a planirana sredstva za realizaciju u 2025. godini su 3.949.920,00 KM.**

PROGRAM PODRŠKE GOSPODARSTVU PUTEM POVRATA UPLAĆENIH POREZA I DOPRINOSA U 2024. GODINI

Programom se pruža finansijska podrška kroz isplatu podsticaja u visini plaćenih poreza i doprinosa za novozaposlene radnike (za osobe koje su se nalazile na evidenciji nezaposlenih prije zaposlenja). Program se provodi kroz tri komponente:

- 1) Subvencioniranje zapošljavanja kod poslodavaca, odnosno povrat uplaćenih poreza i doprinosa u periodu od 12 mjeseci za zaposlena osoba tijekom 2024. godine. Iznos subvencije je 5.352 KM što odgovara iznosu godišnjih poreza i doprinosa (446 KM mjesečno) na minimalnu neto platu od 900 KM. Planirana sredstva za ovu komponentu iznose 2.900.000 KM, a planirani obuhvat je 542 osoba iz ciljnih grupa Programa;
- 2) Subvencioniranje samozapošljavanja – iznos subvencije je 6.000 KM za pokretanje vlastite djelatnosti. Planirana sredstva za ovu komponentu iznose 1.800.000 KM. Planirani obuhvat je 300 osoba iz ciljne grupe Programa
- 3) Obuka, dokvalifikacija ili prekvalifikacija preko verificirane ustanove – iznos subvencije je do 3.000

KM po jednom nezaposlenoj osobi. Planirana sredstva za ovu komponentu iznose 300.000 KM. Planirani obuhvat je 100 osoba.

Odobrena su sredstva za 847 osobe, a planirana realizacija u 2025. godini iznosi 2.732.100,00 KM.

4.2.3. PRIPREMA, IZRADA I REALIZACIJA PROGRAMA ZAPOSŁJAVANJA U 2025. GODINI UTVRĐENIH AKCIONIM PLANOM ZA SPROVOĐENJE STRATEGIJE ZAPOSŁJAVANJA REPUBLIKE SRPSKE ZA PERIOD 2025.-2027. GODINA, ČIJI JE NEPOSREDNI NOSITELJ REALIZACIJE JU ZAVOD ZA ZAPOSŁJAVANJE REPUBLIKE SRPSKE

Polazeći od osnovnih ciljeva definiranih Strategijom zapošljavanja Republike Srpske 2021.–2027., Programom ekonomskih reformi Republike Srpske i Akcionim planom za sprovođenje Strategije zapošljavanja Republike Srpske u 2025. godini očekivanja su da programi zapošljavanja budu usmjereni na zapošljavanje nezaposlenih osoba isključivo u gospodarstvu i privatnom sektoru kao i za zapošljavanje teško zapošljivih i ranjivih kategorija nezaposlenih. Posebna pažnja bit će posvećena pripremama za dolazeći Program "Garancija za mlade", čiji se pilot projekat očekuje u 2026. godini na području Filijale Prijedor kao i zapošljavanju ciljnih grupa u skladu sa Startegijom zapošljavanja Republike Srpske za period 2021.–2027. godine i zahtjevima Svjetske banke kroz "Drugi projekat podrške zapošljavanju", čija je vrijednost u Republici Srpskoj za period 2023–2026. godine 14.000.000 EUR. U fokus se stavljaju sljedeće ciljne grupe:

1. Mladi od 16 do 30 godina (odnosi se na sve registrirane tražioce posla, prijavljene minimalno šest mjeseci na evidenciji);
2. Ciljne grupe u nepovoljnom položaju koje uključuju dugotrajno nezaposlene koji su definirani kao osobe koje traže posao registrirani na evidenciji Zavoda 12 mjeseci ili više: niskokvalificirane osobe (osobe sa srednjom školom ili manje), starije od 40 godina, žene registrirane duže od šest mjeseci, osobe sa invaliditetom, bivši korisnici domova za djecu bez roditeljskog staranja, žrtve nasilja, samohrani roditelji i roditelji teško bolesne djece (ovo uključuje širu grupu – invalide, djecu sa posebnim potrebama, djecu oboljelu od raka i drugih teških bolesti) bez obzira na dužinu nezaposlenosti;
3. Novonezaposleni, koji se definiraju kao pojedinci koji su registrirani kao nezaposleni 6 mjeseci ili kraće;
4. Visokorizični novonezaposleni se definiraju kao novi nezaposleni koji pripadaju jednoj ili više od sljedećih grupa: starosti 40 i više godina, niskih kvalifikacija (srednja škola ili manje), osobe sa invaliditetom, djeca i supružnici osoba sa invaliditetom od 60 godina i više procenata, članovi domaćinstva u kojima niko nije zaposlen, Romi, samohrani roditelji, staratelji i hranitelji i njihova djeca, roditelji djece sa posebnim potrebama ili teškim bolestima, žrtve nasilja, liječeni ovisnici, bivši štićenici sirotišta, bivši štićenici kazneno-popravnih ustanova.
5. Poduzetnici /samozaposleni – odnosi se na registrirane tražioce posla minimalno šest mjeseci na evidenciji, uključene u program zapošljavanja koji sprovodi Zavod za zapošljavanje, a koji pruža podršku za započinjanje samostalne djelatnosti.

Prijedlogom proračuna Republike Srpske za 2025. godinu planiran je transfer Zavodu za zapošljavanje iz proračuna u iznosu od **10 miliona KM** za sprovođenje Programa zapošljavanja u gospodarstvu i Programa zapošljavanja i samozapošljavanja ranjivih kategorija i unaprjeđenju tržišta rada.

4.2.4. PROVOĐENJE MJERA AKTIVNE POLITIKE ZAPOSŁJAVANJA S CILJEM UNAPRJEĐENJA USLUGA NEZAPOSLENIM LICIMA I POSLODAVCIMA

Mjere aktivne politike zapošljavanja realizirat će se i kroz kontinuirane aktivnosti u sljedećim područjima rada:

- Unaprjeđenje sustava evidencija nezaposlenih osoba;
- Posredovanje u zapošljavanju;
- Povećanje aktivnosti na tržištu rada;
- Realizacija mjera u oblasti karijerne orijentacije, informiranja o izboru zanimanja, planiranju karijere i razvoju cjeloživotnog učenja.

UNAPRJEĐENJE SUSTAVA EVIDENCIJA NEZAPOSLENIH OSOBA

Unaprjeđenje sustava evidencija u oblasti zapošljavanja mjera je koja predviđa uspostavljanje efikasnog i racionalnog sustava evidencija koji će značajno doprinijeti poboljšanju kvaliteta rada Zavoda za zapošljavanje. Detaljne informacije o svakom aktivnom tražiocu zaposlenja, procjenu zaposlenosti te izradu individualnog plana zapošljavanja omogućit će potpunije evidencije te jasniji pregled stanja ponude i potražnje na tržištu rada, čime će posredovanje, jedna od osnovnih funkcija Zavoda, biti znatno unaprjeđeno. Kvalitetne evidencije o aktivnim tražiocima zaposlenja sa potpunim podacima omogućavaju bolju usklađenost ponude radne snage sa potražnjom na tržištu rada. Cilj ove mjere je:

- Kvantitativno i kvalitativno poboljšanje osnovnih karakteristika evidencija nezaposlenih osoba i potreba poslodavaca;
- Pružanje kvalitetnijih usluga nezaposlenim osobama i poslodavcima;
- Efikasnije usklađivanje ponude i potražnje za radnom snagom.

POSREDOVANJE U ZAPOSŁJAVANJU

JU Zavod za zapošljavanje Republike Srpske će i u 2025. godini nastaviti da prilagođava svoje usluge korisnicima sukladno promjenama na tržištu rada, raspoloživosti (ne)kvalificirane radne snage i neophodnostima usklađivanja kompetencija nezaposlenih sa potrebama tržišta rada. Također, Zavod će raditi na unaprjeđenju funkcije posredovanja u zapošljavanju te izradi nove internet stranice i unaprjeđenju digitalne platforme za posredovanje u zapošljavanju "Burza rada", na kojoj mogućnost registracije imaju poslodavci i nezaposlena osoba, ali i osoba koja traži promjenu zaposlenja. Poslodavci imaju mogućnost objave oglasa, a nezaposlena osoba mogućnost da objavi životopis koju mogu pregledati samo registrirani poslodavci koji mogu direktno kontaktirati sa nezaposlenim osobama ili putem nadležnog biroa i na taj način bi se vršilo online posredovanje. Zavod će i u narednom periodu podsticati poslodavce da izvršavaju svoju zakonsku obavezu, odnosno redovno i blagovremeno podnose prijave o potrebi za radnicima (Obrazac E2), kao i izvješće o realizaciji (Obrazac E3). Takođe, cilj je i unaprjeđenja rada sa poslodavcima kroz:

- Povećanje broja prijavljenih slobodnih radnih mjesta koje poslodavci iskazuju radi posredovanja u zapošljavanju;
- Zadovoljavanje iskazanih potreba poslodavaca;
- Adekvatna procjena zaposlenosti osoba i njihovih mogućnosti.
- Upućivanje tražilaca zaposlenja na slobodna radna mjesta.

POVEĆANJE AKTIVNOSTI NA TRŽIŠTU RADA

Cilj ovih aktivnosti je unaprjeđenje zaposlenosti nezaposlenih osoba kroz razvoj vještina za aktivno traženje posla i poboljšanje motivacije za aktivno traženje posla za sva osoba kod kojih je

procijenjen nedostatak motivacije sa fokusom na dugoročno nezaposlene. Ove mjere će se prvenstveno provoditi kroz rad Centara za informisanje, savjetovanje i obuku (CISO) i Klubova za traženje posla.

REALIZACIJA MJERA U OBLASTI KARIJERNE ORIJENTACIJE, INFORMIRANJA O IZBORU ZANIMANJA, PLANIRANJU KARIJERE I RAZVOJU CJELOŽIVOTNOG UČENJA

Cilj ovih aktivnosti je jačanje svijesti o značaju pravilnog izbora zanimanja i povećanje kompetentnosti korisnika u procesu donošenja karijernih odluka, kontinuirana saradnja sa Zavodom za obrazovanje odraslih Republike Srpske u vezi programa za osposobljavanje sukladno potrebama tržišta rada i realizacija programa prekvalifikacije, dokvalifikacije i obuke sukladno potrebama tržišta rada. Obrazovanje odraslih usko je povezano sa tržištem rada i vrlo značajan segment kada je u pitanju zaposlenost, pa polaznici upisuju programe namjeravajući poboljšati vlastiti status zaposlenosti. Također, obrazovanje odraslih ima značaj i u balansiranju trenutne neusklađenosti obrazovanja sa tržištem rada.

4.2.4. MONITORING I EVALUACIJA

Imajući u vidu značajna sredstva koja se ulažu u aktivne mjere zapošljavanja, neophodno je raditi na jačanju analitičkih kapaciteta Zavoda za zapošljavanje, u smislu praćenja i vrednovanja, odnosno evaluacije programa zapošljavanja i individualnih planova zapošljavanja. Posebno je potrebno raditi razvoj kapaciteta u slijedećim pravcima:

- Kvantitativna analiza na mikroekonomskom nivou – poređenje prosječnih (srednjih) ishoda sudionika u programu s ishodom onih koji nisu sudionika. U evaluaciji se formiraju dvije grupe: "retirana grupa" koja sudjeluje u programu i "kontrolna grupa", oni koji ne sudjeluju u programu, ali dijele iste karakteristike sa sudionicima.
- Kvalitativna analiza – Ova vrsta evaluacije uzima u obzir mišljenje sudionika kojih se program tiče kroz anketiranje: korisnika, administratora koji sprovode programe i kompanija. Ti podatci se koriste za procjenu efekata koji se ne mogu kvantitativno izmjeriti.

Rezultate evaluacija sa preporukama za redizajn će koristiti Zavod za zapošljavanje Republike Srpske kao osnovu za redizajn mjera, u okviru aktivnosti unapređenja planiranja i programiranja podrške.

4.3. BRČKO DISTRIKT BiH

Ključna usmjerenja godišnjeg plana rada Zavoda za zapošljavanje Brčko distrikta BiH su smanjenje broja nezaposlenih osoba koja se nalaze na evidenciji kroz kvalitet pruženih usluga, savjetovanje o mogućnosti i načinu traženja posla, dokup staža radi ostvarivanja prava za odlazak u mirovinu, ostvarivanje prava na novčanu naknadu za vrijeme nezaposlenosti i druge aktivnosti iz nadležnosti rada Zavoda za zapošljavanje Brčko distrikta BiH.

4.3.1. MJERE AKTIVNE POLITIKE ZAPOSŁJAVANJA

Godišnji plan rada Zavoda za zapošljavanje Brčko distrikta BiH sačinjen je od 5 programa koji su razrađeni kroz 14 aktivnosti. To su: Program zapošljavanja nezaposlenih osoba iz kategorije teže zapošljivih sa evidencije osoba koja aktivno traže zaposlenje, Program samozapošljavanja na području Brčko distrikta BiH iz prethodne godine, Program samozapošljavanja na području Brčko distrikta BiH u 2025. godini, Program samozapošljavanja u poljoprivredi na području Brčko distrikta BiH u 2025. godini, Program usklađivanja tržišta rada i sustava obrazovanja – Karijerno usmjeravanje i savjetovanje, Program stručnog usavršavanja nezaposlenih osoba koja aktivno traže zaposlenje i Program iz nadležnosti.

PROGRAMI STRUČNOG USAVRŠAVANJA NEZAPOSLENIH OSOBA

Programom rada za 2025. godinu je predviđeno da 20% od 100 anketiranih nezaposlenih osoba sa evidencije nezaposlenih prođu neki od programa stručnog osposobljavanja, obuka i priprema za zaposlenje. U 2025. godini za realiziranje ovog programa predviđena su sredstva u iznosu od **30.000,00 KM**. Ciljevi provođenja ovog programa su:

- Podizanje ukupnih kompetencija u pripremi za pokretanje biznisa i/ili za tržište rada;
- Povećanje socijalne uključenosti osoba sa invaliditetom;
- Samozapošljavanje/zapošljavanje osoba sa evidencije Zavoda, koja su prošla program obuke, koji su pokrenuli i/ili imaju namjeru pokrenuti biznis u tekućoj fiskalnoj godini;
- Povećanje socijalne uključenosti nezaposlenih osoba.

PROGRAM ZAPOSŁJAVANJA NEZAPOSLENIH OSOBA IZ KATEGORIJE TEŽE ZAPOSŁJIVIH SA EVIDENCIJE ZAVODA ZA ZAPOSŁJAVANJE BRČKO DISTRIKTA BIH I ROMA

Cilj ove mjere je podrška zapošljavanju nezaposlenih osoba iz teže zapošljivih kategorija. Ovaj program dovest će do povećanja socijalne uključenosti osoba sa invaliditetom i osoba starije životne dobi, dugoročnost u zapošljavanju osoba iz teže zapošljivih kategorija, stvaranje uvjeta za odlazak u mirovinu osoba starije životne dobi i smanjenje odliva nezaposlenih mladih osoba uslijed odlaska u inozemstvo. Posebna podrška kroz ovaj Program daje se slijedećim kategorijama osoba:

- Dugoročno nezaposlena osoba (period nezaposlenosti duži od 12 mjeseci),
- Osoba koja stiču prvo radno iskustvo,
- Osoba mlađe životne dobi (do 30 godina starosti),
- Osoba starije životne dobi (50 godina starosti ili više),
- Romi,
- Osobe sa invaliditetom (invaliditet 50% ili više),
- Članovi uže obitelji poginulih branitelja i RVI (invaliditet 50% ili više),
- Civilne žrtve rata i djeca civilnih žrtava rata,
- Žene žrtve nasilja u obitelji.

Ukupno je predviđeno ovim programom obuhvatiti oko 130 osoba iz ciljnih skupina sa evidencije nezaposlenih, a za ovaj program je planirano izdvajanje 1.300.000,00 KM.

PROJEKT USKLAĐIVANJA TRŽIŠTA RADA I SUSTAVA OBRAZOVANJA – KARIJERNO USMJERAVANJE I SAVJETOVANJE

Ciljevi ovog projekta su: pomoć mladim u odabiru kvalitetnijeg i konkurentnijeg obrazovanja koje će im obezbijediti da lakše pronađu zaposlenje, pomoć poslodavcima pri odabiru kvalitetnih kadrova, uspostavljanje bolje komunikacije i suradnje sa poslodavcima u cilju dobivanja pravovremenih informacija o potrebama poslodavaca za zaposlenicima određenih profila, uspostava bolje komunikacije i suradnje sa sektorom obrazovanja u cilju obrazovanja kadrova potrebnih za tržište rada i smanjenje broja dugoročno nezaposlenih osoba sa evidencije Zavoda za zapošljavanje Brčko distrikta BiH. Za ove aktivnosti planirana su sredstva u iznosu od **70.000,00 KM**. Planirane su slijedeće aktivnosti:

- Anketiranje najmanje 200 poslodavaca u cilju istraživanja tržišta rada
- Savjetovanje učenika završnih razreda svih osnovnih i srednjih škola
- Organizovanje Sajma zapošljavanja i obrazovanja u Brčko distriktu BiH.

ZAVRŠETAK PROGRAMA SAMOZAPOŠLJAVANJA NA PODRUČJU BRČKO DISTRIKTA BiH U 2024. GODINI

Vlada Brčko distrikta BiH je u 2024. godini putem Zavoda za zapošljavanje Brčko distrikta BiH planirala realizaciju Program samozapošljavanja na području Brčko distrikta BiH. Ukupan iznos sredstava za realizaciju programa iznosi **1.500.000,00 KM**. Pošto realizacija programa nije završena u 2024. godini, realizacija će biti nastavljena u 2025. godini.

PROGRAM SAMOZAPOŠLJAVANJA I PROGRAM SAMOZAPOŠLJAVANJA U POLJOPRIVREDI NA PODRUČJU BRČKO DISTRIKTA BiH U 2025. GODINI

Vlada Brčko distrikta BiH planira i u 2025. godini da putem Zavoda za zapošljavanje Brčko distrikta BiH realizuje Program samozapošljavanja na području Brčko distrikta BiH i Program samozapošljavanja u poljoprivredi na području Brčko distrikta BiH. Ukupan iznos sredstava za realizaciju programa za 2025. godinu iznosi **1.000.000,00 KM**.

4.4. MJERE KOJE SE ODNOSE NA SURADNJU U OBLASTI MEĐUNARODNOG TRŽIŠTA RADA I KOORDINACIJE AKTIVNOSTI

Sukladno odredbama Zakona o Agenciji za rad i zapošljavanje Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH" br. 21/03., 43/09.) i Programom rada Agencije za rad i zapošljavanje BiH za 2025. godinu, Agencija za rad i zapošljavanje BiH će, u suradnji sa Federalnim zavodom za zapošljavanje, Zavodom za zapošljavanje Republike Srpske i Zavodom za zapošljavanje Brčko distrikta BiH, u 2025. godini:

- Predstavljati Agenciju na međunarodnom planu u oblasti zapošljavanja i surađivati sa nadležnim agencijama, institucijama i međunarodnim organizacijama u toj oblasti;
- Sudjelovati u pregovorima za zaključivanje međunarodnih ugovora u oblasti socijalnog osiguranja u dijelu koji se odnosi na oblast nezaposlenosti;
- Sudjelovati u pregovorima za zaključivanje međunarodnih ugovora u oblasti zapošljavanja;
- U suradnji sa entitetskim zavodima za zapošljavanje i Zavodom za zapošljavanje Brčko distrikta BiH, sudjelovati u provođenju zaključenih međunarodnih sporazuma o zapošljavanju sa Republikom Slovenijom, Republikom Srbijom, Državom Katar i Dogovor o posredovanju pri zapošljavanju radnika iz Bosne i Hercegovine u SR Njemačkoj na određeno vrijeme (njegovateljci);
- U suradnji sa entitetskim zavodima za zapošljavanje i Zavodom za zapošljavanje Brčko distrikta BiH, sudjelovati u realizaciji zaključenih sporazuma o socijalnom osiguranju između Bosne i Hercegovine i drugih država u dijelu koji se odnosi na oblast nezaposlenosti;
- Sudjelovati u realizaciji Dogovora o slanju studenata iz Bosne i Hercegovine na stručnu ferijalnu praksu u SR Njemačku tijekom ljetnog raspusta, kojeg su potpisali Agencija za rad i zapošljavanje Bosne i Hercegovine i Savezna Agencija za rad SR Njemačke;
- Koordinirati aktivnosti u domaćim i međunarodnim projektima u oblasti zapošljavanja koji su od interesa za Bosnu i Hercegovinu i u suradnji sa entitetskim zavodima za zapošljavanje i Zavodom za zapošljavanje Brčko distrikta BiH, sudjelovati u njihovoj realizaciji;
- U suradnji sa entitetskim zavodima za zapošljavanje i Zavodom za zapošljavanje Brčko distrikta BiH, izraditi

Prijedlog kvota za zapošljavanje stranaca u BiH za 2026. godinu i dostaviti ga Ministarstvu civilnih poslova BiH na dalje postupanje.

5. ZAKLJUČNA RAZMATRANJA

Negativne ekonomske posljedice dešavanja u svjetskoj ekonomiji posljednjih godina (poput globalne pandemije i sukoba u Ukrajini) manifestiraju se kroz trgovinske, finansijske, cjenovne šokove koji nisu zaobišli ni BiH, te vanjsko okruženje predstavlja veoma važnu strukturalnu odrednicu svih ekonomskih kretanja u zemlji. Polazeći ¹ od eksternih i internih dinamika, mjera ekonomske politike i strukturalnih reformi obuhvaćenih u prijedlogu Reformske agende, projektovana je prosječna stopa ekonomskog rasta BiH u periodu 2025-2027. od oko 3% na godišnjem nivou (2025: 2,8%, 2026. 3,1% i u 2027. godini 3,3%). Pretpostavlja se da bi ključni oslonac ekonomskog rasta tijekom ovog perioda trebala predstavljati domaća tražnja kroz povećanje privatne potrošnje i investicija. Naime, adekvatna provedba strukturalnih reformi (ERP, Reformska Agenda i ostali strateški dokumenti) doveli bi do povećanja ukupne ekonomske aktivnosti u zemlji kroz povećanje ukupne proizvodnje, broja zaposlenih, povećanja investicionih ulaganja (privatnih i javnih), kao i prihoda od izvoza (roba i usluga). U osnovnom scenariju se očekuje da bi ova dešavanja u konačnici rezultirala povećanjem raspoloživog dohotka građana a samim tim i povećanjem privatne potrošnje koja će kao i prethodnih godina predstavljati ključni oslonac ekonomskog rasta.

Projekcije na tržištu rada određene su značajno dešavanjima u okruženju odnosno poslovnim ambijentom kako u Bosni i Hercegovini tako i u svijetu. Projekcije na tržištu rada u periodu 2025.-2027. godine su bazirane na poslovnom okruženju odnosno pretpostavljenom ekonomskom rastu i kretanju tražnje, trgovine kao i investicija. Ove komponente ekonomskog rasta značajno determiniraju dešavanja na tržištu rada. Prema projekcijama DEP-a u Bosni i Hercegovini se u periodu 2025-2027. godine očekuje nastavak rasta BDP-a praćen rastom obima investicija i trgovine, što bi se trebalo pozitivno odraziti na broj zaposlenih osoba, ali i na plate. Kao i prethodnih godina, poslovni ambijent u oblastima koje tradicionalno zapošljavaju najviše osoba u Bosni i Hercegovini (industrija, trgovina kao i pojedine uslužne djelatnosti) značajno bi mogao determinirati obim zapošljavanja uz manji doprinos javnog sektora. Bolje poslovne prilike u oblasti industrije, trgovine ali i pojedinim uslužnim djelatnostima otvorile bi mogućnost za kreiranje novih radnih mjesta. Prema tome, stvorili bi se uvjeti za rast broja zaposlenih osoba uz postepeno smanjenje stope nezaposlenosti u Bosni i Hercegovini kao i za rast prosječne neto plate. Time bi u 2025.-2027. godini ukupan broj zaposlenih osoba u Bosni i Hercegovini mogao biti uvećan za 1,1%-1,8% g/g, dok bi prosječna neto plata mogla biti uvećana 6-7% g/g. Ipak, treba uzeti u obzir rizike za ostvarenje projekcija koji bi mogli značajno ut na pretpostavljeni rast osnovnih indikatora na tržištu rada.

642

Na osnovu člana 13. i člana 30. stav 3. Zakona o državljanstvu Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 4/97, 13/99, 41/02, 6/03, 14/03, 82/05, 43/09, 76/09 i 87/13) i člana 17. Zakona o Savjetu ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08), Savjet ministara Bosne i Hercegovine, na 87. sjednici održanoj 9.9.2025. godine, donio je

¹ Program ekonomskih reformi (PER) Bosne i Hercegovine 2025.-2027. godine, Direkcija za ekonomsko planiranje BiH.

привременим прихватним центрима, са међународних организација на институције Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 7/25 и 29/25), члан 2. став (1) тачка и) мијења се и гласи:

"и) Амела Хасанбеговић, Министарство финансија и трезора БиХ, члан".

Члан 2.

Ова одлука ступа на снагу даном доношења и објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

СМ број 128/25
27. августа 2025. године
Сарајево

Председавајућа
Савјета министара БиХ
Борјана Кришто, с. р.

Na osnovu člana 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 и 24/08) и Zaključка Vijeća ministara Bosne i Hercegovine broj 05-07-1-1048-13/24 od 07.05.2024. godine, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na 86. sjednici, održanoj 27.8.2025. godine, donijelo je

ODLUKU

O IZMJENI ODLUKE O OSNIVANJU RADNE GRUPE ZA PRIPREMU PRIJEDLOGA PLANA TRANZICIJE U UPRAVLJANJU MIGRACIJAMA, PRIVREMENIM PRIHVATNIM CENTRIMA, S MEĐUNARODNIH ORGANIZACIJA NA INSTITUCIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Члан 1.

U Odluci o osnivanju Radne grupe za pripremu prijedloga Plana tranzicije u upravljanju migracijama, privremenim prihvatnim centrima, s međunarodnih organizacija na institucije Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 7/25 и 29/25), члан 2. став (1) тачка и) мијенја се и гласи:

"и) Амела Хасанбеговић, Министарство финансија и трезора, члан".

Члан 2.

Ова одлука ступа на снагу даном доношења и објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

VM број 128/25
27. августа 2025. године
Сарајево

Председавајућа
Вјећа министара БиХ
Борјана Кришто, с. р.

Na temelju članka 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 и 24/08) и Zaključка Vijeća ministara Bosne i Hercegovine broj 05-07-1-1048-13/24 od 7.5.2024. godine, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na 86. sjednici održanoj 27.8.2025. godine, donijelo je

ODLUKU

O IZMJENI ODLUKE O OSNIVANJU RADNE SKUPINE ZA PRIPREMU PRIJEDLOGA PLANA TRANZICIJE U UPRAVLJANJU MIGRACIJAMA, PRIVREMENIM PRIHVATNIM CENTRIMA, S MEĐUNARODNIH ORGANIZACIJA NA INSTITUCIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Чланак 1.

U Odluci o osnivanju Radne skupine za pripremu prijedloga Plana tranzicije u upravljanju migracijama, privremenim prihvatnim centrima, s međunarodnih organizacija na institucije Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 7/25 и 7/29), чланак 2. ставак (1) тачка и) мијенја се и гласи:

"и) Амела Хасанбеговић, Министарство финансија и трезора, члан".

Чланак 2.

Ова одлука ступа на снагу даном доношења и објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

VM број 128/25
28. kolovoza 2025. godine
Сарајево

Предsjedateljica
Вјећа министара БиХ
Борјана Кришто, в. р.

**БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
УПРАВА ЗА ИНДИРЕКТНО
ОПОРЕЗИВАЊЕ**

644

На основу чл. 5. и 10. Закона о уплатама на Јединствени рачун и расподјели прихода ("Службени гласник БиХ", бр. 55/04, 34/07, 49/09 и 92/17), Управни одбор Управе за индиректно опорезивање на сједници одржаној дана 05.09.2025. године, донио је

**ПРАВИЛНИК
О ИЗМЈЕНАМА ПРАВИЛНИКА О УПЛАЋИВАЊУ
ИНДИРЕКТНИХ ПОРЕЗА И ОСТАЛИХ ПРИХОДА И
ТАКСИ КОЈЕ НАПЛАЋУЈЕ УПРАВА ЗА
ИНДИРЕКТНО ОПОРЕЗИВАЊЕ**

Члан 1.

У Правилнику о уплаћивању индиректних пореза и осталих прихода и такси које наплаћује Управа за индиректно опорезивање ("Службени гласник БиХ", бр. 21/20, 23/20 и 87/22) у члану 4. став (2) досадашњи Анекс IV замјењује се новим Анексом IV - Рачуни за плаћање обавеза по извозној или увозној царинској пријави, који је саставни дио овог правилника.

Члан 2.

У члану 5. став (3) досадашњи Анекс V замјењује се новим Анексом V - Рачуни за плаћање обавеза при увозу и извозу које се не наплаћују на основу царинске пријаве, по основу осталих прихода и такси, као и једнократних уплата, који је саставни дио овог правилника.

Члан 3.

У члану 6. став (2) досадашњи Анекс VI замјењује се новим Анексом VI - Рачуни за плаћање обавеза ПДВ-а, акциза и путарине на производе домаће производње, који је саставни дио овог правилника.

Члан 4.

У члану 10. став (2) досадашњи Анекс VII замјењује се новим Анексом VII - Рачуни за уплату готовинског депозита у сврху осигурања дуга, који је саставни дио овог правилника.

Члан 5.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

Број 02-02-34-2/24
05. септембра 2025. године
Бања Лука

Председавајући
Управног одбора
Др Срђан Амиџић, с. р.

Анекс IV - Рачуни за плаћање обавеза по извозној или увозној царинској пријави

Број банкарског рачуна	Назив и адреса банке
1320000000000155	NLB BANKA D.D. Сарајево Цициковић 1 71000 Сарајево, Сарајево - Центар
1540012000331351	INTESA SANPAOLO BANKA D.D. BiH Обала Кулина Бана 9/А 71000 Сарајево

5710100000276417	БАНКА ПОШТАНСКА ШТЕДИОНИЦА А.Д. БАЊА ЛУКА Јеврејска 69 78000 Бања Лука
5721030000017414	МФ БАНКА А.Д. Бања Лука Алеја Светог Саве 61 78000 Бања Лука
1411965320010415	BBI BOSNA BANK INTERNATIONAL D.D. Трг дјецe Сарајева 66 71000 Сарајево
1994990046208197	SPARKASSE BANK D.D. BiH Змаја од Босне 7 71000 Сарајево
1610000046470092	RAIFFEISEN BANK D.D. BiH Змаја од Босне 66 71000 Сарајево
3060190000594037	ADDIKO BANK D.D. Sarajevo Трг солидарности 12 71000 Сарајево
3380002200045141	UNICREDIT BANK D.D. Кардинала Степинца 66 88000 Мостар
5510010002066420	UNICREDIT BANK A.D. Banja Luka Марије Бурсаћ 7 78000 Бања Лука
5520020001634415	ADDIKO BANK A.D. Banja Luka Алеја Светог Саве 13 78000 Бања Лука
1340010310000436	ASA BANKA D.D. Sarajevo Трг међународног пријатељства 25 71000 Сарајево
5550000007469891	НОВА БАНКА А.Д. Бања Лука Краља Алфонса XIII 37 А 78000 Бања Лука
5620990001785197	НЛБ БАНКА А.Д. Бања Лука Милана Тепића 4 78000 Бања Лука
5671628201111137	АТОС БАНК А.Д. Бања Лука Јеврејска 71 78000 Бања Лука
1027080000070673	UNION BANKA D.D. Sarajevo Хамдије Крешевљаковића 19 71000 Сарајево
1860430311049078	ZIRAAT BANK BH D.D. Sarajevo Змаја од Босне 47ц 71000 Сарајево

Упутство о попуњавању платног налога приликом плаћања обавеза по извозној или увозној царинској пријави

Поље	Упутство
1. Уплатио је (име, телефон и адреса)	Име/назив пошиљаоца, телефон и адреса.
2. Сврха дознаке	Навести сврху уплате
3. Прималац/приматељ	Управа за индиректно опорезивање.
4. Мјесто и датум уплате	Мјесто и датум уплате.
5. Рачун пошиљаоца/пошиљатеља	Безготовинска уплата: Број банкарског рачуна пошиљаоца/пошиљатеља. Готовинска уплата: Поље остаје непопуњено.
6. Рачун примаоца/приматеља	Одабрати и уписати један од наведених бројева банкарских рачуна за плаћања обавеза по извозној или увозној царинској пријави.
7. Износ КМ	Износ уплате у КМ
8. Хитно	Уплата која се врши путем RTGS система: Уписати 'X'. Уплата која се не врши путем RTGS система: Поље остаје непопуњено.
9. Идентификациони број пореског обвезника	Уписати у прву рубрику '0' или '4' и дванаесточифрени идентификациони број пореског обвезника додијеленог од стране Управе. За лица која немају дванаесточифрени идентификациони

	број, а учествују у царинском поступку, приликом уплате по основу царинске пријаве уписати у прву рубрику '0' или '4' и једну од слиједећих шифара: 1. 010000000019 - домаћа физичка лица, 2. 010000000020 - органи управе, правосудни органи и јавне институције, 3. 010000000027 - страна правна и физичка лица, 4. 100000000069 - амбасаде страних држава, међународне организације и мисије које у складу са међународним конвенцијама и уговорима који обавезују Босну и Херцеговину имају право увоза/извоза предмета намијењених за њихове службене потребе, 5. 100000000070 - лица са конзуларним и дипломатским статусом, припадници међународних организација и мисија и чланови њихове уже породице који, у складу са међународним конвенцијама и уговорима који обавезују Босну и Херцеговину, имају право увоза/извоза предмета намијењених за њихову личну употребу, 6. 100000000034 - остала лица.
10. Врста уплате	Редовна уплата: Уписати '0'. Принудна наплата: Уписати '1'.
11. Врста прихода	Уписати '000000'.
12. Порески период Од	Уписати '00.00.00.'.
13. Порески период До	Уписати '00.00.00.'.
14. Општина	Уписати шифру општине према шифарнику општина датом у Анексу III Правилника.
15. Буџетска организација	Уписати у прве двије рубрике '00' и одговарајућу шифру као што је приказано у Анексу II
16. Позив на број	Уписати десеточифрени број фактуре издате од стране одређене царинске испоставе.

Анекс V - Рачуни за плаћање обавеза при увозу и извозу које се не наплаћују на основу царинске пријаве, по основу осталих прихода и такси, као и једнократних уплата

Број банкарског рачуна	Назив и адреса банке
13200000000000252	NLB BANKA D.D. Sarajevo Џицковац 1 71000 Сарајево, Сарајево - Центар
1540012000335037	INTESA SANPAOLO BANKA D.D. BiH Обала Кулина Бана 9/А 71000 Сарајево
5710100000276514	БАНКА ПОШТАНСКА ШТЕДИОНИЦА А.Д. БАЊА ЛУКА Јеврејска 69 78000 Бања Лука
5721030000016929	МФ БАНКА А.Д. Бања Лука Алеја Светог Саве 61 78000 Бања Лука
1411965320010512	BBI BOSNA BANK INTERNATIONAL D.D. Трг дјецe Сарајева 66 71000 Сарајево
1994990046209555	SPARKASSE BANK D.D. BiH Змаја од Босне 7 71000 Сарајево
1610000046470189	RAIFFEISEN BANK D.D. BiH Змаја од Босне 66 71000 Сарајево
3060190000594134	ADDIKO BANK D.D. Sarajevo Трг солидарности 12 71000 Сарајево
3380002200046014	UNICREDIT BANK D.D. Кардинала Степинца 66 88000 Мостар
5510010002066517	UNICREDIT BANK A.D. Banja Luka

	Марије Бурсаћ 7 78000 Бања Лука
5520020001634512	ADDIKO BANK A.D. Banja Luka Алеја Светог Саве 13 78000 Бања Лука
1340010310000533	ASA BANKA D.D. Sarajevo Трг међународног пријатељства 25 71000 Сарајево
5550000107469810	НОВА БАНКА А.Д. Бања Лука Краља Алфонса XIII 37 А 78000 Бања Лука
5620990001785294	НЛБ БАНКА А.Д. Бања Лука Милана Тепића 4 78000 Бања Лука
567162820222272	АТОС БАНК А.Д. Бања Лука Јеврејска 71 78000 Бања Лука
1027080000070770	UNION BANKA D.D. Sarajevo Хамдије Кршевићаковића 19 71000 Сарајево
1860430311049175	ZIRAAT BANK BH D.D. Sarajevo Змаја од Босне 47ц 71000 Сарајево

Упутство о попуњавању платног налога приликом плаћања обавеза при увозу и извозу које се не наплаћују на основу царинске пријаве, по основу осталих прихода и такси, као и једнократних уплата

Поље	Упутство
1. Уплатио је (име, телефон и адреса)	Име/назив пошиљаоца, телефон и адреса.
2. Сврха дознаке	Навести сврху уплате.
3. Прималац/приматељ	Управа за индиректно опорезивање.
4. Мјесто и датум уплате	Мјесто и датум уплате.
5. Рачун пошиљаоца/пошиљатеља	Безгатовинска уплата: Број банкарског рачуна пошиљаоца/пошиљатеља. Готовинска уплата: Поље остаје непопуњено.
6. Рачун примаоца/приматеља	Одабрати и уписати један од наведених бројева банкарских рачуна за плаћање обавеза при увозу и извозу које се не наплаћују на основу царинске пријаве, по основу осталих прихода и такси, као и једнократних уплата.
7. Износ КМ	Износ уплате у КМ
8. Хитно	Уплата која се врши путем RTGS система: Уписати 'X'. Уплата која се не врши путем RTGS система: Поље остаје непопуњено.
9. Идентификациони број пореског обвезника	Регистровани обвезници уписују у прву рубрику '0' или '4' и дванаесточифрени идентификациони број пореског обвезника додијељеног од стране Управе. За лица која немају дванаесточифрени идентификациони број додијељен од стране Управе приликом уплате уписати у прву рубрику '0' или '4' и једну од слиједећих шифара: 1. 010000000027 - страна правна и физичка лица, 2. 100000000069 - амбасаде страних држава, међународне организације и мисије које у складу са међународним конвенцијама и уговорима који обавезују Босну и Херцеговину имају право увоза/извоза предмета намијењених за њихове службене потребе, 3. 100000000070 - лица са конзуларним и дипломатским статусом, припадници међународних организација и мисија и чланови њихове уже породице који, у складу са међународним конвенцијама и

	уговорима који обавезују Босну и Херцеговину, имају право увоза/извоза предмета намијењених за њихову личну употребу, За остала правна лица уписати тринаесточифрени идентификациони број додијељен од надлежне пореске управе. За уплате од стране домаћих физичких лица - уписати јединствени матични број грађанина (ЈМБ) Изузетно за уплате од стране домаћих физичких лица по основу "поштанско-царинске декларације за физичка лица" - приликом уплате уписати у прву рубрику '0' или '4' и слиједећу шифру: 010000000019
10. Врста уплате	Редовна уплата: Уписати '0'. Принудна наплата: Уписати '1'.
11. Врста прихода	Једнократне уплате (обавезе обрачунате од стране обвезника - пописна листа, једнократна уплата ПДВ-а): Уписати одговарајућу врсту прихода из Анекса I За све остале врсте прихода: Уписати '000000'.
12. Порески период Од	Уписати '00.00.00'.
13. Порески период До	Уписати '00.00.00'.
14. Општина	Уписати шифру општине према шифарнику општина датом у Анексу III Правилника.
15. Буџетска организација	Редовне уплате: Уписати у прве двије рубрике '00' и одговарајућу шифру буџетске организације како је приказано у Анексу II. Једнократне уплате: Уписати у прве двије рубрике '00' и одговарајућу шифру буџетске организације како слиједи: РЦ Бања Лука: 94005 РЦ Мостар: 10700 РЦ Сарајево: 10900 РЦ Тузла: 10300
16. Позив на број	Издана фактура или одлука (рјешење): Уписати десеточифрени евиденциони број који је приказан на фактури изданој од стране одређене организационе јединице Управе. Фактура или одлука нису издате: Уписати '0000000000'. Једнократне уплате: Уписати '0000000000'.

Анекс VI - Рачуни за плаћање обавеза ПДВ-а, акциза и путарине на производе домаће производње

Број банкарског рачуна	Назив и адреса банке
1320000000000446	NLB BANKA D.D. Sarajevo Цицковац 1 71000 Сарајево, Сарајево - Центар
1540012000342409	INTESA SANPAOLO BANKA D.D. BiH Обала Кулина Бана 9/А 71000 Сарајево
5710100000276611	БАНКА ПОШТАНСКА ШТЕДИОНИЦА А.Д. БАЊА ЛУКА Јеврејска 69 78000 Бања Лука
5721030000017317	МФ БАНКА А.Д. Бања Лука Алеја Светог Саве 61 78000 Бања Лука
1411965320010609	BBI BOSNA BANK INTERNATIONAL D.D. Трг дјецe Сарајева 66 71000 Сарајево
1994990046209652	SPARKASSE BANK D.D. BiH Змаја од Босне 7 71000 Сарајево
1610000046470286	RAIFFEISEN BANK D.D. BiH Змаја од Босне 66 71000 Сарајево

3060190000594231	ADDIKO BANK D.D. Sarajevo Трг солидарности 12 71000 Сарајево
3380002200047954	UNICREDIT BANK D.D. Кардинала Степинца бб 88000 Мостар
5510010002067778	UNICREDIT BANK A.D. Banja Luka Марије Бурсаћ 7 78000 Бања Лука
5520020001637131	ADDIKO BANK A.D. Banja Luka Алеја Светог Саве 13 78000 Бања Лука
1340010310000630	ASA BANKA D.D. Sarajevo Трг међународног пријатељства 25 71000 Сарајево
5550000407469858	НОВА БАНКА А.Д. Бања Лука Краља Алфонса XIII 37 А 78000 Бања Лука
5620990001786555	НЛБ БАНКА А.Д. Бања Лука Милана Тепића 4 78000 Бања Лука
5671628204444445	АТОС БАНК А.Д. Бања Лука Јеврејска 71 78000 Бања Лука
1027080000070867	UNION BANKA D.D. Sarajevo Хамдије Крешевљаковића 19 71000 Сарајево
1860430311049272	ZIRAAT BANK BH D.D. Sarajevo Змаја од Босне 47ц 71000 Сарајево

Упутство о попуњавању платног налога приликом плаћања обавеза ПДВ-а, акциза и путарине на производе домаће производње

Поље	Упутство
1. Уплатио је (име, телефон и адреса)	Име/назив пошиљаоца, телефон и адреса.
2. Сврха дознаке	Навести сврху уплате.
3. Прималац/приматељ	Управа за индиректно опорезивање.
4. Мјесто и датум уплате	Мјесто и датум уплате.
5. Рачун пошиљаоца/пошиљатеља	Безготовинска уплата: Број банкарског рачуна пошиљаоца/пошиљатеља. Готовинска уплата: Поље остаје непопуњено.
6. Рачун примаоца/приматеља	Одабрати и уписати један од наведених бројева банкарских рачуна за плаћање обавеза ПДВ-а, акциза и путарине на производе домаће производње.
7. Износ КМ	Износ уплате у КМ
8. Хитно	Уплата која се врши путем RTGS система: Уписати 'X'. Уплата која се не врши путем RTGS система: Поље остаје непопуњено.
9. Идентификациони број пореског обвезника	Уписати у прву рубрику '0' или '4' и дванаестоцифрени идентификациони број пореског обвезника додијеленог од стране Управе.
10. Врста уплате	Редовна уплата: Уписати '0'. Принудна наплата: Уписати '1'. Одгођено плаћање и плаћање дуга у ратама, уплате из поступка стечаја и ликвидације: Уписати '3'.
11. Врста прихода	Уписати '000000'.
12. Порески период Од	Уписати '00.00.00.'.
13. Порески период До	Уписати '00.00.00.'.
14. Општина	Уписати шифру општине према шифарнику општина датом у Анексу III Правилника.
15. Буџетска организација	Уписати '00000000'.
16. Позив на број	Уписати '0000000000'.

Анекс VII - Рачуни за уплату готовинског депозита у сврху осигурања дуга

Број банкарског рачуна	Назив и адреса банке
1320000000000543	NLB BANKA D.D. SarajevoЦицковицац 1 71000 Сарајево, Сарајево - Центар
1540012000344446	INTESA SANPAOLO BANKA D.D. BiH Обала Кулина Бана 9/А 71000 Сарајево
5710100000277193	БАНКА ПОШТАНСКА ШТЕДИОНИЦА А.Д. БАЊА ЛУКА Јеврејска 69 78000 Бања Лука
5721030000017123	МФ БАНКА А.Д. Бања Лука Алеја Светог Саве 61 78000 Бања Лука
1411965320010803	BBI BOSNA BANK INTERNATIONAL D.D. Трг дјецe Сарајева бб 71000 Сарајево
1994990046209943	SPARKASSE BANK D.D. BiH Змаја од Босне 7 71000 Сарајево
1610450021300170	RAIFFEISEN BANK D.D. BiH Змаја од Босне бб 71000 Сарајево
3060190000594425	ADDIKO BANK D.D. Sarajevo Трг солидарности 12 71000 Сарајево
3383502200656745	UNICREDIT BANK D.D. Кардинала Степинца бб 88000 Мостар
5510010002067875	UNICREDIT BANK A.D. Banja Luka Марије Бурсаћ 7 78000 Бања Лука
5520020001637325	ADDIKO BANK A.D. Banja Luka Алеја Светог Саве 13 78000 Бања Лука
1340010310000824	ASA BANKA D.D. Sarajevo Трг међународног пријатељства 25 71000 Сарајево
5550000507469874	НОВА БАНКА А.Д. Бања Лука Краља Алфонса XIII 37 А 78000 Бања Лука
5620990001786652	НЛБ БАНКА А.Д. Бања Лука Милана Тепића 4 78000 Бања Лука
5671628205555580	АТОС БАНК А.Д. Бања Лука Јеврејска 71 78000 Бања Лука
1027080000071061	UNION BANKA D.D. Sarajevo Хамдије Крешевљаковића 19 71000 Сарајево
1860430311049466	ZIRAAT BANK BH D.D. Sarajevo Змаја од Босне 47ц 71000 Сарајево

Упутство о попуњавању платног налога приликом плаћања обавеза у сврху осигурања дуга

Поље	Упутство
1. Уплатио је (име, телефон и адреса)	Име/назив пошиљаоца, телефон и адреса.
2. Сврха дознаке	Навести сврху уплате.
3. Прималац/приматељ	Управа за индиректно опорезивање.
4. Мјесто и датум уплате	Мјесто и датум уплате.
5. Рачун пошиљаоца/пошиљатеља	Безготовинска уплата: Број банкарског рачуна пошиљаоца/пошиљатеља. Готовинска уплата: Поље остаје непопуњено.
6. Рачун примаоца/приматеља	Одабрати и уписати један од наведених бројева банкарских рачуна за уплату готовинског депозита у сврху осигурања дуга.

7. Износ КМ	Износ уплате у КМ
8. Хитно	Уплата која се врши путем RTGS система: Уписати 'X'. Уплата која се не врши путем RTGS система: Поље остаје непопуњено.
9. Идентификациони број пореског обвезника	Регистровани обвезници уписују у прву рубрику '0' или '4' и дванаестоцифрени идентификациони број пореског обвезника додијељеног од стране Управе. За лица која немају дванаестоцифрени идентификациони број додијељен од стране Управе приликом уплате уписују: 1. Остала правна лица - уписати пренаестоцифрени идентификациони број додијељен од надлежне пореске управе. 2. Домаћа физичка лица - уписати јединствени матични број грађанина (ЈМБ). 3. Страна правна и физичка лица - уписати у прву рубрику '0' или '4' и слиједећу шифру: 010000000027.
10. Врста уплате	Уписати '0'.
11. Врста прихода	Уписати '000000'.
12. Порески период Од	Уписати '00.00.00'.
13. Порески период До	Уписати '00.00.00'.
14. Општина	Уписати шифру општине према шифарнику општина датом у Анексу III Правилника.
15. Буџетска организација	За уплате депозита у сврху осигурања царинског дуга - Уписати у прве двије рубрике '00' и одговарајућу шифру као што је приказано у Анексу II. За уплате депозита у поступку регистрације и уписа у Јединствени регистар обвезника индиректних пореза, аукције и продаје лако кварљиве робе: Уписати у прве двије рубрике '00' и одговарајућу шифру буџетске организације РЦ како слиједи: РЦ Бања Лука: 94005 РЦ Мостар: 10700 РЦ Сарајево: 10900 РЦ Тузла: 10300
16. Позив на број	Издана фактура или одлука (рјешење): Уписати десетоцифрени евиденциони број који је приказан на фактури изданој од стране одређене организационе јединице Управе. Фактура или одлука нису издане: Уписати '000000000'.

Na osnovu čl. 5. i 10. Zakona o uplatama na Jedinstveni račun i raspodjeli prihoda ("Službeni glasnik BiH", br. 55/04, 34/07, 49/09 i 92/17), Upravni odbor Uprave za indirektno oporezivanje, na sjednici održanoj dana 05.09.2025. godine, donio je

**PRAVILNIK
O IZMJENAMA PRAVILNIKA O UPLAĆIVANJU
INDIREKTNIH POREZA I OSTALIH PRIHODA I TAKSI
KOJE NAPLAĆUJE UPRAVA ZA INDIREKTNO
OPOREZIVANJE**

Član 1.

U Pravilniku o uplaćivanju indirektnih poreza i ostalih prihoda i taksu koje naplaćuje Uprava za indirektno oporezivanje ("Službeni glasnik BiH", br. 21/20, 23/20 i 87/22) u članu 4. stav (2) dosadašnji Aneks IV zamjenjuje se novim Aneksom IV - Računi za plaćanje obaveza po izвозnoj ili uvoznoj carinskoj prijavi, koji je sastavni dio ovog pravilnika.

Član 2.

U članu 5. stav (3) dosadašnji Aneks V zamjenjuje se novim Aneksom V - Računi za plaćanje obaveza pri uvozu i izvozu koje se ne naplaćuju na osnovu carinske prijave, po osnovu ostalih prihoda i taksu, kao i jednokratnih uplata, koji je sastavni dio ovog pravilnika.

Član 3.

U članu 6. stav (2) dosadašnji Aneks VI zamjenjuje se novim Aneksom VI - Računi za plaćanje obaveza PDV-a, akciza i putarine na proizvode domaće proizvodnje, koji je sastavni dio ovog pravilnika.

Član 4.

U članu 10. stav (2) dosadašnji Aneks VII zamjenjuje se novim Aneksom VII - Računi za uplatu gotovinskog depozita u svrhu osiguranja duga, koji je sastavni dio ovog pravilnika.

Član 5.

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

Broj 02-02-34-2/24

05. septembra 2025. godine
Banja Luka

Predsjedavajući

Upravnog odbora
Dr. **Srdan Amidžić**, s. r.

Aneks IV - Računi za plaćanje obaveza po izвозnoj ili uvoznoj carinskoj prijavi

Broj bankovnog računa	Naziv i adresa banke
1320000000000155	NLB BANKA D.D. Sarajevo Džidžikovac 1 71000 Sarajevo, Sarajevo - Centar
1540012000331351	INTESA SANPAOLO BANKA D.D. BiH Obala Kulina Bana 9/A 71000 Sarajevo
5710100000276417	BANKA POŠTANSKA ŠTEDIONICA A.D. BANJA LUKA Jevrejska 69 78000 Banja Luka
5721030000017414	MF BANKA A.D. Banja Luka Aleja Svetog Save 61 78000 Banja Luka
1411965320010415	BBi BOSNA BANK INTERNATIONAL D.D. Trg djece Sarajeva bb 71000 Sarajevo
1994990046208197	SPARKASSE BANK D.D. BiH Zmaja od Bosne 7 71000 Sarajevo
1610000046470092	RAIFFEISEN BANK D.D. BiH Zmaja od Bosne bb 71000 Sarajevo
3060190000594037	ADDIKO BANK D.D. Sarajevo Trg solidarnosti 12 71000 Sarajevo
3380002200045141	UNICREDIT BANK D.D. Kardinala Stepinca bb 88000 Mostar
5510010002066420	UNICREDIT BANK A.D. Banja Luka Marije Bursać 7 78000 Banja Luka
5520020001634415	ADDIKO BANK A.D. Banja Luka Aleja Svetog Save 13 78000 Banja Luka
1340010310000436	ASA BANKA D.D. Sarajevo Trg međunarodnog prijateljstva 25 71000 Sarajevo
5550000007469891	NOVA BANKA A.D. Banja Luka Kralja Alfonsa XIII 37 A 78000 Banja Luka
5620990001785197	NLB BANKA A.D. Banja Luka Milana Tepića 4 78000 Banja Luka
5671628201111137	ATOS BANK A.D. Banja Luka Jevrejska 71 78000 Banja Luka

1027080000070673	UNION BANKA D.D. Sarajevo Hamdije Kreševljakovića 19 71000 Sarajevo
1860430311049078	ZIRAAT BANK BH D.D. Sarajevo Zmaja od Bosne 47c 71000 Sarajevo

Uputstvo o popunjavanju platnog naloga prilikom plaćanja obaveza po izвозnoj ili uvoзnoj carinskoј prijavi

Polje	Uputstvo
1. Uplatio je (ime, telefon i adresa)	Ime/naziv pošiljaoca, telefon i adresa.
2. Svrha doznake	Naveсти svrhu uplate
3. Primalac/primatelj	Uprava za indirektno oporezivanje.
4. Mjesto i datum uplate	Mjesto i datum uplate.
5. Račun pošiljaoca/pošiljatelja	Bezgotovinska uplata: Broj bankovnog računa pošiljaoca/pošiljatelja. Gotovinska uplata: Polje ostaje nepopunjeno.
6. Račun primaoca/primatelja	Odabrati i upisati jedan od navedenih brojeva bankovnih računa za plaćanja obaveza po izвозnoj ili uvoзnoj carinskoј prijavi.
7. Iznos KM	Iznos uplate u KM
8. Hitno	Uplata koja se vrši putem RTGS sistema: Upisati 'X'. Uplata koja se ne vrši putem RTGS sistema: Polje ostaje nepopunjeno.
9. Identifikacioni broj poreskog obveznika	Upisati u prvu rubriku '0' ili '4' i dvanaestocifreni identifikacioni broj poreznog obveznika dodijeljen od strane Uprave. Za lica koja nemaju dvanaestocifreni identifikacioni broj, a učestvuju u carinskom postupku, prilikom uplate po osnovu carinske prijave upisati u prvu rubriku '0' ili '4' i jednu od sljedećih šifara: 1. 010000000019 - domaća fizička lica, 2. 010000000020 - organi uprave, pravosudni organi i javne institucije, 3. 010000000027 - strana pravna i fizička lica, 4. 100000000069 - ambasade stranih država, međunarodne organizacije i misije koje u skladu sa međunarodnim konvencijama i ugovorima koji obavezuju Bosnu i Hercegovinu imaju pravo uvoza/izvoza predmeta namijenjenih za njihove službene potrebe, 5. 100000000070 - lica sa konzularnim i diplomatskim statusom, pripadnici međunarodnih organizacija i misija i članovi njihove uže porodice koji, u skladu sa međunarodnim konvencijama i ugovorima koji obavezuju Bosnu i Hercegovinu, imaju pravo uvoza/izvoza predmeta namijenjenih za njihovu ličnu upotrebu, 6. 100000000034 - ostala lica.
10. Vrsta uplate	Redovna uplata: Upisati '0'. Prinudna naplata: Upisati '1'.
11. Vrsta prihoda	Upisati '000000'.
12. Porezni period Od	Upisati '00.00.00'.
13. Porezni period Do	Upisati '00.00.00'.
14. Općina	Upisati šifru općine prema šifarniku općina datom u Aneksu III Pravilnika.
15. Budžetska organizacija	Upisati u prve dvije rubrike '00' i odgovarajuću šifru kao što je prikazano u Aneksu II
16. Poziv na broj	Upisati desetocifreni broj fakture izdate od strane određene carinske ispostave.

Aneks V - Računi za plaćanje obaveza pri uvozu i izvozu koje se ne naplaćuju na osnovu carinske prijave, po osnovu ostalih prihoda i taksi, kao i jednokratnih uplata

Broj bankovnog računa	Naziv i adresa banke
1320000000000252	NLB BANKA D.D. Sarajevo Džidžikovac 1 71000 Sarajevo, Sarajevo - Centar
1540012000335037	INTESA SANPAOLO BANKA D.D. BiH Obala Kulina Bana 9/A 71000 Sarajevo

5710100000276514	BANKA POŠTANSKA ŠTEDIONICA A.D. BANJA LUKA Jevrejska 69 78000 Banja Luka
5721030000016929	MF BANKA A.D. Banja Luka Aleja Svetog Save 61 78000 Banja Luka
1411965320010512	BBi BOSNA BANK INTERNATIONAL D.D. Trg djece Sarajeva bb 71000 Sarajevo
1994990046209555	SPARKASSE BANK D.D. BiH Zmaja od Bosne 7 71000 Sarajevo
1610000046470189	RAIFFEISEN BANK D.D. BiH Zmaja od Bosne bb 71000 Sarajevo
3060190000594134	ADDIKO BANK D.D. Sarajevo Trg solidarnosti 12 71000 Sarajevo
3380002200046014	UNICREDIT BANK D.D. Kardinala Stepinca bb 88000 Mostar
5510010002066517	UNICREDIT BANK A.D. Banja Luka Marije Bursać 7 78000 Banja Luka
5520020001634512	ADDIKO BANK A.D. Banja Luka Aleja Svetog Save 13 78000 Banja Luka
1340010310000533	ASA BANKA D.D. Sarajevo Trg međunarodnog prijateljstva 25 71000 Sarajevo
5550000107469810	NOVA BANKA A.D. Banja Luka Kralja Alfonsa XIII 37 A 78000 Banja Luka
5620990001785294	NLB BANKA A.D. Banja Luka Milana Tepića 4 78000 Banja Luka
5671628202222272	ATOS BANK A.D. Banja Luka Jevrejska 71 78000 Banja Luka
1027080000070770	UNION BANKA D.D. Sarajevo Hamdije Kreševljakovića 19 71000 Sarajevo
1860430311049175	ZIRAAT BANK BH D.D. Sarajevo Zmaja od Bosne 47c 71000 Sarajevo

Uputstvo o popunjavanju platnog naloga prilikom plaćanja obaveza pri uvozu i izvozu koje se ne naplaćuju na osnovu carinske prijave, po osnovu ostalih prihoda i taksi, kao i jednokratnih uplata

Polje	Uputstvo
1. Uplatio je (ime, telefon i adresa)	Ime/naziv pošiljaoca, telefon i adresa.
2. Svrha doznake	Naveсти svrhu uplate.
3. Primalac/primatelj	Uprava za indirektno oporezivanje.
4. Mjesto i datum uplate	Mjesto i datum uplate.
5. Račun pošiljaoca/pošiljatelja	Bezgotovinska uplata: Broj bankovnog računa pošiljaoca/pošiljatelja. Gotovinska uplata: Polje ostaje nepopunjeno.
6. Račun primaoca/primatelja	Odabrati i upisati jedan od navedenih brojeva bankovnih računa za plaćanje obaveza pri uvozu i izvozu koje se ne naplaćuju na osnovu carinske prijave, po osnovu ostalih prihoda i taksi, kao i jednokratnih uplata.
7. Iznos KM	Iznos uplate u KM
8. Hitno	Uplata koja se vrši putem RTGS sistema: Upisati 'X'. Uplata koja se ne vrši putem RTGS sistema: Polje ostaje nepopunjeno.
9. Identifikacioni broj poreskog obveznika	Registrovani obveznici upisuju u prvu rubriku '0' ili '4' i dvanaestocifreni identifikacioni broj poreskog obveznika dodijeljen od strane Uprave. Za lica koja nemaju dvanaestocifreni identifikacioni broj dodijeljen od strane

	Uprave prilikom uplate upisati u prvu rubriku '0' ili '4' i jednu od sljedećih šifara: 1. 010000000027 - strana pravna i fizička lica, 2. 100000000069 - ambasade stranih država, međunarodne organizacije i misije koje u skladu sa međunarodnim konvencijama i ugovorima koji obavezuju Bosnu i Hercegovinu imaju pravo uvoza/izvoza predmeta namijenjenih za njihove službene potrebe, 3. 100000000070 - lica sa konzularnim i diplomatskim statusom, pripadnici međunarodnih organizacija i misija i članovi njihove uže porodice koji, u skladu sa međunarodnim konvencijama i ugovorima koji obavezuju Bosnu i Hercegovinu, imaju pravo uvoza/izvoza predmeta namijenjenih za njihovu ličnu upotrebu. Za ostala pravna lica upisati trinaestocifreni identifikacioni broj dodijeljen od nadležne poreske uprave. Za uplate od strane domaćih fizičkih lica - upisati jedinstveni matični broj građanina (JMBG) Izuzetno za uplate od strane domaćih fizičkih lica po osnovu "poštansko-carinske deklaracije za fizička lica" - prilikom uplate upisati u prvu rubriku '0' ili '4' i sljedeću šifru: 010000000019
10. Vrsta uplate	Redovna uplata: Upisati '0'. Prinudna naplata: Upisati '1'.
11. Vrsta prihoda	Jednokratne uplate (obaveze obračunate od strane obveznika - popisna lista, jednokratna uplata PDV-a): Upisati odgovarajuću vrstu prihoda iz Aneksa I Za sve ostale vrste prihoda: Upisati '000000'.
12. Porezni period Od	Upisati '00.00.00.'.
13. Porezni period Do	Upisati '00.00.00.'.
14. Općina	Upisati šifru općine prema šifarniku općina datom u Aneksu III Pravilnika.
15. Budžetska organizacija	Redovne uplate: Upisati u prve dvije rubrike '00' i odgovarajuću šifru budžetske organizacije kako je prikazano u Aneksu II. Jednokratne uplate: Upisati u prve dvije rubrike '00' i odgovarajuću šifru budžetske organizacije kako slijedi: RC Banja Luka: 94005 RC Mostar: 10700 RC Sarajevo: 10900 RC Tuzla: 10300
16. Poziv na broj	Izdata faktura ili odluka (rješenje): Upisati desetocifreni evidencijski broj koji je prikazan na fakturi izdatoj od strane određene organizacione jedinice Uprave. Faktura ili odluka nisu izdate: Upisati '0000000000'. Jednokratne uplate: Upisati '0000000000'.

Aneks VI - Računi za plaćanje obaveza PDV-a, akciza i putarine na proizvode domaće proizvodnje

Broj bankovnog računa	Naziv i adresa banke
13200000000000446	NLB BANKA D.D. Sarajevo Džidžikovac 1 71000 Sarajevo, Sarajevo - Centar
1540012000342409	INTESA SANPAOLO BANKA D.D. BiH Obala Kulina Bana 9/A 71000 Sarajevo
5710100000276611	BANKA POŠTANSKA ŠTEDIONICA A.D. BANJA LUKA Jevrejska 69 78000 Banja Luka
5721030000017317	MF BANKA A.D. Banja Luka Aleja Svetog Save 61 78000 Banja Luka
1411965320010609	BBi BOSNA BANK INTERNATIONAL D.D. Trg djece Sarajeva bb 71000 Sarajevo
1994990046209652	SPARKASSE BANK D.D. BiH Zmaja od Bosne 7 71000 Sarajevo

1610000046470286	RAIFFEISEN BANK D.D. BiH Zmaja od Bosne bb 71000 Sarajevo
3060190000594231	ADDIKO BANK D.D. Sarajevo Trg solidarnosti 12 71000 Sarajevo
3380002200047954	UNICREDIT BANK D.D. Kardinala Stepinca bb 88000 Mostar
5510010002067778	UNICREDIT BANK A.D. Banja Luka Marije Bursać 7 78000 Banja Luka
5520020001637131	ADDIKO BANK A.D. Banja Luka Aleja Svetog Save 13 78000 Banja Luka
1340010310000630	ASA BANKA D.D. Sarajevo Trg međunarodnog prijateljstva 25 71000 Sarajevo
5550000407469858	NOVA BANKA A.D. Banja Luka Kralja Alfonsa XIII 37 A 78000 Banja Luka
5620990001786555	NLB BANKA A.D. Banja Luka Milana Tepića 4 78000 Banja Luka
5671628204444445	ATOS BANK A.D. Banja Luka Jevrejska 71 78000 Banja Luka
1027080000070867	UNION BANKA D.D. Sarajevo Hamdije Kreševljakovića 19 71000 Sarajevo
1860430311049272	ZIRAAT BANK BH D.D. Sarajevo Zmaja od Bosne 47c 71000 Sarajevo

Упутство о попуњавању платног налога приликом плаћања обавеза ПДВ-а, акција и путарине на производе домаће производње

Polje	Упутство
1. Uplatio je (ime, telefon i adresa)	Ime/naziv pošiljaoca, telefon i adresa.
2. Svrha doznake	Navedi svrhu uplate.
3. Primalac/primatelj	Uprava za indirektno oporezivanje.
4. Mjesto i datum uplate	Mjesto i datum uplate.
5. Račun pošiljaoca/pošiljatelja	Bezgotovinska uplata: Broj bankovnog računa pošiljaoca/pošiljatelja. Gotovinska uplata: Polje ostaje nepopunjeno.
6. Račun primaoca/primatelja	Odabrati i upisati jedan od navedenih brojeva bankovnih računa za plaćanje obaveza PDV-a, akciza i putarine na proizvode domaće proizvodnje.
7. Iznos KM	Iznos uplate u KM
8. Hitno	Uplata koja se vrši putem RTGS sistema: Upisati 'X'. Uplata koja se ne vrši putem RTGS sistema: Polje ostaje nepopunjeno.
9. Identifikacioni broj poreskog obveznika	Upisati u prvu rubriku '0' ili '4' i dvanaestocifreni identifikacioni broj poreskog obveznika dodijeljen od strane Uprave.
10. Vrsta uplate	Redovna uplata: Upisati '0'. Prinudna naplata: Upisati '1'. Odgođeno plaćanje i plaćanje duga u ratama, uplate iz postupka stečaja i likvidacije: Upisati '3'.
11. Vrsta prihoda	Upisati '000000'.
12. Porezni period Od	Upisati '00.00.00.'.
13. Porezni period Do	Upisati '00.00.00.'.
14. Općina	Upisati šifru općine prema šifarniku općina datom u Aneksu III Pravilnika.
15. Budžetska organizacija	Upisati '0000000'.
16. Poziv na broj	Upisati '0000000000'.

Aneks VII - Računi za uplatu gotovinskog depozita u svrhu osiguranja duga

Broj bankovnog računa	Naziv i adresa banke
13200000000000543	NLB BANKA D.D. Sarajevo Džidžikovac 1 71000 Sarajevo, Sarajevo-Centar
1540012000344446	INTESA SANPAOLO BANKA D.D. BiH

	Obala Kulina Bana 9/A 71000 Sarajevo
5710100000277193	BANKA POŠTANSKA ŠTEDIONICA A.D. BANJA LUKA Jevrejska 69 78000 Banja Luka
5721030000017123	MF BANKA A.D. Banja Luka Aleja Svetog Save 61 78000 Banja Luka
1411965320010803	BBi BOSNA BANK INTERNATIONAL D.D. Trg djece Sarajeva bb 71000 Sarajevo
1994990046209943	SPARKASSE BANK D.D. BiH Zmaja od Bosne 7 71000 Sarajevo
1610450021300170	RAIFFEISEN BANK D.D. BiH Zmaja od Bosne bb 71000 Sarajevo
3060190000594425	ADDIKO BANK D.D. Sarajevo Trg solidarnosti 12 71000 Sarajevo
3383502200656745	UNICREDIT BANK D.D. Kardinala Stepinca bb 88000 Mostar
5510010002067875	UNICREDIT BANK A.D. Banja Luka Marije Bursać 7 78000 Banja Luka
5520020001637325	ADDIKO BANK A.D. Banja Luka Aleja Svetog Save 13 78000 Banja Luka
1340010310000824	ASA BANKA D.D. Sarajevo Trg međunarodnog prijateljstva 25 71000 Sarajevo
5550000507469874	NOVA BANKA A.D. Banja Luka Kralja Alfonsa XIII 37 A 78000 Banja Luka
5620990001786652	NLB BANKA A.D. Banja Luka Milana Tepića 4 78000 Banja Luka
5671628205555580	ATOS BANK A.D. Banja Luka Jevrejska 71 78000 Banja Luka
1027080000071061	UNION BANKA D.D. Sarajevo Hamdije Kreševljakovića 19 71000 Sarajevo
1860430311049466	ZIRAAT BANK BH D.D. Sarajevo Zmaja od Bosne 47c 71000 Sarajevo

Uputstvo o popunjavanju platnog naloga prilikom plaćanja obaveza u svrhu osiguranja duga

Polje	Uputstvo
1. Uplatilo je (ime, telefon i adresa)	Ime/naziv pošiljaoca, telefon i adresa.
2. Svrha doznake	Navesti svrhu uplate.
3. Primalac/primatelj	Uprava za indirektno oporezivanje.
4. Mjesto i datum uplate	Mjesto i datum uplate.
5. Račun pošiljaoca/pošiljatelja	Bezgotovinska uplata: Broj bankovnog računa pošiljaoca/pošiljatelja. Gotovinska uplata: Polje ostaje nepopunjeno.
6. Račun primaoca/primatelja	Odabrati i upisati jedan od navedenih brojeva bankovnih računa za uplatu gotovinskog depozita u svrhu osiguranja duga.
7. Iznos KM	Iznos uplate u KM
8. Hitno	Uplata koja se vrši putem RTGS sistema: Upisati 'X'. Uplata koja se ne vrši putem RTGS sistema: Polje ostaje nepopunjeno.
9. Identifikacioni broj poreznog obveznika	Registrovani obveznici upisuju u prvu rubriku '0' ili '4' i dvanaestocifreni identifikacioni broj poreznog obveznika dodijeljen od strane Uprave. Za lica koja nemaju dvanaestocifreni identifikacioni broj dodijeljen od strane Uprave prilikom uplate upisuju:

	1. Ostala pravna lica - upisati trinaestocifreni identifikacioni broj dodijeljen od nadležne porezne uprave. 2. Domaća fizička lica - upisati jedinstveni matični broj građanina (JMBG). 3. Strana pravna i fizička lica - upisati u prvu rubriku '0' ili '4' i slijedeću šifru: 010000000027.
10. Vrsta uplate	Upisati '0'.
11. Vrsta prihoda	Upisati '000000'.
12. Porezni period Od	Upisati '00.00.00.'.
13. Porezni period Do	Upisati '00.00.00.'.
14. Općina	Upisati šifru općine prema šifarniku općina datom u Aneksu III Pravilnika.
15. Budžetska organizacija	Za uplate depozita u svrhu osiguranja carinskog duga -Upisati u prve dvije rubrike '00' i odgovarajuću šifru kao što je prikazano u Aneksu II. Za uplate depozita u postupku registracije i upisa u Jedinstveni registar obveznika indirektnih poreza, aukcije i prodaje lako kvarljivih robe: Upisati u prve dvije rubrike '00' i odgovarajuću šifru budžetske organizacije RC kako slijedi: RC Banja Luka: 94005 RC Mostar: 10700 RC Sarajevo: 10900 RC Tuzla: 10300
16. Poziv na broj	Izdana faktura ili odluka (rješenje): Upisati desetocifreni evidencijski broj koji je prikazan na fakturi izdatoj od strane određene organizacione jedinice Uprave. Faktura ili odluka nisu izdate: Upisati '0000000000'.

Temeljem čl. 5. i 10. Zakona o uplatama na Jedinstveni račun i raspodjeli prihoda ("Službeni glasnik BiH", br. 55/04, 34/07, 49/09 i 92/17), Upravni odbor Uprave za neizravno oporezivanje, na sjednici održanoj dana 05.09.2025. godine, donio je

PRAVILNIK O IZMJENAMA PRAVILNIKA O UPLAĆIVANJU NEIZRAVNIH POREZA I OSTALIH PRIHODA I PRISTOJBI KOJE NAPLAĆUJE UPRAVA ZA NEIZRAVNO OPOREZIVANJE

Članak 1.

U Pravilniku o uplaćivanju neizravnih poreza i ostalih prihoda i pristojbi koje naplaćuje Uprava za neizravno oporezivanje ("Službeni glasnik BiH", br. 21/20, 23/20 i 87/22) u članku 4. stavak (2) dosadašnji Aneks IV zamjenjuje se novim Aneksom IV - Računi za plaćanje obveza po izвозnoj ili uvožnoj carinskoj prijavi, koji je sastavni dio ovog pravilnika.

Članak 2.

U članku 5. stavak (3) dosadašnji Aneks V zamjenjuje se novim Aneksom V - Računi za plaćanje obveza pri uvozu i izvozu koje se ne naplaćuju temeljem carinske prijave, po osnovi ostalih prihoda i pristojbi, kao i jednokratnih uplata, koji je sastavni dio ovog pravilnika.

Članak 3.

U članku 6. stavak (2) dosadašnji Aneks VI zamjenjuje se novim Aneksom VI - Računi za plaćanje obveza PDV-a, trošarine i cestarine na proizvode domaće proizvodnje, koji je sastavni dio ovog pravilnika.

Članak 4.

U članku 10. stavak (2) dosadašnji Aneks VII zamjenjuje se novim Aneksom VII - Računi za uplatu gotovinskog depozita u svrhu osiguranja duga, koji je sastavni dio ovog pravilnika.

Članak 5.

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

Broj 02-02-34-2/24
05. rujna 2025. godine
Banja Luka

Predsjedatelj
Upravnog odbora
Dr. **Srđan Amidžić**, v. r.

Aneks IV - Računi za plaćanje obveza po izвозnoj ili uvoзnoj carinskoј prijavi

Broj bankovnog računa	Naziv i adresa banke
132000000000155	NLB BANKA D.D. Sarajevo Džidžikovac 1 71000 Sarajevo, Sarajevo - Centar
1540012000331351	INTESA SANPAOLO BANKA D.D. BiH Obala Kulina Bana 9/A 71000 Sarajevo
5710100000276417	BANKA POŠTANSKA ŠTEDIONICA A.D. BANJA LUKA Jevrejska 69 78000 Banja Luka
5721030000017414	MF BANKA A.D. Banja Luka Aleja Svetog Save 61 78000 Banja Luka
1411965320010415	BBI BOSNA BANK INTERNATIONAL D.D. Trg djece Sarajeva bb 71000 Sarajevo
1994990046208197	SPARKASSE BANK D.D. BiH Zmaja od Bosne 7 71000 Sarajevo
1610000046470092	RAIFFEISEN BANK D.D. BiH Zmaja od Bosne bb 71000 Sarajevo
3060190000594037	ADDIKO BANK D.D. Sarajevo Trg solidarnosti 12 71000 Sarajevo
3380002200045141	UNICREDIT BANK D.D. Kardinala Stepinca bb 88000 Mostar
5510010002066420	UNICREDIT BANK A.D. Banja Luka Marije Bursać 7 78000 Banja Luka
5520020001634415	ADDIKO BANK A.D. Banja Luka Aleja Svetog Save 13 78000 Banja Luka
1340010310000436	ASA BANKA D.D. Sarajevo Trg međunarodnog prijateljstva 25 71000 Sarajevo
5550000007469891	NOVA BANKA A.D. Banja Luka Kralja Alfonsa XIII 37 A 78000 Banja Luka
5620990001785197	NLB BANKA A.D. Banja Luka Milana Tepića 4 78000 Banja Luka
5671628201111137	ATOS BANK A.D. Banja Luka Jevrejska 71 78000 Banja Luka
1027080000070673	UNION BANKA D.D. Sarajevo Hamdije Kreševljakovića 19 71000 Sarajevo
1860430311049078	ZIRAAT BANK BH D.D. Sarajevo Zmaja od Bosne 47c 71000 Sarajevo

Uputa o popunjavanju platnog naloga prilikom plaćanja obveza po izвозnoj ili uvoзnoj carinskoј prijavi

Polje	Uputa
1. Uplatio je (ime, telefon i adresa)	Ime/naziv pošiljatelja, telefon i adresa.
2. Svrha doznake	Naveсти svrhu uplate
3. Primalac/primatelj	Uprava za neizravno oporezivanje.
4. Mjesto i datum uplate	Mjesto i datum uplate.
5. Račun pošiljaoca/pošiljatelja	Bezgotovinska uplata: Broj bankovnog računa pošiljaoca/pošiljatelja.

	Gotovinska uplata: Polje ostaje nepopunjeno.
6. Račun primaoca/primatelja	Odabrati i upisati jedan od navedenih brojeva bankovnih računa za plaćanja obveza po izвозnoj ili uvoзnoj carinskoј prijavi.
7. Iznos KM	Iznos uplate u KM
8. Žurno	Uplata koja se vrši putem RTGS sustava: Upisati 'X'.
	Uplata koja se ne vrši putem RTGS sustava: Polje ostaje nepopunjeno.
9. Identifikacijski broj poreznog obveznika	Upisati u prvu rubriku '0' ili '4' i dvanaestoznamenasti identifikacijski broj poreznog obveznika dodijeljenog od strane Uprave. Za osobe koje nemaju dvanaestoznamenasti identifikacijski broj, a sudjeluju u carinskom postupku, prilikom uplate po osnovi carinske prijave upisati u prvu rubriku '0' ili '4' i jednu od sljedećih šifara: 1. 010000000019 - domaće fizičke osobe, 2. 010000000020 - organi uprave, pravosudni organi i javne institucije, 3. 010000000027 - strane pravne i fizičke osobe, 4. 100000000069 - veleposlanstva stranih država, međunarodne organizacije i misije koje u skladu s međunarodnim konvencijama i ugovorima koji obvezuju Bosnu i Hercegovinu imaju pravo uvoza/izvoza predmeta namijenjenih za njihove službene potrebe, 5. 100000000070 - osobe s konzularnim i diplomatskim statusom, pripadnici međunarodnih organizacija i misija i članovi njihove uže obitelji koji, u skladu s međunarodnim konvencijama i ugovorima koji obvezuju Bosnu i Hercegovinu, imaju pravo uvoza/izvoza predmeta namijenjenih za njihovu osobnu uporabu, 6. 100000000034 - ostale osobe.
10. Vrsta uplate	Redovita uplata: Upisati '0'. Prisilna naplata: Upisati '1'.
11. Vrsta prihoda	Upisati '000000'.
12. Porezno razdoblje Od	Upisati '00.00.00.'
13. Porezno razdoblje Do	Upisati '00.00.00.'
14. Općina	Upisati šifru općine prema šiframiku općina danom u Aneksu III Pravilnika.
15. Proračunska organizacija	Upisati u prve dvije rubrike '00' i odgovarajuću šifru kao što je prikazano u Aneksu II
16. Poziv na broj	Upisati desetoznamenasti broj računa izdanog od strane određene carinske ispostave.

Aneks V - Računi za plaćanje obveza pri uvozu i izvozu koje se ne naplaćuju temeljem carinske prijave, po osnovi ostalih prihoda i pristojbi, kao i jednokratnih uplata

Broj bankovnog računa	Naziv i adresa banke
1320000000000252	NLB BANKA D.D. Sarajevo Džidžikovac 1 71000 Sarajevo, Sarajevo - Centar
1540012000335037	INTESA SANPAOLO BANKA D.D. BiH Obala Kulina Bana 9/A 71000 Sarajevo
5710100000276514	BANKA POŠTANSKA ŠTEDIONICA A.D. BANJA LUKA Jevrejska 69 78000 Banja Luka
5721030000016929	MF BANKA A.D. Banja Luka Aleja Svetog Save 61 78000 Banja Luka
1411965320010512	BBI BOSNA BANK INTERNATIONAL D.D. Trg djece Sarajeva bb 71000 Sarajevo
1994990046209555	SPARKASSE BANK D.D. BiH Zmaja od Bosne 7 71000 Sarajevo
1610000046470189	RAIFFEISEN BANK D.D. BiH Zmaja od Bosne bb 71000 Sarajevo
3060190000594134	ADDIKO BANK D.D. Sarajevo Trg solidarnosti 12

	71000 Sarajevo
3380002200046014	UNICREDIT BANK D.D. Kardinala Stepinca bb 88000 Mostar
5510010002066517	UNICREDIT BANK A.D. Banja Luka Marije Bursać 7 78000 Banja Luka
5520020001634512	ADDIKO BANK A.D. Banja Luka Aleja Svetog Save 13 78000 Banja Luka
1340010310000533	ASA BANKA D.D. Sarajevo Trg međunarodnog prijateljstva 25 71000 Sarajevo
5550000107469810	NOVA BANKA A.D. Banja Luka Kralja Alfonsa XIII 37 A 78000 Banja Luka
5620990001785294	NLB BANKA A.D. Banja Luka Milana Tepića 4 78000 Banja Luka
5671628202222272	ATOS BANK A.D. Banja Luka Jevrejska 71 78000 Banja Luka
1027080000070770	UNION BANKA D.D. Sarajevo Hamdije Kreševljakovića 19 71000 Sarajevo
1860430311049175	ZIRAAT BANK BH D.D. Sarajevo Zmaja od Bosne 47c 71000 Sarajevo

Uputa o popunjavanju platnog naloga prilikom plaćanja obveza pri uvozu i izvozu koje se ne naplaćuju temeljem carinske prijave, po osnovi ostalih prihoda i pristojbi, kao i jednokratnih uplata

Polje	Uputa
1. Uplatio je (ime, telefon i adresa)	Ime/naziv pošiljatelja, telefon i adresa.
2. Svrha doznake	Navesti svrhu uplate.
3. Primalac/primatelj	Uprava za neizravno oporezivanje.
4. Mjesto i datum uplate	Mjesto i datum uplate.
5. Račun pošiljaoca/pošiljatelja	Bezgotovinska uplata: Broj bankovnog računa pošiljaoca/pošiljatelja. Gotovinska uplata: Polje ostaje nepopunjeno.
6. Račun primaoca/primatelja	Odabrati i upisati jedan od navedenih brojeva bankovnih računa za plaćanje obveza pri uvozu i izvozu koje se ne naplaćuju temeljem carinske prijave, po osnovi ostalih prihoda i pristojbi, kao i jednokratnih uplata.
7. Iznos KM	Iznos uplate u KM
8. Žurno	Uplata koja se vrši putem RTGS sustava: Upisati 'X'. Uplata koja se ne vrši putem RTGS sustava: Polje ostaje nepopunjeno.
9. Identifikacijski broj poreznog obveznika	Registrirani obveznici upisuju u prvu rubriku '0' ili '4' i dvanaestoznamenasti identifikacijski broj poreznog obveznika dodijeljenog od strane Uprave. Za osobe koje nemaju dvanaestoznamenasti identifikacijski broj dodijeljen od strane Uprave prilikom uplate upisati u prvu rubriku '0' ili '4' i jednu od sljedećih šifara: 1. 010000000027 - strane pravne i fizičke osobe, 2. 100000000069 - veleposlanstva stranih država, međunarodne organizacije i misije koje u skladu s međunarodnim konvencijama i ugovorima koji obvezuju Bosnu i Hercegovinu imaju pravo uvoza/izvoza predmeta namijenjenih za njihove službene potrebe, 3. 100000000070 - osobe s konzularnim i diplomatskim statusom, pripadnici međunarodnih organizacija i misija i članovi njihove uže obitelji koji, u skladu s međunarodnim konvencijama i ugovorima koji obvezuju Bosnu i Hercegovinu, imaju pravo uvoza/izvoza predmeta namijenjenih za njihovu osobnu uporabu,

	Za ostale pravne osobe upisati trinaestoznamenasti identifikacijski broj dodijeljen od nadležne porezne uprave. Za uplate od strane domaćih fizičkih osoba - upisati jedinstveni matični broj građanina (JMB) Iznimno za uplate od strane domaćih fizičkih osoba po osnovi "poštansko-carinske deklaracije za fizičke osobe" - prilikom uplate upisati u prvu rubriku '0' ili '4' i sljedeću šifru: 010000000019
10. Vrsta uplate	Redovita uplata: Upisati '0'. Prisilna naplata: Upisati '1'.
11. Vrsta prihoda	Jednokratne uplate (obveze obračunate od strane obveznika - popisna lista, jednokratna uplata PDV-a): Upisati odgovarajuću vrstu prihoda iz Aneksa I Za sve ostale vrste prihoda: Upisati '000000'.
12. Porezno razdoblje Od	Upisati '00.00.00'.
13. Porezno razdoblje Do	Upisati '00.00.00'.
14. Općina	Upisati šifru općine prema šifrniku općina danom u Aneksu III Pravilnika.
15. Proračunska organizacija	Redovite uplate: Upisati u prve dvije rubrike '00' i odgovarajuću šifru proračunske organizacije kako je prikazano u Aneksu II. Jednokratne uplate: Upisati u prve dvije rubrike '00' i odgovarajuću šifru proračunske organizacije kako slijedi: RC Banja Luka: 94005 RC Mostar: 10700 RC Sarajevo: 10900 RC Tuzla: 10300
16. Poziv na broj	Izdani račun ili odluka (rješenje): Upisati desetoznamenasti evidencijski broj koji je prikazan na računu izdanom od strane određene organizacijske jedinice Uprave. Račun ili odluka nisu izdani: Upisati '0000000000'. Jednokratne uplate: Upisati '0000000000'.

Aneks VI - Računi za plaćanje obveza PDV-a, trošarina i cestarine na proizvode domaće proizvodnje

Broj bankovnog računa	Naziv i adresa banke
13200000000000446	NLB BANKA D.D. Sarajevo Džidžikovac 1 71000 Sarajevo, Sarajevo - Centar
1540012000342409	INTESA SANPAOLO BANKA D.D. BiH Obala Kulina Bana 9/A 71000 Sarajevo
5710100000276611	BANKA POŠTANSKA ŠTEDIONICA A.D. BANJA LUKA Jevrejska 69 78000 Banja Luka
5721030000017317	MF BANKA A.D. Banja Luka Aleja Svetog Save 61 78000 Banja Luka
1411965320010609	BBi BOSNA BANK INTERNATIONAL D.D. Trg djece Sarajeva bb 71000 Sarajevo
1994990046209652	SPARKASSE BANK D.D. BiH Zmaja od Bosne 7 71000 Sarajevo
1610000046470286	RAIFFEISEN BANK D.D. BiH Zmaja od Bosne bb 71000 Sarajevo
3060190000594231	ADDIKO BANK D.D. Sarajevo Trg solidarnosti 12 71000 Sarajevo
3380002200047954	UNICREDIT BANK D.D. Kardinala Stepinca bb 88000 Mostar
5510010002067778	UNICREDIT BANK A.D. Banja Luka Marije Bursać 7 78000 Banja Luka
5520020001637131	ADDIKO BANK A.D. Banja Luka Aleja Svetog Save 13 78000 Banja Luka

1340010310000630	ASA BANKA D.D. Sarajevo Trg međunarodnog prijateljstva 25 71000 Sarajevo
5550000407469858	NOVA BANKA A.D. Banja Luka Kralja Alfonsa XIII 37 A 78000 Banja Luka
5620990001786555	NLB BANKA A.D. Banja Luka Milana Tepića 4 78000 Banja Luka
5671628204444445	ATOS BANK A.D. Banja Luka Jevrejska 71 78000 Banja Luka
1027080000070867	UNION BANKA D.D. Sarajevo Hamdije Kreševljakovića 19 71000 Sarajevo
1860430311049272	ZIRAAT BANK BH D.D. Sarajevo Zmaja od Bosne 47c 71000 Sarajevo

Uputa o popunjavanju platnog naloga prilikom plaćanja obveza PDV-a, trošarina i cestarine na proizvode domaće proizvodnje

Polje	Uputa
1. Uplatilo je (ime, telefon i adresa)	Ime/naziv pošiljatelja, telefon i adresa.
2. Svrha doznake	Naveći svrhu uplate.
3. Primalac/primatelj	Uprava za neizravno oporezivanje.
4. Mjesto i datum uplate	Mjesto i datum uplate.
5. Račun pošiljaoca/pošiljatelja	Bezgotovinska uplata: Broj bankovnog računa pošiljaoca/pošiljatelja. Gotovinska uplata: Polje ostaje nepopunjeno.
6. Račun primaoca/primatelja	Odabrati i upisati jedan od navedenih brojeva bankovnih računa za plaćanje obveza PDV-a, trošarina i cestarine na proizvode domaće proizvodnje.
7. Iznos KM	Iznos uplate u KM
8. Žurno	Uplata koja se vrši putem RTGS sustava: Upisati 'X'. Uplata koja se ne vrši putem RTGS sustava: Polje ostaje nepopunjeno.
9. Identifikacijski broj poreznog obveznika	Upisati u prvu rubriku '0' ili '4' i dvanaestoznamenasti identifikacijski broj poreznog obveznika dodijeljenog od strane Uprave.
10. Vrsta uplate	Redovita uplata: Upisati '0'. Prisilna naplata: Upisati '1'. Odgodeno plaćanje i plaćanje duga u ratama, uplate iz postupka stečaja i likvidacije: Upisati '3'.
11. Vrsta prihoda	Upisati '000000'.
12. Porezno razdoblje Od	Upisati '00.00.00'.
13. Porezno razdoblje Do	Upisati '00.00.00'.
14. Općina	Upisati šifru općine prema šifarniku općina danom u Aneksu III Pravilnika.
15. Proračunska organizacija	Upisati '0000000'.
16. Poziv na broj	Upisati '0000000000'.

Aneks VII - Računi za uplatu gotovinskog depozita u svrhu osiguranja duga

Broj bankovnog računa	Naziv i adresa banke
1320000000000543	NLB BANKA D.D. Sarajevo Džidžikovac 1 71000 Sarajevo, Sarajevo - Centar
1540012000344446	INTESA SANPAOLO BANKA D.D. BiH Obala Kulina Bana 9/A 71000 Sarajevo
5710100000277193	BANKA POŠTANSKA ŠTEDIONICA A.D. BANJA LUKA Jevrejska 69 78000 Banja Luka
5721030000017123	MF BANKA A.D. Banja Luka Aleja Svetog Save 61 78000 Banja Luka

1411965320010803	BBI BOSNA BANK INTERNATIONAL D.D. Trg djece Sarajeva bb 71000 Sarajevo
1994990046209943	SPARKASSE BANK D.D. BiH Zmaja od Bosne 7 71000 Sarajevo
1610450021300170	RAIFFEISEN BANK D.D. BiH Zmaja od Bosne bb 71000 Sarajevo
3060190000594425	ADDIKO BANK D.D. Sarajevo Trg solidarnosti 12 71000 Sarajevo
3383502200656745	UNICREDIT BANK D.D. Kardinala Stepinca bb 88000 Mostar
5510010002067875	UNICREDIT BANK A.D. Banja Luka Marije Bursać 7 78000 Banja Luka
5520020001637325	ADDIKO BANK A.D. Banja Luka Aleja Svetog Save 13 78000 Banja Luka
1340010310000824	ASA BANKA D.D. Sarajevo Trg međunarodnog prijateljstva 25 71000 Sarajevo
5550000507469874	NOVA BANKA A.D. Banja Luka Kralja Alfonsa XIII 37 A 78000 Banja Luka
5620990001786652	NLB BANKA A.D. Banja Luka Milana Tepića 4 78000 Banja Luka
5671628205555580	ATOS BANK A.D. Banja Luka Jevrejska 71 78000 Banja Luka
1027080000071061	UNION BANKA D.D. Sarajevo Hamdije Kreševljakovića 19 71000 Sarajevo
1860430311049466	ZIRAAT BANK BH D.D. Sarajevo Zmaja od Bosne 47c 71000 Sarajevo

Uputa o popunjavanju platnog naloga prilikom plaćanja obveza u svrhu osiguranja duga

Polje	Uputa
1. Uplatilo je (ime, telefon i adresa)	Ime/naziv pošiljatelja, telefon i adresa.
2. Svrha doznake	Naveći svrhu uplate.
3. Primalac/primatelj	Uprava za neizravno oporezivanje.
4. Mjesto i datum uplate	Mjesto i datum uplate.
5. Račun pošiljaoca/pošiljatelja	Bezgotovinska uplata: Broj bankovnog računa pošiljaoca/pošiljatelja. Gotovinska uplata: Polje ostaje nepopunjeno.
6. Račun primaoca/primatelja	Odabrati i upisati jedan od navedenih brojeva bankovnih računa za uplatu gotovinskog depozita u svrhu osiguranja duga.
7. Iznos KM	Iznos uplate u KM
8. Žurno	Uplata koja se vrši putem RTGS sustava: Upisati 'X'. Uplata koja se ne vrši putem RTGS sustava: Polje ostaje nepopunjeno.
9. Identifikacijski broj poreznog obveznika	Registrirani obveznici upisuju u prvu rubriku '0' ili '4' i dvanaestoznamenasti identifikacijski broj poreznog obveznika dodijeljenog od strane Uprave. Za osobe koje nemaju dvanaestoznamenasti identifikacijski broj dodijeljen od strane Uprave prilikom uplate upisuju: 1. Ostale pravne osobe - upisati trinaestoznamenasti identifikacijski broj dodijeljen od nadležne porezne uprave. 2. Domaće fizičke osobe - upisati jedinstveni matični broj građanina (JMB). 3. Strane pravne i fizičke osobe - upisati u prvu rubriku '0' ili '4' i slijedeću šifru: 010000000027.
10. Vrsta uplate	Upisati '0'.

11. Vrsta prihoda	Upisati '000000'.
12. Porezno razdoblje Od	Upisati '00.00.00.'.
13. Porezno razdoblje Do	Upisati '00.00.00.'.
14. Općina	Upisati šifru općine prema šifrarniku općina danom u Aneksu III Pravilnika.
15. Proračunska organizacija	Za uplate depozita u svrhu osiguranja carinskog duga -Upisati u prve dvije rubrike '00' i odgovarajuću šifru kao što je prikazano u Aneksu II. Za uplate depozita u postupku registracije i upisa u Jedinstveni registar obveznika neizravnih poreza, aukcije i prodaje lako kvarljive robe: Upisati u prve dvije rubrike '00' i odgovarajuću šifru proračunske organizacije RC kako slijedi: RC Banja Luka: 94005 RC Mostar: 10700 RC Sarajevo: 10900 RC Tuzla: 10300
16. Poziv na broj	Izdani račun ili odluka (rješenje): Upisati desetoznamenkasti evidencijski broj koji je prikazan na računu izdanom od strane određene organizacijske jedinice Uprave. Račun ili odluka nisu izdani: Upisati '0000000000'.

ДРЖАВНА РЕГУЛАТОРНА КОМИСИЈА ЗА ЕЛЕКТРИЧНУ ЕНЕРГИЈУ - ДЕРК

645

На основу члана 4.2. и 4.8. Закона о преносу, регулатору и оператору система електричне енергије у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ", бр. 7/02, 13/03, 76/09 и 1/11) и члана 36. Пословника о раду Државне регулаторне комисије за електричну енергију ("Службени гласник БиХ", број 2/05), на сједници Државне регулаторне комисије за електричну енергију, одржаној 24. септембра 2025. године, донијета је

МЕТОДОЛОГИЈА ЗА ИЗРАДУ ТАРИФА ЗА УСЛУГЕ ПРЕНОСА ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ, НЕЗАВИСНОГ ОПЕРАТОРА СИСТЕМА И ПОМОЋНЕ УСЛУГЕ ДИО ПРВИ – ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

(Уводна одредба)

Овим актом се утврђује методологија за израду тарифа за услуге преноса електричне енергије (у даљем тексту: преносна мрежарина), тарифа за рад и системску услугу НОС-а и тарифа за помоћне услуге.

Члан 2.

(Дефиниције)

Изрази који се користе у овој методологији имају сљедеће значење:

'Активна снага' је стварна компонента привидне снаге на основној фреквенцији, а изражава се у ватима (W) или виšekратницима попут киловата (kW) или мегавата (MW),

'Балансирање', односно уравнотежење, означава све активности и све поступке, у свим временским плановима, којима оператори преносних система континуирано осигуравају одржавање фреквенције система унутар унапријед дефинисаног распона стабилности и усклађеност с количином резерви које су потребне с обзиром на тражени квалитет,

'Балансна енергија' је енергија којом оператори преносног система изводе балансирање,

'Балансна услуга' је енергија за балансирање или балансни (резервисани) капацитет за балансирање система,

'Балансни (резервисани) капацитет' значи капацитет којег је пружалац балансних услуга уговорио да држи у

резерви за потребе оператора система и за којег је обавезан достављати понуде за одговарајућу количину балансне енергије за вријеме трајања уговора,

'Балансно одговорна страна' је учесник на тржишту који је на основу уговора о балансној одговорности преузео финансијску одговорност за дебаланс балансне групе, и који је код НОС-а регистрован у том својству,

'Балансно тржиште' значи централно тржиште за набавку и продају електричне енергије којим руководи НОС у сврху одржавања континуираног баланса снабдијевања и потражње у реалном времену, као и додатни механизми које спроводи НОС у сврху осигуравања снабдијевања системским услугама,

'Цијена дебаланса' је цијена електричне енергије, која може бити позитивна, једнака нули или негативна, по којој се финансијски поравнава остварени позитивни, односно негативни дебаланс балансно одговорних страна,

'Дебаланс' је разлика између измјерених величина инјектиране и преузете електричне енергије и дневног распореда балансно одговорне стране или учесника на тржишту, при чему се узима у обзир и ангажована балансна енергија,

'ДЕРК' је Државна регулаторна комисија за електричну енергију,

'Дневни распоред' је референтни скуп вриједности које се односе на производњу, предају (инјектирање), потрошњу, преузимање (екстракција), куповину и продају електричне енергије за балансно одговорну страну или учесника на тржишту,

'Електрана' значи постројење у којем се примарна енергија претвара у електричну енергију, а које се састоји од једног или више модула за производњу електричне енергије прикључених на мрежу на једном мјесту прикључења,

'ЕНТСО-Е' је Европска мрежа оператора преносног система за електричну енергију,

'Фреквенција' означава електричну фреквенцију система изражену у херцима (Hz) која се може измјерити у свим дијеловима синхроне зоне, уз претпоставку сталне вриједности унутар интервала у секундама и само с малим разликама између различитих мјеста мјерења. Њена називна вриједност је 50 Hz,

'Корисник система' означава свако физичко или правно лице које испоручује електричну енергију у преносни систем или је из њега преузима,

'Купац' значи физичко или правно лице које преузима електричну енергију из преносног система,

'Листа економског првенства' је попис понуда балансне енергије пореданих по цијени који служи за њихову активацију,

'Мрежни кодекс' означава правила и процедуре које, између осталог, регулишу техничка питања у вези с прикључењем на преносни систем, помоћним услугама, мјерењем и достављањем дневних распореда,

'Напон' је разлика електричног потенцијала између двије тачке, измјерена као ефективна вриједност основног хармоника директне компоненте линијских напона,

'Нетрансакцијска метода' је метода за обрачунавање коришћења услуга преноса електричне енергије при чему цијена не зависи од географске локације корисника, нити од броја трансакција у посматраном периоду,

'Нежељено одступање' је разлика између остварене и планиране размјене електричне енергије ЛФЦ подручја,

'НОС' значи "Независни оператор система у Босни и Херцеговини", Сарајево,

'Оператор дистрибутивног система' означава правно лице одговорно за рад, управљање, одржавање и развој дистрибутивног система на одређеном подручју и његово

повезивање с другим системима, те за осигуравање дугорочне способности система да задовољи разумну потражњу за дистрибуцијом електричне енергије,

'**Оператор складишта електричне енергије**' је субјект који обавља дјелатност складиштења и одговоран је за управљање постројењем за складиштење електричне енергије,

'**Помоћне услуге**' означавају све услуге које НОС набавља од пружалаца помоћних услуга у сврху пружања системских услуга, односно, у сврху очувања сигурног и поузданог рада електроенергетског система БиХ, те континуираног и квалитетног снабдијевања купаца,

'**Поравнање дебаланса**' је механизам финансијског поравнања дебаланса балансно одговорних страна,

'**Посебни производ**' значи производ који се разликује од стандардног производа,

'**Потребни приход**' је онај ниво прихода који је неопходан како би регулисана компанија могла да пружа потребни ниво услуге и при томе остварује разуман поврат средстава,

'**Прекогранични токови електричне енергије**' су они токови код којих се користи дио преносне мреже који омогућава непосредно повезивање са мрежама сусједних земаља, а односе се на увоз, извоз и транзит,

'**Пренос електричне енергије**' значи пренос електричне енергије високонапонским међусобно повезаним системом ради њене испоруке крајњим корисницима или операторима дистрибутивних система, али не укључујући снабдијевање,

'**Преносна компанија**' значи "Електропренос Босне и Херцеговине" акционарско друштво, Бања Лука.

'**Привидна снага**' је умножак напона и струје на основној фреквенцији, и квадратног коријена броја три у случају трофазних система. Обично се изражава у киловолттамперима (kVA) или мегаволтамперима (MVA),

'**Производни модул**' значи синхрони модул за производњу електричне енергије или модул електроенергетског парка,

'**Произвођач**' је учесник на тржишту, правно лице које посједује лиценцу за производњу електричне енергије,

'**Пружалац баланских услуга**' (ПБУ) је учесник на тржишту чије је ресурсе НОС регистровао за пружање баланских услуга,

'**Пружалац помоћних услуга**' је учесник на тржишту чије је ресурсе НОС регистровао за пружање помоћних услуга,

'**Размјена баланских услуга**' је прекогранична размјена баланских резерви или балансне енергије,

'**Реактивна снага**' је имагинарна компонента привидне снаге на основној фреквенцији, а обично се изражава у киловарима (kvar) или мегаварима (Mvar),

'**Регулација фреквенције**' значи способност производног модула да прилагоди своју излазну активну снагу као одговор на измјерено одступање фреквенције система од постављене вриједности ради одржавања стабилне фреквенције система,

'**Регулациони блок фреквенције и снаге размјене**' или '**ЛФЦ блок**' (Load Frequency Control Block) је дио синхроног подручја, које се састоји од једног или више ЛФЦ подручја, с мјерним мјестима на физичким интерконекцијама с другим ЛФЦ блоковима, којим управља један или више оператора система, унутар којег се врши регулација фреквенције и снаге размјене,

'**Регулационо подручје фреквенције и снаге размјене**' или '**ЛФЦ подручје**' (Load Frequency Control Area) је дио синхроног подручја, с мјерним мјестима на физичким интерконекцијама са другим ЛФЦ подручјима, а којим

управља најмање један оператор преносног система и унутар којег се врши регулација фреквенције и снаге размјене,

'**Регулаторна база средстава**' је вриједност материјалних и нематеријалних средстава која су потребна и која се користе за пружање услуга у оквиру регулисане дјелатности,

'**Регулисана компанија**' је правно лице чија је дјелатност, у складу са законом, регулисана од стране ДЕРК-а,

'**Резерва за одржавање фреквенције**' или '**FCR**' (Frequency Containment Reserve) значи резерве активне снаге расположиве за одржавање фреквенције система након појаве неравнотеже у систему,

'**Резерва за поновну успоставу фреквенције**' или '**FRR**' (Frequency Restoration Reserve) значи резерве активне снаге расположиве за поновну успоставу фреквенције система на називну вриједност и за одржавање планиране снаге размјене,

'**Системска услуга**' означава све услуге које пружа НОС како би се осигурао сигуран и ефикасан пренос електричне енергије у преносном систему, ријешили прекиди у преносу електричне енергије и одржавао и поновно успостави баланс енергије у преносном систему,

'**Постројење за складиштење електричне енергије**' означава објект у којем се складишти енергија,

'**Складиштење електричне енергије**' значи одгађање коначне употребе електричне енергије до тренутка каснијег од оног у којем је произведена или претварање електричне енергије у облик енергије који се може складиштити, складиштење такве енергије и накнадно претварање такве енергије у електричну енергију или њена употреба као другог носиоца енергије,

'**Снабдјевач**' је учесник на тржишту, правно лице које посједује лиценцу за снабдијевање електричном енергијом,

'**Стандардни производ**' значи усклађени производ за уравнотежење који су договорили сви оператори преносног система синхроног подручја континенталне Европе, у сврху размјене услуга уравнотежења,

'**Тарифа**' је цијена коју регулисана компанија зарачунава корисницима својих услуга,

'**Тарифни период**' је период у коме тарифа коју одобри ДЕРК остаје непромијењена и који уобичајено траје календарску годину, али може бити и у дужем и краћем трајању,

'**Тестна година**' је претходна или наредна календарска година која претходи или слиједи након подношења захтјева за одобрење тарифа и за коју регулисана компанија осигурава информације и податке који су потребни за одређивање тарифа,

'**Трансфер балансног капацитета (резерве)**' је пренос обавеза за балансни капацитет (резерву) с иницијално уговореног на другог пружаоца баланских услуга,

'**Транзит**' означава транспорт електричне енергије с циљем испуњавања уговора који се односе на трговину електричном енергијом, када нити једна страна тог споразума не купује, нити производи ту електричну енергију у Босни и Херцеговини,

'**Тржишна правила**' значе пословни кодекс који садржи правила и процедуре балансног тржишта као и комерцијалне услове за конекцију, коришћење и рад преносног система,

'**Учесник на тржишту**' значи физичко или правно лице које купује, продаје или производи електричну енергију, које се бави агрегирањем или које је оператор услуга управљања потрошњом или складиштења енергије, међу осталим давањем налога за трговање, на једном или више тржишта електричне енергије, између осталог на балансном тржишту,

'Замјенска резерва' или 'RR' (Replacement Reserve) значи резерве активне снаге расположиве за поновну успоставу или одржавање захтијевањег нивоа резерве за поновну успоставу фреквенције ради спремности на додатне неравнотеже у систему, укључујући производну резерву.

Члан 3. (Скраћенице)

Скраћенице које се користе у овој методологији имају следеће значење:

AD - вриједност акумулиране амортизације сталних средстава,
aFRR - аутоматска резерва за поновну успоставу фреквенције (automatic Frequency Restoration Reserve), односно резерва за поновну успоставу фреквенције која се може активирати аутоматским регулатором,
BOC - балансно одговорна страна,
C_{AS} - трошкови набавке помоћних услуга,
C_{aFRRCap} - трошкови набавке капацитета aFRR-a,
C_D - трошкови амортизације,
C_F - оквирна вриједност набавке електричне енергије за покривање губитака у преносном систему,
C_{FCRCap} - трошкови набавке капацитета FCR-a,
C_{GA} - вриједност бесплатно преузетих средстава,
C_L - трошкови набавке електричне енергије за покривање губитака у преносном систему,
C_{mFRRCap} - трошкови набавке капацитета mFRR-a,
C_{O&M} - трошкови рада и одржавања,
C_{PenaFRR} - вриједност накнаде за неосигуравање капацитета aFRR-a,
C_{PenmFRR} - вриједност накнаде за неосигуравање капацитета mFRR-a,
C_{SysOTH} - остали трошкови који се односе на системску услугу,
DI (%) - трошкови обавеза (дуга),
DP - вриједност обавеза (дуга), вриједност обавеза из биланса стања,
EP - вриједност капитала, вриједност капитала из биланса стања,
GA - бесплатно преузета средства,
k - однос потребног прихода тарифне компоненте за енергију и укупног потребног прихода,
k_{aFRRCap} - цјеновни коефицијент капацитета aFRR-a,
k_F - цјеновни коефицијент оквирне вриједности набавке електричне енергије за покривање губитака у преносном систему,
k_{MaxmFRREnDow} - цјеновни коефицијент граничне цијене балансне енергије mFRR-a надоље,
k_{MaxmFRREnUp} - цјеновни коефицијент граничне цијене балансне енергије mFRR-a нагоре,
k_{PenaFRRCap} - коефицијент накнаде за неосигурани капацитет aFRR-a,
k_{PenmFRRCap} - коефицијент накнаде за неосигурани капацитет mFRR-a,
k_R - цјеновни коефицијент прекомјерно преузете реактивне енергије из преносног система,
k_{RG} - коефицијент накнаде за рад произвођача у капацитивном режиму,
k_{mFRRCap} - цјеновни коефицијент капацитета mFRR-a,
KM - конвертибилна марка,
kvarh - јединица за реактивну енергију (1 kvarh = 1000 varh),
kW - јединица за активну снагу (1 kW = 1000 W),
kWh - јединица за активну енергију,
mFRR - ручна резерва за поновну успоставу фреквенције (manual Frequency Restoration Reserve), односно резерва за

поновну успоставу фреквенције која се може ручно активирати,

paFRR_{En} - цијена енергије aFRR-a,
paFRR_{EnDow} - цијена енергије aFRR-a надоље,
paFRR_{EnUp} - цијена енергије aFRR-a нагоре,
pBaseaFRRCap - основна (базна) цијена капацитета aFRR-a,
P_C - вршно оптерећење које се мјери код купаца и представља годишњу суму свих мјесечних максималних снага измјерених код купаца,
P_{FalaFRR} - износ неосигураног капацитета aFRR-a,
pHUDEX - цијена фјучерс производа према HUDEX индексу (Hungarian Derivative Energy Exchange),
pg - дио преносне мрежарине која се плаћа за инјектирање енергије,
pISO_G - дио тарифе за рад НОС-а која се плаћа за инјектирање енергије,
pISO_L - дио тарифе за рад НОС-а која се плаћа за преузимање енергије,
pL - цијена електричне енергије за покривање губитака у преносном систему,
pLC - дио преносне мрежарине који се плаћа за преузимање енергије, а односи се на капацитет (снагу),
pLE - дио преносне мрежарине који се плаћа за преузимање енергије, а односи се на енергију,
pMR - референтна цијена електричне енергије на тржишту,
pMaxaFRRCap - гранична цијена капацитета aFRR-a,
pMaxaFRRCap_{Mont} - гранична мјесечна цијена капацитета aFRR-a,
pMaxaFRRCap_{Year} - гранична годишња цијена капацитета aFRR-a,
pMaxmFRRCap_{Up} - гранична цијена капацитета mFRR-a нагоре,
pMaxmFRRCap_{Dow} - гранична цијена капацитета mFRR-a надоље,
pMaxmFRR_{EnUp} - гранична цијена енергије mFRR-a нагоре,
pMaxmFRR_{EnDow} - гранична цијена енергије mFRR-a надоље,
pPenaFRRCap - цијена накнаде за неосигурани капацитет aFRR-a,
pR - цијена прекомјерно преузете реактивне енергије коју купци преузимају из преносног система,
pReakt - цијена преузете реактивне енергије коју произвођачи преузимају из преносног система,
pSys - тарифа за системску услугу,
p_{mFRRCap} - цијена капацитета mFRR-a,
p_{mFRR_{EnDow}} - цијена енергије mFRR-a надоље,
p_{mFRR_{EnUp}} - цијена енергије mFRR-a нагоре,
PV - набавна вриједност сталних средстава,
RAB - регулаторна база средстава,
ROA - поврат (принос) на средства,
ROE (%) - поврат на власнички капитал,
RR_G - дио потребног прихода који се односи на мрежарину која се плаћа за инјектирање енергије,
RR_{iso} - потребни приход за обављање регулисане дјелатности (услуга) НОС-а,
RR_{iso_G} - дио потребног прихода НОС-а који се односи на тарифу која се плаћа за инјектирану енергију,
RR_{iso_L} - дио потребног прихода НОС-а који се односи на тарифу која се плаћа за преузету енергију,
R_{iso_{OTH}} - остали приходи који се односе на рад НОС-а,
R_{tr_{OTH}} - остали приходи који се односе на услуге преноса електричне енергије, укључујући приход остварен из прекограничне трговине,
RR_L - дио потребног прихода који се односи на мрежарину која се плаћа за преузету енергију,
RR_{tr} - потребни приход за обављање регулисане дјелатности (услуге) Преносне компаније,

S - разлика цијена енергије aFRR-a нагоре и надоље,
 T (%) - ефективна порезна стопа на добит, важећа за тарифни период,
 TC - вриједност пасиве из биланса стања,
 Wc - активна електрична енергија која се у Босни и Херцеговини преузима из преносног система,
 WG - активна електрична енергија коју у преносни систем инјектирају произвођачи прикључени на преносни систем,
 WACC - пондерисани просјечни трошкови капитала,
 WC - вриједност радног капитала.

Члан 4.

(Циљеви и начела)

- (1) Приликом одређивања тарифа уважавају се следећи циљеви и начела:
 - а) непристрасност, транспарентност и спречавање дискриминације,
 - б) подстицање ефикасности регулисаних субјеката и корисника преносне мреже,
 - ц) подстицање механизма за повећање енергетске ефикасности,
 - д) стварање стабилних односа на тржишту електричне енергије и стабилних услова за улагаче у електроенергетски сектор,
 - е) подстицање развоја преносне мреже тако да се ниво квалитета испоруке континуирано одржава или повећава.
- (2) Да би се постигли циљеви и начела из става (1) овог члана тарифе морају бити засноване на оправданим трошковима пословања, погона, одржавања, замјене, изградње или реконструкције објеката и опреме, укључујући при томе разуман износ поврата инвестиција, амортизацију и порезе, узимајући у обзир и заштиту околине.

Члан 5.

(Врсте тарифа)

Тарифе које доноси ДЕРК су тарифа за услуге преноса електричне енергије (преносна мрежарина), тарифа за рад НОС-а, тарифа за системску услугу и тарифе за помоћне услуге.

Члан 6.

(Напонски нивои)

За купце који су прикључени на напонске нивое 400 kV, 220 kV и 110 kV обрачунава се јединствена тарифа.

Члан 7.

(Тарифни елементи)

- (1) Тарифе садрже следеће тарифне елементе:
 - а) вршна снага,
 - б) активна електрична енергија коју у преносну мрежу инјектирају произвођачи прикључени на преносну мрежу,
 - ц) преузета активна електрична енергија,
 - д) прекомјерно преузета реактивна енергија.
- (2) Мјерење вршне снаге и активне електричне енергије дефинише се Мрежним кодексом, а прекомјерно преузете реактивне енергије Мрежним кодексом и чланом 37. ове методологије.
- (3) При обрачунању мјесечне снаге и преузете електричне енергије киловати (kW), киловатсати (kWh) и киловатсати (kvarh) се заокружују на цијеле бројеве.

Члан 8.

(Диференцирање тарифа)

Тарифе се могу диференцирати по следећим критеријумима:

- а) сезонски тарифни ставови,
- б) дневни тарифни ставови,
- ц) тарифни ставови у зависности од времена трајања вршног оптерећења,
- д) тарифни ставови у зависности од нивоа потрошње (блок тарифа).

Члан 9.

(Регулисање цијена (тарифа))

Регулисањем тарифа осигурава се:

- а) дугорочно пословање компанија које се баве регулисаним дјелатностима, уз покривање оправданих трошкова и одговарајући поврат на средства,
- б) побољшање продуктивности пословања у оквиру регулисаних дјелатности, уз разумно и ефикасно инвестирање,
- ц) оправдани развој преносне мреже и управљања преносном мрежом у циљу осигурања стабилног и квалитетног снабдијевања корисника.

ДИО ДРУГИ – БИЛАНС ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ

Члан 10.

(Годишњи биланс електричне енергије)

- (1) НОС израђује годишњи биланс електричне енергије који садржи детаљне податке о количинама за наредну годину.
- (2) Биланс из става (1) овог члана доставља се ДЕРК-у не касније од 31. октобра текуће године.
- (3) Овај биланс, између осталог, служи као подлога за планирање реализације регулисаних компанија.

Члан 11.

(Елементи биланса електричне енергије)

НОС је, у сарадњи с операторима дистрибутивног система, произвођачима, снабдјевачима и операторима складишта, дужан направити годишњи биланс за наредну годину у коме је за сваки поједини мјесец у години садржано следеће:

- а) количине пренесене енергије и снаге за кориснике система,
- б) количине пренесене енергије и снаге које се испоручују или преузимају из дистрибутивних система,
- с) количине активне електричне енергије коју у преносну мрежу инјектирају произвођачи прикључени на преносни систем,
- д) количине активне електричне енергије коју у дистрибутивне системе инјектирају произвођачи прикључени на преносни и дистрибутивне системе,
- е) количински обим потребних помоћних услуга.

ДИО ТРЕЋИ – ТАРИФА ЗА УСЛУГЕ ПРЕНОСА ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ (ПРЕНОСНА МРЕЖАРИНА)

Члан 12.

(Финансирање Преносне компаније)

- (1) Преносна компанија финансира се из пружања услуга корисницима система које обрачунава и фактурише по одобреним мрежаринама, од додјеле права на коришћење прекограничних преносних капацитета и од нето износа (приход-расход) оствареног из Механизма компензације између оператора преносног система (ИТЦ механизам).
- (2) Преносна компанија се финансира и из других извора, као што су накнаде за прикључак на преносну мрежу.

Члан 13.

(Метода поштанске марке)

За утврђивање преносне мрежарине користи се нетрансакцијска метода поштанске марке. Метода се примјењује на

све напонске нивое и све врсте корисника уз јединствене тарифне ставове на цијелом подручју Босне и Херцеговине.

Члан 14.

(Преносна мрежарина)

- (1) Преносна мрежарина је намијењена за покривање трошкова пословања Преносне компаније.
- (2) Преносна мрежарина плаћа се Преносној компанији једном у мјесецу.
- (3) Преносну мрежарину плаћају корисници система.
- (4) Преносна мрежарина не садржи накнаду за прикључак на мрежу.

Члан 15.

(Утврђивање преносне мрежарине)

- (1) Преносна мрежарина састоји се из дијела преносне мрежарине која се плаћа за преузимање електричне енергије из преносног система и дијела преносне мрежарине која се плаћа за инјектирање електричне енергије у преносни систем.
- (2) Дио преносне мрежарине који се плаћа за преузимање електричне енергије из преносног система састоји се из двије компоненте:
 - а) компонента преносне мрежарине која се односи на енергију P_{LE} и која представља однос потребног прихода компоненте за енергију $k \times RR_L$ и активне електричне енергије која се у Босни и Херцеговини преузима из преносног система W_C :

$$P_{LE} = k \times RR_L / W_C$$
 гдје је:
 RR_L - дио потребног прихода који се односи на мрежарину која се плаћа за преузету енергију,
 W_C - активна електрична енергија која се у Босни и Херцеговини преузима из преносног система,
 k - *odnos potrebnog prihoda* компоненте за енергију *i ukupnog potrebnog prihoda*.
 - б) компонента преносне мрежарине која се односи на снагу P_{LC} и која представља однос потребног прихода компоненте за снагу $(1 - k) \times RR_L$ и вршно оптерећење P_C које се мјери код купаца:

$$P_{LC} = (1 - k) \times RR_L / P_C$$
 гдје је:
 P_C - вршно оптерећење које се мјери код купаца и представља годишњу суму свих мјесечних максималних снага измјерених код купаца.
- (3) На основу учешћа константне енергије у годишњем дијаграму оптерећења за претходну годину, утврђује се однос компоненте енергије и компоненте снаге. Као почетна вриједност утврђује се учешће снаге у износу 35%.
- (4) Дио преносне мрежарине који се плаћа за инјектирање електричне енергије у преносни систем износи:

$$P_G = RR_G / W_G$$
 гдје је:
 RR_G - дио потребног прихода који се односи на мрежарину која се плаћа за инјектирање енергије,
 W_G - активна електрична енергија коју у преносни систем инјектирају произвођачи прикључени на преносни систем.
- (5) Дио потребног прихода који се односи на мрежарину која се плаћа за инјектирање енергије RR_G може износити од 0 до 10% потребног прихода за обављање регулисане дјелатности Преносне компаније RR_{TR} .

Члан 16.

(Одређивање потребног прихода)

- (1) Потребни приход за обављање преносне дјелатности се формира на основу:

- а) трошкова рада и одржавања,
- б) трошкова амортизације,
- ц) издатака утврђених законом,
- д) поврата (приноса) на средства.
- (2) Трошкови који се односе на обављање нерегулисаних дјелатности нису предмет регулисања и искључују се из регулисаних прихода. Све трошкове и приходе који се односе на нерегулисане дјелатности потребно је рачуноводствено раздвојити и водити одвојено од оних који се односе на регулисану дјелатност.
- (3) Потребни приход за обављање регулисане дјелатности се израчунава на основу следећег израза:

$$RR_{TR} = C_{O\&M} + C_D + (RAB \times WACC) - R_{TR\ OTH}$$

гдје је:

- $C_{O\&M}$ - трошкови рада и одржавања,
 C_D - трошкови амортизације,
 RAB - регулаторна база средстава,
 $WACC$ - пондерисани просјечни трошкови капитала,
 $R_{TR\ OTH}$ - остали приходи који се односе на услуге преноса електричне енергије укључујући приход остварен од прекограничне трговине.
- (4) У случају одступања од планираног обима услуга, извршава се подешавање потребног прихода за наредни тарифни период.

Члан 17.

(Трошкови рада и одржавања)

- (1) Трошкови рада и одржавања $C_{O\&M}$ су оправдани трошкови који настају услед рада (експлоатације) и одржавања преносне мреже у складу са техничким стандардима који се употребљавају у Босни и Херцеговини, важећих законских прописа и интерних аката регулисане компаније. У ове трошкове, између осталог, улази и регулаторна накнада.
- (2) ДЕРК признаје оправдане трошкове који могу бити одређени и на основу упоредних анализа (*benchmarking*). При томе се узимају у обзир и специфичне карактеристике регулисане компаније.
- (3) ДЕРК разликује онај дио трошкова рада и одржавања на које регулисана компанија у свом раду може утицати и који се према томе могу планирати и контролисати, од оних трошкова које није могуће ни планирати ни контролисати.
- (4) Контролисани трошкови рада и одржавања се планирају на основу остварења из пословања за претходну годину. Неконтролисани трошкови су предмет процјене ДЕРК-а и зависно од те процјене могу се уважити код одређивања потребног прихода.
- (5) Износ регулаторне накнаде који регулисана компанија уноси у трошкове рада и одржавања, утврђује ДЕРК својим финансијским планом, на начин предвиђен важећим прописима.

Члан 18.

(Амортизација)

Обрачун амортизације се обавља у складу с усвојеним рачуноводственим политикама дефинисаним у Правилнику о рачуноводству или другом интерном акту који је усаглашен с важећим прописима и међународним рачуноводственим стандардима. Износ амортизације добијен на овај начин признаје се код одређивања потребног прихода.

Члан 19.

(Поврат (принос) на средства)

- (1) Поврат на средства се израчунава на основу регулаторне базе средстава и пондерисаних просјечних трошкова капитала:

$$ROA = RAB \times WACC$$

гдје је:

ROA - поврат (принос) на средства,

RAB - регулаторна база средстава,

WACC - пондерисани просјечни трошкови капитала.

- (2) Поврат на средства се рачуна на основу вриједности регулаторне базе средстава узимањем у обзир пондерисаних просјечних трошкова капитала. Код прорачуна пондерисаних просјечних трошкова се узима у обзир однос између капитала и обавеза из биланса стања.
- (3) Регулаторну базу средстава (RAB), као основу за израчунавање поврата средстава, чине стална средства и потребни износ трајних обртних средстава (текућа средства).
- (4) У регулаторну базу средстава укључује се набавна вриједност сталних средстава умањена за акумулисану амортизацију. Бесплатно преузета средства, односно средства добијена без накнаде, не улазе у регулаторну базу.
- (5) Износ обртних средстава који улази у регулаторну базу (радни или оптицајни капитал), једнак је нето обртним средствима (net working capital) и израчунава се као разлика између укупних обртних или текућих средстава и укупних обавеза, са роком доспјећа до једне године.
- (6) Регулаторна база средстава, у циљу прорачуна потребног прихода, одређује се на следећи начин:

$$RAB = PV - AD - GA + WC$$

гдје је:

PV - набавна вриједност сталних средстава,

AD - вриједност акумулисане амортизације сталних средстава,

WC - вриједност радног (оптицајног) капитала,

GA - бесплатно преузета средства.

- (7) У регулаторну базу средстава могу бити укључена само она средства која се употребљавају за обављање регулисаних дјелатности у надлежности ДЕРК-а.
- (8) Улагања у основна средства се процјењују и признају у складу са циљем одржавања потребног обима и стандардног квалитета услуга у регулисаној дјелатности.
- (9) За утврђивање оправданости сваког појединог улагања у основна средства које се обавља у оквиру регулисане дјелатности ДЕРК провјерава:
 - а) оправданост инвестиције са аспекта побољшања квалитета и сигурности снабдјевања, а све у складу са предвиђеним растом потрошње,
 - б) усклађеност улагања са постојећим развојним програмима (плановима).
- (10) ДЕРК може одлучити да обави ревизију регулаторне базе средстава. У циљу успостављања што реалније мрежарине, може се приступити ревизији регулаторне базе средстава у сваком тарифном периоду.
- (11) Пондерисани просјечни трошкови капитала се употребљавају за прорачун поврата по следећој формули:

$$WACC(\%) = \frac{EP}{TC} \times \frac{ROE}{1 - \frac{T}{100}} + \frac{DP}{TC} \times DI$$

гдје је:

EP - вриједност капитала (вриједност капитала из биланса стања),

DP - вриједност обавеза (дуга) (вриједност обавеза из биланса стања),

TC - вриједност пасиве из биланса стања,

ROE (%) - поврат на капитал,

DI (%) - трошкови обавеза (дуга),

T (%) - ефективна порезна стопа на добит, важећа за тарифни период.

- (12) WACC се израчунава на основу односа између капитала и обавеза у тестној години. ДЕРК може утврдити зацртани (пројектовани) однос између капитала и дуга који служи за обрачун пондерисаних просјечних трошкова капитала.
- (13) ДЕРК одобрава стопу поврата на капитал за сваки тарифни период.
- (14) Трошкови дуга се признају на основу стварних обавеза Преносне компаније. За будућа задужења ДЕРК одобрава трошкове дуга водећи рачуна о висини каматних стопа на финансијском тржишту.

ДИО ЧЕТВРТИ – ТАРИФА ЗА РАД НЕЗАВИСНОГ ОПЕРАТОРА СИСТЕМА У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ И ТАРИФЕ ЗА ПОМОЋНЕ УСЛУГЕ

Члан 20.

(Финансирање НОС-а)

НОС се финансира обављањем својих активности које обрачунава према тарифама донијетим ДЕРК-овим одлукама и фактурише једном мјесечно, као и из других извора.

Члан 21.

(Тарифа за рад НОС-а)

Тарифа за рад НОС-а намијењена је за покривање трошкова рада НОС-а који настају обављањем дјелатности прописаних чл. 2. и 7. Закона о оснивању Независног оператора система за преносни систем у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ", број 35/04).

Члан 22.

(Утврђивање тарифе за рад НОС-а)

- (1) Тарифа за рад НОС-а састоји се из дијела који се плаћа за преузимање енергије и дијела који се плаћа за инјектирање енергије.
- (2) Дио тарифе за рад НОС-а који се плаћа за преузимање енергије износи:

$$P_{ISO L} = RR_{ISO L} / W_C$$
 гдје је:

RR_{ISO L} - дио потребног прихода НОС-а који се односи на преузимање енергије,

W_C - активна електрична енергија која се у Босни и Херцеговини преузима из преносног система.
- (3) Дио тарифе за рад НОС-а који се плаћа за инјектирање енергије износи:

$$P_{ISO G} = RR_{ISO G} / W_G$$
 гдје је:

RR_{ISO G} - дио потребног прихода НОС-а који се односи на инјектирану енергију,

W_G - активна електрична енергија која се инјектира у преносни систем.
- (4) Дио потребног прихода НОС-а који се односи на инјектирану енергију RR_{ISO G} износи од 0 до 10% потребног прихода за обављање регулисане дјелатности НОС-а RR_{ISO}.

Члан 23.

(Одређивање потребног прихода)

- (1) Потребни приход за обављање дјелатности НОС-а формира се на основу:
 - а) трошкова рада и одржавања,
 - б) трошкова амортизације,

- ц) издатака утврђених законом.
- (2) Потребни приход за обављање регулисане дјелатности се израчунава на основу следећег израза:
- $$RR_{ISO} = CO_{\&M} + C_D - R_{ISO\ OTN}$$

гдје је:

$CO_{\&M}$ - трошкови рада и одржавања,

C_D - трошкови амортизације,

$R_{ISO\ OTN}$ - остали приходи који се односе на рад НОС-а.

- (3) У случају одступања оствареног обима услуга од планираног, обавља се подешавање потребног прихода за наредни тарифни период.

Члан 24.

(Трошкови рада и одржавања)

- (1) Трошкови рада и одржавања $CO_{\&M}$ су оправдани трошкови који настају услед рада и одржавања средстава НОС-а у складу са техничким стандардима који се употребљавају у Босни и Херцеговини, важећих законских прописа и интерних аката регулисане компаније. У ове трошкове улазе трошкови дуга на позајмљена средства и регулаторна накнада.
- (2) ДЕРК признаје оправдане трошкове који могу бити одређени на основу упоредних анализа (benchmarking). При томе се узимају у обзир и специфичне карактеристике регулисане компаније.
- (3) Улагања у основна средства се процјењују и признају у складу са циљем одржавања потребног обима и стандардног квалитета услуга у регулисаној дјелатности.
- (4) За утврђивање оправданости сваког појединог улагања у основна средства које се обавља у оквиру регулисане дјелатности, ДЕРК провјерава:
- а) оправданост инвестиције са аспекта побољшања квалитета и сигурности снабдјевања, а све у складу са предвиђеним растом потрошње,
 - б) усклађеност улагања са постојећим развојним програмима (плановима).

Члан 25.

(Амортизација)

Обрачун амортизације се обавља у складу са усвојеним рачуноводственим политикама дефинисаним у Правилнику о рачуноводству или другом интерном акту који је усаглашен са законском регулативом и важећим међународним рачуноводственим стандардима. Износ амортизације добијен на овај начин признаје се код одређивања потребног прихода.

Члан 26.

(Тарифе за помоћне и системску услугу)

- (1) Тарифе за помоћне и системску услугу се дизајнирају тако да покрију трошкове набавке помоћних услуга. НОС набавља помоћне услуге путем јавних понуда.
- (2) Помоћне услуге могу испоручивати сви субјекти у електроенергетском сектору који имају могућност да осигурају ове услуге. НОС обавља набавку помоћних услуга кроз трансакције с даваоцима тих услуга, а врши испоруку системске услуге у циљу оптималног управљања преносним системом и управљања загушењима (редиспечинг, трговина у супротном смјеру и друго). НОС је обавезан да направи процјену потребног обима свих помоћних услуга на годишњем нивоу и да утврди финансијски износ за сваку појединачну услугу на годишњем нивоу, као и укупни финансијски износ свих потребних помоћних услуга и износ тарифе за системску услугу.
- (3) Помоћне услуге су:
- а) регулација фреквенције и активне снаге,
 - б) регулација напона и реактивне снаге,

- в) могућност покретања електрана без спољног напајања,
 - д) покривање губитака електричне енергије у преносном систему,
 - е) елиминисање дебаланса (одступања од дневног распореда).
- (4) Помоћне услуге које се односе на регулацију фреквенције и активне снаге називају се балансне услуге и њих чине:
- а) резерва за одржавање фреквенције (FCR),
 - б) резерва за поновну успоставу фреквенције (FRR) која може бити:
 - 1) аутоматска резерва за поновну успоставу фреквенције (aFRR) са стандардним или посебним производом,
 - 2) ручна резерва за поновну успоставу фреквенције (mFRR),
 - ц) замјенска резерва (RR).
- (5) Све трошкове везане за набавку помоћних услуга и приходе од пружања системске услуге НОС води и обрачунава одвојено од трошкова и прихода који се признају у оквиру тарифе за рад НОС-а.
- (6) Изузетно, у случају немогућности набавке помоћних услуга путем јавних понуда, недостајући дио помоћних услуга се набавља на регулисани начин. У том случају НОС за сваку помоћну услугу одређује недостајући обим и субјекте који пружају услугу с припадајућим количинама.
- (7) Цијене по којима се осигуравају недостајуће количине једнаке су просјечним пондерисаним цијенама прихваћених понуда у поступцима јавне набавке наведених услуга, изузев за набавку електричне енергије за покривање губитака у преносном систему за коју се примјењује просјечна мјесечна цијена базне енергије (baseload) остварена на тржишту за дан унапријед Мађарске берзе електричне енергије (HUPX) – HUPX DAM индекс.
- (8) Информацију о набавци помоћних услуга за сваки мјесец, као и о кретању просјечних мјесечних цијена на HUPX-у, НОС доставља ДЕРК-у.

Члан 27.

(Резерва за одржавање фреквенције – FCR)

- (1) Потребну резерву за одржавање фреквенције НОС осигурава на тржишту путем јавних понуда. Процес набавке је дефинисан Процедурама за помоћне услуге које израђује НОС.
- (2) Поступак за набавку резерве за одржавање фреквенције реализује се на годишњем нивоу. У случају немогућности набавке цјелокупног потребног обима резерве на годишњем нивоу, организује се набавка на мјесечном нивоу.
- (3) У случају да потребни капацитет није осигуран у тржишној процедури набавке, НОС потребни ниво резерве одржавања фреквенције распоређује на пружаоце баланских услуга који имају објекте регистроване за пружање услуге, водећи рачуна о расположивости производних јединица током цијелог периода у којем је потребно пружати услугу.
- (4) У случају активисања услуге одржавања фреквенције сваки пружалац услуге има право на финансијску накнаду за енергију. Накнада за енергију је пропорционална активисаној енергији и цијени енергије за одржавање фреквенције на нивоу синхроног подручја континенталне Европе, према Оквирном споразуму за синхроно подручје Регионалне групе континенталне Европе (у даљњем тексту: САФА споразум).

- (5) Методологију одређивања активисане енергије и цијене активисане енергије, обрачун као и техничке појединости које се односе на пружање ове услуге НОС дефинише у Процедурама за помоћне услуге.

Члан 28.

(Аутоматска резерва за поновну успоставу фреквенције (aFRR) – капацитет)

- (1) НОС одређује обим потребне аутоматске резерве за поновну успоставу фреквенције (aFRR) – капацитет у регулационом подручју БиХ за сваки календарски мјесец у години и то за вршни и невршни период посебно. Обим потребног aFRR-а се одређује за aFRR стандардним производом и за aFRR посебним производом.
- (2) Вршни период оптерећења је сваког дана од 6 до 24 сати, а невршни период оптерећења је сваког дана од 0 до 6 сати.
- (3) НОС осигурава aFRR набавком на тржишту путем јавних понуда. НОС је дужан да са пружаоцима услуга закључи уговоре у којима је прецизиран обим услуга с детаљним енергетским и финансијским величинама и осталим потребним подацима.
- (4) Поступак набавке aFRR-а се реализује на годишњем и мјесечном нивоу, у складу с прописима о јавним набавкама.
- (5) Мјесечне набавке aFRR-а се организују ради набавке недостајућих количина. За оне мјесеце за које је потребни aFRR у потпуности набављен путем годишње набавке, мјесечна набавка се не организује.
- (6) НОС рангира поднесене понуде према понуђеној цијени aFRR-а и врши избор најповољнијих понуда до нивоа потребне количине. Аутоматска резерва за поновну успоставу фреквенције плаћа се по понуђеној цијени.
- (7) У случају да кроз годишњу и мјесечну тржишну процедуру није набављен потребан обим aFRR-а за одређени мјесец, НОС врши расподјелу недостајућих количина на поједине пружаоце услуга, узимајући у обзир количине набављене примјеном тржишних процедура и пружаоце од којих су те количине набављене. Цијена тако набављеног aFRR-а једнака је просјечној пондерисаној цијени aFRR-а осигураног прихватањем најповољнијих понуда из става (5) овог члана.
- (8) Гранична цијена aFRR-а се дефинише у циљу заштите учесника на тржишту, првенствено купаца у условима недовољно развијене конкуренције на тржишту. Гранична цијена aFRR-а једнака је умношку основне цијене aFRR-а и предефинисаног коефицијента $k_{aFRRCap}$ који осигурава довољне подстицаје пружаоцима за осигурање aFRR-а:

$$p_{MaxaFRRCap} = k_{aFRRCap} \times p_{BaseaFRRCap}; 1,1 \leq k_{aFRRCap} \leq 1,5.$$
- (9) Основна цијена aFRR-а је једнака већој вриједности између фиксних трошкова најскупље производне јединице која даје aFRR и тржишне вриједности ове резерве:

$$p_{BaseaFRRCap} = \max(\text{capital costs, market value}).$$
- (10) Тржишна вриједност aFRR-а (market value) се израчунава на различит начин, у зависности од врсте тржишне процедуре за набавку, односно да ли је годишња или мјесечна, а на основу годишњих и мјесечних forward цијена на берзи електричне енергије.
- (11) Граничну цијену и улазне параметре за одређивање тржишне вриједности aFRR-а објављује ДЕРК, најмање 10 дана прије почетка тржишне процедуре за набавку ове резерве.
- (12) Цијена накнаде за неиспуњавање обавезе осигурања додијелене количине aFRR-а у функцији је граничне цијене aFRR-а. Гранична цијена aFRR-а зависи од тога

да ли је резултат годишње $p_{MaxaFRRCapYear}$ или мјесечне набавке $p_{MaxaFRRCapMont}$, а цијена накнаде је дефинисана као функција веће вриједности од те двије цијене.

- (13) Гранична цијена aFRR-а (KM/MW/h) одређује се за сваки календарски мјесец. У случају да пружалац није у стању да осигура алоцирану обавезну количину aFRR-а или да пружалац који је уговорио осигуравање aFRR-а не номинује ту резерву НОС-у на дан D (1, цијена накнаде износи:

$$p_{PenaFRRCap} = (k_{PenaFRRCap} - 1) \times \max(p_{MaxaFRRCapYear}, p_{MaxaFRRCapMont}); 1,1 \leq k_{PenaFRRCap} \leq 1,25.$$

- (14) Укупна финансијска вриједност накнаде за неосигуравање додијелене количине aFRR-а једнака је умношку количине неосигуране резерве $P_{FalaFRR}$ и цијене накнаде $p_{PenaFRRCap}$ за неосигурану резерву:

$$C_{PenaFRR} = P_{FalaFRR} \times p_{PenaFRRCap}.$$

Члан 29.

(Аутоматска резерва за поновну успоставу фреквенције посебним производом – капацитет)

- (1) Узимајући у обзир потребе система за специфичном резервом за поновну успоставу фреквенције због интеграције обновљивих извора енергије, уз стандардни производ, може се користити аутоматска резерва за поновну успоставу фреквенције посебним производом.
- (2) Одредбе наведене у члану 28. примјењују се на одређивање и израчун цијена аутоматске резерве за поновну успоставу фреквенције стандардним производом и аутоматске резерве за поновну успоставу фреквенције посебним производом.

Члан 30.

(Аутоматска резерва за поновну успоставу фреквенције (aFRR) – енергија)

- (1) Сви пружаоци који су уговорили осигуравање aFRR-а су обавезни да доставе понуде за испоруку балансне енергије у складу с капацитетима које су уговорили.
- (2) Понуде за балансну енергију достављају се у складу с Правилником о раду тржишта балансне енергије који израђује НОС.
- (3) За достављање понуда за енергију aFRR-а могу се увести додатна ограничења у смислу симетричног опсега регулације, броја понуда једног пружаоца баланских услуга и разлике у цијенама енергије за позитивни и негативни aFRR, што се дефинише у Правилнику о раду дневног тржишта балансне енергије којег на транспарентан начин израђује НОС. Аутоматска или ручна активација понуда врши се према листи економског првенства (Merit Order List), при чему се активирају најповољније понуде. Повољнија понуда у случају позитивне балансне енергије је понуда с нижом, док је повољнија понуда у случају негативне балансне енергије понуда с вишом цијеном.
- (4) До испуњења техничких предуслова за активацију и обрачун aFRR-а према листи економског првенства из става (3) овог члана, активација aFRR-а се може вршити пропорционално опсегу aFRR-а појединих пружалаца баланских услуга.
- (5) Енергија aFRR-а се пружаоцима плаћа по понуђеним цијенама.
- (6) У случају пропорционалне активације aFRR-а из става (4) овог члана, разлика између понуђене цијене енергије aFRR-а нагоре $p_{aFRRenUp}$ и цијене енергије aFRR-а надолже $p_{aFRRenDow}$ у одређеном сату је унутар регулисаног опсега, односно мања је или једнака максималној вриједности ове разлике S (€/MWh):

$$p_{aFRRenUp} - p_{aFRRenDow} \leq S.$$

(7) Вриједност величине S одређује ДЕРК.

Члан 31.

(Ручна резерва за поновну успоставу фреквенције (mFRR) – капацитет)

- (1) НОС одређује обим потребне ручне резерве за поновну успоставу фреквенције (mFRR) – капацитет у ЛФЦ подручју БиХ за сваки календарски мјесец у години, узимајући у обзир и постојеће аранжмане о заједничкој резерви у ЛФЦ блоку Словенија – Хрватска – Босна и Херцеговина и друге аранжмане на нивоу ЕНТСО-Е.
- (2) НОС одређује посебно обим потребног mFRR-а нагоре и обим потребног mFRR-а надоље.
- (3) НОС осигурава mFRR набавком на тржишту путем јавних понуда. НОС је дужан да са пружаоцима услуга закључи уговоре у којима је прецизиран обим услуга с детаљним енергетским и финансијским величинама и осталим потребним подацима.
- (4) Поступак набавке mFRR-а се реализује на годишњем и мјесечном нивоу, у складу с прописима о јавним набавкама.
- (5) У случају немогућности набавке целокупног потребног обима резерве на годишњем нивоу, организују се набавке недостајућих вриједности резерве на мјесечном нивоу.
- (6) НОС рангира све поднијете понуде према цијени и врши избор најповољнијих понуда резерве (или свих понуђених количина, уколико су понуђене количине мање од потребних).
- (7) Цијена mFRR-а $p_{mFRRCap}$ је једнака понуђеној цијени mFRR-а која је изабрана у процесу набавке.
- (8) У циљу заштите тржишног механизма дефинише се гранична цијена mFRR-а нагоре као:

$$p_{MaxmFRRCapUp} = k_{mFRRCap} \times p_{mFRRCap}; 1,1 \leq k_{mFRRCap} \leq 1,5$$
 и гранична цијена mFRR-а надоље као:

$$p_{MaxmFRRCapDow} = 0,25 \times k_{mFRRCap} \times p_{mFRRCap}; 1,1 \leq k_{mFRRCap} \leq 1,5.$$
- (9) Граничне цијене из става (8) овог члана и основне улазне параметре за њихово одређивање доноси ДЕРК.

Члан 32.

(Ручна резерва за поновну успоставу фреквенције (mFRR) – енергија)

- (1) Користећи дневно тржиште балансне енергије, НОС набавља потребну балансну енергију како би у реалном времену био у стању да коригује одступања од баланса снага и референтне вриједности фреквенције у ЛФЦ подручју БиХ.
- (2) НОС је одговоран за организовање и администрирање дневног тржишта балансне енергије, а ДЕРК врши надзор над радом овог тржишта.
- (3) На дневном тржишту балансне енергије се прикупљају понуде за балансну енергију и то посебно за позитивну балансну енергију (енергију регулације нагоре) и за негативну балансну енергију (енергију регулације надоље).
- (4) Достављање понуда за енергију ручне резерве за поновну успоставу фреквенције (mFRR-а) врши се према одредбама Правилника о раду дневног тржишта балансне енергије, којег на транспарентан начин доноси НОС.
- (5) Цијена балансне енергије mFRR-а нагоре $p_{mFRRenUp}$ и балан-сне енергије mFRR-а надоље $p_{mFRRenDow}$ је ограничена у циљу заштите тржишне конкуренције. Гранична цијена балансне енергије mFRR нагоре једнака је умношку вриједности референтне цијене

електричне енергије на тржишту p_{MR} и коефицијента $k_{MaxmFRRenUp}$:

$$p_{MaxmFRRenUp} = k_{MaxmFRRenUp} \times p_{MR}.$$

- (6) Гранична цијена балансне енергије mFRR-а надоље $p_{MaxmFRRenDow}$ једнака је негативном умношку вриједности референтне цијене електричне енергије на тржишту p_{MR} и коефицијента $k_{MaxTerEnDow}$:

$$p_{MaxmFRRenDow} = - k_{MaxmFRRenDow} \times p_{MR}.$$
- (7) Граничне цијене балансне енергије mFRR-а и вриједности коефицијената $k_{MaxmFRRenUp}$ и $k_{MaxmFRRenDow}$ доноси ДЕРК.

Члан 33.

(Тарифа за системску услугу)

- (1) Тарифа за системску услугу p_{Sys} служи за покривање трошкова набавке резерве за одржавање фреквенције C_{FCRCap} , трошкова набавке резерве за аутоматску поновну успоставу фреквенције $C_{aFRRCap}$, трошкова набавке резерве за ручну поновну успоставу фреквенције $C_{mFRRCap}$, трошкова набавке замјенске резерве C_{RR} , те трошкова набавке електричне енергије за покривање губитака у преносном систему C_L и осталих трошкова који се односе на системску услугу C_{SysOTH} .
- (2) Тарифа за системску услугу износи:

$$p_{Sys} = (C_{FCRCap} + C_{aFRRCap} + C_{mFRRCap} + C_{RR} + C_L + C_{SysOTH}) / W_C$$
 гдје је:
 W_C - активна електрична енергија која се у Босни и Херцеговини пружа из преносног система (kWh).
- (3) НОС доставља фактуре за системску услугу свим лиценцираним субјектима који преузимају електричну енергију из преносног система.
- (4) Трошкове набавке резерве за одржавање фреквенције, резерве за обнову фреквенције, замјенске резерве, електричне енергије за покривање губитака у преносном систему и осталих трошкова који се односе на системску услугу НОС утврђује на годишњем нивоу, након обављеног поступка набавке ових услуга. У случају непотпуне набавке, за потребе одређивања тарифе за системске услуге може се користити процјена укупних годишњих трошкова.
- (5) Тарифу за системску услугу одређује ДЕРК једном годишње, и подешава је по потреби.

Члан 34.

(Регулација напона и реактивне снаге)

- (1) Производне јединице прикључене на преносни систем на властити трошак одржавају напон у прописаним границама у складу с Мрежним кодексом и својим погонским дијаграмом.
- (2) Изузетно од одредбе става (1) овог члана, у ситуацији повишених напона у преносном систему, ДЕРК може прописати накнаду која се плаћа производним јединицама за рад у капацитивном (подпобудном) режиму с фактором снаге мањим од 0,95 ($\cos \varphi < 0,95$ капацитивно), када произвођачи преузимају реактивну енергију из преносног система и на тај начин смањују присутни суфицит реактивне снаге и енергије.
- (3) Накнада из става (2) овог члана прописује се на основу анализе рада електропреносног система коју, на властиту иницијативу или на захтјев ДЕРК-а, обавља НОС и показатеља да такав режим рада производних јединица значајно доприноси довођењу напона у 400 kV и 220 kV чвориштима у границе прописане Мрежним кодексом.

- (4) Накнада за рад произвођача у капацитивном режиму је пропорционална количини преузете реактивне енергије и цијене за преузету реактивну енергију из преносног система p_{reakt} (KM/Mvarh) која представља производ коефицијента k_{RG} и референтне цијене електричне енергије на тржишту p_{MR} :

$$p_{reakt} = k_{RG} \times p_{MR}; k_{RG} \geq 0$$

гдје је k_{RG} коефицијент накнаде за рад произвођача у капацитивном режиму.

- (5) Накнаду из става (4) овог члана и улазне параметре за њено одређивање доноси ДЕРК.

Члан 35.

(Могућност покретања електрана без спољног напајања)

Производне јединице које имају могућност покретања електране без спољног (екстерног) напајања пружају ову услугу уз накнаду која се утврђује у фиксном износу. Финансијска накнада покрива трошак покретања производног модула (black start) и трошак поступка испитивања (квалификавања) за могућност пружања ове услуге који спроводи НОС.

Члан 36.

(Трошкови губитака у преносном систему)

- (1) Прорачун оправданих трошкова насталих услед губитака електричне енергије у преносном систему, заснива се на износу преносних губитака у годишњем билансу електричне енергије и набавним цијенама електричне енергије за покривање преносних губитака.
- (2) НОС осигурава енергију за покривање губитака у преносном систему набавком на тржишту путем јавних понуда. НОС је дужан да с пружаоцима ове услуге закључи уговоре.
- (3) НОС набавља енергију за покривање губитака на мјесечном нивоу, а у зависности од процјене ситуације на тржишту електричне енергије, те у циљу оптимизације набавке с аспекта цијена и количина, одређује се за годишње, полугодишње, тромјесечне или мјесечне поступке набавке, водећи се најбољом праксом.
- (4) Просјечна цијена електричне енергије која се добије годишњом набавком електричне енергије за покривање губитака у преносном систему је референтна цијена електричне енергије на тржишту p_{MR} . Ова цијена се може користити као референтна у циљу одређивања других цијена прописаних Методологијом.
- (5) Приликом набавке електричне енергије на тржишту на начин предвиђен у ставу (3) овог члана, НОС одређује оквирни износ набавке C_F који је једнак умношку набављене енергије W_F и цијене фјучерс производа према HUEDX индексу p_{HUEDX} за предметни период набавке, увећане за коефицијент k_F :

$$C_F = k_F \times W_F \times p_{HUEDX}; k_F \geq 1.$$

Релевантне цијене фјучерс производа су оне које су важеће на дан објаве јавне понуде (тендера).

Коефицијент k_F доноси ДЕРК.

- (6) У сврху дефинисања цијена електричне енергије за покривање губитака у преносном систему, ДЕРК својом одлуком може одредити коришћење других берзанских производа и индексе других берзи електричне енергије у регији.

Члан 37.

(Прекомјерно преузета реактивна енергија)

- (1) Прекомјерно преузета реактивна енергија је позитивна разлика између измјерене реактивне енергије и реактивне енергије која одговара фактору снаге $\cos \varphi = 0,95$

индуктивно, односно то је реактивна енергија која прелази 33% преузете активне енергије.

- (2) НОС обрачунава прекомјерно преузету реактивну енергију из преносног система на основу мјесечних измјерених количина код купаца прикључених на преносни систем, те израђује мјесечни извјештај.
- (3) ДЕРК одређује цијену прекомјерно преузете реактивне енергије из преносног система узимајући у обзир стање напонских прилика у електроенергетском систему.
- (4) Цијена прекомјерно преузете реактивне енергије са преносне мреже p_R је једнака умношку вриједности референтне цијене електричне енергије на тржишту p_{MR} и коефицијента k_R :

$$p_R = k_R \times p_{MR}; k_R \geq 0.$$

- (5) Цијену из става (4) овог члана и улазне параметре за њено одређивање доноси ДЕРК.

Члан 38.

(Одступања балансно одговорних страна од дневног распореда и одступање ЛФЦ подручја БиХ)

- (1) Обрачун одступања балансно одговорних страна од дневног распореда у енергетском и финансијском смислу обавља НОС у складу с Тржишним правилима.
- (2) Трошкове дебаланса за енергију испоручену у сврху покривања губитака у преносном систему сноси НОС.
- (3) Балансно одговорна страна којој припада тржишни учесник с којим је оператор дистрибутивног система закључио уговор о набавци енергије за покривање губитака у дистрибутивном систему, обавезна је платити трошкове одступања у складу са одредбама става (1) овог члана.
- (4) Обрачун и поравнање одступања ЛФЦ подручја БиХ спроводи НОС са другим операторима преносног система Регионалне групе континенталне Европе у складу с Анексом 3 САФА споразума, који се односи на обрачун и поравнање.

Члан 39.

(Обрачун и фактурисање помоћних и системске услуге)

- (1) Фактурисање и плаћање помоћних и системске услуге обавља се на основу обрачуна помоћних и системске услуге који израђује НОС.
- (2) Овај обрачун се доставља балансно одговорним странама, купцима прикљученим на преносни систем, ЈП "Комунално Брчко" и ДЕРК-у. У обрачуну се наводе финансијске и енергетске позиције НОС-а и балансно одговорних страна. Такође се приказују енергетске позиције тржишних учесника у односу на балансно одговорну страну којој припадају.
- (3) У циљу израде тачног обрачуна, оператори дистрибутивног система дужни су да НОС-у достављају све потребне податке и информације.

ДИО ПЕТИ – ОСТАЛЕ ОДРЕДБЕ

Члан 40.

(Надзор)

ДЕРК спроводи активности надзора процеса прикупљања јавних понуда. У циљу спречавања недозвољеног понашања учесника на тржишту, ДЕРК предузима одговарајуће мјере у складу са својим надлежностима.

Члан 41.

(Обавезе НОС-а)

За све обавезе наведене у овој методологији НОС на транспарентан начин доноси процедуре како би осигурао несметано и правовремено одвијање активности у својој надлежности. Ове процедуре се односе на израчунавање обима потреба помоћних услуга у ЛФЦ подручју БиХ,

набавку помоћних услуга на тржишту, провере исправности техничких могућности пружалаца, функционисање балансног тржишта, дефинисање квалитета пружених услуга, одговарајуће санкције за непружање услуга, обрачун и извјештавање.

Члан 42.
(Тумачење)

- (1) ДЕРК осигурава тумачење овог акта.
- (2) Уколико неко питање није обрађено у овом документу, ДЕРК одлучује о његовом рјешавању у сваком конкретном случају или издаје посебно упутство за примјену појединих одредби ове методологије.

ДИО ШЕСТИ – ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 43.
(Престанак важења)

Ступањем на снагу ове методологије, престаје да важи Методологија за израду тарифа за услуге преноса електричне енергије, независног оператора система и помоћне услуге – Други пречишћени текст ("Службени гласник БиХ", број 68/21).

Члан 44.
(Објава Методологије)

Ова методологија ступана снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

Број 04-02-2-226-12/25

24. септембра 2025. године Предједавајући Комисије
Тузла Суад Зељковић, с. р.

Na osnovu člana 4.2. i 4.8. Zakona o prijenosu, regulatoru i operatoru sistema električne energije u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 7/02, 13/03, 76/09 i 1/11) i člana 36. Poslovnika o radu Državne regulatorne komisije za električnu energiju ("Službeni glasnik BiH", broj 2/05), na sjednici Državne regulatorne komisije za električnu energiju, održanoj 24. septembra 2025. godine, donijeta je

METODOLOGIJA

**ZA IZRADU TARIFA ZA USLUGE PRIJENOSA
ELEKTRIČNE ENERGIJE, NEZAVISNOG OPERATORA
SISTEMA I POMOĆNE USLUGE**

DIO PRVI – OPĆE ODREDBE

Члан 1.
(Uvodna odredba)

Ovim aktom se utvrđuje metodologija za izradu tarifa za usluge prijenosa električne energije (u daljnjem tekstu: prijenosna mrežarina), tarifa za rad i sistemsku uslugu NOS-a i tarifa za pomoćne usluge.

Члан 2.
(Definicije)

Izrazi koji se koriste u ovoj Metodologiji imaju sljedeće značenje:

'**Aktivna snaga**' je stvarna komponenta prividne snage na osnovnoj frekvenciji, a izražava se u vatima (W) ili višekratnicima poput kilovata (kW) ili megavata (MW),

'**Balansiranje**', odnosno uravnoteženje, označava sve aktivnosti i sve postupke, u svim vremenskim planovima, kojima operatori prijenosnih sistema kontinuirano osiguravaju održavanje frekvencije sistema unutar unaprijed definiranog raspona stabilnosti i usklađenost s količinom rezervi koje su potrebne s obzirom na traženi kvalitet,

'**Balansna energija**' je energija kojom operatori prijenosnog sistema izvode balansiranje,

'**Balansna usluga**' je energija za balansiranje ili balansni (rezervirani) kapacitet za balansiranje sistema,

'**Balansni (rezervirani) kapacitet**' znači kapacitet kojeg je pružalac balansnih usluga ugovorio da drži u rezervi za potrebe operatora sistema i za kojeg je obavezan dostavljati ponude za odgovarajuću količinu balansne energije za vrijeme trajanja ugovora,

'**Balansno odgovorna strana**' je učesnik na tržištu koji je na osnovu ugovora o balansnoj odgovornosti preuzeo finansijsku odgovornost za debalans balansne grupe, i koji je kod NOS-a registriran u tom svojstvu,

'**Balansno tržište**' znači centralno tržište za nabavku i prodaju električne energije kojim rukovodi NOS u svrhu održavanja kontinuiranog balansa snabdijevanja i potražnje u realnom vremenu, kao i dodatni mehanizmi koje provodi NOS u svrhu osiguravanja snabdijevanja sistemskim uslugama,

'**Cijena debalansa**' je cijena električne energije, koja može biti pozitivna, jednaka nuli ili negativna, po kojoj se finansijski poravnava ostvareni pozitivni, odnosno negativni debalans balansno odgovornih strana,

'**Debalans**' je razlika između izmjerenih veličina injektirane i preuzete električne energije i dnevnog rasporeda balansno odgovorne strane ili učesnika na tržištu, pri čemu se uzima u obzir i angažirana balansna energija,

'**DERK**' je Državna regulatorna komisija za električnu energiju,

'**Dnevni raspored**' je referentni skup vrijednosti koje se odnose na proizvodnju, predaju (injektiranje), potrošnju, preuzimanje (ekstrakcija), kupovinu i prodaju električne energije za balansno odgovornu stranu ili učesnika na tržištu,

'**Elektrana**' znači postrojenje u kojem se primarna energija pretvara u električnu energiju, a koje se sastoji od jednog ili više modula za proizvodnju električne energije priključenih na mrežu na jednom mjestu priključenja,

'**ENTSO-E**' je Evropska mreža operatora prijenosnog sistema za električnu energiju,

'**Frekvencija**' označava električnu frekvenciju sistema izraženu u hercima (Hz) koja se može izmjeriti u svim dijelovima sinhronne zone, uz pretpostavku stalne vrijednosti unutar intervala u sekundama i samo s malim razlikama između različitih mjesta mjerenja. Njena nazivna vrijednost je 50 Hz,

'**Korisnik sistema**' označava svako fizičko ili pravno lice koje isporučuje električnu energiju u prijenosni sistem ili je iz njega preuzima,

'**Kupac**' znači fizičko ili pravno lice koje preuzima električnu energiju iz prijenosnog sistema,

'**Lista ekonomskog prvenstva**' je popis ponuda balansne energije poredanih po cijeni koji služi za njihovu aktivaciju,

'**Mrežni kodeks**' označava pravila i procedure koje, između ostalog, reguliraju tehnička pitanja u vezi s priključenjem na prijenosni sistem, pomoćnim uslugama, mjerenjem i dostavljanjem dnevnih rasporeda,

'**Napon**' je razlika električnog potencijala između dvije tačke, izmjerena kao efektivna vrijednost osnovnog harmonika direktne komponente linijskih napona,

'**Netransakcijska metoda**' je metoda za obračunavanje korištenja usluga prijenosa električne energije pri čemu cijena ne zavisi od geografske lokacije korisnika, niti od broja transakcija u posmatranom periodu,

'**Neželjeno odstupanje**' je razlika između ostvarene i planirane razmjene električne energije LFC područja,

'**NOS**' znači "Nezavisni operator sistema u Bosni i Hercegovini", Sarajevo,

'**Operator distributivnog sistema**' označava pravno lice odgovorno za rad, upravljanje, održavanje i razvoj distributivnog sistema na određenom području i njegovo povezivanje s drugim sistemima, te za osiguravanje dugoročne sposobnosti sistema da zadovolji razumnu potražnju za distribucijom električne energije,

'**Operator skladišta električne energije**' je subjekt koji obavlja djelatnost skladištenja i odgovoran je za upravljanje postrojenjem za skladištenje električne energije,

'**Pomoćne usluge**' označavaju sve usluge koje NOS nabavlja od pružalaca pomoćnih usluga u svrhu pružanja sistemskih usluga, odnosno, u svrhu očuvanja sigurnog i pouzdanog rada elektroenergetskog sistema BiH, te kontinuiranog i kvalitetnog snabdijevanja kupaca,

'**Poravnanje debalansa**' je mehanizam finansijskog poravnanja debalansa balansno odgovornih strana,

'**Posebni proizvod**' znači proizvod koji se razlikuje od standardnog proizvoda,

'**Potrebni prihod**' je onaj nivo prihoda koji je neophodan kako bi regulirana kompanija mogla da pruža potrebni nivo usluge i pri tome ostvaruje razuman povrat sredstava,

'**Prekogrančni tokovi električne energije**' su oni tokovi kod kojih se koristi dio prijenosne mreže koji omogućava neposredno povezivanje sa mrežama susjednih zemalja, a odnose se na uvoz, izvoz i tranzit,

'**Prijenos električne energije**' znači prijenos električne energije visokonaponskim međusobno povezanim sistemom radi njene isporuke krajnjim korisnicima ili operatorima distributivnih sistema, ali ne uključujući snabdijevanje,

'**Prijenosna kompanija**' znači "Elektroprijenos Bosne i Hercegovine" akcionarsko društvo, Banja Luka.

'**Prividna snaga**' je umnožak napona i struje na osnovnoj frekvenciji, i kvadratnog korijena broja tri u slučaju trofaznih sistema. Obično se izražava u kilovoltamperima (kVA) ili megavoltamperima (MVA),

'**Proizvodni modul**' znači sinhroni modul za proizvodnju električne energije ili modul elektroenergetskog parka,

'**Proizvođač**' je učesnik na tržištu, pravno lice koje posjeduje licencu za proizvodnju električne energije,

'**Pružalac balansnih usluga**' (PBU) je učesnik na tržištu čije je resurse NOS registrirao za pružanje balansnih usluga,

'**Pružalac pomoćnih usluga**' je učesnik na tržištu čije je resurse NOS registrirao za pružanje pomoćnih usluga,

'**Razmjena balansnih usluga**' je prekogranična razmjena balansnih rezervi ili balansne energije,

'**Reaktivna snaga**' je imaginarna komponenta prividne snage na osnovnoj frekvenciji, a obično se izražava u kilovarima (kvar) ili megavarima (Mvar),

'**Regulacija frekvencije**' znači sposobnost proizvodnog modula da prilagodi svoju izlaznu aktivnu snagu kao odgovor na izmjereno odstupanje frekvencije sistema od postavljene vrijednosti radi održavanja stabilne frekvencije sistema,

'**Regulacijski blok frekvencije i snage razmjene**' ili '**LFC blok**' (Load Frequency Control Block) je dio sinhronog područja, koje se sastoji od jednog ili više LFC područja, s mjernim mjestima na fizičkim interkonekcijama s drugim LFC blokovima, kojim upravlja jedan ili više operatora sistema, unutar kojeg se vrši regulacija frekvencije i snage razmjene,

'**Regulacijsko područje frekvencije i snage razmjene**' ili '**LFC područje**' (Load Frequency Control Area) je dio sinhronog područja, s mjernim mjestima na fizičkim interkonekcijama sa drugim LFC područjima, a kojim upravlja najmanje jedan operator prijenosnog sistema i unutar kojeg se vrši regulacija frekvencije i snage razmjene,

'**Regulatorna baza sredstava**' je vrijednost materijalnih i nematerijalnih sredstava koja su potrebna i koja se koriste za pružanje usluga u okviru regulirane djelatnosti,

'**Regulirana kompanija**' je pravno lice čija je djelatnost, u skladu sa zakonom, regulirana od strane DERK-a,

'**Rezerva za održavanje frekvencije**' ili '**FCR**' (Frequency Containment Reserve) znači rezerve aktivne snage raspoložive za

održavanje frekvencije sistema nakon pojave neravnoteže u sistemu,

'**Rezerva za ponovnu uspostavu frekvencije**' ili '**FRR**' (Frequency Restoration Reserve) znači rezerve aktivne snage raspoložive za ponovnu uspostavu frekvencije sistema na nazivnu vrijednost i za održavanje planirane snage razmjene,

'**Sistemska usluga**' označava sve usluge koje pruža NOS kako bi se osigurao siguran i efikasan prijenos električne energije u prijenosnom sistemu, riješili prekid i u prijenosu električne energije i održavao i ponovno uspostavio balans energije u prijenosnom sistemu,

'**Postrojenje za skladištenje električne energije**' označava objekt u kojem se skladišti energija,

'**Skladištenje električne energije**' znači odgađanje konačne upotrebe električne energije do trenutka kasnijeg od onog u kojem je proizvedena ili pretvaranje električne energije u oblik energije koji se može skladištiti, skladištenje takve energije i naknadno pretvaranje takve energije u električnu energiju ili njena upotreba kao drugog nosioca energije,

'**Snabdjevač**' je učesnik na tržištu, pravno lice koje posjeduje licencu za snabdijevanje električnom energijom,

'**Standardni proizvod**' znači usklađeni proizvod za uravnoteženje koji su dogovorili svi operatori prijenosnog sistema sinhronog područja kontinentalne Evrope, u svrhu razmjene usluga uravnoteženja,

'**Tarifa**' je cijena koju regulirana kompanija zaračunava korisnicima svojih usluga,

'**Tarifni period**' je period u kome tarifa koju odobri DERK ostaje nepromijenjena i koji uobičajeno traje kalendarsku godinu, ali može biti i u dužem i kraćem trajanju,

'**Testna godina**' je prethodna ili naredna kalendarska godina koja prethodi ili slijedi nakon podnošenja zahtjeva za odobrenje tarifa i za koju regulirana kompanija osigurava informacije i podatke koji su potrebni za određivanje tarifa,

'**Transfer balansnog kapaciteta (rezerve)**' je prijenos obaveza za balansni kapacitet (rezervu) s inicijalno ugovorenog na drugog pružaoca balansnih usluga,

'**Tranzit**' označava transport električne energije s ciljem ispunjavanja ugovora koji se odnose na trgovinu električnom energijom, kada niti jedna strana tog sporazuma ne kupuje, niti proizvodi tu električnu energiju u Bosni i Hercegovini,

'**Tržišna pravila**' znače poslovni kodeks koji sadrži pravila i procedure balansnog tržišta kao i komercijalne uvjete za konekciju, korištenje i rad prijenosnog sistema,

'**Učesnik na tržištu**' znači fizičko ili pravno lice koje kupuje, prodaje ili proizvodi električnu energiju, koje se bavi agregiranjem ili koje je operator usluga upravljanja potrošnjom ili skladištenja energije, među ostalim davanjem nalogâ za trgovanje, na jednom ili više tržišta električne energije, između ostalog na balansnom tržištu,

'**Zamjenska rezerva**' ili '**RR**' (Replacement Reserve) znači rezerve aktivne snage raspoložive za ponovnu uspostavu ili održavanje zahtijevanog nivoa rezerve za ponovnu uspostavu frekvencije radi spremnosti na dodatne neravnoteže u sistemu, uključujući proizvodnu rezervu.

Član 3.

(Skratice)

Skratice koje se koriste u ovoj Metodologiji imaju sljedeće značenje:

AD - vrijednost akumulirane amortizacije stalnih sredstava,
aFRR - automatska rezerva za ponovnu uspostavu frekvencije (automatic Frequency Restoration Reserve), odnosno rezerva za ponovnu uspostavu frekvencije koja se može aktivirati automatskim regulatorom,
BOS - balansno odgovorna strana,
CAS - troškovi nabavke pomoćnih usluga,

CaFRRCap - troškovi nabavke kapaciteta aFRR-a,
 CD - troškovi amortizacije,
 CF - okvorna vrijednost nabavke električne energije za pokrivanje gubitaka u prijenosnom sistemu,
 CFCRCap - troškovi nabavke kapaciteta FCR-a,
 CGA - vrijednost besplatno preuzetih sredstava,
 CL - troškovi nabavke električne energije za pokrivanje gubitaka u prijenosnom sistemu,
 CmFRRCap - troškovi nabavke kapaciteta mFRR-a,
 CO&M - troškovi rada i održavanja,
 CPenaFRR - vrijednost naknade za neosiguravanje kapaciteta aFRR-a,
 CPenmFRR - vrijednost naknade za neosiguravanje kapaciteta mFRR-a,
 CSysOTH - ostali troškovi koji se odnose na sistemsku uslugu,
 DI (%) - troškovi obaveza (duga),
 DP - vrijednost obaveza (duga), vrijednost obaveza iz bilansa stanja,
 EP - vrijednost kapitala, vrijednost kapitala iz bilansa stanja,
 GA - besplatno preuzeta sredstva,
 k - odnos potrebnog prihoda tarifne komponente za energiju i ukupnog potrebnog prihoda,
 kaFRRCap - cjenovni koeficijent kapaciteta aFRR-a,
 kF - cjenovni koeficijent okvirne vrijednosti nabavke električne energije za pokrivanje gubitaka u prijenosnom sistemu,
 kMaxmFRRenDow - cjenovni koeficijent granične cijene balansne energije mFRR-a nadolje,
 kMaxmFRRenUp - cjenovni koeficijent granične cijene balansne energije mFRR-a nagore,
 kPenaFRRCap - koeficijent naknade za neosigurani kapacitet aFRR-a,
 kPenmFRRCap - koeficijent naknade za neosigurani kapacitet aFRR-a,
 kR - cjenovni koeficijent prekomjerno preuzete reaktivne energije iz prijenosnog sistema,
 kRG - koeficijent naknade za rad proizvođača u kapacitivnom režimu,
 kmFRRCap - cjenovni koeficijent kapaciteta mFRR-a,
 KM - konvertibilna marka,
 kvarh - jedinica za reaktivnu energiju (1 kvarh = 1000 varh),
 kW - jedinica za aktivnu snagu (1 kW = 1000 W),
 kWh - jedinica za aktivnu energiju,
 mFRR - ručna rezerva za ponovnu uspostavu frekvencije (manual Frequency Restoration Reserve), odnosno rezerva za ponovnu uspostavu frekvencije koja se može ručno aktivirati,
 paFRRen - cijena energije aFRR-a,
 paFRRenDow - cijena energije aFRR-a nadolje,
 paFRRenUp - cijena energije aFRR-a nagore,
 pBaseaFRRCap - osnovna (bazna) cijena kapaciteta aFRR-a,
 PC - vršno opterećenje koje se mjeri kod kupaca i predstavlja godišnju sumu svih mjesečnih maksimalnih snaga izmjerenih kod kupaca,
 PFaFRR - iznos neosiguranog kapaciteta aFRR-a,
 PHUDEX - cijena futures proizvoda prema HUDEX indeksu (Hungarian Derivative Energy Exchange),
 PG - dio prijenosne mrežarine koja se plaća za injektiranje energije,
 pISO G - dio tarife za rad NOS-a koja se plaća za injektiranje energije,
 pISO L - dio tarife za rad NOS-a koja se plaća za preuzimanje energije,
 PL - cijena električne energije za pokrivanje gubitaka u prijenosnom sistemu,
 PLC - dio prijenosne mrežarine koji se plaća za preuzimanje energije, a odnosi se na kapacitet (snagu),

PLE - dio prijenosne mrežarine koji se plaća za preuzimanje energije, a odnosi se na energiju,
 PMR - referentna cijena električne energije na tržištu,
 pMaxaFRRCap - granična cijena kapaciteta aFRR-a,
 pMaxaFRRCapMont - granična mjesečna cijena kapaciteta aFRR-a,
 pMaxaFRRCapYear - granična godišnja cijena kapaciteta aFRR-a,
 pMaxmFRRCapUp - granična cijena kapaciteta mFRR-a nagore,
 pMaxmFRRCapDow - granična cijena kapaciteta mFRR-a nadolje,
 pMaxmFRRenUp - granična cijena energije mFRR-a nagore,
 pMaxmFRRenDow - granična cijena energije mFRR-a nadolje,
 pPenaFRRCap - cijena naknade za neosigurani kapacitet aFRR-a,
 PR - cijena prekomjerno preuzete reaktivne energije koju kupci preuzimaju iz prijenosnog sistema,
 Preakt - cijena preuzete reaktivne energije koju proizvođači preuzimaju iz prijenosnog sistema,
 pSys - tarifa za sistemsku uslugu,
 pmFRRCap - cijena kapaciteta mFRR-a,
 pmFRRenDow - cijena energije mFRR-a nadolje,
 pmFRRenUp - cijena energije mFRR-a nagore,
 PV - nabavna vrijednost stalnih sredstava,
 RAB - regulatorna baza sredstava,
 ROA - povrat (prinos) na sredstva,
 ROE (%) - povrat na vlasnički kapital,
 RRG - dio potrebnog prihoda koji se odnosi na mrežarinu koja se plaća za injektiranje energije,
 RRISO - potrebni prihod za obavljanje regulirane djelatnosti (usluga) NOS-a,
 RRISO G - dio potrebnog prihoda NOS-a koji se odnosi na tarifu koja se plaća za injektiranu energiju,
 RRISO L - dio potrebnog prihoda NOS-a koji se odnosi na tarifu koja se plaća za preuzetu energiju,
 RISO OTH - ostali prihodi koji se odnose na rad NOS-a,
 RTR OTH - ostali prihodi koji se odnose na usluge prijenosa električne energije, uključujući prihod ostvaren iz prekogranične trgovine,
 RRL - dio potrebnog prihoda koji se odnosi na mrežarinu koja se plaća za preuzetu energiju,
 RRR - potrebni prihod za obavljanje regulirane djelatnosti (usluga) Prijenosne kompanije,
 S - razlika cijena energije aFRR-a nagore i nadolje,
 T (%) - efektivna porezna stopa na dobit, važeća za tarifni period,
 TC - vrijednost pasive iz bilansa stanja,
 WC - aktivna električna energija koja se u Bosni i Hercegovini preuzima iz prijenosnog sistema,
 WG - aktivna električna energija koju u prijenosni sistem injektiraju proizvođači priključeni na prijenosni sistem,
 WACC - ponderirani prosječni troškovi kapitala,
 WC - vrijednost radnog kapitala.

Član 4.

(Ciljevi i načela)

- (1) Prilikom određivanja tarifa uvažavaju se sljedeći ciljevi i načela:
 - a) nepristrasnost, transparentnost i sprječavanje diskriminacije,
 - b) podsticanje efikasnosti reguliranih subjekata i korisnika prijenosne mreže,
 - c) podsticanje mehanizama za povećanje energetske efikasnosti,
 - d) stvaranje stabilnih odnosa na tržištu električne energije i stabilnih uvjeta za ulagače u elektroenergetski sektor,
 - e) podsticanje razvoja prijenosne mreže tako da se nivo kvaliteta isporuke kontinuirano održava ili povećava.
- (2) Da bi se postigli ciljevi i načela iz stava (1) ovog člana tarife moraju biti zasnovane na opravdanim troškovima poslovanja, pogona, održavanja, zamjene, izgradnje ili rekonstruk-

cije objekata i opreme, uključujući pri tome razuman iznos povrata investicija, amortizaciju i poreze, uzimajući u obzir i zaštitu okoliša.

Član 5. (Vrste tarifa)

Tarife koje donosi DERK su tarifa za usluge prijenosa električne energije (prijenosna mrežarina), tarifa za rad NOS-a, tarifa za sistemsku uslugu i tarife za pomoćne usluge.

Član 6. (Naponski nivoi)

Za kupce koji su priključeni na naponske nivoe 400 kV, 220 kV i 110 kV obračunava se jedinstvena tarifa.

Član 7. (Tarifni elementi)

- (1) Tarife sadrže sljedeće tarifne elemente:
 - a) vršna snaga,
 - b) aktivna električna energija koju u prijenosnu mrežu injektiraju proizvođači priključeni na prijenosnu mrežu,
 - c) preuzeta aktivna električna energija,
 - d) prekomjerno preuzeta reaktivna energija.
- (2) Mjerenje vršne snage i aktivne električne energije definira se Mrežnim kodeksom, a prekomjerno preuzete reaktivne energije Mrežnim kodeksom i članom 37. ove Metodologije.
- (3) Pri obračunu mjesečne snage i preuzete električne energije kilovati (kW), kilovatsati (kWh) i kilovarsati (kvarh) se zaokružuju na cijele brojeve.

Član 8. (Diferenciranje tarifa)

Tarife se mogu diferencirati po sljedećim kriterijima:

- a) sezonski tarifni stavovi,
- b) dnevni tarifni stavovi,
- c) tarifni stavovi u zavisnosti od vremena trajanja vršnog opterećenja,
- d) tarifni stavovi u zavisnosti od nivoa potrošnje (blok tarifa).

Član 9. (Reguliranje cijena (tarifa))

Reguliranjem tarifa osigurava se:

- a) dugoročno poslovanje kompanija koje se bave reguliranim djelatnostima, uz pokrivanje opravdanih troškova i odgovarajući povrat na sredstva,
- b) poboljšanje produktivnosti poslovanja u okviru reguliranih djelatnosti, uz razumno i efikasno investiranje,
- c) opravdani razvoj prijenosne mreže i upravljanja prijenosnom mrežom u cilju osiguranja stabilnog i kvalitetnog snabdijevanja korisnika.

DIO DRUGI – BILANS ELEKTRIČNE ENERGIJE

Član 10. (Godišnji bilans električne energije)

- (1) NOS izrađuje godišnji bilans električne energije koji sadrži detaljne podatke o količinama za narednu godinu.
- (2) Bilans iz stava (1) ovog člana dostavlja se DERK-u ne kasnije od 31. oktobra tekuće godine.
- (3) Ovaj bilans, između ostalog, služi kao podloga za planiranje realizacije reguliranih kompanija.

Član 11. (Elementi bilansa električne energije)

NOS je, u saradnji s operatorima distributivnog sistema, proizvođačima, snabdjevačima i operatorima skladišta, dužan napraviti godišnji bilans za narednu godinu u kome je za svaki pojedini mjesec u godini sadržano sljedeće:

- a) količine prenesene energije i snage za korisnike sistema,

- b) količine prenesene energije i snage koje se isporučuju ili preuzimaju iz distributivnih sistema,
- c) količine aktivne električne energije koju u prijenosnu mrežu injektiraju proizvođači priključeni na prijenosni sistem,
- d) količine aktivne električne energije koju u distributivne sisteme injektiraju proizvođači priključeni na prijenosni i distributivne sisteme,
- e) količinski obim potrebnih pomoćnih usluga.

DIO TREĆI – TARIFA ZA USLUGE PRIJENOSA ELEKTRIČNE ENERGIJE (PRIJENOSNA MREŽARINA)

Član 12.

(Finansiranje Prijenosne kompanije)

- (1) Prijenosna kompanija finansira se iz pružanja usluga korisnicima sistema koje obračunava i fakturira po odobrenim mrežarinama, od dodjele prava na korištenje prekograničnih prijenosnih kapaciteta i od neto iznosa (prihod-rashod) ostvarenog iz Mehanizma kompenzacije između operatora prijenosnog sistema (ITC mehanizam).
- (2) Prijenosna kompanija se finansira i iz drugih izvora, kao što su naknade za priključak na prijenosnu mrežu.

Član 13.

(Metoda poštanske marke)

Za utvrđivanje prijenosne mrežarine koristi se netransakcijska metoda poštanske marke. Metoda se primjenjuje na sve naponske nivoe i sve vrste korisnika uz jedinstvene tarifne stavove na cijelom području Bosne i Hercegovine.

Član 14.

(Prijenosna mrežarina)

- (1) Prijenosna mrežarina je namijenjena za pokrivanje troškova poslovanja Prijenosne kompanije.
- (2) Prijenosna mrežarina plaća se Prijenosnoj kompaniji jednom u mjesecu.
- (3) Prijenosnu mrežarinu plaćaju korisnici sistema.
- (4) Prijenosna mrežarina ne sadrži naknadu za priključak na mrežu.

Član 15.

(Utvrdjivanje prijenosne mrežarine)

- (1) Prijenosna mrežarina sastoji se iz dijela prijenosne mrežarine koja se plaća za preuzimanje električne energije iz prijenosnog sistema i dijela prijenosne mrežarine koja se plaća za injektiranje električne energije u prijenosni sistem.
- (2) Dio prijenosne mrežarine koji se plaća za preuzimanje električne energije iz prijenosnog sistema sastoji se iz dvije komponente:
 - a) komponenta prijenosne mrežarine koja se odnosi na energiju p_{LE} i koja predstavlja odnos potrebnog prihoda komponente za energiju $k \times RR_L$ i aktivne električne energije koja se u Bosni i Hercegovini preuzima iz prijenosnog sistema W_C :

$$p_{LE} = k \times RR_L / W_C$$
 gdje je:
 RR_L - dio potrebnog prihoda koji se odnosi na mrežarinu koja se plaća za preuzetu energiju,
 W_C - aktivna električna energija koja se u Bosni i Hercegovini preuzima iz prijenosnog sistema,
 k - odnos potrebnog prihoda komponente za energiju i ukupnog potrebnog prihoda.
 - b) komponenta prijenosne mrežarine koja se odnosi na snagu p_{LC} i koja predstavlja odnos potrebnog prihoda komponente za snagu $(1 - k) \times RR_L$ i vršnog opterećenja P_C koje se mjeri kod kupaca:

$$p_{LC} = (1 - k) \times RR_L / P_C$$
 gdje je:

- Р_с - вршно opterećenje koje se mjeri kod kupaca i predstavlja godišnju sumu svih mjesečnih maksimalnih snaga izmjerenih kod kupaca.
- (3) Na osnovu učešća konstantne energije u godišnjem dijagramu opterećenja za prethodnu godinu, utvrđuje se odnos komponente energije i komponente snage. Kao početna vrijednost utvrđuje se učešće snage u iznosu 35%.
- (4) Dio prijenosne mrežarine koji se plaća za injektiranje električne energije u prijenosni sistem iznosi:

$$P_G = RR_G / W_G$$

gdje je:

RR_G - dio potrebnog prihoda koji se odnosi na mrežarinu koja se plaća za injektiranje energije,
W_G - aktivna električna energija koju u prijenosni sistem injektiraju proizvođači priključeni na prijenosni sistem.

- (5) Dio potrebnog prihoda koji se odnosi na mrežarinu koja se plaća za injektiranje energije RR_G može iznositi od 0 do 10% potrebnog prihoda za obavljanje regulirane djelatnosti Prijenosne kompanije RR_{TR}.

Član 16.

(Određivanje potrebnog prihoda)

- (1) Potrebni prihod za obavljanje prijenosne djelatnosti se formira na osnovu:
- troškova rada i održavanja,
 - troškova amortizacije,
 - izdataka utvrđenih zakonom,
 - povrata (prinos) na sredstva.
- (2) Troškovi koji se odnose na obavljanje nereguliranih djelatnosti nisu predmet regulacije i isključuju se iz reguliranih prihoda. Sve troškove i prihode koji se odnose na neregulirane djelatnosti potrebno je računovodstveno razdvojiti i voditi odvojeno od onih koji se odnose na reguliranu djelatnost.
- (3) Potrebni prihod za obavljanje regulirane djelatnosti se izračunava na osnovu sljedećeg izraza:

$$RR_{TR} = C_{O\&M} + C_D + (RAB \times WACC) - R_{TR\ OTH}$$

gdje je:

C_{O&M} - troškovi rada i održavanja,

C_D - troškovi amortizacije,

RAB - regulatorna baza sredstava,

WACC - ponderirani prosječni troškovi kapitala,

R_{TR OTH} - ostali prihodi koji se odnose na usluge prijenosa električne energije uključujući prihod ostvaren od prekogranične trgovine.

- (4) U slučaju odstupanja od planiranog obima usluga, izvršava se podešavanje potrebnog prihoda za naredni tarifni period.

Član 17.

(Troškovi rada i održavanja)

- (1) Troškovi rada i održavanja C_{O&M} su opravdani troškovi koji nastaju usljed rada (eksploatacije) i održavanja prijenosne mreže u skladu sa tehničkim standardima koji se upotrebljavaju u Bosni i Hercegovini, važećih zakonskih propisa i internih akata regulirane kompanije. U ove troškove, između ostalog, ulazi i regulatorna naknada.
- (2) DERK priznaje opravdane troškove koji mogu biti određeni i na osnovu uporednih analiza (benchmarking). Pri tome se uzimaju u obzir i specifične karakteristike regulirane kompanije.
- (3) DERK razlikuje onaj dio troškova rada i održavanja na koje regulirana kompanija u svom radu može uticati i koji se prema tome mogu planirati i kontrolirati, od onih troškova koje nije moguće ni planirati ni kontrolirati.

- (4) Kontrolirani troškovi rada i održavanja se planiraju na osnovu ostvarenja iz poslovanja za prethodnu godinu. Nekontrolirani troškovi su predmet procjene DERK-a i zavisno od te procjene mogu se uvažiti kod određivanja potrebnog prihoda.

- (5) Iznos regulatorne naknade, koji regulirana kompanija unosi u troškove rada i održavanja, utvrđuje DERK svojim finansijskim planom, na način predviđen važećim propisima.

Član 18.

(Amortizacija)

Obračun amortizacije se obavlja u skladu s usvojenim računovodstvenim politikama definiranim u Pravilniku o računovodstvu ili drugom internom aktu koji je usaglašen s važećim propisima i međunarodnim računovodstvenim standardima. Iznos amortizacije dobiven na ovaj način priznaje se kod određivanja potrebnog prihoda.

Član 19.

(Povrat (prinos) na sredstva)

- (1) Povrat na sredstva se izračunava na osnovu regulatorne baze sredstava i ponderiranih prosječnih troškova kapitala:

$$ROA = RAB \times WACC$$

gdje je:

ROA - povrat (prinos) na sredstva,

RAB - regulatorna baza sredstava,

WACC - ponderirani prosječni troškovi kapitala.

- (2) Povrat na sredstva se računa na osnovu vrijednosti regulatorne baze sredstava uzimanjem u obzir ponderiranih prosječnih troškova kapitala. Kod proračuna ponderiranih prosječnih troškova se uzima u obzir odnos između kapitala i obaveza iz bilansa stanja.
- (3) Regulatornu bazu sredstava (RAB), kao osnovu za izračunavanje povrata sredstava, čine stalna sredstva i potrebni iznos trajnih obrtnih sredstava (tekuća sredstva).
- (4) U regulatornu bazu sredstava uključuje se nabavna vrijednost stalnih sredstava umanjena za akumuliranu amortizaciju. Besplatno preuzeta sredstva, odnosno sredstva dobivena bez naknade, ne ulaze u regulatornu bazu.
- (5) Iznos obrtnih sredstava koji ulazi u regulatornu bazu (radni ili optičajni kapital), jednak je neto obrtnim sredstvima (net working capital) i izračunava se kao razlika između ukupnih obrtnih ili tekućih sredstava i ukupnih obaveza, sa rokom dospjeća do jedne godine.
- (6) Regulatorna baza sredstava, u cilju proračuna potrebnog prihoda, određuje se na sljedeći način:

$$RAB = PV - AD - GA + WC$$

gdje je:

PV - nabavna vrijednost stalnih sredstava,

AD - vrijednost akumulirane amortizacije stalnih sredstava,

WC - vrijednost radnog (optičajnog) kapitala,

GA - besplatno preuzeta sredstva.

- (7) U regulatornu bazu sredstava mogu biti uključena samo ona sredstva koja se upotrebljavaju za obavljanje reguliranih djelatnosti u nadležnosti DERK-a.
- (8) Ulaganja u osnovna sredstva se procjenjuju i priznaju u skladu sa ciljem održavanja potrebnog obima i standardnog kvaliteta usluga u reguliranoj djelatnosti.
- (9) Za utvrđivanje opravdanosti svakog pojedinog ulaganja u osnovna sredstva koje se obavlja u okviru regulirane djelatnosti DERK provjerava:
- opravdanost investicije sa aspekta poboljšanja kvaliteta i sigurnosti snabdjevanja, a sve u skladu sa predviđenim rastom potrošnje,

- b) usklađenost ulaganja sa postojećim razvojnim programima (planovima).
- (10) DERK može odlučiti da obavi reviziju regulatorne baze sredstava. U cilju uspostavljanja što realnije mrežarine, može se pristupiti reviziji regulatorne baze sredstava u svakom tarifnom periodu.
- (11) Ponderirani prosječni troškovi kapitala se upotrebljavaju za proračun povrata po sljedećoj formuli:

$$WACC(\%) = \frac{EP}{TC} \times \frac{ROE}{1 - \frac{T}{100}} + \frac{DP}{TC} \times DI$$

gdje je:

EP - vrijednost kapitala (vrijednost kapitala iz bilansa stanja),

DP - vrijednost obaveza (duga) (vrijednost obaveza iz bilansa stanja),

TC - vrijednost pasive iz bilansa stanja,

ROE (%) - povrat na kapital,

DI (%) - troškovi obaveza (duga),

T (%) - efektivna porezna stopa na dobit, važeća za tarifni period.

- (12) WACC se izračunava na osnovu odnosa između kapitala i obaveza u testnoj godini. DERK može utvrditi zacrtani (projektirani) odnos između kapitala i duga koji služi za obračun ponderiranih prosječnih troškova kapitala.
- (13) DERK odobrava stopu povrata na kapital za svaki tarifni period.
- (14) Troškovi duga se priznaju na osnovu stvarnih obaveza Prijenosne kompanije. Za buduća zaduženja DERK odobrava troškove duga vodeći računa o visini kamatnih stopa na finansijskom tržištu.

DIO ČETVRTI – TARIFA ZA RAD NEZAVISNOG OPERATORA SISTEMA U BOSNI I HERCEGOVINI I TARIFE ZA POMOĆNE USLUGE

Član 20.

(Finansiranje NOS-a)

NOS se finansira obavljanjem svojih aktivnosti koje obračunava prema tarifama donijetim DERK-ovim odlukama i fakturira jednom mjesečno, kao i iz drugih izvora.

Član 21.

(Tarifa za rad NOS-a)

Tarifa za rad NOS-a namijenjena je za pokrivanje troškova rada NOS-a koji nastaju obavljanjem djelatnosti propisanih čl. 2. i 7. Zakona o osnivanju Nezavisnog operatora sistema za prijenosni sistem u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 35/04).

Član 22.

(Utvrđivanje tarife za rad NOS-a)

- (1) Tarifa za rad NOS-a sastoji se iz dijela koji se plaća za preuzimanje energije i dijela koji se plaća za injektiranje energije.
- (2) Dio tarife za rad NOS-a koji se plaća za preuzimanje energije iznosi:
- $$P_{ISOL} = RR_{ISOL} / W_C$$
- gdje je:
- RR_{ISOL} - dio potrebnog prihoda NOS-a koji se odnosi na preuzimanje energije,
- W_C - aktivna električna energija koja se u Bosni i Hercegovini preuzima iz prijenosnog sistema.
- (3) Dio tarife za rad NOS-a koji se plaća za injektiranje energije iznosi:
- $$P_{ISOG} = RR_{ISOG} / W_G$$
- gdje je:

RR_{ISOG} - dio potrebnog prihoda NOS-a koji se odnosi na injektiranu energiju,

W_G - aktivna električna energija koja se injektira u prijenosni sistem.

- (4) Dio potrebnog prihoda NOS-a koji se odnosi na injektiranu energiju RR_{ISOG} iznosi od 0 do 10% potrebnog prihoda za obavljanje regulirane djelatnosti NOS-a RR_{ISO}.

Član 23.

(Određivanje potrebnog prihoda)

- (1) Potrebni prihod za obavljanje djelatnosti NOS-a formira se na osnovu:
- troškova rada i održavanja,
 - troškova amortizacije,
 - izdataka utvrđenih zakonom.
- (2) Potrebni prihod za obavljanje regulirane djelatnosti se izračunava na osnovu sljedećeg izraza:
- $$RR_{ISO} = C_{O\&M} + C_D - R_{ISO\ OTH}$$

gdje je:

C_{O&M} - troškovi rada i održavanja,

C_D - troškovi amortizacije,

R_{ISO OTH} - ostali prihodi koji se odnose na rad NOS-a.

- (3) U slučaju odstupanja ostvarenog obima usluga od planiranog, obavlja se podešavanje potrebnog prihoda za naredni tarifni period.

Član 24.

(Troškovi rada i održavanja)

- (1) Troškovi rada i održavanja C_{O&M} su opravdani troškovi koji nastaju usljed rada i održavanja sredstava NOS-a u skladu sa tehničkim standardima koji se upotrebljavaju u Bosni i Hercegovini, važećih zakonskih propisa i internih akata regulirane kompanije. U ove troškove ulaze troškovi duga na pozajmljena sredstva i regulatorna naknada.
- (2) DERK priznaje opravdane troškove koji mogu biti određeni na osnovu uporednih analiza (benchmarking). Pri tome se uzimaju u obzir i specifične karakteristike regulirane kompanije.
- (3) Ulaganja u osnovna sredstva se procjenjuju i priznaju u skladu sa ciljem održavanja potrebnog obima i standardnog kvaliteta usluga u reguliranoj djelatnosti.
- (4) Za utvrđivanje opravdanosti svakog pojedinog ulaganja u osnovna sredstva koje se obavlja u okviru regulirane djelatnosti, DERK provjerava:
- opravdanost investicije sa aspekta poboljšanja kvaliteta i sigurnosti snabdjevanja, a sve u skladu sa predviđenim rastom potrošnje,
 - usklađenost ulaganja sa postojećim razvojnim programima (planovima).

Član 25.

(Amortizacija)

Obračun amortizacije se obavlja u skladu sa usvojenim računovodstvenim politikama definiranim u Pravilniku o računovodstvu ili drugom internom aktu koji je usaglašen sa zakonskom regulativom i važećim međunarodnim računovodstvenim standardima. Iznos amortizacije dobiven na ovaj način priznaje se kod određivanja potrebnog prihoda.

Član 26.

(Tarife za pomoćne i sistemsku uslugu)

- (1) Tarife za pomoćne i sistemsku uslugu se dizajniraju tako da pokriju troškove nabavke pomoćnih usluga. NOS nabavlja pomoćne usluge putem javnih ponuda.
- (2) Pomoćne usluge mogu isporučivati svi subjekti u elektro-energetskom sektoru koji imaju mogućnost da osiguraju ove usluge. NOS obavlja nabavku pomoćnih usluga kroz transakcije s davaocima tih usluga, a vrši isporuku sistemске

услуге у циљу оптimalног управљања пријеносним системом и управљања загушењима (redispeping, трговина у супротном смјеру и друго). NOS је обавезан да направи процјену потребног обима свих помоћних услуга на годишњем нивоу и да утврди финансијски износ за сваку појединачну услугу на годишњем нивоу, као и укупни финансијски износ свих потребних помоћних услуга и износ тарифе за системску услугу.

- (3) Помоћне услуге су:
- regulacija frekvencije i aktivne snage,
 - regulacija napona i reaktivne snage,
 - moгућност pokretanja elektrana bez vanjskog napajanja,
 - pokriivanje gubitaka električne energije u prijenosnom sistemu,
 - eliminiranje debalansa (odstupanja od dnevnog rasporeda).
- (4) Помоћне услуге које се односе на регулацију фреквенције и активне снаге називају се балансне услуге и њих чине:
- rezerva za održavanje frekvencije (FCR),
 - rezerva za ponovnu upostavu frekvencije (FRR) koja može biti:
 - automatska rezerva za ponovnu uspostavu frekvencije (aFRR) sa standardnim ili posebnim proizvodom,
 - ručna rezerva za ponovnu uspostavu frekvencije (mFRR),
 - zamjenska rezerva (RR).
- (5) Све трошкове везане за набавку помоћних услуга и приходе од пружања системске услуге NOS води и обрачунава одвојено од трошкова и прихода који се признају у оквиру тарифе за рад NOS-а.
- (6) Изузетно, у случају немогућности набавке помоћних услуга путем јавних понуда, недостајући дио помоћних услуга се набавља на регулирани начин. У том случају NOS за сваку помоћну услугу одређује недостајући обим и субјекте који пружају услугу с припадајућим количинама.
- (7) Цијене по којима се осигуравају недостајуће количине једнаке су просјечним ponderiranim цијенама прихваћених понуда у поступцима јавне набавке наведених услуга, изузев за набавку електричне енергије за покривање губитака у пријеносном систему за коју се примјењује просјечна мјесечна цијена базне енергије (baseload) остварена на тржишту за дан унапријед Мађарске берзе електричне енергије (HUPX) – HUPX DAM индекси.
- (8) Информацију о набавци помоћних услуга за сваки мјесец, као и о кретању просјечних мјесечних цијена на HUPX-у, NOS доставља DERK-у.

Члан 27.

(Rezerva za održavanje frekvencije – FCR)

- Potrebnu rezervu za održavanje frekvencije NOS osigurava na tržištu putem javnih ponuda. Proces nabavke je definiran Procedurama za pomoćne usluge koje izrađuje NOS.
- Postupak za nabavku rezerve za održavanje frekvencije realizira se na godišnjem nivou. U slučaju nemogućnosti nabavke cjelokupnog potrebnog obima rezerve na godišnjem nivou, organizira se nabavka na mjesečnom nivou.
- U slučaju da potrebni kapacitet nije osiguran u tržišnoj proceduri nabavke, NOS potrebni nivo rezerve održavanja frekvencije raspoređuje na pružaoce balansnih usluga koji imaju objekte registrirane za pružanje usluge, vodeći računa o raspoloživosti proizvodnih jedinica tokom cijelog perioda u kojem je potrebno pružati uslugu.
- U slučaju aktiviranja usluge održavanja frekvencije svaki pružalac usluge ima pravo na finansijsku naknadu za energiju. Naknada za energiju je proporcionalna aktiviranoj

energiji i cijeni energije za održavanje frekvencije na nivou sinhronog područja kontinentalne Evrope, prema Okvirnom sporazumu za sinhrono područje Regionalne grupe kontinentalne Evrope (u daljnjem tekstu: SAFA sporazum).

- Metodologiju određivanja aktivirane energije i cijene aktivirane energije, obračun kao i tehničke pojedinosti koje se односе на пружање ове услуге NOS definira u Procedurama za pomoćne usluge.

Члан 28.

(Automatska rezerva za ponovnu uspostavu frekvencije (aFRR) – kapacitet)

- NOS određuje obim potrebne automatske rezerve za ponovnu uspostavu frekvencije (aFRR) – kapacitet u regulacijskom području BiH za svaki kalendarski mjesec u godini i to za vršni i nevršni period posebno. Obim potrebnog aFRR-a se određuje za aFRR standardnim proizvodom i za aFRR posebnim proizvodom.
- Vršni period opterećenja je svakog dana od 6 do 24 sati, a nevršni period opterećenja je svakog dana od 0 do 6 sati.
- NOS osigurava aFRR nabavkom na tržištu putem javnih ponuda. NOS je dužan da sa pružiocima usluga zaključuje ugovore u kojima je preciziran obim usluga s detaljnim energetskim i finansijskim veličinama i ostalim potrebnim podacima.
- Postupak nabavke aFRR-a se realizira na godišnjem i mjesečnom nivou, u skladu s propisima o javnim nabavkama.
- Mjesečne nabavke aFRR-a se organiziraju radi nabavke nedostajućih količina. Za one mjesece za koje je potrebn aFRR u potpunosti nabavljen putem godišnje nabavke, mjesečna nabavka se ne organizira.
- NOS rangira podnesene ponude prema ponuđenoj cijeni aFRR-a i vrši izbor najpovoljnijih ponuda do nivoa potrebne količine. Automatska rezerva za ponovnu uspostavu frekvencije plaća se po ponuđenoj cijeni.
- U slučaju da kroz godišnju i mjesečnu tržišnu proceduru nije nabavljen potreban obim aFRR-a za određeni mjesec, NOS vrši raspodjelu nedostajućih količina na pojedine pružaoce usluga, uzimajući u obzir količine nabavljene primjenom tržišnih procedura i pružaoce od kojih su te količine nabavljene. Cijena tako nabavljenog aFRR-a jednaka je prosječnoj ponderiranoj cijeni aFRR-a osiguranog prihvatanjem najpovoljnijih ponuda iz stava (5) ovog člana.
- Granična cijena aFRR-a se definira u cilju zaštite učesnika na tržištu, prvenstveno kupaca u uvjetima nedovoljno razvijene konkurencije na tržištu. Granična cijena aFRR-a jednaka je umnošku osnovne cijene aFRR-a i predefinisiranog koeficijenta $k_{aFRRCap}$ koji osigurava dovoljne podsticaje pružiocima za osiguranje aFRR-a:

$$p_{MaxaFRRCap} = k_{aFRRCap} \times p_{BaseaFRRCap}; \quad 1,1 \leq k_{aFRRCap} \leq 1,5.$$
- Osnovna cijena aFRR-a je jednaka većoj vrijednosti između fiksnih troškova najskuplje proizvodne jedinice koja daje aFRR i tržišne vrijednosti ove rezerve:

$$p_{BaseaFRRCap} = \max(\text{capital costs, market value}).$$
- Tržišna vrijednost aFRR-a (market value) se izračunava na različit način, u zavisnosti od vrste tržišne procedure za nabavku, odnosno da li je godišnja ili mjesečna, a na osnovu godišnjih i mjesečnih forward cijena na berzi električne energije.
- Graničnu cijenu i ulazne parametre za određivanje tržišne vrijednosti aFRR-a objavljuje DERK, najmanje 10 dana prije početka tržišne procedure za nabavku ove rezerve.
- Cijena naknade za neispunjavanje obaveze osiguranja dodijeljene količine aFRR-a u funkciji je granične cijene aFRR-a. Granična cijena aFRR-a zavisi od toga da li je rezultat godišnje $p_{MaxaFRRCapYear}$ ili mjesečne nabavke

$p_{\text{MaxaFRRCapMont}}$, a cijena naknade je definirana kao funkcija veće vrijednosti od te dvije cijene.

- (13) Granična cijena aFRR-a (KM/MW/h) određuje se za svaki kalendarski mjesec. U slučaju da pružalac nije u stanju da osigura alociranu obaveznu količinu aFRR-a ili da pružalac koji je ugovorio osiguravanje aFRR-a ne nominira tu rezervu NOS-u na dan $D - 1$, cijena naknade iznosi:

$$p_{\text{PenaFRRCap}} = (k_{\text{PenaFRRCap}} - 1) \times \max(p_{\text{MaxaFRRCapYear}}, p_{\text{MaxaFRRCapMont}}); \quad 1,1 \leq k_{\text{PenSecCap}} \leq 1,25.$$

- (14) Ukupna finansijska vrijednost naknade za neosiguravanje dodijeljene količine aFRR-a jednaka je umnošku količine neosigurane rezerve P_{FalaFRR} i cijene naknade $p_{\text{PenaFRRCap}}$ za neosiguranu rezervu:

$$C_{\text{PenaFRR}} = P_{\text{FalaFRR}} \times p_{\text{PenaFRRCap}}.$$

Član 29.

(Automatska rezerva za ponovnu uspostavu frekvencije posebnim proizvodom – kapacitet)

- (1) Uzimajući u obzir potrebe sistema za specifičnom rezervom za ponovnu uspostavu frekvencije zbog integracije obnovljivih izvora energije, uz standardni proizvod, može se koristiti automatska rezerva za ponovnu uspostavu frekvencije posebnim proizvodom.
- (2) Odredbe navedene u članu 28. primjenjuju se na određivanje i izračun cijena automatske rezerve za ponovnu uspostavu frekvencije standardnim proizvodom i automatske rezerve za ponovnu uspostavu frekvencije posebnim proizvodom.

Član 30.

(Automatska rezerva za ponovnu uspostavu frekvencije (aFRR) – energija)

- (1) Svi pružaoci koji su ugovorili osiguravanje aFRR-a su obavezni da dostave ponude za isporuku balansne energije u skladu s kapacitetima koje su ugovorili.
- (2) Ponude za balansnu energiju dostavljaju se u skladu s Pravilnikom o radu tržišta balansne energije koji izrađuje NOS.
- (3) Za dostavljanje ponuda za energiju aFRR-a mogu se uvesti dodatna ograničenja u smislu simetričnog opsega regulacije, broja ponuda jednog pružaoca balansnih usluga i razlike u cijenama energije za pozitivni i negativni aFRR, što se definira u Pravilniku o radu dnevnog tržišta balansne energije kojeg na transparentan način izrađuje NOS. Automatska ili ručna aktivacija ponuda vrši se prema listi ekonomskog prvenstva (Merit Order List), pri čemu se aktiviraju najpovoljnije ponude. Povoljnija ponuda u slučaju pozitivne balansne energije je ponuda s nižom, dok je povoljnija ponuda u slučaju negativne balansne energije ponuda s višom cijenom.
- (4) Do ispunjenja tehničkih preduvjeta za aktivaciju i obračun aFRR-a prema listi ekonomskog prvenstva iz stava (3) ovog člana, aktivacija aFRR-a se može vršiti proporcionalno opsegu aFRR-a pojedinih pružalaca balansnih usluga.
- (5) Energija aFRR-a se pružaocima plaća po ponuđenim cijenama.
- (6) U slučaju proporcionalne aktivacije aFRR-a iz stava (4) ovog člana, razlika između ponuđene cijene energije aFRR-a nagore p_{aFRREnUp} i cijene energije aFRR-a nadolje $p_{\text{aFRREnDow}}$ u određenom satu je unutar reguliranog opsega, odnosno manja je ili jednaka maksimalnoj vrijednosti ove razlike S (€/MWh):

$$p_{\text{aFRREnUp}} - p_{\text{aFRREnDow}} \leq S.$$

- (7) Vrijednost veličine S određuje DERK.

Član 31.

(Ručna rezerva za ponovnu uspostavu frekvencije (mFRR) – kapacitet)

- (1) NOS određuje obim potrebne ručne rezerve za ponovnu uspostavu frekvencije (mFRR) – kapacitet u LFC području BiH za svaki kalendarski mjesec u godini, uzimajući u obzir i postojeće aranžmane o zajedničkoj rezervi u LFC bloku Slovenija – Hrvatska – Bosna i Hercegovina i druge aranžmane na nivou ENTSO-E-a.
- (2) NOS određuje posebno obim potrebnog mFRR-a nagore i obim potrebnog mFRR-a nadolje.
- (3) NOS osigurava mFRR nabavkom na tržištu putem javnih ponuda. NOS je dužan da sa pružaocima usluga zaključi ugovore u kojima je preciziran obim usluga s detaljnim energetskim i finansijskim veličinama i ostalim potrebnim podacima.
- (4) Postupak nabavke mFRR-a se realizira na godišnjem i mjesečnom nivou, u skladu s propisima o javnim nabavkama.
- (5) U slučaju nemogućnosti nabavke cjelokupnog potrebnog obima rezerve na godišnjem nivou, organiziraju se nabavke nedostajućih vrijednosti rezerve na mjesečnom nivou.
- (6) NOS rangira sve podnijete ponude prema cijeni i vrši izbor najpovoljnijih ponuda rezerve (ili svih ponuđenih količina, ukoliko su ponuđene količine manje od potrebnih).
- (7) Cijena mFRR-a p_{mFRRCap} je jednaka ponuđenoj cijeni mFRR-a koja je izabrana u procesu nabavke.
- (8) U cilju zaštite tržišnog mehanizma definira se granična cijena mFRR-a nagore kao:
- $$p_{\text{MaxmFRRCapUp}} = k_{\text{mFRRCap}} \times p_{\text{mFRRCap}}; \quad 1,1 \leq k_{\text{mFRRCap}} \leq 1,5$$
- i granična cijena mFRR-a nadolje kao:
- $$p_{\text{MaxmFRRCapDow}} = 0,25 \times k_{\text{mFRRCap}} \times p_{\text{mFRRCap}}; \quad 1,1 \leq k_{\text{mFRRCap}} \leq 1,5.$$
- (9) Granične cijene iz stava (8) ovog člana i osnovne ulazne parametre za njihovo određivanje donosi DERK.

Član 32.

(Ručna rezerva za ponovnu uspostavu frekvencije (mFRR) – energija)

- (1) Koristeći dnevno tržište balansne energije, NOS nabavlja potrebnu balansnu energiju kako bi u realnom vremenu bio u stanju da korigira odstupanja od balansa snaga i referentne vrijednosti frekvencije u LFC području BiH.
- (2) NOS je odgovoran za organiziranje i administriranje dnevnog tržišta balansne energije, a DERK vrši nadzor nad radom ovog tržišta.
- (3) Na dnevnom tržištu balansne energije se prikupljaju ponude za balansnu energiju i to posebno za pozitivnu balansnu energiju (energiju regulacije nagore) i za negativnu balansnu energiju (energiju regulacije nadolje).
- (4) Dostavljanje ponuda za energiju ručne rezerve za ponovnu uspostavu frekvencije (mFRR-a) vrši se prema odredbama Pravilnika o radu dnevnog tržišta balansne energije, kojeg na transparentan način donosi NOS.
- (5) Cijena balansne energije mFRR-a nagore p_{mFRREnUp} i balansne energije mFRR-a nadolje $p_{\text{mFRREnDow}}$ je ograničena u cilju zaštite tržišnog nadmetanja. Granična cijena balansne energije mFRR nagore jednaka je umnošku vrijednosti referentne cijene električne energije na tržištu p_{MR} i koeficijenta $k_{\text{MaxmFRREnUp}}$:
- $$p_{\text{MaxmFRREnUp}} = k_{\text{MaxmFRREnUp}} \times p_{\text{MR}}.$$
- (6) Granična cijena balansne energije mFRR-a nadolje $p_{\text{MaxmFRREnDow}}$ jednaka je negativnom umnošku vrijednosti referentne cijene električne energije na tržištu p_{MR} i koeficijenta $k_{\text{MaxTerEnDow}}$:

$$p_{\text{MaxmFRREnDow}} = -k_{\text{MaxmFRREnDow}} \times p_{\text{MR}}.$$

- (7) Granične cijene balansne energije m_{FRR} -a i vrijednosti koeficijenata $k_{\text{MaxmFRREnUp}}$ i $k_{\text{MaxmFRREnDow}}$ donosi DERK.

Član 33.

(Tarifa za sistemsku uslugu)

- (1) Tarifa za sistemsku uslugu p_{Sys} služi za pokrivanje troškova nabavke rezerve za održavanje frekvencije C_{FCRCap} , troškova nabavke rezerve za automatsku ponovnu uspostavu frekvencije C_{aFRRCap} , troškova nabavke rezerve za ručnu ponovnu uspostavu frekvencije C_{mFRRCap} , troškova nabavke zamjenske rezerve C_{RR} , te troškova nabavke električne energije za pokrivanje gubitaka u prijenosnom sistemu C_{L} i ostalih troškova koji se odnose na sistemsku uslugu C_{SysOTH} .
- (2) Tarifa za sistemsku uslugu iznosi:

$$p_{\text{Sys}} = (C_{\text{FCRCap}} + C_{\text{aFRRCap}} + C_{\text{mFRRCap}} + C_{\text{RR}} + C_{\text{L}} + C_{\text{SysOTH}}) / W_{\text{C}}$$
gdje je:
 W_{C} - aktivna električna energija koja se u Bosni i Hercegovini pružima iz prijenosnog sistema (kWh).
- (3) NOS dostavlja fakture za sistemsku uslugu svim licenciranim subjektima koji preuzimaju električnu energiju iz prijenosnog sistema.
- (4) Troškove nabavke rezerve za održavanje frekvencije, rezerve za obnovu frekvencije, zamjenske rezerve, električne energije za pokrivanje gubitaka u prijenosnom sistemu i ostalih troškova koji se odnose na sistemsku uslugu NOS utvrđuje na godišnjem nivou, nakon obavljenog postupka nabavke ovih usluga. U slučaju nepotpune nabavke, za potrebe određivanja tarife za sistemske usluge može se koristiti procjena ukupnih godišnjih troškova.
- (5) Tarifu za sistemsku uslugu određuje DERK jednom godišnje, i podešava je po potrebi.

Član 34.

(Regulacija napona i reaktivne snage)

- (1) Proizvodne jedinice priključene na prijenosni sistem na vlastiti trošak održavaju napon u propisanim granicama u skladu s Mrežnim kodeksom i svojim pogonskim dijagramom.
- (2) Izuzetno od odredbe stava (1) ovog člana, u situaciji povišenih napona u prijenosnom sistemu, DERK može propisati naknadu koja se plaća proizvodnim jedinicama za rad u kapacitivnom (podpobudnom) režimu s faktorom snage manjim od 0,95 ($\cos \varphi < 0,95$ kapacitivno), kada proizvođači preuzimaju reaktivnu energiju iz prijenosnog sistema i na taj način smanjuju prisutni suficit reaktivne snage i energije.
- (3) Naknada iz stava (2) ovog člana propisuje se na osnovu analize rada elektroprijenosnog sistema koju, na vlastitu inicijativu ili na zahtjev DERK-a, obavlja NOS i pokazatelja da takav režim rada proizvodnih jedinica značajno doprinosi dovođenju napona u 400 kV i 220 kV čvorištima u granice propisane Mrežnim kodeksom.
- (4) Naknada za rad proizvođača u kapacitivnom režimu je proporcionalna količini preuzete reaktivne energije i cijene za preuzetu reaktivnu energiju iz prijenosnog sistema p_{reakt} (KM/Mvarh) koja predstavlja umnožak koeficijenta k_{RG} i referentne cijene električne energije na tržištu p_{MR} :

$$p_{\text{reakt}} = k_{\text{RG}} \times p_{\text{MR}}; \quad k_{\text{RG}} \geq 0$$
gdje je k_{RG} koeficijent naknade za rad proizvođača u kapacitivnom režimu.
- (5) Naknadu iz stava (4) ovog člana i ulazne parametre za njeno određivanje donosi DERK.

Član 35.

(Mogućnost pokretanja elektrana bez vanjskog napajanja)

Proizvodne jedinice koje imaju mogućnost pokretanja elektrane bez vanjskog (eksternog) napajanja pružaju ovu uslugu uz naknadu koja se utvrđuje u fiksnom iznosu. Finansijska naknada pokriva trošak pokretanja proizvodnog modula (black start) i trošak postupka ispitivanja (kvalificiranja) za mogućnost pružanja ove usluge koji provodi NOS.

Član 36.

(Troškovi gubitaka u prijenosnom sistemu)

- (1) Proračun opravdanih troškova nastalih usljed gubitaka električne energije u prijenosnom sistemu, zasniva se na iznosu prijenosnih gubitaka u godišnjem bilansu električne energije i nabavnim cijenama električne energije za pokrivanje prijenosnih gubitaka.
- (2) NOS osigurava energiju za pokrivanje gubitaka u prijenosnom sistemu nabavkom na tržištu putem javnih ponuda. NOS je dužan da s pružiocima ove usluge zaključi ugovore.
- (3) NOS nabavlja energiju za pokrivanje gubitaka na mjesečnom nivou, a u zavisnosti od procjene situacije na tržištu električne energije, te u cilju optimiziranja nabavke s aspekta cijena i količina, opredjeljuje se za godišnje, polugodišnje, tromjesečne ili mjesečne postupke nabavke, vodeći se najboljom praksom.
- (4) Prosječna cijena električne energije koja se dobije godišnjom nabavkom električne energije za pokrivanje gubitaka u prijenosnom sistemu je referentna cijena električne energije na tržištu p_{MR} . Ova cijena se može koristiti kao referentna u cilju određivanja drugih cijena propisanih Metodologijom.
- (5) Prilikom nabavke električne energije na tržištu na način predviđen u stavu (3) ovog člana, NOS određuje okvirni iznos nabavke C_{F} koji je jednak umnošku nabavljene energije W_{F} i cijene futures proizvoda prema HUDEX indeksu p_{HUDEX} za predmetni period nabavke, uvećane za koeficijent k_{F} :

$$C_{\text{F}} = k_{\text{F}} \times W_{\text{F}} \times p_{\text{HUDEX}}; \quad k_{\text{F}} \geq 1.$$
Relevantne cijene futures proizvoda su one koje su važeće na dan objave javne ponude (tendera). Koeficijent k_{F} donosi DERK.
- (6) U svrhu definiranja cijena električne energije za pokrivanje gubitaka u prijenosnom sistemu, DERK svojom odlukom može odrediti korištenje drugih berzanskih proizvoda i indekse drugih berzi električne energije u regiji.

Član 37.

(Prekomjerno preuzeta reaktivna energija)

- (1) Prekomjerno preuzeta reaktivna energija je pozitivna razlika između izmjerene reaktivne energije i reaktivne energije koja odgovara faktoru snage $\cos \varphi = 0,95$ induktivno, odnosno to je reaktivna energija koja prelazi 33% preuzete aktivne energije.
- (2) NOS obračunava prekomjerno preuzetu reaktivnu energiju iz prijenosnog sistema na osnovu mjesečnih izmjerenih količina kod kupaca priključenih na prijenosni sistem, te izrađuje mjesečni izvještaj.
- (3) DERK određuje cijenu prekomjerno preuzete reaktivne energije iz prijenosnog sistema uzimajući u obzir stanje naponskih prilika u elektroenergetskom sistemu.
- (4) Cijena prekomjerno preuzete reaktivne energije sa prijenosne mreže p_{R} je jednaka umnošku vrijednosti referentne cijene električne energije na tržištu p_{MR} i koeficijenta k_{R} :

$$p_{\text{R}} = k_{\text{R}} \times p_{\text{MR}}; \quad k_{\text{R}} \geq 0.$$
- (5) Cijenu iz stava (4) ovog člana i ulazne parametre za njeno određivanje donosi DERK.

Član 38.

(Odstupanja balansno odgovornih strana od dnevnog rasporeda i odstupanje LFC područja BiH)

- (1) Obračun odstupanja balansno odgovornih strana od dnevnog rasporeda u energetske i finansijske smislu obavlja NOS u skladu s Tržišnim pravilima.
- (2) Troškove debalansa za energiju isporučenu u svrhu pokrivanja gubitaka u prijenosnom sistemu snosi NOS.
- (3) Balansno odgovorna strana kojoj pripada tržišni učesnik s kojim je operator distributivnog sistema zaključio ugovor o nabavi energije za pokrivanje gubitaka u distributivnom sistemu, obavezna je platiti troškove odstupanja u skladu sa odredbama stava (1) ovog člana.
- (4) Obračun i poravnanje odstupanja LFC područja BiH provodi NOS sa drugim operatorima prijenosnog sistema Regionalne grupe kontinentalne Evrope u skladu sa Aneksom 3. SAFA sporazuma, koji se odnosi na obračun i poravnanje.

Član 39.

(Obračun i fakturiranje pomoćnih i sistemskih usluga)

- (1) Fakturiranje i plaćanje pomoćnih i sistemskih usluga obavlja se na osnovu obračuna pomoćnih i sistemskih usluga koji izrađuje NOS.
- (2) Ovaj obračun se dostavlja balansno odgovornim stranama, kupcima priključenim na prijenosni sistem, JP "Komunalno Brčko" i DERK-u. U obračunu se navode finansijske i energetske pozicije NOS-a i balansno odgovornih strana. Također se prikazuju energetske pozicije tržišnih učesnika u odnosu na balansno odgovornu stranu kojoj pripadaju.
- (3) U cilju izrade tačnog obračuna, operatori distributivnog sistema dužni su da NOS-u dostavljaju sve potrebne podatke i informacije.

DIO PETI – OSTALE ODREDBE

Član 40.

(Nadzor)

DERK provodi aktivnosti nadzora procesa prikupljanja javnih ponuda. U cilju sprječavanja nedozvoljenog ponašanja učesnika na tržištu, DERK preduzima odgovarajuće mjere u skladu sa svojim nadležnostima.

Član 41.

(Obaveze NOS-a)

Za sve obaveze navedene u ovoj Metodologiji NOS na transparentan način donosi procedure kako bi osigurao nesmetano i pravovremeno odvijanje aktivnosti u svojoj nadležnosti. Ove procedure se odnose na izračunavanje obima potreba pomoćnih usluga u LFC području BiH, nabavku pomoćnih usluga na tržištu, provjere ispravnosti tehničkih mogućnosti pružalaca, funkcioniranje balansnog tržišta, definiranje kvaliteta pruženih usluga, odgovarajuće sankcije za nepružanje usluga, obračun i izvještavanje.

Član 42.

(Tumačenje)

- (1) DERK osigurava tumačenje ovog akta.
- (2) Ukoliko neko pitanje nije obrađeno u ovom dokumentu, DERK odlučuje o njegovom rješavanju u svakom konkretnom slučaju ili izdaje posebno uputstvo za primjenu pojedinih odredbi ove Metodologije.

DIO ŠESTI – PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 43.

(Prestanak važenja)

Stupanjem na snagu ove Metodologije, prestaje da važi Metodologija za izradu tarifa za usluge prijenosa električne energije, nezavisnog operatora sistema i pomoćne usluge – Drugi prečišćeni tekst ("Službeni glasnik BiH", broj 68/21).

Član 44.

(Objava Metodologije)

Ova Metodologija stupana snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

Broj 04-02-2-226-12/25

24. septembra 2025. godine
Tuzla

Predsjedavajući Komisije
Suad Zeljković, s. r.

Na temelju članka 4.2. i 4.8. Zakona o prijenosu, regulatoru i operatoru sustava električne energije u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 7/02, 13/03, 76/09 i 1/11) i članka 36. Poslovnika o radu Državne regulatorne komisije za električnu energiju ("Službeni glasnik BiH", broj 2/05), na sjednici Državne regulatorne komisije za električnu energiju, održanoj 24. rujna 2025. godine, donijeta je

METODOLOGIJA

**ZA IZRADU TARIFA ZA USLUGE PRIJENOSA
ELEKTRIČNE ENERGIJE, NEOVISNOG OPERATORA
SUSTAVA I POMOĆNE USLUGE**

DIO PRVI – OPĆE ODREDBE

Članak 1.

(Uvodna odredba)

Ovim aktom se utvrđuje metodologija za izradu tarifa za usluge prijenosa električne energije (u daljnjem tekstu: prijenosna mrežarina), tarifa za rad i sustavnu uslugu NOS-a i tarifa za pomoćne usluge.

Članak 2.

(Definicije)

Izrazi koji se koriste u ovoj Metodologiji imaju sljedeće značenje:

'**Aktivna snaga**' je stvarna komponenta prividne snage na osnovnoj frekvenciji, a izražava se u vatima (W) ili višekratnicima poput kilovata (kW) ili megavata (MW),

'**Balansiranje**', odnosno uravnoteženje, označava sve aktivnosti i sve postupke, u svim vremenskim planovima, kojima operatori prijenosnih sustava kontinuirano osiguravaju održavanje frekvencije sustava unutar unaprijed definiranog raspona stabilnosti i usklađenost s količinom rezervi koje su potrebne s obzirom na traženu kvalitetu,

'**Balansna energija**' je energija kojom operatori prijenosnog sustava izvode balansiranje,

'**Balansna usluga**' je energija za balansiranje ili balansni (rezervirani) kapacitet za balansiranje sustava,

'**Balansni (rezervirani) kapacitet**' znači kapacitet kojeg je pružatelj balansnih usluga ugovorio da drži u rezervi za potrebe operatora sustava i za kojeg je obavezan dostavljati ponude za odgovarajuću količinu balansne energije za vrijeme trajanja ugovora,

'**Balansno odgovorna strana**' je sudionik na tržištu koji je na temelju ugovora o balansnoj odgovornosti preuzeo finansijsku odgovornost za debalans balansne skupine, i koji je kod NOS-a registriran u tom svojstvu,

'**Balansno tržište**' znači središnje tržište za nabavu i prodaju električne energije kojim rukovodi NOS u svrhu održavanja kontinuiranog balansa opskrbe i potražnje u realnom vremenu, kao i dodatni mehanizmi koje provodi NOS u svrhu osiguravanja opskrbe sustavnim uslugama,

'**Cijena debalansa**' je cijena električne energije, koja može biti pozitivna, jednaka nuli ili negativna, po kojoj se finansijski poravnava ostvareni pozitivni, odnosno negativni debalans balansno odgovornih strana,

'**Debalans**' je razlika između izmjerenih veličina injektirane i preuzete električne energije i dnevnog rasporeda balansno

odgovorne strane ili sudionika na tržištu, pri čemu se uzima u obzir i angažirana balansna energija,

'DERK' je Državna regulatorna komisija za električnu energiju,

'Dnevni raspored' je referentni skup vrijednosti koje se odnose na proizvodnju, predaju (injektiranje), potrošnju, preuzimanje (ekstrakcija), kupovinu i prodaju električne energije za balansno odgovornu stranu ili sudionika na tržištu,

'Elektrana' znači postrojenje u kojem se primarna energija pretvara u električnu energiju, a koje se sastoji od jednog ili više modula za proizvodnju električne energije priključenih na mrežu na jednom mjestu priključenja,

'ENTSO-E' je Europska mreža operatora prijenosnog sustava za električnu energiju,

'Frekvencija' označava električnu frekvenciju sustava izraženu u hercima (Hz) koja se može izmjeriti u svim dijelovima sinkrone zone, uz pretpostavku stalne vrijednosti unutar intervala u sekundama i samo s malim razlikama između različitih mjesta mjerenja. Njena nazivna vrijednost je 50 Hz,

'Korisnik sustava' označava svaku fizičku ili pravnu osobu koja isporučuje električnu energiju u prijenosni sustav ili je iz njega preuzima,

'Kupac' znači fizičku ili pravnu osobu koja preuzima električnu energiju iz prijenosnog sustava,

'Lista ekonomskog prvenstva' je popis ponuda balansne energije poredanih po cijeni koji služi za njihovu aktivaciju,

'Mrežni kodeks' označava pravila i procedure koje, između ostalog, reguliraju tehnička pitanja u vezi s priključenjem na prijenosni sustav, pomoćnim uslugama, mjerenjem i dostavljanjem dnevnih rasporeda,

'Napon' je razlika električnog potencijala između dvije točke, izmjerena kao efektivna vrijednost osnovnog harmonika direktne komponente linijskih napona,

'Netransakcijska metoda' je metoda za obračunavanje korištenja usluga prijenosa električne energije pri čemu cijena ne ovisi od geografske lokacije korisnika, niti od broja transakcija u promatranom razdoblju,

'Neželjeno odstupanje' je razlika između ostvarene i planirane razmjene električne energije LFC područja,

'NOS' znači "Neovisni operator sustava u Bosni i Hercegovini", Sarajevo,

'Operator distribucijskog sustava' označava pravnu osobu odgovornu za rad, upravljanje, održavanje i razvoj distribucijskog sustava na određenom području i njegovo povezivanje s drugim sustavima, te za osiguravanje dugoročne sposobnosti sustava da zadovolji razumnu potražnju za distribucijom električne energije,

'Operator skladišta električne energije' je subjekt koji obavlja djelatnost skladištenja i odgovoran je za upravljanje postrojenjem za skladištenje električne energije,

'Pomoćne usluge' označavaju sve usluge koje NOS nabavlja od pružatelja pomoćnih usluga u svrhu pružanja sustavnih usluga, odnosno, u svrhu očuvanja sigurnog i pouzdanog rada elektroenergetskog sustava BiH, te kontinuirane i kvalitetne opskrbe kupaca,

'Poravnanje debalansa' je mehanizam finansijskog poravnanja debalansa balansno odgovornih strana,

'Posebni proizvod' znači proizvod koji se razlikuje od standardnog proizvoda,

'Potrebni prihod' je ona razina prihoda koja je neophodna kako bi regulirana kompanija mogla da pruža potrebnu razinu usluge i pri tome ostvaruje razuman povrat sredstava,

'Prekogranični tokovi električne energije' su oni tokovi kod kojih se koristi dio prijenosne mreže koji omogućava neposredno povezivanje s mrežama susjednih zemalja, a odnose se na uvoz, izvoz i tranzit,

'Prijenos električne energije' znači prijenos električne energije visokonaponskim međusobno povezanim sustavom radi njene isporuke krajnjim korisnicima ili operatorima distribucijskih sustava, ali ne uključujući opskrbu,

'Prijenosna kompanija' znači "Elektroprijenos Bosne i Hercegovine" akcionarsko društvo, Banja Luka.

'Prividna snaga' je umnožak napona i struje na osnovnoj frekvenciji, i kvadratnog korijena broja tri u slučaju trofaznih sustava. Obično se izražava u kilovoltamperima (kVA) ili megavoltamperima (MVA),

'Proizvodni modul' znači sinkroni modul za proizvodnju električne energije ili modul elektroenergetskog parka,

'Proizvođač' je sudionik na tržištu, pravna osoba koja posjeduje licencu za proizvodnju električne energije,

'Pružatelj balansnih usluga' (PBU) je sudionik na tržištu čije je resurse NOS registrirao za pružanje balansnih usluga,

'Pružatelj pomoćnih usluga' je sudionik na tržištu čije je resurse NOS registrirao za pružanje pomoćnih usluga,

'Razmjena balansnih usluga' je prekogranična razmjena balansnih rezervi ili balansne energije,

'Reaktivna snaga' je imaginarna komponenta prividne snage na osnovnoj frekvenciji, a obično se izražava u kilovarima (kvar) ili megavarima (Mvar),

'Regulacija frekvencije' znači sposobnost proizvodnog modula da prilagodi svoju izlaznu aktivnu snagu kao odgovor na izmjereno odstupanje frekvencije sustava od postavljene vrijednosti radi održavanja stabilne frekvencije sustava,

'Regulacijski blok frekvencije i snage razmjene' ili 'LFC blok' (Load Frequency Control Block) je dio sinkronog područja, koje se sastoji od jednog ili više LFC područja, s mjernim mjestima na fizičkim interkonekcijama s drugim LFC blokovima, kojim upravlja jedan ili više operatora sustava, unutar kojeg se vrši regulacija frekvencije i snage razmjene,

'Regulacijsko područje frekvencije i snage razmjene' ili 'LFC područje' (Load Frequency Control Area) je dio sinkronog područja, s mjernim mjestima na fizičkim interkonekcijama s drugim LFC područjima, a kojim upravlja najmanje jedan operator prijenosnog sustava i unutar kojeg se vrši regulacija frekvencije i snage razmjene,

'Regulatorna baza sredstava' je vrijednost materijalnih i nematerijalnih sredstava koja su potrebna i koja se koriste za pružanje usluga u okviru regulirane djelatnosti,

'Regulirana kompanija' je pravna osoba čija je djelatnost, u skladu sa zakonom, regulirana od strane DERK-a,

'Rezerva za održavanje frekvencije' ili 'FCR' (Frequency Containment Reserve) znači rezerve aktivne snage raspoložive za održavanje frekvencije sustava nakon pojave neravnoteže u sustavu,

'Rezerva za ponovnu uspostavu frekvencije' ili 'FRR' (Frequency Restoration Reserve) znači rezerve aktivne snage raspoložive za ponovnu uspostavu frekvencije sustava na nazivnu vrijednost i za održavanje planirane snage razmjene,

'Sustavna usluga' označava sve usluge koje pruža NOS kako bi se osigurao siguran i učinkovit prijenos električne energije u prijenosnom sustavu, riješili prekidi u prijenosu električne energije i održavao i ponovno uspostavio balans energije u prijenosnom sustavu,

'Postrojenje za skladištenje električne energije' označava objekt u kojem se skladišti energija,

'Skladištenje električne energije' znači odgađanje konačne upotrebe električne energije do trenutka kasnijeg od onog u kojem je proizvedena ili pretvaranje električne energije u oblik energije koji se može skladištiti, skladištenje takve energije i naknadno pretvaranje takve energije u električnu energiju ili njena upotreba kao drugog nositelja energije,

'Opskrbljivač' je sudionik na tržištu, pravna osoba koje posjeduje licencu za opskrbu električnom energijom,

'Standardni proizvod' znači usklađeni proizvod za uravnoteženje koji su dogovorili svi operatori prijenosnog sustava sinkronog područja kontinentalne Europe, u svrhu razmjene usluga uravnoteženja,

'Tarifa' je cijena koju regulirana kompanija zaračunava korisnicima svojih usluga,

'Tarifno razdoblje' je razdoblje u kome tarifa koju odobri DERK ostaje nepromijenjena i koji uobičajeno traje kalendarsku godinu, ali može biti i u duljem i kraćem trajanju,

'Testna godina' je prethodna ili naredna kalendarska godina koja prethodi ili slijedi nakon podnošenja zahtjeva za odobrenje tarifa i za koju regulirana kompanija osigurava informacije i podatke koji su potrebni za određivanje tarifa,

'Transfer balansnog kapaciteta (rezerve)' je prijenos obveza za balansni kapacitet (rezervu) s inicijalno ugovorenog na drugog pružatelja balansnih usluga,

'Tranzit' označava transport električne energije s ciljem ispunjavanja ugovora koji se odnose na trgovinu električnom energijom, kada niti jedna strana tog sporazuma ne kupuje, niti proizvodi tu električnu energiju u Bosni i Hercegovini,

'Tržišna pravila' znače poslovni kodeks koji sadrži pravila i procedure balansnog tržišta kao i komercijalne uvjete za konekciju, korištenje i rad prijenosnog sustava,

'Sudionik na tržištu' znači fizičku ili pravnu osobu koja kupuje, prodaje ili proizvodi električnu energiju, koje se bavi agregiranjem ili koja je operator usluga upravljanja potrošnjom ili skladištenja energije, među ostalim davanjem naloga za trgovanje, na jednom ili više tržišta električne energije, između ostalog na balansnom tržištu,

'Zamjenska rezerva' ili 'RR' (Replacement Reserve) znači rezerve aktivne snage raspoložive za ponovnu uspostavu ili održavanje zahtijevane razine rezerve za ponovnu uspostavu frekvencije radi spremnosti na dodatne neravnoteže u sustavu, uključujući proizvodnu rezervu.

Članak 3. (Skratčenice)

Skratčenice koje se koriste u ovoj Metodologiji imaju sljedeće značenje:

AD - vrijednost akumulirane amortizacije stalnih sredstava,
aFRR - automatska rezerva za ponovnu uspostavu frekvencije (automatic Frequency Restoration Reserve), odnosno rezerva za ponovnu uspostavu frekvencije koja se može aktivirati automatskim regulatorom,
BOS - balansno odgovorna strana,
C_{AS} - troškovi nabave pomoćnih usluga,
C_{aFRRCap} - troškovi nabave kapaciteta aFRR-a,
C_D - troškovi amortizacije,
C_F - okvirna vrijednost nabave električne energije za pokrivanje gubitaka u prijenosnom sustavu,
C_{FCRCap} - troškovi nabave kapaciteta FCR-a,
C_{GA} - vrijednost besplatno preuzetih sredstava,
C_L - troškovi nabave električne energije za pokrivanje gubitaka u prijenosnom sustavu,
C_{mFRRCap} - troškovi nabave kapaciteta mFRR-a,
C_{O&M} - troškovi rada i održavanja,
C_{PenaFRR} - vrijednost naknade za neosiguravanje kapaciteta aFRR-a,
C_{PennFRR} - vrijednost naknade za neosiguravanje kapaciteta mFRR-a,
C_{SysOTH} - ostali troškovi koji se odnose na sustavnu uslugu,
DI (%) - troškovi obveza (duga),
DP - vrijednost obveza (duga), vrijednost obveza iz bilance stanja,
EP - vrijednost kapitala, vrijednost kapitala iz bilance stanja,

GA - besplatno preuzeta sredstva,

k - odnos potrebnog prihoda tarifne komponente za energiju i ukupnog potrebnog prihoda,

k_{aFRRCap} - cjenovni koeficijent kapaciteta aFRR-a,

k_F - cjenovni koeficijent okvirne vrijednosti nabave električne energije za pokrivanje gubitaka u prijenosnom sustavu,

k_{MaxmFRREnDow} - cjenovni koeficijent granične cijene balansne energije mFRR-a nadolje,

k_{MaxmFRREnUp} - cjenovni koeficijent granične cijene balansne energije mFRR-a nagore,

k_{PenaFRRCap} - koeficijent naknade za neosigurani kapacitet aFRR-a,

k_{PennFRRCap} - koeficijent naknade za neosigurani kapacitet aFRR-a,

k_R - cjenovni koeficijent prekomjerno preuzete reaktivne energije iz prijenosnog sustava,

k_{RG} - koeficijent naknade za rad proizvođača u kapacitivnom režimu,

k_{mFRRCap} - cjenovni koeficijent kapaciteta mFRR-a,

KM - konvertibilna marka,

kvarh - jedinica za reaktivnu energiju (1 kvarh = 1000 varh),

kW - jedinica za aktivnu snagu (1 kW = 1000 W),

kWh - jedinica za aktivnu energiju,

mFRR - ručna rezerva za ponovnu uspostavu frekvencije (manual Frequency Restoration Reserve), odnosno rezerva za ponovnu uspostavu frekvencije koja se može ručno aktivirati,

p_{aFRRen} - cijena energije aFRR-a,

p_{aFRRenDow} - cijena energije aFRR-a nadolje,

p_{aFRRenUp} - cijena energije aFRR-a nagore,

p_{BaseaFRRCap} - osnovna (bazna) cijena kapaciteta aFRR-a,

P_C - vršno opterećenje koje se mjeri kod kupaca i predstavlja godišnju sumu svih mjesečnih maksimalnih snaga izmjerenih kod kupaca,

P_{FalaFRR} - iznos neosiguranog kapaciteta aFRR-a,

PHUDEX - cijena futures proizvoda prema HUDEX indeksu (Hungarian Derivative Energy Exchange),

pg - dio prijenosne mrežarine koja se plaća za injektiranje energije,

piso G - dio tarife za rad NOS-a koja se plaća za injektiranje energije,

piso L - dio tarife za rad NOS-a koja se plaća za preuzimanje energije,

pl - cijena električne energije za pokrivanje gubitaka u prijenosnom sustavu,

plc - dio prijenosne mrežarine koji se plaća za preuzimanje energije, a odnosi se na kapacitet (snagu),

ple - dio prijenosne mrežarine koji se plaća za preuzimanje energije, a odnosi se na energiju,

pmr - referentna cijena električne energije na tržištu,

p_{MaxaFRRCap} - granična cijena kapaciteta aFRR-a,

p_{MaxaFRRCapMont} - granična mjesečna cijena kapaciteta aFRR-a,

p_{MaxaFRRCapYear} - granična godišnja cijena kapaciteta aFRR-a,

p_{MaxmFRRCapUp} - granična cijena kapaciteta mFRR-a nagore,

p_{MaxmFRRCapDow} - granična cijena kapaciteta mFRR-a nadolje,

p_{MaxmFRRenUp} - granična cijena energije mFRR-a nagore,

p_{MaxmFRRenDow} - granična cijena energije mFRR-a nadolje,

p_{PenaFRRCap} - cijena naknade za neosigurani kapacitet aFRR-a,

pr - cijena prekomjerno preuzete reaktivne energije koju kupci preuzimaju iz prijenosnog sustava,

preakt - cijena preuzete reaktivne energije koju proizvođači preuzimaju iz prijenosnog sustava,

p_{Sys} - tarifa za sustavnu uslugu,

p_{mFRRCap} - cijena kapaciteta mFRR-a,

p_{mFRRenDow} - cijena energije mFRR-a nadolje,

p_{mFRRenUp} - cijena energije mFRR-a nagore,

PV - nabavna vrijednost stalnih sredstava,

RAB - regulatorna baza sredstava,
 ROA - povrat (prinos) na sredstva,
 ROE (%) - povrat na vlasnički kapital,
 RR_G - dio potrebnog prihoda koji se odnosi na mrežarinu koja se plaća za injektiranje energije,
 RR_{ISO} - potrebni prihod za obavljanje regulirane djelatnosti (usluga) NOS-a,
 RR_{ISO G} - dio potrebnog prihoda NOS-a koji se odnosi na tarifu koja se plaća za injektiranu energiju,
 RR_{ISO L} - dio potrebnog prihoda NOS-a koji se odnosi na tarifu koja se plaća za preuzetu energiju,
 R_{ISO OTH} - ostali prihodi koji se odnose na rad NOS-a,
 R_{TR OTH} - ostali prihodi koji se odnose na usluge prijenosa električne energije, uključujući prihod ostvaren iz prekogranične trgovine,
 RR_L - dio potrebnog prihoda koji se odnosi na mrežarinu koja se plaća za preuzetu energiju,
 RR_{TR} - potrebni prihod za obavljanje regulirane djelatnosti (usluge) Prijenosne kompanije,
 S - razlika cijena energije aFRR-a nagore i nadolje,
 T (%) - efektivna porezna stopa na dobit, važeća za tarifno razdoblje,
 TC - vrijednost pasive iz bilance stanja,
 WC - aktivna električna energija koja se u Bosni i Hercegovini preuzima iz prijenosnog sustava,
 WG - aktivna električna energija koju u prijenosni sustav injektiraju proizvođači priključeni na prijenosni sustav,
 WACC - ponderirani prosječni troškovi kapitala,
 WC - vrijednost radnog kapitala.

Članak 4.

(Ciljevi i načela)

- (1) Prilikom određivanja tarifa uvažavaju se sljedeći ciljevi i načela:
 - a) nepristrasnost, transparentnost i sprječavanje diskriminacije,
 - b) poticanje učinkovitosti reguliranih subjekata i korisnika prijenosne mreže,
 - c) poticanje mehanizama za povećanje energetske učinkovitosti,
 - d) stvaranje stabilnih odnosa na tržištu električne energije i stabilnih uvjeta za ulagatelje u elektroenergetski sektor,
 - e) poticanje razvoja prijenosne mreže tako da se razina kvalitete isporuke kontinuirano održava ili povećava.
- (2) Da bi se postigli ciljevi i načela iz stavka (1) ovog članka tarife moraju biti zasnovane na opravdanim troškovima poslovanja, pogona, održavanja, zamjene, izgradnje ili rekonstrukcije objekata i opreme, uključujući pri tome razuman iznos povrata investicija, amortizaciju i poreze, uzimajući u obzir i zaštitu okoliša.

Članak 5.

(Vrste tarifa)

Tarife koje donosi DERK su tarifa za usluge prijenosa električne energije (prijenosna mrežarina), tarifa za rad NOS-a, tarifa za sustavnu uslugu i tarife za pomoćne usluge.

Članak 6.

(Naponske razine)

Za kupce koji su priključeni na naponske razine 400 kV, 220 kV i 110 kV obračunava se jedinstvena tarifa.

Članak 7.

(Tarifni elementi)

- (1) Tarife sadrže sljedeće tarifne elemente:
 - a) vršna snaga,

- b) aktivna električna energija koju u prijenosnu mrežu injektiraju proizvođači priključeni na prijenosnu mrežu,
 - c) preuzeta aktivna električna energija,
 - d) prekomjerno preuzeta reaktivna energija.
- (2) Mjerenje vršne snage i aktivne električne energije definira se Mrežnim kodeksom, a prekomjerno preuzete reaktivne energije Mrežnim kodeksom i člankom 37. ove Metodologije.
 - (3) Pri obračunu mjesečne snage i preuzete električne energije kilovati (kW), kilovatsati (kWh) i kilovarsati (kvarh) se zaokružuju na cijele brojeve.

Članak 8.

(Diferenciranje tarifa)

Tarife se mogu diferencirati po sljedećim kriterijima:

- a) sezonski tarifni stavci,
- b) dnevni tarifni stavci,
- c) tarifni stavci u ovisnosti od vremena trajanja vršnog opterećenja,
- d) tarifni stavci u ovisnosti od razine potrošnje (blok tarifa).

Članak 9.

(Reguliranje cijena (tarifa))

Reguliranjem tarifa osigurava se:

- a) dugoročno poslovanje kompanija koje se bave reguliranim djelatnostima, uz pokrivanje opravdanih troškova i odgovarajući povrat na sredstva,
- b) poboljšanje produktivnosti poslovanja u okviru reguliranih djelatnosti, uz razumno i učinkovito investiranje,
- c) opravdani razvoj prijenosne mreže i upravljanja prijenosnom mrežom u cilju osiguranja stabilne i kvalitetne opskrbe korisnika.

DIO DRUGI – BILANCA ELEKTRIČNE ENERGIJE

Članak 10.

(Godišnja bilanca električne energije)

- (1) NOS izrađuje godišnju bilancu električne energije koja sadrži detaljne podatke o količinama za narednu godinu.
- (2) Bilanca iz stavka (1) ovog članka dostavlja se DERK-u ne kasnije od 31. listopada tekuće godine.
- (3) Ova bilanca, između ostalog, služi kao podloga za planiranje realizacije reguliranih kompanija.

Članak 11.

(Elementi bilance električne energije)

NOS je, u suradnji s operatorima distribucijskog sustava, proizvođačima, opskrbljivačima i operatorima skladišta, dužan napraviti godišnju bilancu za narednu godinu u kojoj je za svaki pojedini mjesec u godini sadržano sljedeće:

- a) količine prenesene energije i snage za korisnike sustava,
- b) količine prenesene energije i snage koje se isporučuju ili preuzimaju iz distribucijskih sustava,
- c) količine aktivne električne energije koju u prijenosnu mrežu injektiraju proizvođači priključeni na prijenosni sustav,
- d) količine aktivne električne energije koju u distribucijske sustave injektiraju proizvođači priključeni na prijenosni i distribucijske sustave,
- e) količinski opseg potrebnih pomoćnih usluga.

DIO TREĆI – TARIFA ZA USLUGE PRIJENOSA ELEKTRIČNE ENERGIJE (PRIJENOSNA MREŽARINA)**Članak 12.**

(Financiranje Prijenosne kompanije)

- (1) Prijenosna kompanija financira se iz pružanja usluga korisnicima sustava koje obračunava i fakturira po odobrenim mrežarinama, od dodjele prava na korištenje prekograničnih prijenosnih kapaciteta i od neto iznosa (prihod-rashod) ostvarenog iz Mehanizma kompenzacije između operatora prijenosnog sustava (ITC mehanizam).
- (2) Prijenosna kompanija se financira i iz drugih izvora, kao što su naknade za priključak na prijenosnu mrežu.

Članak 13.

(Metoda poštanske marke)

Za utvrđivanje prijenosne mrežarine koristi se netransijska metoda poštanske marke. Metoda se primjenjuje na sve naponske razine i sve vrste korisnika uz jedinstvene tarifne stavke na cijelom području Bosne i Hercegovine.

Članak 14.

(Prijenosna mrežarina)

- (1) Prijenosna mrežarina je namijenjena za pokrivanje troškova poslovanja Prijenosne kompanije.
- (2) Prijenosna mrežarina plaća se Prijenosnoj kompaniji jednom u mjesecu.
- (3) Prijenosnu mrežarinu plaćaju korisnici sustava.
- (4) Prijenosna mrežarina ne sadrži naknadu za priključak na mrežu.

Članak 15.

(Utvrdjivanje prijenosne mrežarine)

- (1) Prijenosna mrežarina sastoji se iz dijela prijenosne mrežarine koja se plaća za preuzimanje električne energije iz prijenosnog sustava i dijela prijenosne mrežarine koja se plaća za injektiranje električne energije u prijenosni sustav.
- (2) Dio prijenosne mrežarine koji se plaća za preuzimanje električne energije iz prijenosnog sustava sastoji se iz dvije komponente:
 - a) komponenta prijenosne mrežarine koja se odnosi na energiju p_{LE} i koja predstavlja odnos potrebnog prihoda komponente za energiju k (RR_L i aktivne električne energije koja se u Bosni i Hercegovini preuzima iz prijenosnog sustava W_C :

$$p_{LE} = k \times RR_L / W_C$$
 gdje je:
 RR_L - dio potrebnog prihoda koji se odnosi na mrežarinu koja se plaća za preuzetu energiju,
 W_C - aktivna električna energija koja se u Bosni i Hercegovini preuzima iz prijenosnog sustava,
 k - odnos potrebnog prihoda komponente za energiju i ukupnog potrebnog prihoda.
 - b) komponenta prijenosne mrežarine koja se odnosi na snagu p_{LC} i koja predstavlja odnos potrebnog prihoda komponente za snagu $(1 - k) \times RR_L$ i vršnog opterećenja P_C koje se mjeri kod kupaca:

$$p_{LC} = (1 - k) \times RR_L / P_C$$
 gdje je:
 P_C - vršno opterećenje koje se mjeri kod kupaca i predstavlja godišnju sumu svih mjesečnih maksimalnih snaga izmjerenih kod kupaca.
- (3) Na temelju učešća konstantne energije u godišnjem dijagramu opterećenja za prethodnu godinu, utvrđuje se odnos komponente energije i komponente snage. Kao početna vrijednost utvrđuje se učešće snage u iznosu 35%.
- (4) Dio prijenosne mrežarine koji se plaća za injektiranje električne energije u prijenosni sustav iznosi:

$$P_G = RR_G / W_G$$

gdje je:

- RR_G - dio potrebnog prihoda koji se odnosi na mrežarinu koja se plaća za injektiranje energije,
- W_G - aktivna električna energija koju u prijenosni sustav injektiraju proizvođači priključeni na prijenosni sustav.
- (5) Dio potrebnog prihoda koji se odnosi na mrežarinu koja se plaća za injektiranje energije RR_G može iznositi od 0 do 10% potrebnog prihoda za obavljanje regulirane djelatnosti Prijenosne kompanije RR_{TR} .

Članak 16.

(Određivanje potrebnog prihoda)

- (1) Potrebni prihod za obavljanje prijenosne djelatnosti se formira na temelju:
 - a) troškova rada i održavanja,
 - b) troškova amortizacije,
 - c) izdataka utvrđenih zakonom,
 - d) povrata (prinos) na sredstva.
- (2) Troškovi koji se odnose na obavljanje nereguliranih djelatnosti nisu predmet regulacije i isključuju se iz reguliranih prihoda. Sve troškove i prihode koji se odnose na neregulirane djelatnosti potrebno je računovodstveno razdvojiti i voditi odvojeno od onih koji se odnose na reguliranu djelatnost.
- (3) Potrebni prihod za obavljanje regulirane djelatnosti se izračunava na osnovu sljedećeg izraza:

$$RR_{TR} = C_{O\&M} + C_D + (RAB \times WACC) - R_{TR\ OTH}$$

gdje je:

- $C_{O\&M}$ - troškovi rada i održavanja,
- C_D - troškovi amortizacije,
- RAB - regulatorna baza sredstava,
- $WACC$ - ponderirani prosječni troškovi kapitala,
- $R_{TR\ OTH}$ - ostali prihodi koji se odnose na usluge prijenosa električne energije uključujući prihod ostvaren od prekogranične trgovine.
- (4) U slučaju odstupanja od planiranog opsega usluga, izvršava se podešavanje potrebnog prihoda za naredno tarifno razdoblje.

Članak 17.

(Troškovi rada i održavanja)

- (1) Troškovi rada i održavanja $C_{O\&M}$ su opravdani troškovi koji nastaju usljed rada (eksploatacije) i održavanja prijenosne mreže u skladu s tehničkim standardima koji se upotrebljavaju u Bosni i Hercegovini, važećih zakonskih propisa i internih akata regulirane kompanije. U ove troškove, između ostalog, ulazi i regulatorna naknada.
- (2) DERK priznaje opravdane troškove koji mogu biti određeni i na temelju usporednih analiza (benchmarking). Pri tome se uzimaju u obzir i specifične karakteristike regulirane kompanije.
- (3) DERK razlikuje onaj dio troškova rada i održavanja na koje regulirana kompanija u svom radu može utjecati i koji se prema tome mogu planirati i kontrolirati, od onih troškova koje nije moguće ni planirati ni kontrolirati.
- (4) Kontrolirani troškovi rada i održavanja se planiraju na temelju ostvarenja iz poslovanja za prethodnu godinu. Nekontrolirani troškovi su predmet procjene DERK-a i ovisno od te procjene mogu se uvažiti kod određivanja potrebnog prihoda.
- (5) Iznos regulatorne naknade, koji regulirana kompanija unosi u troškove rada i održavanja, utvrđuje DERK svojim financijskim planom, na način predviđen važećim propisima.

Članak 18.
(Amortizacija)

Обрачун amortizacije se obavlja u skladu s usvojenim računovodstvenim politikama definiranim u Pravilniku o računovodstvu ili drugom internom aktu koji je usuglašen s važećim propisima i međunarodnim računovodstvenim standardima. Iznos amortizacije dobiven na ovaj način priznaje se kod određivanja potrebnog prihoda.

Članak 19.

(Povrat (prinos) na sredstva)

- (1) Povrat na sredstva se izračunava na temelju regulatorne baze sredstava i ponderiranih prosječnih troškova kapitala:

$$ROA = RAB \times WACC$$

gdje je:

ROA - povrat (prinos) na sredstva,

RAB - regulatorna baza sredstava,

WACC - ponderirani prosječni troškovi kapitala.

- (2) Povrat na sredstva se računa na temelju vrijednosti regulatorne baze sredstava uzimanjem u obzir ponderiranih prosječnih troškova kapitala. Kod proračuna ponderiranih prosječnih troškova se uzima u obzir odnos između kapitala i obveza iz bilance stanja.
- (3) Regulatornu bazu sredstava (RAB), kao osnovu za izračunavanje povrata sredstava, čine stalna sredstva i potrebni iznos trajnih obrtnih sredstava (tekuća sredstva).
- (4) U regulatornu bazu sredstava uključuje se nabavna vrijednost stalnih sredstava umanjena za akumuliranu amortizaciju. Besplatno preuzeta sredstva, odnosno sredstva dobivena bez naknade, ne ulaze u regulatornu bazu.
- (5) Iznos obrtnih sredstava koji ulazi u regulatornu bazu (radni ili optičajni kapital), jednak je neto obrtnim sredstvima (net working capital) i izračunava se kao razlika između ukupnih obrtnih ili tekućih sredstava i ukupnih obveza, s rokom dospelja do jedne godine.
- (6) Regulatorna baza sredstava, u cilju proračuna potrebnog prihoda, određuje se na sljedeći način:

$$RAB = PV - AD - GA + WC$$

gdje je:

PV - nabavna vrijednost stalnih sredstava,

AD - vrijednost akumulirane amortizacije stalnih sredstava,

WC - vrijednost radnog (optičajnog) kapitala,

GA - besplatno preuzeta sredstva.

- (7) U regulatornu bazu sredstava mogu biti uključena samo ona sredstva koja se upotrebljavaju za obavljanje reguliranih djelatnosti u nadležnosti DERK-a.
- (8) Ulaganja u osnovna sredstva se procjenjuju i priznaju u skladu s ciljem održavanja potrebnog opsega i standardne kvalitete usluga u reguliranoj djelatnosti.
- (9) Za utvrđivanje opravdanosti svakog pojedinog ulaganja u osnovna sredstva koje se obavlja u okviru regulirane djelatnosti DERK provjerava:
- opravdanost investicije s aspekta poboljšanja kvalitete i sigurnosti opskrbe, a sve u skladu s predviđenim rastom potrošnje,
 - usklađenost ulaganja s postojećim razvojnim programima (planovima).
- (10) DERK može odlučiti da obavi reviziju regulatorne baze sredstava. U cilju uspostavljanja što realnije mrežarine, može se pristupiti reviziji regulatorne baze sredstava u svakom tarifnom razdoblju.

- (11) Ponderirani prosječni troškovi kapitala se upotrebljavaju za proračun povrata po sljedećoj formuli:

$$WACC(\%) = \frac{EP}{TC} \times \frac{ROE}{1 - \frac{T}{100}} + \frac{DP}{TC} \times DI$$

gdje je:

EP - vrijednost kapitala (vrijednost kapitala iz bilance stanja),

DP - vrijednost obveza (duga) (vrijednost obveza iz bilance stanja),

TC - vrijednost pasive iz bilance stanja,

ROE (%) - povrat na kapital,

DI (%) - troškovi obveza (duga),

T (%) - efektivna porezna stopa na dobit, važeća za tarifno razdoblje.

- (12) WACC se izračunava na temelju odnosa između kapitala i obveza u testnoj godini. DERK može utvrditi zacrtani (projekirani) odnos između kapitala i duga koji služi za obračun ponderiranih prosječnih troškova kapitala.
- (13) DERK odobrava stopu povrata na kapital za svako tarifno razdoblje.
- (14) Troškovi duga se priznaju na temelju stvarnih obveza Prijenosne kompanije. Za buduća zaduženja DERK odobrava troškove duga vodeći računa o visini kamatnih stopa na finansijskom tržištu.

DIO ČETVRTI – TARIFA ZA RAD NEOVISNOG OPERATORA SUSTAVA U BOSNI I HERCEGOVINI I TARIFE ZA POMOĆNE USLUGE

Članak 20.

(Financiranje NOS-a)

NOS se financira obavljanjem svojih aktivnosti koje obračunava prema tarifama donijetim DERK-ovim odlukama i fakturira jednom mjesečno, kao i iz drugih izvora.

Članak 21.

(Tarifa za rad NOS-a)

Tarifa za rad NOS-a namijenjena je za pokrivanje troškova rada NOS-a koji nastaju obavljanjem djelatnosti propisanih čl. 2. i 7. Zakona o osnivanju Neovisnog operatora sustava za prijenosni sustav u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 35/04).

Članak 22.

(Utvrđivanje tarife za rad NOS-a)

- (1) Tarifa za rad NOS-a sastoji se iz dijela koji se plaća za preuzimanje energije i dijela koji se plaća za injektiranje energije.
- (2) Dio tarife za rad NOS-a koji se plaća za preuzimanje energije iznosi:
- $$p_{ISO L} = RR_{ISO L} / W_C$$
- gdje je:
- RR_{ISO L} - dio potrebnog prihoda NOS-a koji se odnosi na preuzimanje energije,
- W_C - aktivna električna energija koja se u Bosni i Hercegovini preuzima iz prijenosnog sustava.
- (3) Dio tarife za rad NOS-a koji se plaća za injektiranje energije iznosi:
- $$p_{ISO G} = RR_{ISO G} / W_G$$
- gdje je:
- RR_{ISO G} - dio potrebnog prihoda NOS-a koji se odnosi na injektiranu energiju,
- W_G - aktivna električna energija koja se injektira u prijenosni sustav.
- (4) Dio potrebnog prihoda NOS-a koji se odnosi na injektiranu energiju RR_{ISO G} iznosi od 0 do 10% potrebnog prihoda za obavljanje regulirane djelatnosti NOS-a RR_{ISO}.

Članak 23.

(Određivanje potrebnog prihoda)

- (1) Potrebni prihod za obavljanje djelatnosti NOS-a formira se na temelju:
 - a) troškova rada i održavanja,
 - b) troškova amortizacije,
 - c) izdataka utvrđenih zakonom.
- (2) Potrebni prihod za obavljanje regulirane djelatnosti se izračunava na temelju sljedećeg izraza:

$$RR_{ISO} = C_{O\&M} + C_D - R_{ISO\ OTH}$$
 gdje je:
 - $C_{O\&M}$ - troškovi rada i održavanja,
 - C_D - troškovi amortizacije,
 - $R_{ISO\ OTH}$ - ostali prihodi koji se odnose na rad NOS-a.
- (3) U slučaju odstupanja ostvarenog opsega usluga od planiranog, obavlja se podešavanje potrebnog prihoda za naredno tarifno razdoblje.

Članak 24.

(Troškovi rada i održavanja)

- (1) Troškovi rada i održavanja $C_{O\&M}$ su opravdani troškovi koji nastaju usljed rada i održavanja sredstava NOS-a u skladu s tehničkim standardima koji se upotrebljavaju u Bosni i Hercegovini, važećih zakonskih propisa i internih akata regulirane kompanije. U ove troškove ulaze troškovi duga na pozajmljena sredstva i regulatorna naknada.
- (2) DERK priznaje opravdane troškove koji mogu biti određeni na temelju usporednih analiza (benchmarking). Pri tome se uzimaju u obzir i specifične karakteristike regulirane kompanije.
- (3) Ulaganja u osnovna sredstva se procjenjuju i priznaju u skladu s ciljem održavanja potrebnog opsega i standardne kvalitete usluga u reguliranoj djelatnosti.
- (4) Za utvrđivanje opravdanosti svakog pojedinog ulaganja u osnovna sredstva koje se obavlja u okviru regulirane djelatnosti, DERK provjerava:
 - a) opravdanost investicije s aspekta poboljšanja kvalitete i sigurnosti opskrbe, a sve u skladu s predviđenim rastom potrošnje,
 - b) usklađenost ulaganja s postojećim razvojnim programima (planovima).

Članak 25.

(Amortizacija)

Obračun amortizacije se obavlja u skladu s usvojenim računovodstvenim politikama definiranim u Pravilniku o računovodstvu ili drugom internom aktu koji je usuglašen sa zakonskom regulativom i važećim međunarodnim računovodstvenim standardima. Iznos amortizacije dobiven na ovaj način priznaje se kod određivanja potrebnog prihoda.

Članak 26.

(Tarife za pomoćne i sustavnu uslugu)

- (1) Tarife za pomoćne i sustavnu uslugu se dizajniraju tako da pokriju troškove nabave pomoćnih usluga. NOS nabavlja pomoćne usluge putem javnih ponuda.
- (2) Pomoćne usluge mogu isporučivati svi subjekti u elektro-energetskom sektoru koji imaju mogućnost da osiguraju ove usluge. NOS obavlja nabavu pomoćnih usluga kroz transakcije s davateljima tih usluga, a vrši isporuku sustavne usluge u cilju optimalnog upravljanja prijenosnim sustavom i upravljanja zagušenjima (redispečing, trgovina u suprotnom smjeru i drugo). NOS je obavezan da napravi procjenu potrebnog opsega svih pomoćnih usluga na godišnjoj razini i da utvrdi financijski iznos za svaku pojedinačnu uslugu na godišnjoj razini, kao i ukupni

financijski iznos svih potrebnih pomoćnih usluga i iznos tarife za sustavnu uslugu.

- (3) Pomoćne usluge su:
 - a) regulacija frekvencije i aktivne snage,
 - b) regulacija napona i reaktivne snage,
 - c) mogućnost pokretanja elektrana bez vanjskog napajanja,
 - d) pokrivanje gubitaka električne energije u prijenosnom sustavu,
 - e) eliminiranje debalansa (odstupanja od dnevnog rasporeda).
- (4) Pomoćne usluge koje se odnose na regulaciju frekvencije i aktivne snage nazivaju se balansne usluge i njih čine:
 - a) rezerva za održavanje frekvencije (FCR),
 - b) rezerva za ponovnu upostavu frekvencije (FRR) koja može biti:
 - 1) automatska rezerva za ponovnu uspostavu frekvencije (aFRR) sa standardnim ili posebnim proizvodom,
 - 2) ručna rezerva za ponovnu uspostavu frekvencije (mFRR),
 - c) zamjenska rezerva (RR).
- (5) Sve troškove vezane za nabavu pomoćnih usluga i prihode od pružanja sustavne usluge NOS vodi i obračunava odvojeno od troškova i prihoda koji se priznaju u okviru tarife za rad NOS-a.
- (6) Izuzetno, u slučaju nemogućnosti nabave pomoćnih usluga putem javnih ponuda, nedostajući dio pomoćnih usluga se nabavlja na regulirani način. U tom slučaju NOS za svaku pomoćnu uslugu određuje nedostajući opseg i subjekte koji pružaju uslugu s pripadajućim količinama.
- (7) Cijene po kojima se osiguravaju nedostajuće količine jednake su prosječnim ponderiranim cijenama prihvaćenih ponuda u postupcima javne nabave navedenih usluga, izuzev za nabavu električne energije za pokrivanje gubitaka u prijenosnom sustavu za koju se primjenjuje prosječna mjesečna cijena bazne energije (baseload) ostvarena na tržištu za dan unaprijed Mađarske burze električne energije (HUPX) – HUPX DAM indeks.
- (8) Informaciju o nabavi pomoćnih usluga za svaki mjesec, kao i o kretanju prosječnih mjesečnih cijena na HUPX-u, NOS dostavlja DERK-u.

Članak 27.

(Rezerva za održavanje frekvencije – FCR)

- (1) Potrebnu rezervu za održavanje frekvencije NOS osigurava na tržištu putem javnih ponuda. Proces nabave je definiran Procedurama za pomoćne usluge koje izrađuje NOS.
- (2) Postupak za nabavu rezerve za održavanje frekvencije realizira se na godišnjoj razini. U slučaju nemogućnosti nabave cjelokupnog potrebnog opsega rezerve na godišnjoj razini, organizira se nabava na mjesečnoj razini.
- (3) U slučaju da potrebni kapacitet nije osiguran u tržišnoj proceduri nabave, NOS potrebnu razinu rezerve održavanja frekvencije raspoređuje na pružatelje balansnih usluga koji imaju objekte registrirane za pružanje usluge, vodeći računa o raspoloživosti proizvodnih jedinica tijekom cijelog razdoblja u kojem je potrebno pružati uslugu.
- (4) U slučaju aktiviranja usluge održavanja frekvencije svaki pružatelj usluge ima pravo na financijsku naknadu za energiju. Naknada za energiju je proporcionalna aktiviranoj energiji i cijeni energije za održavanje frekvencije na razini sinkronog područja kontinentalne Europe, prema Okvirnom sporazumu za sinkrono područje Regionalne skupine kontinentalne Europe (u daljnjem tekstu: SAFA sporazum).
- (5) Metodologiju određivanja aktivirane energije i cijene aktivirane energije, obračun kao i tehničke pojedinosti koje

se odnose na pružanje ove usluge NOS definira u Procedurama za pomoćne usluge.

Članak 28.

(Automatska rezerva za ponovnu uspostavu frekvencije (aFRR) – kapacitet)

- (1) NOS određuje opseg potrebne automatske rezerve za ponovnu uspostavu frekvencije (aFRR) – kapacitet u regulacijskom području BiH za svaki kalendarski mjesec u godini i to za vršno i nevršno razdoblje posebno. Opseg potrebnog aFRR-a se određuje za aFRR standardnim proizvodom i za aFRR posebnim proizvodom.
- (2) Vršno razdoblje opterećenja je svakog dana od 6 do 24 sati, a nevršno razdoblje opterećenja je svakog dana od 0 do 6 sati.
- (3) NOS osigurava aFRR nabavom na tržištu putem javnih ponuda. NOS je dužan da s pružateljima usluga zaključi ugovore u kojima je preciziran opseg usluga s detaljnim energetskim i finansijskim veličinama i ostalim potrebnim podacima.
- (4) Postupak nabave aFRR-a se realizira na godišnjoj i mjesečnoj razini, u skladu s propisima o javnim nabavama.
- (5) Mjesečne nabave aFRR-a se organiziraju radi nabave nedostajućih količina. Za one mjesece za koje je potrebni aFRR u potpunosti nabavljen putem godišnje nabave, mjesečna nabava se ne organizira.
- (6) NOS rangira podnesene ponude prema ponuđenoj cijeni aFRR-a i vrši izbor najpovoljnijih ponuda do razine potrebne količine. Automatska rezerva za ponovnu uspostavu frekvencije plaća se po ponuđenoj cijeni.
- (7) U slučaju da kroz godišnju i mjesečnu tržišnu proceduru nije nabavljen potreban opseg aFRR-a za određeni mjesec, NOS vrši raspodjelu nedostajućih količina na pojedine pružatelje usluga, uzimajući u obzir količine nabavljene primjenom tržišnih procedura i pružatelje od kojih su te količine nabavljene. Cijena tako nabavljenog aFRR-a jednaka je prosječnoj ponderiranoj cijeni aFRR-a osiguranog prihvatanjem najpovoljnijih ponuda iz stavka (5) ovog članka.
- (8) Granična cijena aFRR-a se definira u cilju zaštite sudionika na tržištu, prvenstveno kupaca u uvjetima nedovoljno razvijene konkurencije na tržištu. Granična cijena aFRR-a jednaka je umnošku osnovne cijene aFRR-a i predefiniranog koeficijenta $k_{aFRRCap}$ koji osigurava dovoljne poticaje pružateljima za osiguranje aFRR-a:

$$p_{MaxaFRRCap} = k_{aFRRCap} \times p_{BaseaFRRCap}; 1,1 \leq k_{aFRRCap} \leq 1,5.$$
- (9) Osnovna cijena aFRR-a je jednaka većoj vrijednosti između fiksnih troškova najskuplje proizvodne jedinice koja daje aFRR i tržišne vrijednosti ove rezerve:

$$p_{BaseaFRRCap} = \max(\text{capital costs, market value}).$$
- (10) Tržišna vrijednost aFRR-a (market value) se izračunava na različit način, u ovisnosti od vrste tržišne procedure za nabavu, odnosno da li je godišnja ili mjesečna, a na temelju godišnjih i mjesečnih forward cijena na burzi električne energije.
- (11) Graničnu cijenu i ulazne parametre za određivanje tržišne vrijednosti aFRR-a objavljuje DERK, najmanje 10 dana prije početka tržišne procedure za nabavu ove rezerve.
- (12) Cijena naknade za neispunjavanje obveze osiguranja dodijeljene količine aFRR-a u funkciji je granične cijene aFRR-a. Granična cijena aFRR-a ovisi od toga da li je rezultat godišnje $p_{MaxaFRRCapYear}$ ili mjesečne nabave $p_{MaxaFRRCapMont}$, a cijena naknade je definirana kao funkcija veće vrijednosti od te dvije cijene.
- (13) Granična cijena aFRR-a (KM/MW/h) određuje se za svaki kalendarski mjesec. U slučaju da pružatelj nije u stanju da osigura alociranu obveznu količinu aFRR-a ili da pružatelj

koji je ugovorio osiguravanje aFRR-a ne nominira tu rezervu NOS-u na dan D (1, cijena naknade iznosi:

$$p_{PenaFRRCap} = (k_{PenaFRRCap} - 1) \times \max(p_{MaxaFRRCapYear}, p_{MaxaFRRCapMont}); 1,1 \leq k_{PenaFRRCap} \leq 1,25.$$

- (14) Ukupna finansijska vrijednost naknade za neosiguravanje dodijeljene količine aFRR-a jednaka je umnošku količine neosigurane rezerve $P_{FalaFRR}$ i cijene naknade $p_{PenaFRRCap}$ za neosiguranu rezervu:

$$C_{PenaFRR} = P_{FalaFRR} \times p_{PenaFRRCap}.$$

Članak 29.

(Automatska rezerva za ponovnu uspostavu frekvencije posebnim proizvodom – kapacitet)

- (1) Uzimajući u obzir potrebe sustava za specifičnom rezervom za ponovnu uspostavu frekvencije zbog integracije obnovljivih izvora energije, uz standardni proizvod, može se koristiti automatska rezerva za ponovnu uspostavu frekvencije posebnim proizvodom.
- (2) Odredbe navedene u članku 28. primjenjuju se na određivanje i izračun cijena automatske rezerve za ponovnu uspostavu frekvencije standardnim proizvodom i automatske rezerve za ponovnu uspostavu frekvencije posebnim proizvodom.

Članak 30.

(Automatska rezerva za ponovnu uspostavu frekvencije (aFRR) – energija)

- (1) Svi pružatelji koji su ugovorili osiguravanje aFRR-a su obvezni da dostave ponude za isporuku balansne energije u skladu s kapacitetima koje su ugovorili.
- (2) Ponude za balansnu energiju dostavljaju se u skladu s Pravilnikom o radu tržišta balansne energije koji izrađuje NOS.
- (3) Za dostavljanje ponuda za energiju aFRR-a mogu se uvesti dodatna ograničenja u smislu simetričnog opsega regulacije, broja ponuda jednog pružatelja balansnih usluga i razlike u cijenama energije za pozitivni i negativni aFRR, što se definira u Pravilniku o radu dnevnog tržišta balansne energije kojeg na transparentan način izrađuje NOS. Automatska ili ručna aktivacija ponuda vrši se prema listi ekonomskog prvenstva (Merit Order List), pri čemu se aktiviraju najpovoljnije ponude. Povoljnija ponuda u slučaju pozitivne balansne energije je ponuda s nižom, dok je povoljnija ponuda u slučaju negativne balansne energije ponuda s višom cijenom.
- (4) Do ispunjenja tehničkih preduvjeta za aktivaciju i obračun aFRR-a prema listi ekonomskog prvenstva iz stavka (3) ovog članka, aktivacija aFRR-a se može vršiti proporcionalno opsegu aFRR-a pojedinih pružatelja balansnih usluga.
- (5) Energija aFRR-a se pružateljima plaća po ponuđenim cijenama.
- (6) U slučaju proporcionalne aktivacije aFRR-a iz stavka (4) ovog članka, razlika između ponuđene cijene energije aFRR-a nagore $p_{aFRRenUp}$ i cijene energije aFRR-a nadolje $p_{aFRRenDow}$ u određenom satu je unutar reguliranog opsega, odnosno manja je ili jednaka maksimalnoj vrijednosti ove razlike S (€/MWh):

$$p_{aFRRenUp} - p_{aFRRenDow} \leq S.$$

- (7) Vrijednost veličine S određuje DERK.

Članak 31.

(Ručna rezerva za ponovnu uspostavu frekvencije (mFRR) – kapacitet)

- (1) NOS određuje opseg potrebne ručne rezerve za ponovnu uspostavu frekvencije (mFRR) – kapacitet u LFC području BiH za svaki kalendarski mjesec u godini, uzimajući u obzir i postojeće aranžmane o zajedničkoj rezervi u LFC bloku

- Slovenija – Hrvatska – Bosna i Hercegovina i druge aranžmane na razini ENTSO-E-a.
- (2) NOS određuje posebno opseg potrebnog mFRR-a nagore i opseg potrebnog mFRR-a nadolje.
 - (3) NOS osigurava mFRR nabavom na tržištu putem javnih ponuda. NOS je dužan da s pružateljima usluga zaključi ugovore u kojima je preciziran opseg usluga s detaljnim energetskim i finansijskim veličinama i ostalim potrebnim podacima.
 - (4) Postupak nabave mFRR-a se realizira na godišnjoj i mjesečnoj razini, u skladu s propisima o javnim nabavama.
 - (5) U slučaju nemogućnosti nabave cjelokupnog potrebnog opsega rezerve na godišnjoj razini, organiziraju se nabave nedostajućih vrijednosti rezerve na mjesečnoj razini.
 - (6) NOS rangira sve podnijete ponude prema cijeni i vrši izbor najpovoljnijih ponuda rezerve (ili svih ponuđenih količina, ukoliko su ponuđene količine manje od potrebnih).
 - (7) Cijena mFRR-a $p_{mFRRCap}$ je jednaka ponuđenoj cijeni mFRR-a koja je izabrana u procesu nabave.
 - (8) U cilju zaštite tržišnog mehanizma definira se granična cijena mFRR-a nagore kao:

$$p_{MaxmFRRCapUp} = k_{mFRRCap} \times p_{mFRRCap}; 1,1 \leq k_{mFRRCap} \leq 1,5$$
 i granična cijena mFRR-a nadolje kao:

$$p_{MaxmFRRCapDow} = 0,25 \times k_{mFRRCap} \times p_{mFRRCap}; 1,1 \leq k_{mFRRCap} \leq 1,5.$$
 - (9) Granične cijene iz stavka (8) ovog članka i osnovne ulazne parametre za njihovo određivanje donosi DERK.

Članak 32.

(Ručna rezerva za ponovnu uspostavu frekvencije (mFRR) – energija)

- (1) Koristeći dnevno tržište balansne energije, NOS nabavlja potrebnu balansnu energiju kako bi u realnom vremenu bio u stanju da korigira odstupanja od balansa snaga i referentne vrijednosti frekvencije u LFC području BiH.
- (2) NOS je odgovoran za organiziranje i administriranje dnevnog tržišta balansne energije, a DERK vrši nadzor nad radom ovog tržišta.
- (3) Na dnevnom tržištu balansne energije se prikupljaju ponude za balansnu energiju i to posebno za pozitivnu balansnu energiju (energiju regulacije nagore) i za negativnu balansnu energiju (energiju regulacije nadolje).
- (4) Dostavljanje ponuda za energiju ručne rezerve za ponovnu uspostavu frekvencije (mFRR-a) vrši se prema odredbama Pravilnika o radu dnevnog tržišta balansne energije, kojeg na transparentan način donosi NOS.
- (5) Cijena balansne energije mFRR-a nagore $p_{mFRREnUp}$ i balansne energije mFRR-a nadolje $p_{mFRREnDow}$ je ograničena u cilju zaštite tržišnog nadmetanja. Granična cijena balansne energije mFRR nagore jednaka je umnošku vrijednosti referentne cijene električne energije na tržištu p_{MR} i koeficijenta $k_{MaxmFRREnUp}$:

$$p_{MaxmFRREnUp} = k_{MaxmFRREnUp} \times p_{MR}.$$
- (6) Granična cijena balansne energije mFRR-a nadolje $p_{MaxmFRREnDow}$ jednaka je negativnom umnošku vrijednosti referentne cijene električne energije na tržištu p_{MR} i koeficijenta $k_{MaxTerEnDow}$:

$$p_{MaxmFRREnDow} = -k_{MaxmFRREnDow} \times p_{MR}.$$
- (7) Granične cijene balansne energije mFRR-a i vrijednosti koeficijenata $k_{MaxmFRREnUp}$ i $k_{MaxmFRREnDow}$ donosi DERK.

Članak 33.

(Tarifa za sustavnu uslugu)

- (1) Tarifa za sustavnu uslugu p_{Sys} služi za pokrivanje troškova nabave rezerve za održavanje frekvencije C_{FCRCap} , troškova nabave rezerve za automatsku ponovnu uspostavu frekven-

cije $C_{aFRRCap}$, troškova nabave rezerve za ručnu ponovnu uspostavu frekvencije $C_{mFRRCap}$, troškova nabave zamjenske rezerve C_{RR} , te troškova nabave električne energije za pokrivanje gubitaka u prijenosnom sustavu C_L i ostalih troškova koji se odnose na sustavnu uslugu C_{SysOTH} .

- (2) Tarifa za sustavnu uslugu iznosi:

$$p_{Sys} = (C_{FCRCap} + C_{aFRRCap} + C_{mFRRCap} + C_{RR} + C_L + C_{SysOTH}) / W_C$$

gdje je:

W_C - aktivna električna energija koja se u Bosni i Hercegovini pružima iz prijenosnog sustava (kWh).

- (3) NOS dostavlja fakture za sustavnu uslugu svim licenciranim subjektima koji preuzimaju električnu energiju iz prijenosnog sustava.
- (4) Troškove nabave rezerve za održavanje frekvencije, rezerve za obnovu frekvencije, zamjenske rezerve, električne energije za pokrivanje gubitaka u prijenosnom sustavu i ostalih troškova koji se odnose na sustavnu uslugu NOS utvrđuje na godišnjoj razini, nakon obavljenog postupka nabave ovih usluga. U slučaju nepotpune nabave, za potrebe određivanja tarife za sustavne usluge može se koristiti procjena ukupnih godišnjih troškova.
- (5) Tarifu za sustavnu uslugu određuje DERK jednom godišnje, i podešava je po potrebi.

Članak 34.

(Regulacija napona i reaktivne snage)

- (1) Proizvodne jedinice priključene na prijenosni sustav na vlastiti trošak održavaju napon u propisanim granicama u skladu s Mrežnim kodeksom i svojim pogonskim dijagramom.
- (2) Izuzetno od odredbe stavka (1) ovog članka, u situaciji povišenih napona u prijenosnom sustavu, DERK može propisati naknadu koja se plaća proizvodnim jedinicama za rad u kapacitivnom (podpobudnom) režimu s faktorom snage manjim od 0,95 ($\cos \phi < 0,95$ kapacitivno), kada proizvođači preuzimaju reaktivnu energiju iz prijenosnog sustava i na taj način smanjuju prisutni suficit reaktivne snage i energije.
- (3) Naknada iz stavka (2) ovog članka propisuje se na temelju analize rada elektroprijenosnog sustava koju, na vlastitu inicijativu ili na zahtjev DERK-a, obavlja NOS i pokazatelja da takav režim rada proizvodnih jedinica značajno doprinosi dovođenju napona u 400 kV i 220 kV čvorištima u granice propisane Mrežnim kodeksom.
- (4) Naknada za rad proizvođača u kapacitivnom režimu je proporcionalna količini preuzete reaktivne energije i cijene za preuzetu reaktivnu energiju iz prijenosnog sustava p_{reakt} (KM/Mvarh) koja predstavlja umnožak koeficijenta k_{RG} i referentne cijene električne energije na tržištu p_{MR} :

$$p_{reakt} = k_{RG} \times p_{MR}; k_{RG} \geq 0$$

gdje je k_{RG} koeficijent naknade za rad proizvođača u kapacitivnom režimu.

- (5) Naknadu iz stavka (4) ovog članka i ulazne parametre za njeno određivanje donosi DERK.

Članak 35.

(Mogućnost pokretanja elektrana bez vanjskog napajanja)

Proizvodne jedinice koje imaju mogućnost pokretanja elektrane bez vanjskog (eksternog) napajanja pružaju ovu uslugu uz naknadu koja se utvrđuje u fiksnom iznosu. Financijska naknada pokriva trošak pokretanja proizvodnog modula (black start) i trošak postupka ispitivanja (kvalificiranja) za mogućnost pružanja ove usluge koji provodi NOS.

Чланак 36.

(Troškovi gubitaka u prijenosnom sustavu)

- (1) Proračun opravdanih troškova nastalih usljed gubitaka električne energije u prijenosnom sustavu, zasniva se na iznosu prijenosnih gubitaka u godišnjoj bilanci električne energije i nabavnim cijenama električne energije za pokrivanje prijenosnih gubitaka.
- (2) NOS osigurava energiju za pokrivanje gubitaka u prijenosnom sustavu nabavom na tržištu putem javnih ponuda. NOS je dužan da s pružateljima ove usluge zaključuje ugovore.
- (3) NOS nabavlja energiju za pokrivanje gubitaka na mjesečnoj razini, a u ovisnosti od procjene situacije na tržištu električne energije, te u cilju optimiziranja nabave s aspekta cijena i količina, opredjeljuje se za godišnje, polugodišnje, tromjesečne ili mjesečne postupke nabave, vodeći se najboljom praksom.
- (4) Prosječna cijena električne energije koja se dobije godišnjom nabavom električne energije za pokrivanje gubitaka u prijenosnom sustavu je referentna cijena električne energije na tržištu p_{MR} . Ova cijena se može koristiti kao referentna u cilju određivanja drugih cijena propisanih Metodologijom.
- (5) Prilikom nabave električne energije na tržištu na način predviđen u stavku (3) ovog članka, NOS određuje okvirni iznos nabave C_F koji je jednak umnošku nabavljene energije W_F i cijene futures proizvoda prema HUDEX indeksu p_{HUDEX} za predmetno razdoblje nabave, uvećane za koeficijent k_F :

$$C_F = k_F \times W_F \times p_{HUDEX}; k_F \geq 1.$$
 Relevantne cijene futures proizvoda su one koje su važeće na dan objave javne ponude (tendera). Koeficijent k_F donosi DERK.
- (6) U svrhu definiranja cijena električne energije za pokrivanje gubitaka u prijenosnom sustavu, DERK svojom odlukom može odrediti korištenje drugih burzanskih proizvoda i indekse drugih burzi električne energije u regiji.

Чланак 37.

(Prekomjerno preuzeta reaktivna energija)

- (1) Prekomjerno preuzeta reaktivna energija je pozitivna razlika između izmjerene reaktivne energije i reaktivne energije koja odgovara faktoru snage $\cos \varphi = 0,95$ induktivno, odnosno to je reaktivna energija koja prelazi 33% preuzete aktivne energije.
- (2) NOS obračunava prekomjerno preuzetu reaktivnu energiju iz prijenosnog sustava na temelju mjesečnih izmjerenih količina kod kupaca priključenih na prijenosni sustav, te izrađuje mjesečno izvješće.
- (3) DERK određuje cijenu prekomjerno preuzete reaktivne energije iz prijenosnog sustava uzimajući u obzir stanje naponskih prilika u elektroenergetskom sustavu.
- (4) Cijena prekomjerno preuzete reaktivne energije s prijenosne mreže p_R je jednaka umnošku vrijednosti referentne cijene električne energije na tržištu p_{MR} i koeficijenta k_R :

$$p_R = k_R \times p_{MR}; k_R \geq 0.$$
- (5) Cijenu iz stavka (4) ovog članka i ulazne parametre za njeno određivanje donosi DERK.

Чланак 38.

(Odstupanja balansno odgovornih strana od dnevnog rasporeda i odstupanje LFC područja BiH)

- (1) Obračun odstupanja balansno odgovornih strana od dnevnog rasporeda u energetske i finansijske smislu obavlja NOS u skladu s Tržišnim pravilima.
- (2) Troškove debalansa za energiju isporučenu u svrhu pokrivanja gubitaka u prijenosnom sustavu snosi NOS.

- (3) Balansno odgovorna strana kojoj pripada tržišni sudionik s kojim je operator distribucijskog sustava zaključio ugovor o nabavi energije za pokrivanje gubitaka u distribucijskom sustavu, obavezna je platiti troškove odstupanja u skladu s odredbama stavka (1) ovog članka.
- (4) Obračun i poravnanje odstupanja LFC područja BiH provodi NOS s drugim operatorima prijenosnog sustava Regionalne skupine kontinentalne Europe u skladu s Aneksom 3. SAFA sporazuma, koji se odnosi na obračun i poravnanje.

Чланак 39.

(Obračun i fakturiranje pomoćnih i sustavne usluge)

- (1) Fakturiranje i plaćanje pomoćnih i sustavne usluge obavlja se na temelju obračuna pomoćnih i sustavne usluge koji izrađuje NOS.
- (2) Ovaj obračun se dostavlja balansno odgovornim stranama, kupcima priključenim na prijenosni sustav, JP "Komunalno Brčko" i DERK-u. U obračunu se navode finansijske i energetske pozicije NOS-a i balansno odgovornih strana. Također se prikazuju energetske pozicije tržišnih sudionika u odnosu na balansno odgovornu stranu kojoj pripadaju.
- (3) U cilju izrade točnog obračuna, operatori distribucijskog sustava dužni su da NOS-u dostavljaju sve potrebne podatke i informacije.

DIO PETI – OSTALE ODREDBE

Чланак 40.

(Nadzor)

DERK provodi aktivnosti nadzora procesa prikupljanja javnih ponuda. U cilju sprječavanja nedozvoljenog ponašanja sudionika na tržištu, DERK preduzima odgovarajuće mjere u skladu sa svojim nadležnostima.

Чланак 41.

(Obveze NOS-a)

Za sve obveze navedene u ovoj Metodologiji, NOS na transparentan način donosi procedure kako bi osigurao neometano i pravovremeno odvijanje aktivnosti u svojoj nadležnosti. Ove procedure se odnose na izračunavanje opsega potreba pomoćnih usluga u LFC području BiH, nabavu pomoćnih usluga na tržištu, provjere ispravnosti tehničkih mogućnosti pružatelja, funkcioniranje balansnog tržišta, definiranje kvalitete pruženih usluga, odgovarajuće sankcije za nepružanje usluga, obračun i izvješćivanje.

Чланак 42.

(Tumačenje)

- (1) DERK osigurava tumačenje ovog akta.
- (2) Ukoliko neko pitanje nije obrađeno u ovom dokumentu, DERK odlučuje o njegovom rješavanju u svakom konkretnom slučaju ili izdaje posebno uputstvo za primjenu pojedinih odredbi ove Metodologije.

DIO ŠESTI – PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Чланак 43.

(Prestanak važenja)

Stupanjem na snagu ove Metodologije, prestaje da važi Metodologija za izradu tarifa za usluge prijenosa električne energije, neovisnog operatora sustava i pomoćne usluge – Drugi pročišćeni tekst ("Službeni glasnik BiH", broj 68/21).

Чланак 44.

(Objava Metodologije)

Ova Metodologija stupana snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

Број 04-02-2-226-12/25

24. rujna 2025. godine

Tuzla

 Predsjedatelj Komisije
Suad Zeljković, v. r.

**ИНСТИТУТ ЗА НЕСТАЛА ЛИЦА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ****646**

На основу члана 7. Споразума о преузимању улога суоснивача за Институт за нестала лица Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ - Међународни уговори", број 13/05) и члана 18. Статута Института за нестала лица Босне и Херцеговине, број 01-40-УО-122/07, Управни одбор Института за нестала лица Босне и Херцеговине, на 16. сједници одржаној 17.9.2025. године, донио је

ОДЛУКУ**О ИМЕНОВАЊУ ВРШИЛАЦА ДУЖНОСТИ ТРИ
ЧЛАНА КОЛЕГИЈУМА ДИРЕКТОРА ИНСТИТУТА ЗА
НЕСТАЛА ЛИЦА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ****Члан 1.**

Овом одлуком за вршиоце дужности чланова Колегијума директора Института за нестала лица Босне и Херцеговине именују се:

1. Марко Јуришић
2. Салиха Ђудерија
3. Никола Перишић

Члан 2.

Вршиоци дужности из члана 1. ове одлуке именују се до окончања поступка именовања нових чланова Колегијума директора.

Члан 3.

Вршиоци дужности чланова Колегијума директора имају сва права, обавезе и одговорности као и именовани чланови Колегијума директора.

Члан 4.

Чланови Колегијума директора ротирају се на позицији предједавајућег сваких мјесец дана поштујући досадашњи редослијед ротације.

Члан 5.

Ова одлука ступа на снагу даном доношења, а примјењује се од 20. 9. 2025. године.

Ова одлука објавиће се у "Службеном гласнику БиХ".

Број 05/1-02-1-1540/25 Предједавајућа
17. септембра 2025. године Управног одбора
Сарајево **Љилјана Богдановић, с. р.**

На основу члана 7. Споразума о преузимању улога суоснивача за Институт за нестале особе Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ - Међународни уговори", број 13/05) и члана 18. Статута Института за нестале особе Босне и Херцеговине, број 01-40-УО-122/07, Управни одбор Института за нестале особе Босне и Херцеговине, на 16. сједници одржаној 17.9.2025. године, донио је

ОДЛУКУ**О ИМЕНОВАЊУ ВРШИЛАЦА ДУЖНОСТИ ТРИ ЧЛАНА
КОЛЕГИЈА ДИРЕКТОРА ИНСТИТУТА ЗА НЕСТАЛЕ
ОСОБЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ****Члан 1.**

Овом одлуком за вршиоце дужности чланова Колегија директора Института за нестале особе Босне и Херцеговине именују се:

1. Marko Jurišić
2. Saliha Đuderija
3. Nikola Perišić

Члан 2.

Вршиоци дужности из члана 1. ове одлуке именују се до окончања поступка именовања нових чланова Колегија директора.

Члан 3.

Вршиоци дужности чланова Колегија директора имају сва права, обавезе и одговорности као и именовани чланови Колегија директора.

Члан 4.

Чланови Колегија директора ротирају се на позицији предједавајућег сваких мјесец дана поштујући досадашњи редослијед ротације.

Члан 5.

Ова одлука ступа на снагу даном доношења, а примјењује се од 20.9.2025. године.

Ова одлука објавит ће се у "Службеном гласнику БиХ".

Број 05/1-02-1-1540/25 Предједавајућа
17. септембра 2025. године Управног одбора
Сарајево **Љилјана Богдановић, с. р.**

На основу члана 7. Споразума о преузимању улога суоснивача за Институт за нестале особе Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ - Међународни уговори", број 13/05) и члана 18. Статута Института за нестале особе Босне и Херцеговине, број 01-40-УО-122/07, Управни одбор Института за нестале особе Босне и Херцеговине, на 16. сједници одржаној 17.9.2025. године, донио је

ОДЛУКУ**О ИМЕНОВАЊУ ВРШИТЕЉА ДУЖНОСТИ ТРИ ЧЛАНА
КОЛЕГИЈА ДИРЕКТОРА ИНСТИТУТА ЗА НЕСТАЛЕ
ОСОБЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ****Чланак 1.**

Овом Одлуком за вршитеље дужности чланова Колегија директора Института за нестале особе Босне и Херцеговине именују се:

1. Marko Jurišić
2. Saliha Đuderija
3. Nikola Perišić

Чланак 2.

Вршитељи дужности из члана 1. ове Одлуке именују се до окончања поступка именовања нових чланова Колегија директора.

Чланак 3.

Вршитељи дужности чланова Колегија директора имају сва права, обавезе и одговорности као и именовани чланови Колегија директора.

Чланак 4.

Чланови Колегија директора ротирају се на позицији предједавајућег сваких мјесец дана поштујући досадашњи редослијед ротације.

Чланак 5.

Ова Одлука ступа на снагу даном доношења, а примјењује се од 20. 9. 2025. године.

Ова Одлука објавит ће се у "Службеном гласнику БиХ".

Број 05/1-02-1-1540/25 Предсједатељца
17. rujna 2025. године Управног одбора
Сарајево **Љилјана Богдановић, в. р.**

(SI-1394/25-G)

**ВИСОКИ СУДСКИ И ТУЖИЛАЧКИ
САВЈЕТ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ****647**

На основу члана 4. став 2. Закона о платама и осталим накнадама судија и тужилаца у Федерацији БиХ ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 72/05, 22/09, 55/13 и 61/22), а у складу са одредбама Пословника Високог судског и

тужилачког савјета Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/23, 83/23, 9/24, 27/24 и 72/24), Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине у саставу, тужилац Санин Богунић, предсједник Савјета, судија Велимир Нинковић и Санела Горушановић - Бугићан, потпредсједници Савјета, те судија Александра Обрадовић, тужитељица Бојана Јоловић, тужитељица Сњежана Петковић, судија Седин Илдрозић, тужилац Саша Сарајлић, адвокат др. сц Давор Мартиновић, проф. др. Џамна Вранић, тужитељица Жељка Фабић и адвокатица Елма Веледар Арифагић, на сједници одржаној 28. и 29.05.2025. године, донио је

ОДЛУКУ О ИМЕНОВАЊУ СТРУЧНЕ САРАДНИЦЕ У ОПШТИНСКИ СУД У САРАЈЕВУ

I
За стручну сарадницу у Општински суд у Сарајеву
именује се **Брачковић Елма**.

Датум ступања на дужност именоване је 06.10.2025. године, у складу са одлуком Савјета са сједнице одржане 03. и 04.09.2025. године.

III

Ова одлука ступа на снагу даном доношења и објављује се на интернет страници Савјета.

IV

Одлука ће бити објављена у "Службеном гласнику БиХ".

Број 04-07-3-2858-2/2025	Предсједник ВСТС-а БиХ
04. септембра 2025. године	Санин Богунџић, с. р.

Na osnovu člana 4. stav 2. Zakona o platama i ostalim naknadama sudija i tužilaca u Federaciji BiH ("Službene novine Federacije BiH", br. 72/05, 22/09, 55/13 i 61/22), a u skladu sa odredbama Poslovnika Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/23, 83/23, 9/24, 27/24 i 72/24), Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine u sastavu, tužilac Sanin Bogunić, predsjednik Vijeća, sudija Velimir Ninković i Sanela Gorušanović - Butigan, potpredsjednici Vijeća, te sudija Aleksandra Obradović, tužiteljica Bojana Jolović, tužiteljica Snježana Petković, sudija Sedin Idrizović, tužilac Saša Sarajlić, advokat dr. sc Davor Martinović, prof. dr. Džamna Vranić, tužiteljica Željka Fabić i advokatica Elma Veledar Arifiagić, na sjednici održanoj 28. i 29.05.2025. godine, donijelo je

ODLUKU
O IMENOVANJU STRUČNE SARADNICE U OPĆINSKI
SUD U SARAJEVU

I
Za stručnu saradnicu u Općinski sud u Sarajevu imenuje se
Bračković Elma.

II

Datum stupanja na dužnost imenovane je 06.10.2025. godine, u skladu sa odlukom Vijeća sa sjednice održane 03. i 04.09.2025. godine.

III

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se na internet stranici Vijeća.

IV

Odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH".

Broj 04-07-3-2858-2/2025 Predsjednik VSTV-a BiH
04. septembra 2025. godine **Sanin Bogunić, s. r.**

Temeljem članka 4. stavak 2. Zakona o platama i ostalim naknadama sudaca i tužitelja u Federaciji BiH ("Službene novine Federacije BiH", br. 72/05, 22/09, 55/13 i 61/22), a sukladno odredbama Poslovnika Visokog sudbenog i tužiteljskog vijeća Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/23, 83/23, 9/24, 27/24 i 72/24), Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine u sastavu, tužitelj Sanin Bogunić, predsjednik Vijeća, sudac Velimir Ninković i Sanela Gorušanović - Butigan, potpredsjednici Vijeća, te sutkinja Aleksandra Obradović, tužiteljica Bojana Jolović, tužiteljica Snježana Petković, sudac Sedin Idrizović, tužitelj Saša Sarajlić, odvjetnik dr. sc. Davor Martinović, prof. dr. Džamna Vranić, tužiteljica Željka Fabić i odvjetnica Elma Veledar Arifić, na sjednici održanoj 28. i 29.05.2025. godine, donijelo je

ODLUKU O IMENOVANJU STRUČNE SURADNICE U OPĆINSKI SUD U SARAJEVU

I
 Za stručnu suradnicu u Općinski sud u Sarajevu imenuje se
Bračković Elma.

II

Datum stupanja na dužnost imenovane je 06.10.2025. godine, sukladno odluci Vijeća sa sjednice održane 03. i 04.09.2025. godine.

III

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se na internet stranici Vijeća.

IV

Odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH".

Broj 04-07-3-2858-2/2025 Predsjednik VSTV-a BiH
04. rujna 2025. godine **Sanin Bogunić**, v. r.

648

На основу члана 4. став 2. Закона о платама и осталим накнадама судија и тужилаца у Федерацији БиХ ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 72/05, 22/09, 55/13 и 61/22), а у складу са одредбама Пословника Високог судског и тужилачког савета Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/23, 83/23, 9/24, 27/24 и 72/24), Високи судски и тужилачки савет Босне и Херцеговине у саставу, тужилац Санин Богунић, предсједник Савета, судија Велимир Нинковић и Сanela Горушановић - Бутиган, потпредсједници Савета, те судија Александра Обрадовић, тужитељица Бојана Јоловић, тужитељица Сњежана Петковић, судија Седин Идризовић, тужилац Саша Сарајлић, адвокат др. sc Давор Мартиновић, проф. др. Цамна Вранић, тужитељица Жељка Фабић и адвокатица Елма Веледар Арифагић, на сједници одржаној 28. и 29.05.2025. године, донио је

ОДЛУКУ О ИМЕНОВАЊУ СТРУЧНЕ САРАДНИЦЕ У ОПШТИНСКИ СУД У САРАЈЕВУ

I
За стручну сарадницу у Општински суд у Сарајеву
именује се **Хасић Лејла**.

Датум ступања на дужност именоване је 06.10.2025. године, у складу са одлуком Савјета са сједнице одржане 03. и 04.09.2025. године.

III

Ова одлука ступа на снагу даном доношења и објављује се на интернет страници Савјета.

IV

Одлука ће бити објављена у "Службеном гласнику БиХ".

Број 04-07-3-2859-2/2025	Предсједник ВСТС-а БиХ
04. септембра 2025. године	Санин Богунџић, с. р.

Na osnovu člana 4. stav 2. Zakona o platama i ostalim naknadama sudija i tužilaca u Federaciji BiH ("Službene novine Federacije BiH", br. 72/05, 22/09, 55/13 i 61/22), a u skladu sa odredbama Poslovnika Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/23, 83/23, 9/24, 27/24 i 72/24), Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine u sastavu, tužilac Sanin Bogunić, predsjednik Vijeća, sudija Velimir Ninković i Sanela Gorušanović - Butigan, potpredsjednici Vijeća, te sudija Aleksandra Obradović, tužiteljica Bojana Jolović, tužiteljica Snježana Petković, sudija Sedin Idrizović, tužilac Saša Sarajlić, advokat dr. sc Davor Martinović, prof. dr. Džamna Vranić, tužiteljica Željka Fabić i advokatica Elma Veleđar Arifagić, na sjednici održanoj 28. i 29.05.2025. godine, donijelo je

ODLUKU
O IMENOVANJU STRUČNE SARADNICE U OPĆINSKI
SUD U SARAJEVU

I
Za stručnu saradnicu u Općinski sud u Sarajevu imenuje se
Hasić Leila.

II

Datum stupanja na dužnost imenovane je 06.10.2025. godine, u skladu sa odlukom Vijeća sa sjednice održane 03. i 04.09.2025. godine.

III

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se na internet stranici Vijeća.

IV

Odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH".

Broj 04-07-3-2859-2/2025 Predsjednik VSTV-a BiH
04. septembra 2025. godine **Sanin Bogunić, s. r.**

Temeljem članka 4. stavak 2. Zakona o platama i ostalim naknadama sudaca i tužitelja u Federaciji BiH ("Službene novine Federacije BiH", br. 72/05, 22/09, 55/13 i 61/22), a sukladno odredbama Poslovnika Visokog sudbenog i tužiteljskog vijeća Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/23, 83/23, 9/24, 27/24 i 72/24), Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine u sastavu, tužitelj Sanin Bogunić, predsjednik Vijeća, sudac

Velimir Ninković i Sanela Gorušanović - Butigan, potpredsjednici Vijeća, te sutkinja Aleksandra Obradović, tužiteljica Bojana Jolović, tužiteljica Snježana Petković, sudac Sedin Idrizović, tužitelj Saša Sarajlić, odvjetnik dr. sc. Davor Martinović, prof. dr. Džamna Vranić, tužiteljica Željka Fabić i odvjetnica Elma Veledar Arifagić, na sjednici održanoj 28. i 29.05.2025. godine, donijelo je

**ODLUKU
O IMENOVANJU STRUČNE SURADNICE U OPĆINSKI
SUD U SARAJEVU**

I
Za stručnu suradnicu u Općinski sud u Sarajevu imenuje se
Hasić Leila.

II

Datum stupanja na dužnost imenovane je 06.10.2025. godine, sukladno odluci Vijeća sa sjednice održane 03. i 04.09.2025. godine.

III

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se na internet stranici Vijeća.

IV

Odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH".

Broj 04-07-3-2859-2/2025	Predsjednik VSTV-a BiH
04. rujna 2025. godine	Sanin Bogunić , v. r.

649

На основу члана 88. став 1. тачка а) Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23, 9/24 и 50/24) и члана 117. Пословника Високог судског и тужилачког савјета Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/23, 83/23, 9/24, 27/24 и 72/24), Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине је, на сједници одржаној 09. и 10.07.2025. године, донио

ОДЛУКУ О ПРЕСТАНКУ МАНДАТА

Жељку Ковићу, судији Окружног суда у Бањалуци,
престаје мандат судије тог суда, са даном 21.08.2025. године,
ради одласка у пензију.

Ова одлука ће бити објављена у "Службеном гласнику БиХ".

Образложење

На основу података из службене евиденције Високог судског и тужилачког савјета Босне и Херцеговине (у даљем тексту: ВСТС БиХ), те дописа судије Окружног суда у Бањалуци Жељка Ковића упућеног ВСТС-у БиХ 14.05.2025. године, констатирано је да Ковић Жељко судија Окружног суда у Бањалуци, дана 21.08.2025. године, навршава старосну доб од седамдесет (70) година живота.

Чланом 88. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Закон о ВСТС-у БиХ), прописани су разлози због којих престаје мандат судије или тужиоца, а један од разлога је и када наврше старосну доб прописану за обвезан одлазак у пензију. Према члану 90. Закона о ВСТС-у БиХ, прописана старосна доб за обвезан одлазак у пензију је навршених седамдесет (70) година живота.

У складу са наведеним, утврђено је да су испуњени
ујети за престанак мандата ради обавезног одласка у пензију,
а што је у конкретном случају 21.08.2025. године, те је на
основу одредбе члана 88. став (1) тачка а) Закона о ВСТС-у

БиХ, као и члана 117. Пословника ВСТС-а БиХ, донесена одлука као у диспозитиву.

Број 04-07-3-1728-2/2025
10. јула 2025. године

Предсједник ВСТС-а БиХ
Санин Богунџић

Na osnovu člana 88. stav 1. tačka a) Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23, 9/24 i 50/24) i člana 117. Poslovnika Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/23, 83/23, 9/24, 27/24 i 72/24), Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj 09. i 10.07.2025. godine, donijelo

ODLUKU O PRESTANKU MANDATA

Željku Koviću, sudiji Okružnog suda u Banjaluci, prestaje mandat sudije tog suda, sa danom 21.08.2025. godine, radi odlaska u penziju.

Ova odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH".

Obrazloženje

Na osnovu podataka iz službene evidencije Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: VSTV BiH), te dopisa sudije Okružnog suda u Banjaluci Željka Kovića upućenog VSTV-u BiH 14.05.2025. godine, konstatirano je da Ković Željko sudija Okružnog suda u Banjaluci, dana 21.08.2025. godine, navršava starosnu dob od sedamdeset (70) godina života.

Članom 88. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Zakon o VSTV-u BiH), propisani su razlozi zbog kojih prestaje mandat sudije ili tužioca, a jedan od razloga je i kada navršše starosnu dob propisanu za obvezan odlazak u penziju. Prema članu 90. Zakona o VSTV-u BiH, propisana starosna dob za obvezan odlazak u penziju je navršenih sedamdeset (70) godina života.

U skladu sa navedenim, utvrđeno je da su ispunjeni uvjeti za prestanak mandata radi obveznog odlaska u penziju, a što je u konkretnom slučaju 21.08.2025. godine, te je na osnovu odredbe člana 88. stav (1) tačka a) Zakona o VSTV-u BiH, kao i člana 117. Poslovnika VSTV-a BiH, donesena odluka kao u dispozitivu.

Broj 04-07-3-1728-2/2025
10. jula 2025. godine

Predsjednik VSTV-a BiH
Sanin Bogunić

Na temelju članka 88. stavak 1. točka a) Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23, 9/24 i 50/24) i člana 117. Poslovnika Visokog sudbenog i tužiteljskog vijeća Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/23, 83/23, 9/24, 27/24 i 72/24), Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj 09. i 10.07.2025. godine, donijelo

ODLUKU O PRESTANKU MANDATA

Željku Koviću, sucu Okružnog suda u Banjaluci, prestaje mandat suca tog suda, sa danom 21.08.2025. godine, radi odlaska u mirovinu.

Ova odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH".

Obrazloženje

Na temelju podataka iz službene evidencije Visokog sudbenog i tužiteljskog vijeća Bosne i Hercegovine (u daljem

tekstu: VSTV BiH), te dopisa suca Okružnog suda u Banjaluci Željka Kovića upućenog VSTV-u BiH 14.05.2025. godine, konstatirano je da Ković Željko sudac Okružnog suda u Banjaluci, dana 21.08.2025. godine, navršava starosnu dob od sedamdeset (70) godina života.

Člankom 88. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Zakon o VSTV-u BiH), propisani su razlozi zbog kojih prestaje mandat suca ili tužitelja, a jedan od razloga je i kada navršše starosnu dob propisanu za obvezan odlazak u mirovinu. Prema članku 90. Zakona o VSTV-u BiH, propisana starosna dob za obvezan odlazak u mirovinu je navršenih sedamdeset (70) godina života.

Sukladno navedenom, utvrđeno je da su ispunjeni uvjeti za prestanak mandata radi obveznog odlaska u mirovinu, a što je u konkretnom slučaju 21.08.2025. godine, te je na temelju odredbe članka 88. stavak (1) točka a) Zakona o VSTV-u BiH, kao i članka 117. Poslovnika VSTV-a BiH, donesena odluka kao u dispozitivu.

Broj 04-07-3-1728-2/2025
10. srpnja 2025. godine

Predsjednik VSTV-a BiH
Sanin Bogunić

650

На основу члана 88. став 1. тачка а) Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23, 9/24 и 50/24) и члана 117. Пословника Високог судског и тужилачког савјета Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/23, 83/23, 9/24, 27/24 и 72/24), Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине је, на сједници одржаној 09. и 10.07.2025. године, донио

ОДЛУКУ О ПРЕСТАЊКУ МАНДАТА

Лазих Вери, тужиоцу Окружног јавног тужилаштва у Бијељини, престаје мандат тужиоца тог тужилаштва, са даном 23.07.2025. године, ради одласка у пензију.

Ова одлука ће бити објављена у "Службеном гласнику БиХ".

Образложење

На основу података из службене евиденције Високог судског и тужилачког савјета Босне и Херцеговине (у даљем тексту: ВСТ БиХ), утврђено је да наведени тужилац дана 23.07.2025. године, навршава старосну доб од седамдесет (70) година живота.

Чланом 88. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Закон о ВСТС-у БиХ), прописани су разлози због којих престаје мандат судије или тужиоца, а један од разлога је и када наврше старосну доб прописану за обавезан одлазак у пензију. Према члану 90. Закона о ВСТС-у БиХ, прописана старосна доб за обавезан одлазак у пензију је навршених седамдесет (70) година живота.

У складу са наведеним, утврђено је да су испуњени услови за престанак мандата ради обавезног одласка у пензију, а што је у конкретном случају 23.07.2025. године, те је на основу одредбе члана 88. став (1) тачка а) Закона о ВСТС-у БиХ, као и члана 117. Пословника ВСТС-а БиХ, донесена одлука као у диспозитиву.

Број 04-07-3-2345-1/2025
10. јула 2025. године

Предсједник ВСТС-а БиХ
Санин Богунџић

Na osnovu člana 88. stav 1. tačka a) Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23, 9/24 i 50/24) i člana 117. Poslovnika Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/23, 83/23, 9/24, 27/24 i 72/24), Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj 09. i 10.07.2025. godine, donijelo

Образложење О ПРЕСТАНКУ МАНДАТА

Lazić Veri, tužiteljici Okružnog javnog tužiteljstva u Bijeljini, prestaje mandat tužiteljice tog tužiteljstva, sa danom 23.07.2025. godine, radi odlaska u penziju.

Ova odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH".

Образложење

Na osnovu podataka iz službene evidencije Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: VSTV BiH), utvrđeno je da navedena tužiteljica dana 23.07.2025. godine, navršava starosnu dob od sedamdeset (70) godina života.

Članom 88. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Zakon o VSTV-u BiH), propisani su razlozi zbog kojih prestaje mandat sudije ili tužitelja, a jedan od razloga je i kada navrše starosnu dob propisanu za obavezan odlazak u penziju. Prema članu 90. Zakona o VSTV-u BiH, propisana starosna dob za obavezan odlazak u penziju je navršenih sedamdeset (70) godina života.

U skladu sa navedenim, utvrđeno je da su ispunjeni uslovi za prestanak mandata radi obaveznog odlaska u penziju, a što je u konkretnom slučaju 23.07.2025. godine, te je na osnovu odredbe člana 88. stav (1) tačka a) Zakona o VSTV-u BiH, kao i člana 117. Poslovnika VSTV-a BiH, donesena odluka kao u dispozitivu.

Broj 04-07-3-2345-1/2025
10. jula 2025. godine

Predsjednik VSTV-a BiH
Sanin Bogunić

Na temelju članka 88. stavak 1. tačka a) Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23, 9/24 i 50/24) i člana 117. Poslovnika Visokog sudbenog i tužiteljskog vijeća Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/23, 83/23, 9/24, 27/24 i 72/24), Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj 09. i 10.07.2025. godine, donijelo

ОДЛУКУ О ПРЕСТАНКУ МАНДАТА

Lazić Veri, tužiteljici Okružnog javnog tužiteljstva u Bijeljini, prestaje mandat tužiteljice tog tužiteljstva, sa danom 23.07.2025. godine, radi odlaska u mirovinu.

Ova odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH".

Образложење

Na temelju podataka iz službene evidencije Visokog sudbenog i tužiteljskog vijeća Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: VSTV BiH), utvrđeno je da navedena tužiteljica dana 23.07.2025. godine, navršava starosnu dob od sedamdeset (70) godina života.

Člankom 88. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Zakon o VSTV-u BiH), propisani su razlozi zbog kojih prestaje mandat suca ili tužitelja, a jedan od razloga je i kada navrše starosnu dob propisanu

za obavezan odlazak u mirovinu. Prema članku 90. Zakona o VSTV-u BiH, propisana starosna dob za obavezan odlazak u mirovinu je navršenih sedamdeset (70) godina života.

Sukladno navedenom, utvrđeno je da su ispunjeni uvjeti za prestanak mandata radi obaveznog odlaska u mirovinu, a što je u konkretnom slučaju 23.07.2025. godine, te je na temelju odredbe članka 88. stavak (1) tačka a) Zakona o VSTV-u BiH, kao i članka 117. Poslovnika VSTV-a BiH, donesena odluka kao u dispozitivu.

Broj 04-07-3-2345-1/2025
10. srpnja 2025. godine

Predsjednik VSTV-a BiH
Sanin Bogunić

651

Na osnovu člana 88. stav 1. tačka a) Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom savjetu Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23, 9/24 i 50/24) i člana 117. Poslovnika Visokog sudskog i tužilačkog savjeta Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/23, 83/23, 9/24, 27/24 i 72/24), Visoki sudski i tužilački savjet Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj 09. i 10.07.2025. godine, donio

ОДЛУКУ О ПРЕСТАНКУ МАНДАТА

Ковачевић Славици, судији Основног суда у Вишеграду, престaje mandat судије тог суда, са даном 19.08.2025. године, ради одласка у пензију.

Ова одлука ће бити објављена у "Службеном гласнику БиХ".

Образложење

На основу података из службене евиденције Високог судског и тужилачког савјета Босне и Херцеговине (у даљем тексту: ВСТС БиХ), утврђено је да Ковачевић Славица, судија Основног суда у Вишеграду, дана 19.08.2025. године, навршава старосну доб од седамдесет (70) година живота.

Чланом 88. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Закон о ВСТС-у БиХ), прописани су разлози због којих престaje mandat судије или тужиоца, а један од разлога је и када наврше старосну доб прописану за обавезан одласак у пензију. Према члану 90. Закона о ВСТС-у БиХ, прописана старосна доб за обавезан одласак у пензију је навршених седамдесет (70) година живота.

У складу са наведеним, утврђено је да су испуњени увјети за престанак мандата ради обавезног одласка у пензију, а што је у конкретном случају 19.08.2025. године, те је на основу одредбе члана 88. став (1) тачка а) Закона о ВСТС-у БиХ, као и члана 117. Пословника ВСТС-а БиХ, донесена одлука као у диспозитиву.

Број 04-07-3-2450-1/2025
10. јула 2025. године

Председник ВСТС-а БиХ
Санин Богунџић, с. р.

Na osnovu člana 88. stav 1. tačka a) Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23, 9/24 i 50/24) i člana 117. Poslovnika Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/23, 83/23, 9/24, 27/24 i 72/24), Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj 09. i 10.07.2025. godine, donijelo

**ODLUKU
O PRESTANKU MANDATA**

Kovačević Slavici, sudiji Osnovnog suda u Višegradu, prestaje mandat sudije tog suda, sa danom 19.08.2025. godine, radi odlaska u penziju.

Ova odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH".

Образложење

Na osnovu podataka iz službene evidencije Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: VSTV BiH), utvrđeno je da Kovačević Slavica, sudija Osnovnog suda u Višegradu, dana 19.08.2025. godine, navršava starosnu dob od sedamdeset (70) godina života.

Članom 88. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Zakon o VSTV-u BiH), propisani su razlozi zbog kojih prestaje mandat sudije ili tužioca, a jedan od razloga je i kada navrše starosnu dob propisanu za obavezan odlazak u penziju. Prema članu 90. Zakona o VSTV-u BiH, propisana starosna dob za obavezan odlazak u penziju je navršenih sedamdeset (70) godina života.

U skladu sa navedenim, utvrđeno je da su ispunjeni uvjeti za prestanak mandata radi obaveznog odlaska u penziju, a što je u konkretnom slučaju 19.08.2025. godine, te je na osnovu odredbe člana 88. stav (1) tačka a) Zakona o VSTV-u BiH, kao i člana 117. Poslovnika VSTV-a BiH, donesena odluka kao u dispozitivu.

Broj 04-07-3-2450-1/2025
10. jula 2025. godine

Predsjednik VSTV-a BiH
Sanin Bogunić, s. r.

Na temelju članka 88. stavak 1. tačka a) Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23, 9/24 i 50/24) i članka 117. Poslovnika Visokog sudbenog i tužiteljskog vijeća Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/23, 83/23, 9/24, 27/24 i 72/24), Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj 09. i 10.07.2025. godine, donijelo

**ODLUKU
O PRESTANKU MANDATA**

Kovačević Slavici, sutkinji Osnovnog suda u Višegradu, prestaje mandat sutkinje tog suda, sa danom 19.08.2025. godine, radi odlaska u mirovinu.

Ova odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH".

Образложење

Na temelju podataka iz službene evidencije Visokog sudbenog i tužiteljskog vijeća Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: VSTV BiH), utvrđeno je da Kovačević Slavica, sutkinja Osnovnog suda u Višegradu, dana 19.08.2025. godine, navršava starosnu dob od sedamdeset (70) godina života.

Člankom 88. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Zakon o VSTV-u BiH), propisani su razlozi zbog kojih prestaje mandat suca ili tužitelja, a jedan od razloga je i kada navrše starosnu dob propisanu za obavezan odlazak u mirovinu. Prema članku 90. Zakona o VSTV-u BiH, propisana starosna dob za obavezan odlazak u mirovinu je navršenih sedamdeset (70) godina života.

Sukladno navedenom, utvrđeno je da su ispunjeni uvjeti za prestanak mandata radi obaveznog odlaska u mirovinu, a što je u konkretnom slučaju 19.08.2025. godine, te je na temelju odredbe članka 88. stavak (1) tačka a) Zakona o VSTV-u BiH, kao i članka 117. Poslovnika VSTV-a BiH, donesena odluka kao u dispozitivu.

Broj 04-07-3-2450-1/2025
10. srpnja 2025. godine

Predsjednik VSTV-a BiH
Sanin Bogunić, v. r.

652

Na osnovu člana 88. stav 1. tačka d) Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom savjetu Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23, 9/24 i 50/24) i člana 117. Poslovnika Visokog sudskog i tužilačkog savjeta Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/23, 83/23, 9/24, 27/24 i 72/24), Visoki sudski i tužilački savjet Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj 9. i 10.07.2025. godine, donio

**ODLUKU
O PRESTANKU MANDATA**

Наташи Божићковић, тужитељици Окружног јавног тужилаштва у Добоју, престаје мандат тужитељице тог тужилаштва, са даном 2.9.2025. године, због подношења оставке.

Ова одлука ће бити објављена у "Службеном гласнику БиХ".

Образложење

Дана 26.06.2025. године, Наташа Божићковић, тужитељица Окружног јавног тужилаштва у Добоју, доставила је допис Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине (у даљем тексту: ВСТС БиХ) којим је поднијела оставку на наведену дужност, ради заснивања новог радног односа, а која оставка треба да ступи на снагу 02.09.2025. године.

Чланом 88. Закона о ВСТС БиХ, прописани су разлози због којих престаје мандат судије или тужиоца, а један од разлога је у случају подношења оставке. Приликом подношења оставке, мандат судије или тужиоца истиче на дан када ВСТС БиХ прими његову писмену оставку или на дан када оставка треба да ступи на снагу, које од наведеног наступа касније, а што је у конкретном случају 02.09.2025. године.

У складу са напријед наведеним, а на основу члана 88. став 1. таčka д) Закона о ВСТС-у БиХ, као и члана 117. Пословника ВСТС-а БиХ, донесена је одлука као у диспозитиву.

Број 04-07-3-2451-1/2025
10. јула 2025. године

Председник ВСТС-а БиХ
Санин Богунјић

Na osnovu člana 88. stav 1. tačka d) Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23, 9/24 i 50/24) i člana 117. Poslovnika Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/23, 83/23, 9/24, 27/24 i 72/24), Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj 9. i 10.07.2025. godine, donijelo

**ODLUKU
O PRESTANKU MANDATA**

Наташи Божићковић, тужителјци Окружног јавног тужилаштва у Добоју, престаје мандат тужителјке тог тужилаштва, са даном 2.9.2025. године, због подношења оставке.

Ова одлука ће бити објављена у "Службеном гласнику БиХ".

Образложење

Дана 26.06.2025. године, Наташа Божићковић, тужителјка Окружног јавног тужилаштва у Добоју, доставила је допис Високом судском и тужилачком вјећу Босне и Херцеговине (у даљем тексту: VSTV BiH) којим је поднијела оставку на наведено

dužnost, radi zasnivanja novog radnog odnosa, a koja ostavka treba da stupi na snagu 02.09.2025. godine.

Članom 88. Zakona o VSTV BiH, propisani su razlozi zbog kojih prestaje mandat sudije ili tužioca, a jedan od razloga je u slučaju podnošenja ostavke. Prilikom podnošenja ostavke, mandat sudije ili tužioca ističe na dan kada VSTV BiH primi njegovu pismenu ostavku ili na dan kada ostavka treba da stupi na snagu, koje od navedenog nastupa kasnije, a što je u konkretnom slučaju 02.09.2025. godine.

U skladu sa naprijed navedenim, a na osnovu člana 88. stav 1. tačka d) Zakona o VSTV-u BiH, kao i člana 117. Poslovnika VSTV-a BiH, donesena je odluka kao u dispozitivu.

Број 04-07-3-2451-1/2025
10. јула 2025. године

Председник VSTV-a BiH
Sanin Bogunić

Na temelju članka 88. stavak 1. tačka d) Zakona o Visokom sudbenom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23, 9/24 i 50/24) i članka 117. Poslovnika Visokog sudbenog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/23, 83/23, 9/24, 27/24 i 72/24), Visoko sudbeno i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj 9. i 10.07.2025. godine, donijelo

ODLUKU O PRESTANKU MANDATA

Nataši Božićković, tužiteljici Okružnog javnog tužiteljstva u Doboju, prestaje mandat tužiteljice tog tužiteljstva, sa danom 2.9.2025. godine, zbog podnošenja ostavke.

Ova odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH".

Образложење

Dana 26.06.2025. godine, Nataša Božićković, tužiteljica Okružnog javnog tužiteljstva u Doboju, dostavila je dopis Visokom sudbenom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: VSTV BiH) kojim je podnijela ostavku na navedenu dužnost, radi zasnivanja novog radnog odnosa, a koja ostavka treba da stupi na snagu 02.09.2025. godine.

Članom 88. Zakona o VSTV BiH, propisani su razlozi zbog kojih prestaje mandat sudije ili tužitelja, a jedan od razloga je u slučaju podnošenja ostavke. Prilikom podnošenja ostavke, mandat sudije ili tužitelja ističe na dan kada VSTV BiH primi njegovu pismenu ostavku ili na dan kada ostavka treba da stupi na snagu, koje od navedenog nastupa kasnije, a što je u konkretnom slučaju 02.09.2025. godine.

Sukladno sa naprijed navedenim, a na temelju članka 88. stavak 1. tačka d) Zakona o VSTV-u BiH, kao i članka 117. Poslovnika VSTV-a BiH, donesena je odluka kao u dispozitivu.

Број 04-07-3-2451-1/2025
10. септјара 2025. године

Председник VSTV-a BiH
Sanin Bogunić

653

Na osnovu člana 88. stav 1. tačka a) Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23, 9/24 i 50/24) i člana 117. Poslovnika Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/23, 83/23, 9/24, 27/24 i 72/24), Visoki sudski i tužilački savjet Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj 09. i 10.07.2025. godine, donio

ОДЛУКУ О ПРЕСТАКУ МАНДАТА

Савић Смиљани, судији Основног суда у Бањалуци, престаје мандат судије тог суда. са даном 01.09.2025. године, ради одласка у пензију.

Ова одлука ће бити објављена у "Службеном гласнику БиХ".

Образложење

На основу података из службене евиденције Високог судског и тужилачког савјета Босне и Херцеговине (у даљем тексту: ВСТС БиХ), утврђено је да Савић Смиљана судија Основног суда у Бањалуци, дана 01.09.2025. године, навршава старосну доб од седамдесет (70) година живота.

Чланом 88. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Закон о ВСТС-у БиХ), прописани су разлози због којих престаје мандат судије или тужиоца, а један од разлога је и када наврше старосну доб прописану за обавезан одлазак у пензију. Према члану 90. Закона о ВСТС-у БиХ, прописана старосна доб за обавезан одлазак у пензију је навршених седамдесет (70) година живота.

У складу са наведеним, утврђено је да су испуњени услови за престанак мандата ради обавезног одласка у пензију, а што је у конкретном случају 01.09.2025. године, те је на основу одредбе члана 88. став (1) тачка а) Закона о ВСТС-у БиХ, као и члана 117. Пословника ВСТС-а БиХ, донесена одлука као у диспозитиву.

Број 04-07-3-2454-1/2025
10. јула 2025. године

Председник ВСТС-а БиХ
Санин Богунјић

Na osnovu člana 88. stav 1. tačka a) Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23, 9/24 i 50/24) i člana 117. Poslovnika Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/23, 83/23, 9/24, 27/24 i 72/24), Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj 09. i 10.07.2025. godine, donijelo

ODLUKU O PRESTANKU MANDATA

Savić Smiljani, sudiji Osnovnog suda u Banjaluci, prestaje mandat sudije tog suda. sa danom 01.09.2025. godine, radi odlaska u penziju.

Ova odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH".

Образложење

Na osnovu podataka iz službene evidencije Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: VSTV BiH), utvrđeno je da Savić Smiljana sudija Osnovnog suda u Banjaluci, dana 01.09.2025. godine, navršava starosnu dob od sedamdeset (70) godina života.

Članom 88. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Zakon o VSTV-u BiH), propisani su razlozi zbog kojih prestaje mandat sudije ili tužioca, a jedan od razloga je i kada navrše starosnu dob propisanu za obavezan odlazak u penziju. Prema članu 90. Zakona o VSTV-u BiH, propisana starosna dob za obavezan odlazak u penziju je navršenih sedamdeset (70) godina života.

U skladu sa navedenim, utvrđeno je da su ispunjeni uvjeti za prestanak mandata radi obaveznog odlaska u penziju, a što je u konkretnom slučaju 01.09.2025. godine, te je na osnovu odredbe

Predsjednik VSTV-a BiH
Sanin Bogunić, s. r.

Na temelju članka 88. stavak 1. točka d) Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23, 9/24 i 50/24) i članka 117. Poslovnika Visokog sudsog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/23, 83/23, 9/24, 27/24

и 72/24), Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je na sjednici održanoj 03. i 04.09.2025. godine, donijelo

ODLUKU O PRESTANKU MANDATA

Todorović Vaji, okružnoj javnoj tužiteljici Okružnog javnog tužiteljstva u Doboju, prestaje mandat tužiteljice tog tužiteljstva, sa danom 15.09.2025. godine, zbog podnošenja ostavke, radi odlaska u mirovinu.

Ova odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH".

Образложење

Dana 21.07.2025. godine, Vaja Todorović, okružna javna tužiteljica Okružnog javnog tužiteljstva u Doboju, dostavila je dopis Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: VSTV BiH) kojim je podnijela ostavku na navedenu dužnost, radi odlaska u mirovinu, a koja ostavka treba da stupi na snagu 15.09.2025. godine.

Člankom 88. Zakona o VSTV BiH, propisani su razlozi zbog kojih prestaje mandat suca ili tužitelja, a jedan od razloga je u slučaju podnošenja ostavke. Prilikom podnošenja ostavke, mandat suca ili tužitelja ističe na dan kada VSTV BiH primi njegovu pismenu ostavku ili na dan kada ostavka treba da stupi na snagu, koje od navedenog nastupa kasnije, a što je u konkretnom slučaju 15.09.2025. godine.

Sukladno naprijed navedenom, a na temelju članka 88. stavak 1. točka d) Zakona o VSTV-u BiH, kao i članka 117. Poslovnika VSTV-a BiH, donesena je odluka kao u dispozitivu.

Број 04-07-3-2485-2/2025
04. rujna 2025. године

Председник VSTV-a BiH
Sanin Bogunić, v. r.

656

На основу члана 88. став 1. тачка а) Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23, 9/24 и 50/24) и члана 117. Пословника Високог судског и тужилачког савјета Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/23, 83/23, 9/24, 27/24 и 72/24), Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине је, на сједници одржаној 03. и 04.09.2025. године, донио

ОДЛУКУ О ПРЕСТАНКУ МАНДАТА

Попадих Горјани, судији Врховног суда Републике Српске, престаје mandat судије тог суда, са даном 07.09.2025. године, ради одласка у пензију.

Ова одлука ће бити објављена у "Службеном гласнику БиХ".

Образложење

На основу података из службене евиденције Високог судског и тужилачког савјета Босне и Херцеговине (у даљем тексту: ВСТС БиХ), утврђено је да наведена судија дана 07.09.2025. године, навршава старосну доб од седамдесет (70) година живота.

Чланом 88. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Закон о ВСТС-у БиХ), прописани су разлози због којих престаје mandat судије или тужиоца, а један од разлога је и када наврше старосну доб прописану за обавезан одлазак у пензију. Према члану 90. Закона о ВСТС-у БиХ, прописана старосна доб за обавезан одлазак у пензију је навршених седамдесет (70) година живота.

У складу са наведеним, утврђено је да су испуњени услови за престанак мандата ради обавезног одласка у пензију, а што је у конкретном случају 07.09.2025. године, те је на основу одредбе члана 88. став (1) тачка а) Закона о ВСТС-у БиХ, као и члана 117. Пословника ВСТС-а БиХ, донесена одлука као у диспозитиву.

Број 04-07-3-2846-1/2025
04. септембра 2025. године

Председник ВСТС-а БиХ
Санин Богунџић, с. р.

На основу члана 88. став 1. тачка а) Закона о Високом судском и тужилачком вјећу Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23, 9/24 и 50/24) и члана 117. Пословника Високог судског и тужилачког вјећа Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/23, 83/23, 9/24, 27/24 и 72/24), Високо судско и тужилачко вјеће Босне и Херцеговине је, на сједници одржаној 03. и 04.09.2025. године, донјело

ОДЛУКУ О ПРЕСТАНКУ МАНДАТА

Попадих Горјани, судији Врховног суда Републике Српске, престаје mandat судије тог суда, са даном 07.09.2025. године, ради одласка у пензију.

Ова одлука ће бити објављена у "Службеном гласнику БиХ".

Образложење

На основу података из службене евиденције Високог судског и тужилачког вјећа Босне и Херцеговине (у даљем тексту: VSTV BiH), утврђено је да наведена судија дана 07.09.2025. године, навршава старосну доб од седамдесет (70) година живота.

Чланом 88. Закона о Високом судском и тужилачком вјећу Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Закон о VSTV-u BiH), прописани су разлози због којих престаје mandat судије или тужиоца, а један од разлога је и када наврше старосну доб прописану за обавезан одлазак у пензију. Према члану 90. Закона о VSTV-u BiH, прописана старосна доб за обавезан одлазак у пензију је навршених седамдесет (70) година живота.

У складу са наведеним, утврђено је да су испуњени услови за престанак мандата ради обавезног одласка у пензију, а што је у конкретном случају 07.09.2025. године, те је на основу одредбе члана 88. став (1) тачка а) Закона о VSTV-u BiH, као и члана 117. Пословника VSTV-a BiH, донесена одлука као у диспозитиву.

Број 04-07-3-2846-1/2025
04. септембра 2025. године

Председник VSTV-a BiH
Санин Богунџић, с. р.

На основу члана 88. ставак 1. тачка а) Закона о Високом судском и тужилачком вјећу Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23, 9/24 и 50/24) и члана 117. Пословника Високог судског и тужилачког вјећа Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/23, 83/23, 9/24, 27/24 и 72/24), Високо судско и тужилачко вјеће Босне и Херцеговине је, на сједници одржаној 03. и 04.09.2025. године, донјело

ОДЛУКУ О ПРЕСТАНКУ МАНДАТА

Попадих Горјани, судији Врховног суда Републике Српске, престаје mandat судије тог суда, са даном 07.09.2025. године, ради одласка у пензију.

Ова одлука ће бити објављена у "Службеном гласнику БиХ".

Образложење

На основу података из службене евиденције Високог судског и тужилачког вјећа Босне и Херцеговине (у даљем тексту: VSTV БиХ), утврђено је да наведена суткиња дана 07.09.2025. године, навршава старосну доб од седамдесет (70) година живота.

Чланком 88. Закона о Високом судском и тужилачком вјећу Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Закон о VSTV-у БиХ), прописани су разлози због којих престаје мандат суца или тужитеља, а један од разлога је и када наврше старосну доб прописану за обавезан одлазак у мировину. Према чланку 90. Закона о VSTV-у БиХ, прописана старосна доб за обавезан одлазак у мировину је навршених седамдесет (70) година живота.

Сукладно наведеном, утврђено је да су испуњени услови за престанак мандата ради обавезног одласка у мировину, а што је у конкретном случају 07.09.2025. године, те је на основу одредбе чланка 88. ставак (1) тачка а) Закона о VSTV-у БиХ, као и чланка 117. Пословника VSTV-а БиХ, донесена одлука као у диспозитиву.

Број 04-07-3-2846-1/2025
04. rujna 2025. године

Председник VSTV-а БиХ
Sanin Bogunić, v. r.

657

На основу члана 88. став 1. тачка а) Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23, 9/24 и 50/24) и члана 117. Пословника Високог судског и тужилачког савјета Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/23, 83/23, 9/24, 27/24 и 72/24), Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине је, на сједници одржаној 03. и 04.09.2025. године, донио

**ОДЛУКУ
О ПРЕСТАНКУ МАНДАТА**

Џенцо Изети, додатној судији Општинског суда у Ливну, престаје мандат додатне судије тог суда, са даном 26.09.2025. године, ради одласка у пензију.

Ова одлука ће бити објављена у "Службеном гласнику БиХ".

Образложење

На основу података из службене евиденције Високог судског и тужилачког савјета Босне и Херцеговине (у даљем тексту: ВСТС БиХ), утврђено је да наведена судија дана 26.09.2025. године, навршава старосну доб од седамдесет (70) година живота.

Чланом 88. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Закон о ВСТС-у БиХ), прописани су разлози због којих престаје мандат судије или тужиоца, а један од разлога је и када наврше старосну доб прописану за обавезан одлазак у пензију. Према члану 90. Закона о ВСТС-у БиХ, прописана старосна доб за обавезан одлазак у пензију је навршених седамдесет (70) година живота.

У складу са наведеним, утврђено је да су испуњени услови за престанак мандата ради обавезног одласка у пензију, а што је у конкретном случају 26.09.2025. године, те је на основу одредбе члана 88. став (1) тачка а) Закона о ВСТС-у БиХ, као и члана 117. Пословника ВСТС-а БиХ, донесена одлука као у диспозитиву.

Број 04-07-3-2848-1/2025
04. септембра 2025. године

Председник ВСТС-а БиХ
Санин Богунџић, с. р.

На основу члана 88. став 1. тачка а) Закона о Високом судском и тужилачком вјећу Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23, 9/24 и 50/24) и члана 117. Пословника Високог судског и тужилачког вјећа Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/23, 83/23, 9/24, 27/24 и 72/24), Високо судско и тужилачко вјеће Босне и Херцеговине је, на сједници одржаној 03. и 04.09.2025. године, донијело

**ОДЛУКУ
О ПРЕСТАНКУ МАНДАТА**

Џендџо Изети, додатној судији Опćинског суда у Ливну, престаје мандат додатне судије тог суда, са даном 26.09.2025. године, ради одласка у пензију.

Ова одлука ће бити објављена у "Службеном гласнику БиХ".

Образложење

На основу података из службене евиденције Високог судског и тужилачког вјећа Босне и Херцеговине (у даљем тексту: VSTV БиХ), утврђено је да наведена судија дана 26.09.2025. године, навршава старосну доб од седамдесет (70) година живота.

Чланом 88. Закона о Високом судском и тужилачком вјећу Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Закон о VSTV-у БиХ), прописани су разлози због којих престаје мандат судије или тужиоца, а један од разлога је и када наврше старосну доб прописану за обавезан одлазак у пензију. Према члану 90. Закона о VSTV-у БиХ, прописана старосна доб за обавезан одлазак у пензију је навршених седамдесет (70) година живота.

У складу са наведеним, утврђено је да су испуњени услови за престанак мандата ради обавезног одласка у пензију, а што је у конкретном случају 26.09.2025. године, те је на основу одредбе члана 88. став (1) тачка а) Закона о VSTV-у БиХ, као и члана 117. Пословника VSTV-а БиХ, донесена одлука као у диспозитиву.

Број 04-07-3-2848-1/2025
04. септембра 2025. године

Председник VSTV-а БиХ
Sanin Bogunić, s. r.

На основу чланка 88. ставак 1. тачка а) Закона о Високом судбеном и тужитељском вјећу Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23, 9/24 и 50/24) и чланка 117. Пословника Високог судбеног и тужитељског вјећа Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/23, 83/23, 9/24, 27/24 и 72/24), Високо судбено и тужитељско вјеће Босне и Херцеговине је, на сједници одржаној 03. и 04.09.2025. године, донијело

**ОДЛУКУ
О ПРЕСТАНКУ МАНДАТА**

Џендџо Изети, додатној суткињи Опćинског суда у Ливну, престаје мандат додатне суткиње тог суда, са даном 26.09.2025. године, ради одласка у мировину.

Ова одлука ће бити објављена у "Службеном гласнику БиХ".

Образложење

На основу података из службене евиденције Високог судског и тужилачког вјећа Босне и Херцеговине (у даљем тексту: VSTV БиХ), утврђено је да наведена суткиња дана 26.09.2025. године, навршава старосну доб од седамдесет (70) година живота.

Чланком 88. Закона о Високом судском и тужилачком вјећу Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Закон о VSTV-у БиХ), прописани су разлози због којих престаје мандат суца или тужитеља, а један од разлога је и када наврше старосну доб прописану за обавезан одлазак у мировину. Према чланку 90. Закона о

Predsjednik VSTV-a BiH
Sanin Bogunić, v. r.

659

На основу члана 88. став 1. тачка а) Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23, 9/24 и 50/24) и члана 117. Пословника Високог судског и тужилачког савјета Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/23, 83/23, 9/24, 27/24 и 72/24), Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине је, на сједници одржаној 03. и 04.09.2025. године, донио

**ОДЛУКУ
О ПРЕСТАНКУ МАНДАТА**

Антонић Весни, судији Врховног суда Републике Српске, престаје мандат судије тог суда, са даном 29.09.2025. године, ради одласка у пензију.

Ова одлука ће бити објављена у "Службеном гласнику БиХ".

Образложење

На основу података из службене евиденције Високог судског и тужилачког савјета Босне и Херцеговине (у даљем тексту: ВСТС БиХ), утврђено је да наведена судија дана 29.09.2025. године, навршава старосну доб од седамдесет (70) година живота.

Чланом 88. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Закон о ВСТС-у БиХ), прописани су разлози због којих престаје мандат судије или тужиоца, а један од разлога је и када наврше старосну доб прописану за обавезан одлазак у пензију. Према члану 90. Закона о ВСТС-у БиХ, прописана старосна доб за обавезан одлазак у пензију је навршених седамдесет (70) година живота.

У складу са наведеним, утврђено је да су испуњени услови за престанак мандата ради обавезног одласка у пензију, а што је у конкретном случају 29.09.2025. године, те је на основу одредбе члана 88. став (1) тачка а) Закона о ВСТС-у БиХ, као и члана 117. Пословника ВСТС-а БиХ, донесена одлука као у диспозитиву.

Број 04-07-3-2851-1/2025 Предсједник ВСТС-а БиХ
04. септембра 2025. године **Санин Богунчић**, с. р.

На основу члана 88. став 1. тачка а) Закона о Високом судском и тужилачком вјећу Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23, 9/24 и 50/24) и члана 117. Пословника Високог судског и тужилачког вјећа Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/23, 83/23, 9/24, 27/24 и 72/24), Високо судско и тужилачко вјеће Босне и Херцеговине је, на сједници одржаној 03. и 04.09.2025. године, донijело

**ОДЛУКУ
О ПРЕСТАНКУ МАНДАТА**

Антонић Весни, судији Врховног суда Републике Српске, престаје мандат судије тог суда, са даном 29.09.2025. године, ради одласка у пензију.

Ова одлука ће бити објављена у "Службеном гласнику БиХ".

Образложење

На основу података из службене евиденције Високог судског и тужилачког вјећа Босне и Херцеговине (у даљем тексту: VSTV БиХ), утврђено је да наведена судија дана 29.09.2025. године, навршава старосну доб од седамдесет (70) година живота.

Чланом 88. Закона о Високом судском и тужилачком вјећу Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Закон о VSTV-у БиХ), прописани су разлози због којих престаје мандат судије или тужиоца, а један од разлога је и када наврше старосну доб прописану за обавезан одлазак у пензију. Према члану 90. Закона о VSTV-у БиХ, прописана старосна доб за обавезан одлазак у пензију је навршених седамдесет (70) година живота.

У складу са наведеним, утврђено је да су испуњени услови за престанак мандата ради обавезног одласка у пензију, а што је у конкретном случају 29.09.2025. године, те је на основу одредбе члана 88. став (1) тачка а) Закона о VSTV-у БиХ, као и члана 117. Пословника VSTV-а БиХ, донесена одлука као у диспозитиву.

Број 04-07-3-2851-1/2025 Предсједник VSTV-а БиХ
04. септембра 2025. године **Санин Богунчић**, с. р.

На основу члана 88. став 1. тачка а) Закона о Високом судском и тужилачком вјећу Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23, 9/24 и 50/24) и члана 117. Пословника Високог судског и тужилачког вјећа Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/23, 83/23, 9/24, 27/24 и 72/24), Високо судско и тужилачко вјеће Босне и Херцеговине је, на сједници одржаној 03. и 04.09.2025. године, донijело

**ОДЛУКУ
О ПРЕСТАНКУ МАНДАТА**

Антонић Весни, судији Врховног суда Републике Српске, престаје мандат судије тог суда, са даном 29.09.2025. године, ради одласка у пензију.

Ова одлука ће бити објављена у "Службеном гласнику БиХ".

Образложење

На основу података из службене евиденције Високог судског и тужилачког вјећа Босне и Херцеговине (у даљем тексту: VSTV БиХ), утврђено је да наведена судија дана 29.09.2025. године, навршава старосну доб од седамдесет (70) година живота.

Чланом 88. Закона о Високом судском и тужилачком вјећу Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Закон о VSTV-у БиХ), прописани су разлози због којих престаје мандат судије или тужиоца, а један од разлога је и када наврше старосну доб прописану за обавезан одлазак у пензију. Према члану 90. Закона о VSTV-у БиХ, прописана старосна доб за обавезан одлазак у пензију је навршених седамдесет (70) година живота.

У складу са наведеним, утврђено је да су испуњени услови за престанак мандата ради обавезног одласка у пензију, а што је у конкретном случају 29.09.2025. године, те је на основу одредбе члана 88. став (1) тачка а) Закона о VSTV-у БиХ, као и члана 117. Пословника VSTV-а БиХ, донесена одлука као у диспозитиву.

Број 04-07-3-2851-1/2025 Предсједник VSTV-а БиХ
04. јуна 2025. године **Санин Богунчић**, с. р.

САДРЖАЈ

**ПАРЛАМЕНТАРНА СКУПШТИНА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

- 640 Закон о допунама закона о административним
таксама (српски језик) 1
Zakon o dopunama zakona o administrativnim
taksama (bosanski jezik) 2
Zakon o dopunama zakona o administrativnim
pristojbama (hrvatski jezik) 2

**САВЈЕТ МИНИСТАРА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

- 641 Одлука о усвајању Плана о смјерницама
политика тржишта рада и активним мјерама
запошљавања у Босни и Херцеговини за 2025.
годину (српски језик) 3
Odluka o usvajanju Plana o smjernicama politika
tržišta rada i aktivnim mjerama zapošljavanja u
Bosni i Hercegovini za 2025. godinu (bosanski
jezik) 14
Odluka o usvajanju Plana o smjernicama politika
tržišta rada i aktivnim mjerama zapošljavanja u
Bosni i Hercegovini za 2025. godinu (hrvatski
jezik) 24
642 Одлука о стицању држављанства Босне и
Херцеговине (српски језик) 33
Odluka o sticanju državljanstva Bosne i
Hercegovine (bosanski jezik) 34
Odluka o stjecanju državljanstva Bosne i
Hercegovine (hrvatski jezik) 34
643 Одлука о измјени Одлуке о оснивању Радне
групе за припрему приједлога Плана транзи-
ције у управљању миграцијама, привременим
прихватним центрима, са међународних орга-
низација на институције Босне и Херцеговине
(српски језик) 34
Odluka o izmjeni Odluke o osnivanju Radne
grupe za pripremu prijedloga Plana tranzicije u
upravljanju migracijama, privremenim prihvata-
nim centrima, s međunarodnih organizacija na
institucije Bosne i Hercegovine (bosanski jezik) 35
Odluka o izmjeni Odluke o osnivanju Radne
skupine za pripremu prijedloga Plana tranzicije u
upravljanju migracijama, privremenim prihvata-
nim centrima, s međunarodnih organizacija na
institucije Bosne i Hercegovine (hrvatski jezik) 35

**БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
УПРАВА ЗА ИНДИРЕКТНО ОПОРЕЗИВАЊЕ**

- 644 Правилник о измјенама Правилника о
уплаћивању индиректних пореза и осталих
прихода и такси које наплаћује управа за
индиректно опорезивање (српски језик) 35
Pravilnik o izmjenama Pravilnika o uplaćivanju
indirektnih poreza i ostalih prihoda i taksi koje
naplaćuje uprava za indirektno oporezivanje
(bosanski jezik) 39
Pravilnik o izmjenama Pravilnika o uplaćivanju
neizravnih poreza i ostalih prihoda i pristojbi koje
naplaćuje uprava za neizravno oporezivanje
(hrvatski jezik) 42

**ДРЖАВНА РЕГУЛАТОРНА КОМИСИЈА ЗА
ЕЛЕКТРИЧНУ ЕНЕРГИЈУ - ДЕРК**

- 645 Методологија за израду тарифа за услуге
преноса електричне енергије, Независног
оператора система и помоћне услуге (српски
језик) 46
Metodologija za izradu tarifa za usluge prijenosa
električne energije, Nezavisnog operatora sistema
i pomoćne usluge (bosanski jezik) 56
Metodologija za izradu tarifa za usluge prijenosa
električne energije, Neovisnog operatora sustava
i pomoćne usluge (hrvatski jezik) 65

**ИНСТИТУТ ЗА НЕСТАЛА ЛИЦА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

- 646 Одлука о именовању вршилаца дужности три
члана Колегијума директорâ Института за
нестала лица Босне и Херцеговине (српски
језик) 75
Odluka o imenovanju vršilaca dužnosti tri člana
Kolegija direktorâ Instituta za nestale osobe
Bosne i Hercegovine (bosanski jezik) 75
Odluka o imenovanju vršitelja dužnosti tri člana
Kolegija direktorâ Instituta za nestale osobe
Bosne i Hercegovine (hrvatski jezik) 75

**ВИСОКИ СУДСКИ И ТУЖИЛАЧКИ САВЈЕТ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

- 647 Одлука о именовању стручне сараднице у
Општински суд у Сарајеву (српски језик) 75

	Odluka o imenovanju stručne saradnice u Općinski sud u Sarajevu (bosanski jezik)	76	653	Одлука о престанку мандата (српски језик)	81
	Odluka o imenovanju stručne suradnice u Općinski sud u Sarajevu (hrvatski jezik)	76		Odluka o prestanku mandata (bosanski jezik)	81
	Odluka o imenovanju stručne suradnice u Općinski sud u Sarajevu (bosanski jezik)	77		Odluka o prestanku mandata (hrvatski jezik)	82
648	Одлука о именовању стручне сараднице у Општински суд у Сарајеву (српски језик)	76	654	Одлуку о престанку мандата (српски језик)	82
	Odluka o imenovanju stručne saradnice u Općinski sud u Sarajevu (bosanski jezik)	77		Odluka o prestanku mandata (bosanski jezik)	82
	Odluka o imenovanju stručne suradnice u Općinski sud u Sarajevu (hrvatski jezik)	77		Odluka o prestanku mandata (hrvatski jezik)	83
	Odluka o imenovanju stručne saradnice u Općinski sud u Sarajevu (bosanski jezik)	77	655	Одлука о престанку мандата (српски језик)	83
	Odluka o imenovanju stručne suradnice u Općinski sud u Sarajevu (hrvatski jezik)	77		Odluka o prestanku mandata (bosanski jezik)	83
649	Одлука о престанку мандата (српски језик)	77		Odluka o prestanku mandata (hrvatski jezik)	83
	Odluka o prestanku mandata (bosanski jezik)	78	656	Одлука о престанку мандата (српски језик)	84
	Odluka o prestanku mandata (hrvatski jezik)	78		Odluka o prestanku mandata (bosanski jezik)	84
650	Одлука о престанку мандата (српски језик)	78		Odluka o prestanku mandata (hrvatski jezik)	84
	Odluka o prestanku mandata (bosanski jezik)	79	657	Одлука о престанку мандата (српски језик)	85
	Odluka o prestanku mandata (hrvatski jezik)	79		Odluka o prestanku mandata (bosanski jezik)	85
651	Одлука о престанку мандата (српски језик)	79		Odluka o prestanku mandata (hrvatski jezik)	85
	Odluka o prestanku mandata (bosanski jezik)	80	658	Одлука о престанку мандата (српски језик)	86
	Odluka o prestanku mandata (hrvatski jezik)	80		Odluka o prestanku mandata (bosanski jezik)	86
652	Одлука о престанку мандата (српски језик)	80		Odluka o prestanku mandata (hrvatski jezik)	86
	Odluka o prestanku mandata (bosanski jezik)	80	659	Одлука о престанку мандата (српски језик)	87
	Odluka o prestanku mandata (hrvatski jezik)	81		Odluka o prestanku mandata (bosanski jezik)	87
				Odluka o prestanku mandata (hrvatski jezik)	87

**službena
glasila
2024.**

JP NIO Službeni list BiH
Dž. Bijedića 39, Sarajevo
Bosna i Hercegovina
tel/fax: ++387 33 722 079
722 054
722 041
e-mail: slist@slist.ba
www.sluzbenilist.ba

Svako zloupotребom kupac se obavezuje da plati nastalu štetu - Sva prava zadržava © JP NIO Službeni list BiH

SLUŽBENILISTBIH
JP NIO Službeni List
Bosne i Hercegovine

Језик ▾

Службена гласила ▾

Оглашавање

Претрага

Вијести

Web shop

Инфо ▾

Јавне набавке ▾

Насловна страница

Насловна страница

[> Претплата](#)[> Цјеновник](#)[> Издаваштво](#)[> Инфо - историјат](#)[> Контакт](#)[> Међун. сарадња](#)[> Корисни линкови](#)[> Огласни дио](#)[→ Пријава](#)[→ Регистрација](#)[→ Заборављена шифра](#)

ISO СТАНДАРД

Службени гласник БиХ
број 56/25

ПРЕДСТАВНИЧКИ ДОМ ПАРЛАМЕНТАРНЕ СКУПШТИНЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ИЗМЈЕНУ ПОСЛОВНИКА ПРЕДСТАВНИЧКОГ ДОМА
ПАРЛАМЕНТАРНЕ СКУПШТИНЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ПРЕДСТАВНИЧКИ ДОМ ПАРЛАМЕНТАРНЕ СКУПШТИНЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ЗАКЉУЧКЕ
ПРЕДСТАВНИЧКИ ДОМ ПАРЛАМЕНТАРНЕ

Службене новине Федерације БиХ
број 75/25

ВЛАДА ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ОДЛУКУ О ДАВАЊУ ОВЛАШТЕЊА ПУНОМОЋНИКУ ЗА
ЗАСТУПАЊЕ ВЛАДЕ ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
НА СКУПШТИНИ ПРИВРЕДНОГ ДРУШТВА
ARCELOORMITTAL ЗЕНИЦА Д.О.О.
ВЛАДА ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ОДЛУКУ О УСВАЈАЊУ ПРОГРАМА УТРОШКА ДИЈЕЛА
СРЕДСТАВА УТВРЂЕНИХ У РАЗДЕЛУ 17. БУЏЕТА

ЈП НИО

Службени лист БиХ

Ц. Биједића 39/III

71000 Сарајево, БиХ

тел/факс:

+387 33 72 20 30

е-пошта:

[Службени лист БиХ](#)

Службене новине Кантона Сарајева
број 39/25

VLADA KANTONA SARAJEVO
ODLUKU O DAVANJU SAGLASNOSTI MINISTARSTVU ZA
BORAKA PITANJA KANTONA SARAJEVO ZA
SUFINANSIRANJE PROJEKTA IZRADA UNIFORMI
(VETERANSKIH I UNIFORMI ZA SEKCIJU MLADIH), OPĆINE
STARI GRAD SARAJEVO
VLADA KANTONA SARAJEVO
ODLUKU O UNOSU UPLAĆENIH TRANSFERA BUDŽETSKIH

Међународни уговори
број 11/25

ПРЕДСЈЕДНИШТВО БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ОДЛУКУ О РАТИФИКАЦИЈИ ИЗМЈЕНА И ДОПУНА
СТАТУТА ОРГАНИЗАЦИЈЕ УЈЕДИЊЕНИХ НАЦИЈА ЗА
ТУРИЗАМ И ЊЕГОВОГ АНЕКСА - ПРАВИЛА
ФИНАНСИРАЊА
**МИНИСТАРСТВО СПОЉНЕ ТРГОВИНЕ И
ЕКОНОМСКИХ ОДНОСА БИХ**
ОДЛУКА ЗАЈЕДНИЧКОГ ОДБОРА ЦЕНТРАЛНО-

**БАЗА ПРАВНИХ
АКАТА**

Регистри
објављених
издања

Водич за приступ
информацијама

Архива докумената

Претплатници имају додатне могућности,
ако сте претплатник, пријавите се!!

Пријава

Регистрација

Објава позива за
достављање понуда и
додијелених уговора

SLUŽBENI GLASNIK
 BOSNE I HERCEGOVINE
Izdanje na bosanskom, hrvatskom i srpskom jeziku

СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК
 БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
Издање на босанском, хрватском и српском језику

СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК

БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Издавач: ЈП НИО Службени лист БиХ
 Ц. Биједића 39/III, 71000 Сарајево, Босна и Херцеговина
Директор и одговорни уредник: Драган Прусина
Техничка припрема:
 Уредништво ЈП НИО Службени лист БиХ
Штампа: УНИОНИНВЕСТПЛАСТИКА д. д. Сарајево
За штампарiju: Мухамед Мирвић
Телефони:

Централа:	033 72 20 30
Директор:	033 72 20 61
Уредништво:	033 72 20 38
Рачуноводство:	033 72 20 48
Служба за правне и опште послове:	033 72 20 51
Претплата:	033 72 20 54
Огласни одјел:	033 72 20 49 и 72 20 50
Комерцијала са пословницом и продајом:	033 72 20 43

Претплата се утврђује полугодишње, а уплата се врши УНАПРИЈЕД у корист рачуна:

UNICREDIT BANK ДД	338-320-22000052-11
ASA BANKA ДД Сарајево	134-470-10067655-09
ADDIKO BANK АД	
Бања Лука, филијала Брчко	552-000-00000017-12
RAIFFEISEN BANK DD BiH Сарајево	161-000-00071700-57

Рекламације за непримљене бројеве примају се 20 дана од изласка листа.

Идентификацијски број	4200226120002
Порески број	01071019
ПДВ број	200226120002

Претплата за II полугодиште 2025. године на "Службени гласник Босне и Херцеговине", 120,00 КМ.

Web издање: <http://www.sluzbenilist.ba>

Годишња претплата 240,00 КМ по кориснику

e-mail: redakcija@slist.ba - oglasia@slist.ba - pretplata@slist.ba - racunovodstvo@slist.ba - jnb.komercijala@slist.ba